דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
העורך: [illegible]

יום ו', י' באלול תשל"ג, 7 בספטמבר 1973 • גליון 14778 • השנה הארבעים ותשע

היום 24 עמודים וכן המוספים „משא" ו„דבר השבוע" • המחיר 140 אג'

היום ב„דבר":

• משבר הנפט: השלב הפסיכולוגי / נחום ברנע • „תשובה האלגברית" של ניקסון / חגי אשד • כמה מלים בזכותו של רוברס / חנה זמר • מצב הוא הבניה פעולה / אהרן בקר • „מסמך גלילי" — פרק טובה / דניאל בלוך • שר הבטחון בשטחים / נגד משה דיין בישראל / מאיר עדיים • מלכודת הזהות / מיכאל אסף • מעניין לעניין / דן פתיר • היכל — הקורבן הראשון של זכרונות נגיב / אהוד יערי • סכסוך בחדרי הניתוח / יהודה שמעוני • סדי קיבל בה שרצה / הוצאה הכנדרמן • בגדי / שמשון עופר • ציון נגד ברז'נייב / דב אפל • אותות אזהרה בפקין / ג'והן אולסטם • הצד השני של הדרקים / ז'אן דניאל • קצרות / ז. דויד • בולים ושחמט / עמוד 23.

מזג האוויר

הלחות היחסית — ללא שינוי.
טמפרטורות המקסימום החזויות: ירושלים — 28 מעלות, תל־אביב — 29, חיפה — 28, נצרת — 29, נהריה — 30, לוד — 31, באר שבע — 32, אילת — 37, מפרץ שלמה — 35, רמת־הגולן — 28, הר־שומרון — 27, צפת — 29, וידיתו — 37 מעלות.
גובה הגלים: 100—60 ס"מ.

סימקה 1100
המכונית הבטוחה למשפחה
CHRYSLER INTERNATIONAL
תל־אביב: דרך פתח־תקוה 34, טלפון: 36115

[מ]טוס החוטפים [נ]חת בכוויית

[ב]ני הערובה הצרפתים שוחררו בפאריס

[...]לוד. — מטוס המחבלים ה[...]סורי עושה את דרכו [...]כווית — נודע לכתב [...]תים בלוד. המטוס ש[...]יה בדרכו מקפריסין ל[...]בר סוריה ולבנון פסח [...]ל נמלי התעופה בשתי [...]דינות אלה ולא ביקש אף לנחות ברבת עמון, כפי שסברו קודם לכן. כי־וון הטיסה שלו סמוך ל־חצות היה בנתיב הבין־לאומי המוביל מביירות לכוויית ומועד הנחיתה המשוער בכוויית הוא ס־[...]צות. במטוס מלאי דלק [...]מוך לשעה אחת אחר ה־[...] מספיק לטיסה זו ואין לו צורך בתידלוק נוסף ב־תחנת ביניים.

קודם לכן ביטלה סוכנות „יונייטד פרס" ידיעה שהועברה קו־דם לכן והתבססה על ידיעות שמסרו פקידים בנמל התעופה של דמשק, בידיעה זו נמסר, כי המטוס נחת בדמשק.

(יו. פ. א. פ., ע־ר וע־ק). — המטוס הסורי, ועימו חמישה טרוריסטים ושישה בני־ערובה המריא מנמל התעופה של קאהיר בשעה 21.08. המטוס חנה משך כ־50 דקות במסלול צדדי בקאהיר לצורך תידלוק. כשהמריא — לא נמסרו כל פרטים על יעד טיסתו.

במשך חצי השעה הראשונה שלאחר המראתו החלו נפוצות שמועות שונות בדבר יעד הטי־סה: בבירותה אחת פנה דרומה לכיוון ג'דה. מקור אחר מסר כי יעדו — דמשק, ואילו מנמל ה־תעופה של דמשק נמסר כי המ־חבלים הודיעו למגדל הפיקוח הסורי כי בכוונתם לנחות ב־רבת־עמון.

הודעה זו, שנקלטה סמוך לשעה עשר בערב עוררה מחדש את ה־אפשרות שהמחבלים יאלצו את ה־טייס (ואת שלטונות ירדן) לנחות ברבת־עמון ושם יחדשו את תביעת־ם לשחרר את מנהיג המחבלים אבו־דאוד העצור בכלא ירדני.

בנמל התעופה של דמשק נמסר דקות ספורות אחר כך, כי פקידים סוריים מנסים לשכנע את המחבלים במטוס לחזור בהם מכוונתם לנחות ברבת עמון ולהמשיך לדמשק. דקות אחדות לפני חצות נתקבלה הידיעה על הנחיתה בנמל התעופה

ערנות בלוד

הערנות בנמל התעופה לוד התגברה אמש בערב, משנודע, כי המטוס החוזר עם המחבלים ובני הערובה המריא מקאהיר. לנמל ה־תעופה הגיע אלוף פיקוד המרכז רחבעם זאבי לתיאום פעולות אפשריות.

של דמשק. בשעת סגירת הגליון עדיין לא ברור מה עלה בגורלם של בני הערובה ומה נעשה באנשי־פים לאחר הנחיתה.

בנות הערובה ששוחררו

מטוס ה„קאראוול" של חברת התעופה הסורית המריא אתמול בשעה 15.41 (לפי שעון ישראל) מנמל־התעופה „לה בורז'ה" שמ־צפון לפאריס.

בין בני הערובה ששוחררו ב־נמל התעופה — שלוש נשים צר־פתיות ונערה תוניסית. בנות ע־רובה אלה סיפרו, כי המחבלים איימו עליהן במשך כל הזמן. פרנסואזה גוסו סיפרה, כי מדי כמה שעות באו המחבלים אל בני הערובה והודיעו להם כי יהרגו אותם, כאשר שהשלטונות אינם מספקים להם מטוס כתביעתם.

בין בני הערובה ששוחררו — הגב. נאשלי סיפר, רעייתו בת הי"ג של חוקר המערות הצרפתי מישל סיפר. היא אמרה לכתב רויטר, כי המחבלים התנהגו אל הנשים באדיבות ולא פגעו בהן. עם זאת הוסיפה, כי היחס אל

(סוף בעמ' 2, טור 5)

המחבלים מובילים את בני הערובה הכבולים למטוס הסורי בנמל התעופה „לה בורז'ה" מצפון לפאריס.
צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס"

ערפאת התנער מהחטיפה אחר שספג נזיפה באלג'יר

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

„אירגון השיחרור ה־פלשתינאי" ובעקבותיו ה„פתח", ניערו אתמול חצנם מפעולת המחבלים בפאריס בטענה, שזוהי מלאכתם של „יסודות חשודים" ובלתי מוכרים להם, אשר מטרתם לה־סית נגד תנועת המחב־לים את הממשלות הער־ביות ולהגביר את בדי־דותה.

הודעות אלה פורסמו לאחר ש־יאסר ערפאת, הנמצא באלג'יר, ספג נערות נמרצות מצד ראשי מדינות ערב, המשתתפים בוועידת הבלתי־מזדהים ובמיוחד מהנשיא בומדיאן.

בהודעותיה של הנהגת המחב־לים וכן בהצהרה, שמסר ערפאת עצמו, נאמר, כי הפעולה בפאריס נוגדת את „העקרונות האנושיים" של המחבלים והיא פוגעת בכי־נוס המתקיים עכשו באלג'יר.

משקיפים בישראל העירו אמש, שמאז ההתקפה על השגרירות ה־סעודית בחרטום נוהגים מנהיגי המחבלים לפרסם „הודעות־התנע־רות" מעין אלה כחלק ממדיניות־הסברה חדשה. ואולם לגבי ההת־קפה בחרטום, למשל, כבר הו־כחה אחריותו הישירה של ה־„פתח". הוא הדין בחטיפת ה־„ג'אמבו" היפאני. גם במקרה זה פירסם ערפאת הודעת־גינוי והב־טיח לנהל חקירה בקשר לזהות המבצעים, שולחיהם ומטרתם. ו־אולם מאז לא פורסמה כל הו־דעה בעניין זה. הגם שהחוטפים מוחזקים בעצר בלוב וחקירתם נבלמה זה מכבר.

ביקורת בעולם הערבי

כמו בפרשת המטוס היפאני, כך גם אתמול נשמעו דברי ביקורת בעולם הערבי על הפעולה. הבט־און הסורי הרשמי „אל־בעת" כתב, כי רק סוכנים ישראליים מסוגלים לבצע פשע כעין זה. „אל־נהאר" הביירותי יצא נגד הפיצול והשסו־ע הנשמע בשורות המחבלים וב־עקבותיו הלכו עתונים נוספים.

גולדה: המערך חבורה מלוכדת; סכנה בקצוות מימין ומשמאל

דיין: אין ספק שפיתחת רפיח תישאר בגבול המדינה

מאת חיים ליפשיץ, סופר „דבר"

למרות הוויכוחים ו־חילוקי־הדעות, לעתים סוערים ולא נעימים — הנהגת המערך היא חבו־רה מלוכדת ומאוחדת סביב אידיאה משותפת שעל פיה הלכנו עד כה ולאורה נגיע אל היעדים שהצבנו לעצמנו — דב־רים אלה אמרה אמש ראש הממשלה גולדה מאיר בכנס ארצי של מטות המערך שהתקיים בבית ברל שבצופית.

ראש הממשלה הדגישה את הסכנה שמהווה הגוש הימני ה־מתלכד מצד אחד, והגוש הש־מאלי „ההתפלגויים" — מצד שני.

בכנס, שהתקיים בראשותו של מזכ"ל ההסתדרות י. בן־אהרן, השתתפו, עוד: השרים אלון ד־דיין, חה"כ י. הזן, מ"מ המזכ"ל י. משל, מזכיר העבודה א. ידלין וסגנו א. גיבלבר.

הכנס נערך באמפיתיאטרון של בית ברל. השתתפו בו כ־6000 איש. הבמה היתה מקושטת בדגלים ובפרחים והנואמים נתקבלו בתשואות כפיים רבות. כל הדוב־רים קראו להתלכד בבחירות סביב המערך, שהוא הכוח המרכזי המ־נהיג את ההסתדרות ואת המדי־נה.

גולדה מאיר אמרה בדבריה ב־סיום הכנס, כי זוהי אולי הפעם הראשונה שהמערך עומד מול ריכוז ימני, אנטי־פועלי מובהק, השואף להחליש את ההסתדרות והשוגה מדרכה, מפוצצתה וב־עצה ההולכים בפיתוח המשק, בדאגה לעובדים ובקליטת ה־עלייה. הגוש הזה לא שינה את האידיאולוגיה של מאז ימי ה־ישוב ובבידה כיתלכד יעשה זאת כדי להפוך את ההסתדרות להיות „כלל הבייתי" ולא על פרוגרמה על חיזוק הפועל בארץ.

כפירה בעיקר משמאל

מצד שני, אמרה, נמצאים חוגי השמאל „אנשי הקידמה והמהפכ־נות", שהשמאליות שלהם מתב־טאת בכך שחלקם כבר הגיעו ל־כפירה־בעיקר והחלקם האחר בדרך לכך.

שני קצוות אלה — אמרה — מהווים סכנה לדברים היסודיים של חיינו, ורק הנהגת המערך, בהסתדרות ובממשלה, שהובילה אותנו עד היום, תוכל להוביל גם מחר. וב־4 השנים הבאות על הה־הסתדרות והממשלה להיותם לפת־רון הבעיות שטרם נפתרו.

גולדה קראה לפעילי המערך לפעול בקרב המצביעים החדשים, העולים והצעירים כדי שאלה ילכו לקלפי. „יש לבוא לשיכונים אכזבות יצוקה", אמרה. דגש מיוחד שמה גולדה על פעי־לות בת קליטת העלייה ופנתה אל חב־רי ההסתדרות לעשות אישית ל־קליטה הברותית של העולים.

דבריה של ג. מאיר הוו הוי־ריה אווירה של סיום הליכה ה־מהותית, ההגים וה־ריקודים הדי־אים בדבריו על הנהגת המער־ך כהווה כלפי שהדאגה כלפי בן־אהרן, כאיש ההנהגה ב־עתיד.

בסיום דבריה קראה לפעילים: „היום ועד לבחירות — כולנו לעבודה!"

בן־אהרן: מתוכחים בשליחות

מזכיר ההסתדרות, יצחק בן אה־רן, אמר בכנס, כי „פעולות ההס־תדרות בהווה קבע שהחיר בתול־דות עמנו". הוא ציין, כי יש הכנים ההיסטוריים היו צבים של נצחונות גדולים אבל גם שנות מאב־בק נגד פגעים שהתגלו בגוף הא־רץ בגוף האדם, קיפוח סוציאלי וצ־ער הברות. „אולם אנו ניצבים ה־

(סוף בעמ' 2, טור 6)

רשמית: קיסינג'ר לא יבקר בקרוב במזה"ת

מקורות ישראליים רואים צורך בזירוז ביצור גבולות הבטחון לאור תגובת ארה"ב על הימור הנפט הסעודי

מאת חגי אשד, סופר „דבר"

מקורות בירושלים רואים בדבריו של הנשיא ניקסון מיום רביעי בערב שתי נקו־דות חיוביות עיקריות, ה־אחת — ההודעה שארה"ב לא תיכנע לסחטנות נפט ערבית והאזהרה החמורה ללוב מפני לחץ של נפט, השניה — הדגשת העיקרון של מו"מ והצורך הדחוף בפתיחתו כדרך לפתרון ה־סכסוך הישראלי־ערבי.

בירושלים יש שביעות רצון מ־הדגשה זו של עקרון המו"מ מאחר וישראל היא הדוגלת בו בעוד שהערבים הם השוללים אותו והדורשים לחץ אמריקאי לפתרון כפוי על ישראל.

המקורות בירושלים אינם שבעי רצון, אמנם, מהדגשת הקשר בין „משבר האנרגיה" לבין פתרון הסכסוך הישראלי־ערבי. דבר כ־נעשה עד כה רק ע"י עוזר שר החוץ האמריקאי ג'וזף סיסקו ועתה — ע"י הנשיא עצמו. עם זאת, בירושלים שמו לב להדגשה הנכונה בדברי הנשיא, שהערבים הם הגורמים קשר זה ובכך הם היוצרים אותו למעשה.

את דבריו של הנשיא ניקסון בנקודה זו ניתן לראות לא כשינוי יחס על ידו, אלא כתגובה מאול־צת לשינוי שחל מצד המלך פייסל הסעודי, אשר נטש את מדי־ניותו הזהירה בעבר והחליט לפי־תוח בהימור כל מתמורה כלפי ארה"ב. את תגובתו של הנשיא ניקסון על הימור סעודי זה אפ־שר לראות כאזהרה ובלחץ־פרוגר־קטיבית כלפי המלך פייסל, בלי לנטוש תוך כדי כך את עקרונות המדיניות האמריקאית עד כה כלפי ישראל ולפי פתרון הסכסוך הי־שראלי־ערבי.

מבטי הנשיא ניקסון ישפל בהודעה הרשמי ביותר ב„לקוח" הסעודי לבהתחיבות והירידה המפ בחגבה של בציאת איזון שקול ביתהם אתו. מבטי גם, עם זאת, שהדיפלומטיה האמ־ריקאית תצטרך לקיום כ־עתה מאמץ מוגבר להגיע לידי הפשרת הקפאון המדיני ב־סכסוך הישראלי־ערבי ואף אפשר יהיה להתעלם מהשפ־עת השינוי שחל בעמדה סעודית.

מקורות בירושלים אומרים כי כל עוד לא תנטוש ארה"ב את עקרון המו"מ בין הצדדים, כדרך יחידה להשגת הסכם ביניהם — ולפי שעה, אין יסוד לחשוב ש־היא תנהג כך — לא תהיה

(סוף בעמ' 2, טור 1)

וושינגטון, (ע"ר). — ד"ר הנרי קיסינג'ר אינו מתכונן לבקר בעתיד הקרוב במזרח התיכון — מסר אמש דובר הבית הלבן ג'ראלד וורן.

הוא הגדיר כ„ספקולציה" את ה־ידיעות, שלפיהן יבקר קיסינג'ר באזור זמן קצר לאחר אישור מינויו כשר החוץ על־ידי הסנאט.

מקורות דיפלומטיים בקאהיר מסרו אתמול, כי קיסינג'ר עשוי לערוך בקרוב ביקור באזור במס־גרת המאמצים לשים קץ למשבר הערבי־ישראלי. המקורות ציינו, כי על אף מוצאו היהודי יבקר קי־סינג'ר בקאהיר במסגרת סיור ש־יכלול גם את ישראל ויתכן אף מדינות אחרות באיזור.

המקורות הדיפלומטיים הצביעו על הדברים שאמר שלשום הנשיא ניקסון במסיבת עתונאים. המש־קיפים בקאהיר מצביעים גם על הביקורת שמתח ניקסון באורח בל־תי־צפוי על ישראל. ביקורת זו מתפרשת בקאהיר כתחילת הלחץ האמריקאי, שנועד להביא את יש־ראל אל שולחן הדיונים.

סופר „דבר" בארה"ב נחום ברנע מוסר:

מושל טקסאס ושר האוצר לשעבר ג'ון קונלי ייצא בקרוב למזרח התיכון בשליחות הנשיא, לבירור בעיות הקשורות במשבר האנרגיה ובמדיניות האמ־ריקאית באיזור.

לדברי הנשיא ניקסון במסיבת העתונאים שלשום, עשוי קונלי לקחת חלק במאמצים לפתרון מש־בר האנרגיה. במסעו יבקר כנראה גם בברה"מ.

האיטלקים חוקרים החדרת טילי הכתף

הדעה הרווחת: ישראל ומינהל התעופה בארה"ב העבירו המידע והאתראה

מאת ג'ולי דרזנר, סופר „דבר" באיטליה

רומא, (מיוחד ל„דבר"). — שלטונות הבטחון האיטלקיים המשיכו אתמול בחקירת נסיבות פעולתם של חמשת הערבים הקרובים שנעצרו שלשום בדירה הסמוכה לנמל התעופה „פיומיצינו".

התעלומה המרכזית בחקירה קשורה בדרך שבה הובאו טילי הכתף הסובייטים אל תוך איטליה. אחת ההשערות היא כי הטי־לים הובאו במספר כמויות שיצאו מסוריה והגיעו לאיטליה דרך תור־כיה ומדינות הבלקן. אפשר, שצ־ויד החבלה הובהר דרך הגבולות כשהוא מוסווה כסחורה תמימה.

כוחות הבטחון האיטלקים סבו־רים שיש לאתר במהרה את הגור־מים האיטלקיים שהיו מעורבים, אם בכלל, בהברחת הטילים וקני־השיגור שלהם אל תוך איטליה, משום שאם אכן מעורבים אזר־חים מקומיים בפרשה — הרי שהם צדים חמורים.

שאלה אחרת שמעסיקה את ה־חוקרים היא „תוכנית הפעולה" המקורית של המחבלים. לא ברור היכן וכיצד התכוונו המחבלים לשי־גור את הטילים. נמל התעופה „פיומיצינו" נשמר היטב על־ידי יחידות בטחון, בדרכים ניכר סביב התעופה.

משום כך מתחבטים החוק־רים יותר ויותר, כי המחבלים אמנם התכוונו לשגר את הטי־לים ממעונם בעיר.

עד כמה שניתן היה ללקט מידע על החקירה של החבורה נראה כי הם עומדים בסירובם לשתף פעו־לה עם החוקרים. הם הבהירו ל־אנשי המשטרה כי לא ידברו אלא בנוכחות הקונסול העיראקי או הגוומר ברומא.

אשר להתקפות אחר יחידת המחבלים ההערכה המקובלת היא, כי לשלטונות הבטחון ה־איטלקים הועבר מידע ישרא־לי.

אשר לאזהרה בדבר פעולה קרובה המתוכננת על ידי המח־בלים — נראה שזו התקבלה ממקורות של סוכנות התעופה הפדראלית של ארה"ב.

נמסר כי כבר ב־31 באוגוסט נב־קט אמצעי בטחון חמורים מן הר־גיל סביב נמלי התעופה של רו־מא וש"ל מילאנו.

הנשיא הבאגדני ג'ודאם קרא אתמול לערוך מישאל עם בקפריסין בשאלת ההגדרה העצ־מית של האי.

גלילי: מתאמתת אזהרת ישראל מסלחנות לטרור

השר ישראל גלילי אמר אמש, כי במלאת שנה לזוועת מינכן ניתנו לנו לעולם שתי תזכורות: האחת, לכידת חוליית המחבלים ברומא בידי המשטרה האיטלקית והאחרת — מפגן הכניעה ל־חוליית המחבלים בפאריס.

בדבורו בכנס פעילי המערך בראשון־לציון אמר השר: „בין אם היה זה מכוון ובין אם לאו, נודעת משמעות סמלית לבו־זמניות של שתי פעולות אלה, בשתי הבירות האירופיות. יותר ויותר מתאמתת אזהרה ישראל, כי השלמה וסלחנות כלפי הטרור המכוון נגד מדינת ישראל, מוליכות לשיבוש המוסר של סדרי החיים בעולם, לרבות באותן מדינות הסבורות, תוך אשליה גמורה, כי יצליחו להבטיח את עצמם על ידי יחס סלחני לטרור הפלשתינאי.

יש הגיון שפוי בהידרדרות של גורמי הטרור המבדיל אותם להרוש בפשעי הדמים כלפי מטרות בלתי צפויות ומפתיעות, רצוד התבקר. מה שלא סכנתו של הטירור הפלשתינאי גם לגבי מדינות ערב עצמן.

[ד]יין: נפעל נגד הטרור [כ]מדינה — לא כפרטיזנים

שר הבטחון משה דיין אמר [אמש], כי ישראל לא פעלה ואינה מתכוונת לפעול נגד הטירור ה־ערבי באמצעות גורמים פרטיים כפרטיזנים, אלא [...] כמדינה [...] וממסדית. דיין, שדיבר [...] אמר, כי המחבלים [...] פועלים במשק, בציוד, בימון [...] מדינות שהם מקבלים [...] ערביות. הוא הצביע על [...] קרקע־אוויר [...] 7. [...] למצרים ולסוריה [...] מחבלים [...]

מטוס הלבנוני, שבו ביקשו לתפוס את אלה המשעולים שילום אלה", אמר דיין.

הוא הוסיף, כי ישראל זכתה ל[...] בעולם, בשל [...] בין־לאומי ובריבונות מדינה אחרת [...] מחבלים. אך ישראל אינה יכולה לפעול בדרך בה פועלים הערבים והיא לא תפעיל גורמים פרטיים להגנתה.

על ישראל — אמר דיין — להמשיך ולפעול נגד הטירור בדרכים שהיא נוקטת, ואין היא יכולה לשבת ולהמתין ב־ביתה למרצחים שיבואו לפגוע באזרחיה.

„ספק אם [...] שוער [...]

מחר ברדיו ובטלוויזיה
ברדיו בשעה 22.05 ברשת ב' דווח על כנס מטות המערך של ההסתדרות
בהשתתפות: גולדה מאיר, משה דיין, יצחק בן אהרון, יעקב הזן, ירוחם משל, יגאל אלון.
בטלוויזיה בשעה 22.30
על ההסתדרות — בהשתתפות השר שמעון פרס,
ודבר מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרון.
אמת
המערך

11.9.73
קולך קובע!
השתתף בבחירות לועידת ההסתדרות הי"ב

מפלגת העבודה הישראלית / מחוז ת"א

היום, 7.9.73
ישיבת מזכירות המחוז
בשעה 05.00 אחה"צ במועדון „מילוא" רח' בילינסון 9.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל — המרכז לתרבות ולחינוך
הופיע
מעשים ומגמות
סיכומי הפעולה התרבותית בהסתדרות בשנים 1970—1973
בתחומי: הסברה, השכלה, חינוך, אמנות, בידור, חברה, כרותים ומפעלי תרבות וחינוך.
להשיג ב„ספרי" ובמשרד המרכז לתרבות ולחינוך.

בצער רב ובאבל קודר אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו
דבורה ברג ז"ל
הלויה תתקיים ביום ראשון י"ב אלול תשל"ג (9.9.73).
בדבר פרטים נוספים נא להתקשר לטלפון 412431 או 253504.
המתאבלים:
בתה נחמה שיקלר וב"ב
בנה פרץ ברק וב"ב
המשפחה

הרשויות המקומיות בישראל
מתאבלות מרה יחד עם כל בית ישראל
על מותו של היקר באדם החלוץ והבונה
אברהם הרצפלד ז"ל
אבי ההתיישבות העובדת בארץ
פ. אילון
יו"ר מרכז השלטון המקומי

טיולי בית ברל לחודש ספטמבר

אל ישובי עזה, אל־עריש (הטרקטוריסטים הראשונים של ימית) (8.9.73).
תל־אביב — אשקלון (ארוחת בוקר), ארז, (מחסום ארז), בית חנון (מבצר הנבהון), דיר אל־בלאח, כפר דרום, האוקיינוס (סיור בחאן), רפיח — דקל אבשלום פיינברג, אל־עריש, נחל"ים (תצפית אל סבחה — בראדוויל), (ארוחת צהריים), ישובי פתחת רפיח — סופה, דקלה, מבין, חוף הצפירה (רחצה), איחוד ימות — מחנה הטרקטוריסטים הראשונה של נציר הבינדלה, (סיור ותצפית) — כרם־שלום, צומת סעד — תל־אביב.
אל נופים מסתנים בסביבת ירושלים הר הבית („קשת הבהלוקה" — רובינזון — וורן — בוזר). (15.9.73).
טיול מס' 1 על הר הכרמל (22.9.73) — לאילה ולשארם־א־שיך (עם ראש מוזמר ונקיקי הכבלים) 4 ימים.
פרטים והרשמה בבית ברל הדר מס 7 בטלפון (28233).

מפ"ם תתנגד ל־3 סעיפים ב"סיכום השרים"

מאת סופר "דבר" לענייני מפלגות

הגוש הימני סיים דיוני המצע

יתמוך בהקמת העיר ימית

מאת סופר "דבר" לענייני מפלגות

עוד מקרה כולרה במערב גרמניה

באד־פרידברג, (צ"ר). —

מקורות בישראל

(סוף מע׳ 1)

שה"ח השווייצי בא ביום א׳

מאת סופר המדיני של "דבר"

לבנון שחררה מחבלים שביקשו להטיס נשק

מאת סופר "דבר"

המשטרה הסובייטית החרימה כתב־יד של סולז׳ניצין

מוסקווה, (יופ"י וע"ר). —

הל"ע אישרו שיטת ועדת רוזן לרשימת המועמדים

תקוצר תקופת כהונת נשיא צרפת

פאריס, (צ"ר). —

אזעקת שווא בנמל התעופה ברומא

רומא, (צ"ר). —

סאדאת תובע באלג׳יר להטיל סנקציות על ישראל

מאת סופר "דבר" לענייני ערביים

ספיר יצא ללונדון וארה"ב

עובדי השידור תובעים שההס׳ תטפל בענייניהם בבירה

מאת סופר "דבר"

צה"ל חילק פרסי שלישות 72

ביה"מ העליון דחה ערעור מר"י בהסת׳

מטוס החוטפים

(המשך מעמ׳ 1)

השוט, הבכי והדממה

מאת חגור

*

*

*

ג. מאיר: המערך מלוכד

(המשך מעמ׳ 1)

"הודעה לבוחר" איננה תנאי להצבעה

גם אם לא קבלת הודעה לבוחר או זו אבדה לך,
תוכל להצביע בבחירות להסתדרות באמצעות פנקס חבר בקלפי הקרובה למקום מגוריך.

זכור! ההודעה לבוחר איננה תנאי להצבעה.

השתתף בבחירות — קולך קובע

הועידה ה־12 ועידת הפועלות | הועידה החקלאית מועצות הפועלים | הבחירות לועידת ההסתדרות הי"ב 11.9.73

דבר
DAVAR دافار

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים:
תל־אביב, בית "דבר", רחוב שינקין 45, טלפון: 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח׳ הלל 16, טלפונים: 231251-3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

25 שנות סיוע לפיתוח בוזבזו לריק

ועידת רחובות השביעית שמעה דברי ביקורת וערעור על רוב השיטות המקובלות בסיוע למדינות המתפתחות – מהרפורמה האגררית עד לתיירות ולפיקוח על הילודה

תחזיות קודרות על עתיד האנושות, נוכח הריבוי הטבעי הגבוה בארצות המתפתחות והעדר מדיניות נכונה לגבי בעיות התעסוקה, החינוך והבריאות, השמיע נשיא הקולג׳ דה-מקסיקו, פרופ׳ ויקטור ל. אורקידי, בוועידת רחובות השביעית על "תמיכה כלכלית בארצות מתפתחות". הדיונים המעשיים של הוועידה החלו אתמול במכון ויצמן למדע ברחובות.

פרופ׳ אורקידי, מן המומחים הבין־לאומיים הנודעים בתחום תורת האוכלוסין, נקב שורה של מספרים מדאיגים. כך למשל ציין, אוכלוסיית הארצות המתפתחות מגיעה כיום לכדי 2.7 מיליארד נפש, בעוד שכוח העבודה מסתכם ב־800 עד 850 מיליון נפש. בעוד 27 שנים, כלומר בשנת 2000, תגיע אוכלוסיית הארצות המתפתחות לכדי 5.1 מיליארד נפש, וכוח העבודה יסתכם ב־2 מיליארד נפש. משמעות נתונים אלה היא, שעל הארצות המתפתחות לדאוג תוך תקופת זמן זו ל־1.2 מיליארד מקומות תעסוקה חדשים. אולם בכך לא כ־40 אחוז מהתושבים בארצות המתפתחות יחיו מתחת לגיל 15, כלומר אוכלוסיה צעירה, אשר יש להכשירה לה עבודה, חינוך ושירותי בריאות. המדען המכסיקאי טען, כי העולם ביזבז 25 שנים של סיוע לפיתוח, שכן בסיוע לטפל בבעיות של הארצות המתפתחות נעשה בצורה לא נכונה. כך למשל, סידר החוץ כבא את ביטויו בהעברת טכנולוגיה מהארצות המפותחות לארצות מתפתחות, והתוצאה מכך תלה עליה באבטלה. המדיניות האגררית, שלפיה יש לחלק את האדמה לחלקות קטנות אשר בכוחן לקיים את בעליהן ותו לא, אינה טובה, שכן יש לחלק את האדמות לחלקות ביצוניות, שיעובדו בצורה מסחרית על ידי בעלים ושכירים.

פרופ׳ אורקידי הציע לטפל בבעיית הפיתוח הכלכלי של הארצות המתפתחות על־ידי יצירת קשר־גומלין הדוק בין ההכשרה המקצועית, מתן חינוך מקצועי, הבטחת שכר בהתאם לתפוקה, פיתוח מערכת בריאות שיתאפשר לאדם לעבוד במלוא כשרו. להקים חברות כמשלתיות באזורים שבהם אין אפשרות להגדיל את התעסוקה, ולפתח מקורות תעסוקה חדשים, כמו ענף הבניה.

התוצאות השליליות של פיתוח התיירות ופיקוח הילודה

קודם לכן הרצה סגן מנכ״ל אונסק״ו פרופ׳ ריצ׳רד הוגארט, על "תמיכה כלכלית ואיכות החיים". המרצה התייחס בדבריו לניגוד האפשרי בין פיתוח כלכלי לבין ההתפתחות החברתית והתרבותית של הארצות המתפתחות. הוא הביא שתי דוגמאות להמחשת דאגתו. הראשונה שבהם נגעה לענף התיירות. הקמת בתי המלון, למשל, גורמת לפגיעה בסביבה ובנוף, המפגש בין התיירים לבין תושבי הארץ המארחת מייבאת גם ערכי תרבות ואורחות חיים חדשים, אשר לפעמים אינם תואמים את המסורת והאפשרויות הכלכליות של תושבי הארץ המארחת. יוצא אפוא שמול היתרון הכלכלי קיימות סכנות ואפשרויות של נזק בתחום איכות החיים.

אותו הדין אמור גם בפיקוח על הילודה. כולנו מבינים, אמר המדען, כי הפיקוח חיוני. אך בהנגדה תיאום בין הפיקוח לבין ערכי התרבות והמסורת המקומיים. יש מקום לערעור המסגרות התרבותיות והחברתיות הקיימות.

למען תכנון רב־לאומי או אזורי

הרצאתו של פרופ׳ ג׳ון פ. לואיס, מאוניברסיטת פרינסטון, שנפגע בדרך לוועידה, נקראה על ידי ד״ר מרלוק סינג מניו־יורק. פרופ׳ לואיס קבע, כי הפיתוח הכלכלי, הבא בעקבות התיכנון, חייב להתבצע תוך פיקוח ושמירה על מסורות התיכנון. אולם אסור להגזים בפיקוח, שכן פיקוח יתר עשוי לפגום ביכולת ההחלטה האישית, בהחלטות הפרט וביוזמה, ובסופו של דבר לגרום לסטיה מהמסגרות הראשונות של הפיתוח.

פרופ׳ לואיס ציין גם כי התיכנון מבוצע כיום במסגרות לאומיות בלבד ולדעתו הגיעה העת להשוב על תכנון במסגרות רב־לאומיות או אזוריות.

דרושה הגדרה חדשה

הרצאה אחרונה בדיוני המליאה הושמעה על ידי סגן נשיא הבנק העולמי בוושינגטון, פרופ׳ הוליס ב. צ׳נרי, שטען כי אין לנקוט מדיניות אחידה לגבי הפיתוח של כל הארצות המתפתחות. הדרך הרצויה תלויה בנסיבות המיוחדות לכל ארץ וארץ. הדבר דומה, אמר המרצה, לריצה אל ראשו של הר, הנעשית בדרכים שונות, וזאת בניגוד לריצה אל יעד מסוים במישור. הוא הציע הגדרה חדשה של הארצות המתפתחות, וזאת לפי "אסטרטגיית הפיתוח" שלהן. פרופ׳ צ׳נרי גם הציג מודל שחובר על ידו יחד עם פרופ׳ סירקין מאוניברסיטת בר אילן.

ערכים תרבותיים דפנאי במקום מקומות עבודה: אבטלה סמויה

בויכוח החופשי שנערך בתום כל אחת מארבע ההרצאות המרכזיות, נשאלה בין היתר השאלה: האם הצמיחה הכלכלית הופכת את בני האדם למאושרים יותר או שמא מוטב להשאירם במצבם הנוכחי. פרופ׳ נתן בורוס מהטכניון בחיפה התייחס לשאלת הסיוע ההדדי, וסיפר כי בטכניון נערך בזמנו קורס למתמחים מארצות מתפתחות. הקורס היה מבוסס על לימוד הדדי ולא על הדרכה. הוא הציע אפוא להעדיף את שיתוף הפעולה על פני הסיוע.

ד״ר גולדסטון בונק, מבר מייקה, התייחס לדבריו של פרופ׳ אורקידי על הצורך ביצירת מקומות תעסוקה רבים ואמר, כי בתור כלכלן הוא מסכים עם דעותיו של אורקידי, אך כאדם הוא נרתע מהם, שכן פירוש הדבר הפיכת הארצות המתפתחות לארצות עתירות עבודה, או במלים אחרות: לארצות מדרגה שניה.

ד״ר פול מורוביץ מאוסטרליה, הטיל ספק ביכולת הפיתוח הכלכלי לענות על הבעיות של המדינות המתפתחות ועורר את השאלה: "האם לא יהיה זה נכון יותר לגייס אמצעים לשם מילוי הזמן הפנוי של המובטלים, על ידי ערכים תרבותיים במקום ליצור צבורים בקומות של אבטלה סמויה?"

ד״ר סטריטן התייחס להרצאתו של פרופ׳ לואיס ואמר, כי כיום המתכננים היחידים המתייחסים לשלכות האפשריות של תיכנונם — מעבר לגבולות של ארצותיהם — הם אנשי הצבא, ויש כמובן לגנות מצב זה.

דיוני הוועידה יתחדשו ביום א׳ במכון ויצמן למדע ברחובות. ביום ו׳ יסיירו המשתתפים בירושלים ובבית לחם. (ע)

ש. פרס: השביתות – מחיר הדמוקרטיה

שתי בעיות עיקריות מטרידות את הציבור ערב הבחירות להסתדרות: השביתות ששיבשו את חיינו בשנים האחרונות וכן האינפלציה הדוהרת — אמר השר שמעון פרס, בחוג־בית ברמת־חן.

פרס אמר, כי אין לראות בהן תופעות חיוביות, אולם שתיהן מבטאות מחיר בלתי נמנע, במידה רבה למציאות חיובית. השביתות הן, אולי, חלק מהמחיר של החופש השורר ביחסי העבודה במדינה דמוקרטית. אמנם יש מקום לתחיקה שתסדיר צורך בהודעה מוקדמת על שביתה ("לצינון השביתות"). כן יש לחייב קיום הצבעה חשאית בקרב העובדים לפני הכרזת שביתה או לפני החלטה על המשכה, וכן יש להפסיק עם השיטה בה חותמים על הסכמי עבודה רטרואקטיביים. אולם, תחיקה אינה הדרך למניעת שביתות או להפסקתן המוחלטת.

אנו מבטיחים שיטה חברתית ומדינית דמוקראטית, בה קיים החופש לעובדים לתבוע את מה שהם סבורים כי מגיע להם — ואף בדרך של שביתה.

האינפלציה במשק היא אולי מחיר בלתי נמנע מהשגשוג והפיתוח של המדינה. הכלכלנים טוענים, כי כדי להפסיק את האינפלציה יש לצמצם קודם כל את היקף הבניה. ובשעה שמבקשים ולעולים. איך נוכל לצמצם את הבניה לדיור לזוגות צעירים, למשפחות מרובות ילדים, בניה לבתי־ספר, בתי חולים, לאוניברסיטאות, מרפאות ונווי ילדים. איך נוכל לצמצם את הבניה למשרדים — כאשר במקרים של מחסור במשרדים מסוגלות חברות כה רבות לשכור לצרכי משרדיהן מבנים שנועדו למגורים — ובכך להגדיל עוד יותר את מצוקת הדיור.

על כן אני תומך באינפלציה — אם זהו מחיר הפיתוח, ואני תומך בחופש השביתות — אם זהו מחיר הדמוקרטיה — אמר ש. פרס.

ש. הלל: ע״מ מוליכים את הציבור שולל

ע״מ מוליכה שולל את הציבור ומפרסמת, שהיא תנועה הממשיכה דרכו של דוד בן־גוריון ומשתמשת בשמו ובתמונתו. כיום ידוע לכל, שבן־גוריון איננו שייך לתנועה זו ומשתמשים בשמו לשוא — אמר השר ש. הלל.

שמואל תמיר וחבריו דיברו על תמורה ועל הצורך לשנות את התפיסה החברתית של תנועת הפועלים הישראלית. אולם במהלך המו״מ עם גח״ל, התברר, שכל הויכוחים היו מסביב לשאלת הכסאות והמקום ברשימה לכנסת.

בהתייחסו לשילוב אלופים לשעבר במערכה הפוליטית בארץ, אמר השר, כי המסורת הדמוקרטית אינה רואה זרות בשילובם של המפקדים הצבאיים, הפורשים לחיים אזרחיים במערכת החיים הציבוריים. אולם השר הלל קרא להבחין יפה בין קצינים בכירים לשעבר ששורשיהם התנועתיים הביאו אותם באופן טבעי לשורות המערך ובין אלופים שצמחו לגח״ל עם סגנון של נותני פקודות.

מ. בן־פורת: בן־אהרן ראוי לתמיכת הציבור

הרף ערנותה של הממשלה למצבן של השכבות הזקוקות לתמיכה, עדיין יש צורך בקולות התראה נוספים; בן־אהרן מילא תפקיד זה בנאמנות רבה והוא ראוי לתמיכת ציבור הפועלים — אמר ח״כ מ. בן־פורת באסיפה באור־עקיבא ובגן־הדרום.

ח״כ בן־פורת אמר, כי קנאות למשטר דמוקרטי בישראל פירושה התירה לגושי מפלגות גדולים. קיומם של רסיסי מפלגות מנציח את התעבבות המשטר בישראל. על הליכוד החדש, תהיה לה להוכיח שהוא השתנה ונכון לשינויים, ורק אחר כך לפנות לתמיכת הציבור.

אשר לחברת העובדים, מוטל על ראשיה לשלב אקדמאים מעדות המזרח בהנהלת מפעליה ולמנוע עיוות מסוכן בנציגות ציבור העובדים.

מ. ברעם: חוק הפנסיה יבטיח קיום הוגן

"אף כי הצמדנו השנה את קיצבת הזיקנה של המוסד לביטוח לאומי לשכר הממוצע במשק ובכך הבטחנו שהעלאת רמת החיים בארץ תתבטא גם לגבי מקבלי הקצבות, אין אנו רואים בכך די, כיוון שקיצבת הביטוח הלאומי אינה הסדר פנסיוני. הכנסת הבאה עתידה לקבל חוק פנסיה, שיבטיח קיום נאות לאחר פרישה מעבודה לכל עובד במדינת ישראל." דברים אלה אמר אמש יו״ר הקואליציה, ח״כ משה ברעם, בחוג בית של פנסיונרים בבירה.

מ. ורטמן: גח״ל התנגד לתחיקה מתקדמת

גח״ל התנגד במקרים רבים לתחיקה המתקדמת והחיונית ביותר אשר הוצעה ע״י המערך בכנסת, אך ורק מתוך החשש שתחיקת חוקים אלה תיזקף לזכותו של המערך, אמר ח״כ משה ורטמן, באסיפת פעילים בחיפה.

ח״כ ורטמן התריע על הסכנה שבהימנעות מהצבעה בבחירות להסתדרות. הוא אמר, כי במשך ארבע השנים האחרונות שופרה תדמיתה של ההסתדרות תוך מאבק עיקש למען העובדים, בד בבד עם תחיקה סוציאלית ענפה ומתקדמת מצד הממשלה.

רדיאטורים חשמליים של פרידמן

* 20 צלעות 2000 וט
* 25 צלעות 2500 וט
* 30 צלעות 3000 וט

יבוא ושרות

פרידמן

יישובי המרכז נפרדו מאלוף זאבי

אלוף פיקוד המרכז רחבעם זאבי אמר אתמול, כי את התודה וההערכה, שהוא זוכה להם בימים האחרונים, לרגל סיום שירותו בצה״ל, הוא מקבל במידה שזו אינה הערכה אישית, אלא תודה והערכה לפיקוד שבו שירת.

"אינני צנוע — אמר זאבי — ולא אגיד שלא הדרכתי, כיוונתי והובלתי חיילים לקרב. אבל המשימה של התיישבות בבקעה וברצועה, חיסול המחבלים ואימון הגייסות, אינה ענין של איש אחד, אלא של חיילים רבים, בכל הדרגים. והעיקר היא ההליכה המשותפת של המתיישב המגן, של החייל והיוגב, שלעתים זהו אותו אדם. על ערכים אלה התחנכתי וחינכתי את חיילי".

אלוף רחבעם זאבי דיבר בארוחת צהריים חגיגית, שנערכה לו באולמי "השרון" בכפר־סבא על־ידי ראשי הרשויות המקומיות והאזוריות באיזור השרון והשומרון.

במסיבה השתתפו הממונה על מחוז המרכז אליהו חזן, ראשי ערים ומועצות מקומיות בשרון, ראשי מועצות אזוריות של השרון, עמק חפר השומרון, וקצינים בכירים של פיקוד המרכז.

בירכו את האלוף היוצא ראש עיריית כפר־סבא זאב גלר ויו״ר המועצה האזורית השרון התיכון יעקב לנדה.

בשיחה עם כתב עתיים אמר אלוף רחבעם זאבי, כי לדעתו נחוצה תקופת "צינון" לאנשי צה״ל העוזבים את שירותם הצבאי. לא ייתכן, שמפקדים, אשר זכו בהילה של מפקדים, יעבירו את זה מיד לתחום הפוליטי. "לצערנו שגו בעניין זה גם המימסד וגם האופוזיציה". (ע)

עיריית ת״א נפרדה

עיריית תל־אביב—יפו ערכה אתמול מסיבת פרידה לכבוד אלוף פיקוד המרכז רחבעם זאבי (גנדי) הפורש, בהשתתפות חברי מועצת העיריה, סגל מטה פיקוד המרכז, מפקד משטרת מחוז תל־אביב והסגל הבכיר של עת״א יפו.

אבן יוצא להגן על השקפות א. אליאב

"השוב ששוחרי השלום והפשרה המתונה יתלכדו סביב המערך ויפסיקו לנפח מריבות מהאכזבויות בינם לבין עצמם, מכיוון שהניגודים ביניהם אינם כפי שהם נראים בעתונות — אמר אתמול שר־החוץ אבא אבן בהופיעו בחוג־בית של המערך בת״א.

שר החוץ אמר, כי דעת המצע של המערך חייבת לעשות מאמץ מרוכז ורציני לברר, אם אמנם יש ניגודים תהומיים בין קבוצות האישים שונים במערך. לדעתו כל החוגים במערך מתנגדים לתורת ההתפשטות והסיפוח של המערך הימני, ואנשי "שלמות מרחב", וכולם דוגלים בתיקוני גבול סלקטיביים במסגרת של הסכם שלום.

תמה במיוחד המאמץ להעמיד את השקפותיו של ח״כ אריה אליאב כמיוחדות ב"יוניות", זוהי אשליה, אמר אבן. המצע שפירסם אליאב מדגיש מספר נקודות, ביניהן: יש להחזיק בחלק של הגדה המערבית ורצועת עזה, אין לנסוג אל שארם א־שיך; אפילו יוחזר סיני לריבונות מצרית יש לחייב את מצרים לפירוז מרחבי אלה והשתתפות ישראל בפיקוח על הפירוז; ישראל תקיים מאחז התיישבותי והגנתי קבוע ברמת־הגולן ותמורת שלום מלא תחזיר לריבונות סורית אותם חלקים שלא יהיו חיוניים לקיום המאחז ההגנתי.

עוד מדגיש אליאב במצע, כי אין לחלק את ירושלים ויש לקבל מעמד מיוחד למקומות הקדושים של הנצרות והאיסלם. לא מדובר על מדינה פלשתינאית נפרדת, אלא על מדינה "ירדנית פלשתינאית" שבה יגיעו הערבים הפלשתינאים לידי ביטוי מדיני לאומי. יש לומר, לערבים, כי לישראל זכות לתחום 12 השבטים, אך אנו גורסים ויתור על חלק מזכויות אלה למען השלום ויש לומר לממשלות ערב, שאם לא יקבלו את "התנאים" האלה נפרש את סירובן כהכוונה "להשמיד" את ישראל ונסיק מסקנות של ביצור עמדותינו בכל השטחים עד שיקבלו הערבים את התנאים האלה.

בלי לחוות דעה על כל סעיפי תכנית זו, אמר שר החוץ, נדמה לי, כי אמנם אין זהות מוחלטת בין דברים אלה לבין כל סעיפי המצע שלנו וסיכומי השרים, אך קשה להבחין בניגודים עקרוניים. על כן אני בטוח, כי בסופו של דבר ייצא ח״כ אליאב יחד עם כולנו למערכה משותפת נגד היריב האמיתי — שוחרי "אף שעל" בגח״ל ובחוגים אחרים.

לי נדמה כי תכנית אלון, כפי שהוסברה על־ידי אלון בהרצאתו במכון ואן־ליר, היא יותר כתונה ממצעו של לובה אליאב. אני אישית לא הייתי ממליץ, שנדבר אל הערבים בצורה שתציג את נכונותנו להשאיר את רבת־עמון בידיהם "כויתור". מתינות צריכה להתבטא בסגנון ובביטוי ולא רק בתוכן של תכניות שלום, אמר השר א. אבן.

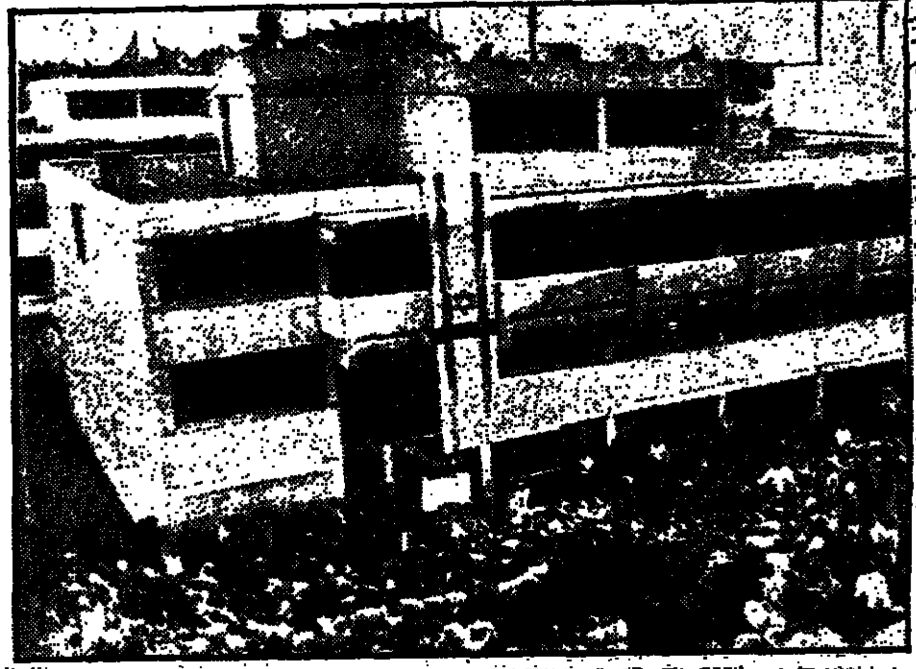

צלפים של משטרת מינכן תופסים עמדות על גגות הבניינים ששימשו אשתקד את מבני הכפר האולימפי במינכן: כוחות הבטחון המערב גרמניים חששו מפני צעדי ראווה של הטרוריסטים הערביים ביום השנה לטבח בכפר האולימפי

מצרים קיבלה פי שניים מטוסים ממה שקיבלה ישראל

קובע הסקר השנתי של המכון ללימודים אסטרטגיים

לונדון, (ע״י ויופ״ע). — גם מצרים וגם ישראל הגבירו בשנה שעברה את עוצמתן הצבאית — צויין בסקר על המצב הצבאי בעולם, שפורסם בלונדון על־ידי המכון הבינלאומי ללימודים אסטרטגיים.

מצרים קיבלה משלוחי נשק נרחבים מברה״מ וזכתה "אולי במספר מטוסים פי שניים מזה שקיבלה ישראל מארה״ב" — צויין בסקר. עם זאת מוסיף המכון, כי במידה מסויימת בוטל יתרון זה על־ידי עליית התפוקה של תעשיית הנשק הישראלית.

בשנה שעברה לא חל שינוי במספר הצוללות המצריות. בידי מצרים 12 צוללות. לעומת זאת גדל צי ספינות הטורפדו של מצרים מ־20 ל־36. לדברי הסקר, מספר מטוסי הלוחמה של עיראק הוא 224, כולל 90 מטוסים מדגם "מיג 21", לעומת 189 מטוסים בשנה שעברה.

המכון אינו מזכיר מטוסים מדגם "מיג 23" בקשר עם איזו מדינה ערבית הקשורה בברה״מ.

לישראל 488 מטוסי קרב

מספר מטוסי הקרב הישראליים על־פי הסקר, מגיע ל־488. הסקר קובע, שלישראל שלוש צוללות, שתיים ב"רזרבה" ושלוש נוספות הוזמנו. לישראל משחתת אחת לעומת חמש הנמצאות בידי מצרים.

ללוב שתי טייסות של מטוסי קרב המורכבות מ־35 מטוסי "מיראז׳ 3ב/א" מאז השנה שעברה. לדברי המכון סופקו ללוב 65 מטוסי "מיראז׳" מהזמנה כוללת של 110 מטוסי "מיראז׳ 3ב/א" מאז השנה שעברה.

סעודיה הזמינה 180 מטוסי קרב מתקדמים ואלה יגדילו את מספר מטוסי הלוחמה שלה פי שלושה ויותר.

הסקר מציין, כי ברה״מ התחייבה לספק למצרים בין יולי 1972 ליוני 1973 10 מפציצים בינוניים מדגם "טו־16", מאה מטוסי יירוט מדגם "מיג 21" וכן 60 טילים מדגם "סאם־6".

הוזקה מערכת ההגנה האווירית המצרית

עוד נאמר בסקר, כי בשנה האחרונה הוזקה מערכת ההגנה האווירית של מצרים. מדינה זו מצויידת עתה ב־130 אתרי שילוח של טילי קרקע־אוויר. כל אחד מהם מצוייד בשישה משגרים מדגם "סאם־2", "סאם־3" ו"סאם־6" ובנוסף בתותחים נ״מ שונים.

כוחה של ישראל

אשר לישראל מציין הסקר, כי מספר אנשי צבא הקבע מגיע ל־30 אלף וישראל יכולה להגדיל את הכוחות הצבאיים שלה ל־300 אלף באמצעות גיוס בן 72 שעות. לישראל כ־1700 טנקים בינוניים, ביניהם 400 מדגם "אמ־48" (עם תותח של 105 מ״מ), 250 סנטוריון "בן־גוריון" (צנטוריונים בריטיים מצויידים בתותח צרפתי של 105 מ״מ), 600 צנטוריונים, 200 שרמנים (עם תותח של 105 מ״מ) ו"סופר־שרמנים". טיל קרקע־קרקע מדגם "יריחו", בעל טווח של 550 ק״מ נמצא בתהליך ייצור, אך עדיין לא הוכנס לשירות.

איגוד עובדי הרכבת הסודאניים פתח בשביתה במחאה על דיכוי הפגנות הסטודנטים על־ידי כוחות הממשלה.

ההסת׳ ערכה תרגיל בחירות

אתמול התקיים תרגיל בקרה משולב של מרכזי הדיווח וספירת הקולות לקראת הבחירות להסתדרות, שתתקיימנה ב־11 בספטמבר. התרגיל בוצע כדי לבדוק את יעילות מטה יום הבחירות וכוננות הצוותים וכדי להפיק לקחים מתקלות אפשריות.

תורגלו: המרכז לקבלת דיווחים (מקיד), המרכז לניהול ובקרה (מנ״ב) והמרכז לקבלת תוצאות רשמיות הפועל באמצעות המחשב (מתר״).

מבעוד יום הוכנו דיווחים מ־250 קלפיות מדומות. דיווחים אלה עברו את כל התהליך שיעברו הטפסים המקוריים ביום הבחירות.

התרגיל עבר כמעט ללא תקלות, הצוותים גילו רמת מיומנות והכנה גבוהה.

התרגיל נוהל על ידי יו״ר ועדת הבחירות המרכזית להסתדרות אפרים ריינר, כשלידו עוזרים: מנהל יום הבחירות יצחק פוקס והממונה על הקשר והשליטה אל״מ (מיל.) אליעזר הדר, ומנהל ועדת הבחירות פרץ אמיר.

חבלני המשטרה פוצצו רימון שנזרק למסעדה במז׳־ירושלים

רימון הושלך אתמול לפנה״צ לעבר פתח מסעדה בעיר העתיקה בירושלים. הרימון לא התפוצץ, והוא פוצץ מאוחר יותר על־ידי חבלן המשטרה.

סמוך לשעה 11 לפנה״צ פרצה מהומה במסעדה שבורה הגאי פינת ויה דולורוזה שבעיר העתיקה, לאחר שהרימון, שהתגלגל לעבר המסעדה, נעצר לפני אדם שישב ועישן נרגילה בפתח המסעדה. הרימון לא התפוצץ, וכל יושבי המסעדה נבהלו.

כוחות הבטחון והמשטרה הגיעו למקום בתוך דקות ספורות. הוחלט לפוצץ את הרימון במקום. הסביבה דופנה בשקי חול, שהביאו אנשי משמר הגבול וחבלן המשטרה פוצץ אותו בצורה לבנת הבלה.

משטרת ירושלים פתחה בחקירה, אך לא נעצר איש. (ע)

בתמונה — חבלני המשטרה בריכוז: בדיקה, דיפון ופיצוץ.

מפלגת העבודה הישראלית מפלגת הפועלים המאוחדת

המערך
מחוז תל־אביב

מ־7.9.73 — 13.9.73

פעולות איגוד מקצועי

יום שישי 7.9.73
בשעה 13.00 — פגישה — עובדי שמירה ואבטחה — "ברינקס" — זאב הרמנשטיין
בשעה 12.00 — פגישה — עובדי אולמי "גילטוף" — אולמי "גילטוף" — אברהם ברוין

יום שבת 8.9.73
בשעה 17.00 — פגישה — עובדי אולמי "סופר" — אולמי "סופר" — אברהם ברוין

יום ראשון 9.9.73
בשעה 19.00 — פגישה — "מס־ניר" — מחוז — יצחק גדל
בשעה 19.00 — פגישה — גולדפינגר את פלוג — מחוז — א. וסרצוג
בשעה 20.00 — פגישה — יהלומי שורץ — מחוז — א. וסרצוג
בשעה 18.00 — פגישה — "ווקסול" — כתן — ב. זהר
בשעה 19.00 — פגישה — אגודת סוכרים — מחוז — ז. הרמנשטיין
בשעה 19.00 — פגישה — חברה לקירור — מחוז — פ. כיסורי, א. רובין
בשעה 17.00 — פגישה — "הבורסלב" — מחוז — ג. קורלנדר, י. בייננברג
בשעה 18.00 — פגישה — מתנות ישראליות — מחוז — ג. קורלנדר, פ. כיסורי
בשעה 12.00 — פגישה — עובדי אולמי "הבלה" — אולמי "הבלה" — אברהם ברוין
בשעה 17.00 — פגישה — עובדי "בוקו מאיר" — אולמי "בוקו מאיר" — אברהם ברוין
בשעה 18.00 — פגישה — "מיאר" — מחוז — ש. בינה
בשעה 18.30 — פגישה — תבר — ג — מחוז — ב. אלבו
בשעה 19.00 — פגישה — "כביש" — מחוז — י. גלעדי
בשעה 19.00 — פגישה — "ספרינקר" — מחוז — י. גלעדי
בשעה 20.00 — פגישה — "משמר" — מחוז — ז. הרמנשטיין
בשעה 18.00 — פגישה — כח אדם של עובדי אפיה — מחוז — י. ציפולביץ
בשעה 19.00 — אסיפה — עובדות מדינה — מחוז — א. הרליין, ש. שמיינקפר
בשעה 17.00 — אסיפה — עובדות ויצ״ו — ועד הפועל — קרייזברג, ש. פרלמוטר

אסיפות וכינוסים

יום שבת 8.9.73
בשעה 20.00 — מפגש סוכבי — יוצאי אסיה ואפריקה — מלון דבורה — השר שלמה הלל, ח.כ. הדיקה ברוכבין
בשעה 20.00 — כנס — יוצאי ארה״ב — בית המלין — ח.כ. זאב הרינג, ישראל כסיהרסקי
בשעה 19.00 — כנס — פנסיונרים — ברל פרימר
בשעה 19.30 — כנס — פעילי יוצאי תימן — זכריה קלון

יום ראשון 9.9.73
בשעה 19.00 — כנס — יד־אליהו, בבורן, רמת הטייסים — ביה "הלן קלר", השר חיים בר־לב, מאיר תלמי, אורה נמיר
בשעה 20.30 — כנס — מועדון בעלי מלאכה — השר חיים בר־לב
בשעה 17.00 — אסיפה — חברות — מלון באזל — אורה נמיר

יום חמישי 13.9.73
בשעה 20.00 — כנס — פתיחת מערכת הבחירות — הבימה — גולדה מאיר, השר ויקטור שם טוב, יהושע רבינוביץ, דב בן־מאיר

ימי עיון

יום שבת 8.9.73
בשעה 09.00 — חברות מצוו אביב, נאות אפקה — נתניה — רפאל בש, משה שדה
בשעה 09.30 — העובדת השכירה, עובדי בית ברנר, כפים, עולי עיראק — ירושלים — שמעון ברין, דוד כהן, מזל משולם, הנה רוזנבאום
בשעה 09.00 — סניף שפירא — נתניה — ברל פרימר, מאיר פינס
בשעה 09.00 — הציש — אשקלון — חיים ברנשטיין, צבי נתנזון
בשעה 09.00 — תעשיה אווירית — מירכר — אורי אלפרט, אריה אוסטרינסקי, שמואל קושרה, יהודה יהודאי
בשעה 09.00 — המכחר העיר — נתניה — ח.כ. זאב הרינג, מוני בלים

חוגי בית

יום שישי 7.9.73
בשעה 19.30 — שכונת מונטיפיורי — רומנים — לוינסון
בשעה 20.00 — יפו — רומנים — דטבי אלכסנדר

יום שבת 8.9.73
בשעה 20.00 — נוה שרת — רומנים — סובול אזיאוד
בשעה 20.00 — יפו — רומנים — פ. סגל

יום ראשון 9.9.73
בשעה 19.30 — שכונת שפירא — ש. קנמור
בשעה 20.00 — סניף ב׳ — רפאל בש
בשעה 20.30 — שכונת שפירא — פנאי יצחק
בשעה 20.30 — ת״א — עדי אמוראי — צעירים
בשעה 19.30 — ת״א — שיכון בבלי — ת. קאופמן — איגוד מקצועי
בשעה 20.00 — ת״א — אלמוליגו — עדות
בשעה 19.30 — אבו כביר — רומנים — בתיה סגל
בשעה 20.00 — ת״א — רומנים — דב בן־מאיר
בשעה 20.00 — עת״א — איגוד מקצועי — י. גרינר
בשעה 19.30 — קרית שלום — בן־שאול פנחס
בשעה 19.00 — ת״א — יוצאי תימן — זכריה קהן
בשעה 19.00 — סניף תל כביר — מאיר פלומניקוב
בשעה 19.00 — סניף יפו — ג. פנהסוב
בשעה 19.00 — סניף יפו — א. פאפו
בשעה 10.00 בבוקר — שכונת שפירא — לאה רבין — חברות
בשעה 19.00 — שכונת פלורנטין — חברות — לילי מנחם
בשעה 17.00 — נוה שרת — חברות
בשעה 19.00 — סניף גבעת עליה — י. קלוגר
בשעה 19.00 — סניף גבעת עליה — מ. מילים, ר. לניאדו
בשעה 19.00 — סניף גבעת עליה — י. כצמן, ש. הנדלמן
בשעה 20.30 — ת״א — צעירים — עדי אמוראי

יום שני 10.9.73
בשעה 20.30 — שכונת שפירא — ש. זיומלני — צעירים
בשעה 20.30 — סניף יד־אליהו — צעירים — אשר ידלין
בשעה 20.30 — סניף רמת־אביב — צעירים — מיכאל בר־זהר
בשעה 20.00 — שכונת התקוה — צעירים — צבי גורן
בשעה 20.00 — שכונת התקוה — צעירים — משה מוזר
בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — חיים הרובי
בשעה 19.00 — סניף יפו — א. פאפו
בשעה 20.30 — הל־ברוך — י. רבינוביץ
בשעה 19.30 — שכונת התקוה — י. הלד
בשעה 20.00 — ת״א — ח. צדוק
בשעה 20.00 — ת״א — בעלי מלאכה — ש. קנמור
בשעה 20.00 — כפר שלם — איגוד מקצועי — דב בן־מאיר
בשעה 20.00 — ת״א — בעלי מלאכה — י. נהמיאס
בשעה 20.00 — יד־אליהו — ח.כ. ז. הרינג
בשעה 20.00 — ת״א — עובדת שכירה, איגוד מקצועי — שפייזר
בשעה 20.00 — הדר יוסף — ניובין
בשעה 20.30 — שיכון דן — סטודנטים — ל. אליאב
בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — דוד שחם
בשעה 20.30 — סניף רמת־אביב — סטודנטים — א. יריב
בשעה 19.30 — שכונת שפירא — יענקלביץ

יום רביעי 12.9.73
בשעה 21.00 — ת״א — צעירים — ח. צדוק
בשעה 20.30 — שכונת שפירא — צעירים — דב בן־מאיר
בשעה 19.30 — כפר שלם — עת״א — אריה ניצן
בשעה 20.00 — ת״א — יענקלביץ
בשעה 20.30 — ת״א — צעירים — א. יריב
בשעה 20.00 — ת״א — דוד שחם
בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — חיים רמון
בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — אמנון נויבך
בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — גבי דאון

יום חמישי 13.9.73
בשעה 20.00 — רמת־החייל — ת״א — צעירים — גדעון נאור
בשעה 20.00 — ת״א — צעירים — אבי רייך

משק וכספים

היצואנים פתחו במו"מ עם בנק ישראל להבטחת האשראי לייצוא

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הצעות מעשיות שיופעלו עד הבטחת ליצואנים קבלת האשראי המגיע להם ישולבו בדיון מיוחד — הנוגע אתמול על-ידי הגופים הכלכליים מבין היצואנים והבנקאים עם נציגי בנק ישראל. המשלחת על הבנקים ייצגו מנהלו, והמשנה י. שריק. הבסיס לפתרון בעיות ולהלה השותפים בימים הקרובים.

בבוקר ההצעות עומדת בעיית הסדרה מיידית וקונקרטית להפסקה לבעיית הקריסה במימון היצוא. בי אחרונה כמרבית הבנקים לבנק אי תם בשל מצב האשראי. נציגי מרכז היצוא עבדו על ההסדרה לפתור את בעיית האשראי ליצוא ודרכו בהני הלת בנק ישראל להסכים להסדר שיאפשר לכל היצואנים לקבל את כל המימון לו הם זכאים בהתאם

לתוכנית שנקבעה על-ידי בנק ישראל. היצואנים הבהירו גם על שמונים אחוזים המוגבלים להם עקב סירוב הבנקים להעניק את האשראי המגיע להם, וזאת בניגוד להנ' חיות המקובלות על כולם, של עידוד היצוא.

התכנית הדבר של בנק ישראל מקבלת

במשרד המסחר והתעשייה מבדי קים את דרישת היצואנים להסדר בעיית מימון היצוא, לאור הקשיים שנתגלו בתקופה האחרונה. יתכן שהפתרון הוא בהגדלת חלקו של בנק ישראל בקרנות למימון הי

צוא — כמקובל במדינות רבות. בסוף היום של הבנקים במימון היצוא ל-65 אחוז, ולבנות 35 אחוז לפני הנה. כדי למנוע פגיעה ביעילות האינפלציה מבצעים במסגרת, ועל להגדיל את שיעורי המימון מכי שמערכת הבנקאות תבנה את האשר בעים ההדרגה להגדלת היצוא.

הוועד הפועל של התאחדות התעשיינים לא דן אמש בבעיית האשראי. הדיון בדיון ייכבוש בכך כי רק ביום ב' ייפגש עם המש' הר ההתאחדות היום בדיוק. עם נביא ההתאחדות התעשיינים לחץ אליבקי לדיון בשיטה.

תגדל אספקת הודיים ועופות לקראת החגים

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

לקראת החגים תגדל הספקת הודיים והעופות הפסקים לצרכנים, זאת הבטיח אתמול מנהל מועצת הלול לזי ארגוב.

אתמול הוצאו למכירה במרכז השבועי 370 טונה הודיים, ב-50 טונה יותר מבשבוע שעבר הבשבוע הבא יוצעו למכירה יותר ב-400 טונות. המחיר ההודיים זכרים היה 5.60 ל"י לק"ג ולהודיות 5.10 ל"י לק"ג. ל. ארגוב אמר, כי אין להתפס להתלהבויות לציון, כי גם היום מחיר ההודיים לצרכן גבוה מדי, בהשוואה למחיר שמקבלים המגדלים.

בשבוע הבא יוצעו לשווקים 2100 טונות עופות פסמים שימכרו במחיר סיטוני של 3.5 ל"י לק"ג לפנף 3"ר. לקראת החגים הגדל האספקה יש לצפות לירידה בהזמנות.

„הזרע" מסרבת לשלם 70 ל"י בעד טונה חיטה

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

משרד המסחר והתעשייה הורה לחברת „הזרע" 705.60 ל"י טונה במזומן בעד חיטה שקנתה מגבי המשרד עצמו קנה את החיטה מהי יוגבים במחיר 460 ל"י לטונה ובי אשראי להודים.

במשרד המסחר והתעשייה ערך את חישוב המחיר להודים לפי 140 דולר למתנה, לפי שער של 5.04 ל"י לדולר. לדעת חברת „הזרע", אין זכות למשרד המסחר והתעשייה לי הרוויח על כל טונה 245.60 ל"י, ולהשוב את המחיר לפי עלות מחי רי החיטה בשוק העולמי.

ארגון עובדי הפלחה הודיע, כי אם לא יוזר בו משרד המסחר התעשייה מתביעה זו ידרוש האר גון אותה תוספת ודיפרנציאלית בעד כל כמות החיטים שהוגבים בגרן לממשלה במחיר 460 ל"י, כהוא מחיר נמוך בהרבה במחיר החיטים בשוק העולמי.

הרשויות המקומיות נגד רשות חופים ארצית

מנכ"ל מרכז השלטון המקומי זאב מליץ יצא אתמול בהתקפה חריפה נגד הביקורת שכתח שר התיירות משה קול, על הרשויות המקומיות בעקבות דרישתו של השר להקמת רשות חופים ארצית — בניגוד להחלטה של ועדת השרים לענייני כלכלה שלא להקים רשות כזאת.

במכתבו לשר התיירות כותב מליץ שמאז הקמת משרד התיירות לא נקף בשרד זה אצבע כדי לתרום לנושא החופים. לאור הי עובדה שבעזרת התיירות עדיין רחוק מלזקוף לזכותו הצלחות בנושאים שהוא מופקד עליהם. ולכן סבור מליץ שמשרד התיירות יעשה האמור שבמגבו ניתן לצפות לגאולה. מסיבה זו מתנגדות הרשויות המקומיות להקמת רשות החופים שכלל תהיה אחראי כלכלי תיירות והאין אנו רואים ברשות חופים כסוג זה — דבר טיב.

העתקי מכתבו של מליץ נשלחו לשר הפנים י. בורג, יו"ר ועדת הפנים של הכנסת ח"כ מרדכי מדקים, ולמנכ"ל משרד הפנים ח. קוברסקי. בפניה נאמר, שי זכותו של שר התיירות לא להרי פות בבואבקו על הקמת רשות חופים, אך הרשויות המקומיות מתנגדות בתוקף לפעול בדרכים על ביקורות אך חריפות נגדן על מנת להשיג מטרה זו.

45 אחוז גידול ביבוא מבריטניה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

עלייה של 45 אחוז ביבוא מבריטניה לישראל הייתה בחודשים הראשונים השנה, לעומת התקופה המקבילה אשתקד — נמסר מלשכת המסחר ישראל-אנגליה.

היבוא מבריטניה הסתכם ב-115 מיליון לי"ש לעומת 79 מיליון לי"ש בתקופה המקבילה בשנה שעברה. ואילו היצוא הישראלי לבריטניה הסתכם ב-45 מיליון

לי"ש לעומת 39.5 מיליון לי"ש בתקופה המקבילה אשתקד — עליה של יותר מ-12 אחוזים.

הפריטים העיקריים הפסד במצע 50 אחוז מכלל היבוא מאנגליה — 66.5 מיליון לי"ש. מכונות ומנועים כונים וציוד הובלה (כולל מכוניות), הסתכמו ב-23 מיליון לי"ש. ואילו ביצוא הישראלי לבריטניה בלטו פירות והדרים ירקות מכיוון היצוא הגיע ליותר מ-25 מיליון לי"ש. יצוא לבדים הגיע ל-1.75 מיליון לי"ש. יצוא ההור של ההלבשה בתעשיות — 5.8 מיליון לי"ש ומוצרי הלבשה ושקסטיליים — ב-1.1 מיליון לי"ש.

„הרץ" תיירון מצטיין בפעם השלישית ברציפות

„הרץ" מתקדם יחד עם ענף התיירות, שותף ומכתדל לעשות הכל למען ההתפתחות התיירות בארץ. החברה רואה לעצמה תפקיד חשוב בהגשמת המטרה של הממשלה וענף התיירות, כפי שהובטה ע"י שר התיירות כב' מ. קול — להגיע אל מיליון התיירים הבא.

„הרץ" פועל בארץ משנת 1965 וכיום, ישנם בארץ 19 סניפים בכל הערים הגדולות. לרשותם עומד צי מובחר המונה בסביבות 800 כלי-רכב, העונה על כל הדרישות וכולל מכוניות יוקרה כפורד גרנ-טורינו.

לנוחיות הלקוחות, מאפשרת החברה לשכור רכב בסניף מסוים ולהחזירו בסניף אחר. כמו-כן, קיימת מחלקה מיוחדת המטפלת בהזמנות לחו"ל ללא תוספת מחיר.

„הרץ" חברה בינלאומית שבמשך 8 השנים של פעילותה בארץ הגיעה לרמה שאפשר להשוותה לטובה ביותר.

יחד עם זאת ממשיכה חב' „הרץ" לשקוד ללא הרף על הכשרת צוות עובדיה במגמה לשפר את רמת השרות לתועלת הלקוחות — ישראלים ותיירים כאחת.

משרד המסחר והתעשיה בודק הצעת סחרוב להקמת מפעל פורמייקה

מאת סופרנו הכלכלי של „דבר"

משרד המסחר והתעשייה ממשיך לבדוק את הצעתו של התעשיין אליהו סחרוב להקים מפעל חדש לייצור פורמייקה. השר ממליץ הבדיקה, שההצעה נמצאת בבדיקה ועדיין ההחלט אם לאשר אותה.

אליהו סחרוב, הבעלים המנכ"ל במפעל הלבידים „תע"ל" בבעל' רוה, הגיש עוד לפני כשנה הצ' עה להקים מפעל לייצור פורמייקה בחברות. לאור בדיקה מכר שלות, הגיעו בלכלה בשרד ה' מסחר והתעשייה למסקנה שההצ' עה אינה כלכלית. לפני זמן קצר הגיש סחרוב תכנית חדשה, להק' בת תלולת תעשייתית מתקיף ביתקנים לייצור פנל, פורמייקה ומוצרים אחרים. הפעם כבר סחרוב להקים את המפעל בעצמות או בעבר או באחד גבל הקיכת. ברצונו להקים את המפעל בשותפות עם משקיעים זרים. בתכניתו מציין סחרוב שהכוונה היא לייצר בבמפעל פורמייקה באיכות גבוהה.

מתן הטבות למפעלים ישראלים בשטחים — לדיון בממשלה

הצעה של משרד המסחר והתעשייה היום ב-ר"ש למתן הטבות מכמי סחר החוק לעידוד השקעות הון למפעלים ישראליים הנוקמים בשטחים — ידון במליאת הממשלה — על כך הודיעו ועדת השרים לענייני כלכלה.

הכוונה לצבאם את עידודי ההי טבות לבמפעלים הנוקמים בשטחים הקרובים ל„קו-הירוק", ושתיק לי הגדיל את ההטבות למפעלים כי יוקמו בשטח השטחים ואשר יהי היצו ליצוא.

בדיון בוועדת השרים נתגלו הי לוקי דעות: שר הבריאות ויקטור שם-טוב, הסתייג כן ההצעה לעודד ההשקעות של ישראלים בשטחים. סגן שר התיירות יהודה שערי הת' נגד למתן עדיפות למשקיעים יהו' דיים על פני משקיעים ערביים. הוא גם דיה, שהמתעריצים הניתנים לי אזרי פיתוח אי יינתנו רק להשי קעות בשטח המצבות, הגדירה בהגאים הנוגבים למשקיעים.

לעומת זאת, תבעו השרים ד"ר יוסף בורג ומיכאל חזני בהדיניה שתגביר את ההשקעות בשטחים, במיוחד ביהודה ובשומרון. הם הציעו לקבל את הצעה ברייליב.

לאור חילוקי הדעות החליט לי העביר את ההכרעה למליאת הממי שלה, במיוחד בעקבות במתב הי

אזהרה של בנהל מרכז ההשקעות י. שטופר, שאישור הצעתו של בר' לב, תפגע בנבונות משקיעים להי קים במפעל תעשייה באזורי פיתוח.

א. ברתל — מתאם פעולות הפיתוח בענף הנפט

מאת סופר „דבר" בחיפה

מנכ"ל בתי הזיקוק בחיפה אביגדור ברתל נתמנה מתאם, בעצרת צוות הוגשים לאוצבה את פעולות הפיתוח בבתי הזיקוק ובמפעלים תעשייתיים ובמיוחד המתבססים על בתי הזיקוק כמקור לחומר גלם.

המינוי הוא משעם שר האוצר, הפיתוח והמסחר והתעשייה — על כך נודע אתמול בעת ביקור השר' כי בבתי הזיקוק בחיפה. עם שלושה אלונים על פתיחת אגודותם בהם יוסף אלמוגי, מנכ"ל מפעלי אליעזר כליק ומנהל החברה המי מקצדית במבשרת ישראל ברגע.

אלמוגי אמר כי בנוסף לתפקיד המכלתי הבכיר מיוחדים לברתל תפקידים בדירים נוספים במיוחד הבכותיפאלי. ברתל מסר בעת הי סיור כי רוב פעולות הפיתוח המי תוכננות בענף הנפט בכדיניה יהיו באזור חיפה.

בסיור השתתף גם תא"ל (מיל.) ה. דומי שסיים באחרונה את שי רותו הפצ"ל בצה"ל כקצין חימוש ראשי ונתמנה משנה למנכ"ל בתי הזיקוק.

בית הבראה לנערים עובדים יוקם בנצרת-עלית

ההסתדרות תקים בנצרת עלית בית הבראה מיוחד לנערים עובדים. בית-ההבראה יקרא על-שם יהושע לוי גזבר ההסתדרות לציון פעילותו למען תנועה הנוער בכל לל והנוער העובד בפרט. על כך נמסר בישיבת הוועדה הציבורית למטרה זו שבראשה עומד מזכ"ל ההסתדרות יצחק בן-אהרון.

י. קיסר יו"ד המחלקה לנוער והספורט מסר על פרטי הפרויקט שיעלה כ-5 מיליון ל"י, ויגויים מגורמים שונים בארץ ובחו"ל.

סיירת החנייה תופעל בת"א בשבוע הבא

מאת סופר „דבר" לענייני התחבורה

סיירת החנייה תופעל בתל-אביב ביום ב' בשבוע הבא. בסיירת — 60 סטודנטיות אשר יפעלו בצורקים קרישיים של התחבורה הציבורית כגון: ברחובות אלנבי, אבן-גבירול, דיזנגוף, ארלוזורוב, בן יהודה והמלך ג'ורג'.

בשלב ראשון ינסו אנשי סיירת החנייה להדריך ולהרתיע נהגים מלחנות במקומות אסורים, לאחר מכן ירשמו דו"חות לבעלי הר מכוניות ובשלבים מסויימים אף יגררו את כלי הרכב.

בכוונת משרד התחבורה להגי דיל, תוך שנה, את סיירת הר חנייה ל-120 איש ולהרחיב את פעולתה לצורקים נוספים.

מחזור המטבע

מחזור המטבע עלה השבוע ב-31,010,242.22 ל"י ועמד על שני מי ליארד 509 מיליון ל"י בקירוב — על כך הודיע אתמול בנק ישראל.

2.5 מיליון טונות נפט הופקו בסיני במחצית 1973

מאת סופר „דבר" לענייני פיתוח

חברת „נתיבי נפט" הפי קה משדות הנפט בסיני ב-מחצית הראשונה של השנה 2,820 מיליון טונות. עד סוף השנה תגיע התפוקה ל-5 מיליון טונות — במסר ב„הרשות הנפט", בשאין מסוף הנפט הישראלי.

ב-1972 הגיעה תפוקת הנפט ל-5.3 מיליון טונות ואילו ב-1971 קצת פחות כ-5 מיליון טונות.

לשם הגדלת התפוקה מההתכננת מפעלת חברת „נתיבי נפט" בי ארות יבשתיות, אשר הולך להי פיק נפט. „החייאוק" כמות קידוח הדשה. בדעת החברה להשקיע 2.5 מיליון דולר בהוצאות 4—6 בארות. עם זאת, לאור דלדול הי מאגרים, צפוה „נתיבי נפט" ירי דה שנתית של 7 אחוזים בהפקת הנפט בסיני.

מנכ"ל „נתיבי נפט" מ. גירון מסר ל„חדשות הנפט", כי הרצת המפעל להפרדת גזים, שהוקם בא-אבו רודס, הושלמה. המפעל, בו הושקעו 2 מיליון דולר, מתוכנן לייצר חצי מיליון טונות גזים ב-שנה מן הנפט הגולמי המופק בי פק בשדות המבחתיים, אך לפי שעה אין ביקוש לה גדול והמפעל מייצר 300,000 טונות בגז. החבי רה משווקת את הגזים דרך אי לת.

5 מיליון ל"י אשראי לרכישת נגררים למכולות

מאת סופר „דבר"

חברת הקונדנים אישרה אשי ראי של המרושה מיליון ל"י לי קואופרטיבים להובלה כדי שי יוכלו לרכוש נגררים להובלה במכולות.

הצורך ברכישת נגררים נוספת דחוף לאחר שחלק גדול מהתובלה הימית לישראל ומבנה נעשה עתה במכולות.

הוועדה המנהלת של מרכז הי קואופרציה החליטה על חלוקת הי אשראי לפי הצרכים החיוניים של הקואופרטיבים העוסקים בהובלה בבמכולות. זאת על סמך הבלצות של ועדה מיוחדת שטיפלה בנושא זה מטעם הסיבה התחבורה-הובלה.

מניות ושערים

עליות באגרות-חוב

העליות בשוק המניות נמשכו ברוב שלבי הסחרים המשתנים. לקראת הסגירה, הורגשה התאר שטות בשערי מניות. רבות, הי בהסקות בצורה הופשית, הלו כסי פים של כתיים, שלוש ר' לפעמים אף שש נקודות. עם זאת, לא נראה שציבור המשקיעים הת' עורר מחדש להשקעה. פרט לי ספקולנטים המנסים להרווית כסי פר אגורות כידי למהרת. בשוק אגרות-החוב הלו עליות.

המדד הכללי של שערי המניות ירד אתמול ב-0.26 אחוז. המחזור הסתכם ב-2 מיליון ל"י, כתוך זה בולט על שערים משתנים כמיל יון ל"י.

אתמול החל המסחר באג"ח הי חדשות של בנק „בתכנתאות לי ביתן". במסחר הפתיחה הופיע היצע של 170 אלף ל"י ע.נ. היצע זה נקלט ללא שינוי. ל„זכויות" של „אריה" נמשך אתמול החי צע. בער ה„זכויות" ירד ב-9 אג' ל-18 אג' וברמה זו נרכשו ונמכרו 88 אלף „זכויות".

מניות הבנקים בשאר ניבים. הי הנודות חריפות בי בנות „הספנות", „יכס", ו„בבלי" ...

אגרות-חוב הי עליות, הבריכה, המחזור. גם בענף מילוות בסחון היו עליות לרוב ובן במילוות ההקצבה והבטחון של השנים 1968 ו-1969. המחזור היה 4.3 מיליון ל"י.

„החברה למבעלי תעשיות אג"ח להמרה

מועצת המנהלים של „החברה לכבלים ולחוטי חשמל" החליטה להנפיק אגרות חוב ניתנות להמרה במניות בסכום של 10 מיליון ל"י. אג"ח תשאנה ריבית של 10 אחוזים לשנה וניתנות להמרה במניות רגילות לבעלי-מניות. בנות 2.50 ל"י כל אחת.

בל"ל השקי'	215.5	—
פרוזן	120	—
חסופה	100.5	—0.5
יבוא השקי'	67	—0.5
כור	157.5	—1.0
כלל השקי'	199	—
כלל תעשיות	199	—
צור השקי'	187	+1.5
סמה	59	+10.0
סולגוון	227	—
מניות הנפקתיות במטבע זרין		
אוניקו רג' א' ש	86.5	—
אוניקו רג' א' מ	87	—
אוניקו בכ' ש	133	—
אוניקו בכ' מ	95.5	—
אדנים	108.5	—2.5
נפטא	64.5	+0.5
למידות ש	135.5	+2.0
למידות מ	150.5	—
אג"ח ניתנות להמרה במניות		
שמריהון בליל	145.5	+1.0
שמריהון בליל 3	112.5	—0.5
פת' משכנו' אג"ח	100.5	—
הכש' הישוב אג"ח	93	—1.5
אתא אג"ח	84.5	—2.0
דיסק' השק' אג"ח	116.5	—1.5
מזרחי תעש' אג"ח	100	—
בפעל הפים (ה)	174.5	—0.5
כלל תעשיות	100.5	—
הפועלים	102.5	—0.5
פנחות	108.5	—
מבט' לשיכון	100	—
מילוות קיומה		
1961	198.8	+0.5
1961	189.5	+0.4
1961	182.5	+0.5
1961	170.5	+1.0
1962	185.3	—
1962	178.1	—
1962	168.1	—
1962	157.1	—
1963	277.5	—
1963	257	—2.0
1964	252.5	+1.5
1964	229.5	—
1965	הפסקת מסחר	
1965	הפסקת מסחר	
1966	180.7	+0.1
1966	180.1	—0.8
1967	172.5	+0.3
1967	168.3	+0.3
מילוות בטחון 1968		
א	100.5	—
ב	99.6	—0.4
ג	97.9	—0.3
ד	96.8	—0.9
ה	190.8	+0.1
ו	187.8	—
ז	186.4	+0.8
ח	182.7	+0.2
ט	178.5	—
י	176.9	—
י"א	187	+0.6
י"ב	184.9	+1.2
י"ג	182.4	+0.5
י"ד	176.8	+0.3
מילוות בטחון 1969		
א	182.6	+1.6
ב	177.1	+0.9
ג	177.1	+1.4
ד	176.2	—0.1
ה	174.5	+.5
ו	174	+0.5
ז	173.6	+0.7
ח	176.3	+0.3
ט	175.4	+0.9
י	173.7	+0.2
י"א	171.5	+0.1
י"ב	173.1	—0.2
י"ג	168.2	+0.2
י"ד	174.1	—
ט"ו	174.5	+0.3
ט"ז	169.4	+0.4
י"ז	168.2	+0.9
י"ח	167.5	+1.5

המסחר דשו יתים		
בית הרכב	66.5	+0.5
דלק ר'	176	+2.0
דלק ב	186	—
קרור 1	232	—
קרור 10	195	—5.0
חשמל	59.5	—
ספנות	196.5	—8.0
מקרקעין, בנין, פיתוח והדרים		
אזורים	200	—4.5
אפריקה 1	331	—
אפריקה 10	285.5	—0.5
הכש' הישוב ר'	208	+0.5
הכש' הישוב ב	208.5	+0.5
סו"ב ש	135.5	—
סו"ב מ	145	—1.0
סו"ב ב'	127	—
נכסים	243	—1.0
יבנים	169	+2.5
מהדרין	306.5	+2.5
בטבי הדר	98	—0.5
משקיעים	130	—
נאות אביב	73	—1.5
פרי אור	200	—3.0
רסקו בב'	94.5	+1.0
רסקו	72	+0.5
תעשייה		
אלאקט' ר'	117.5	—1.5
אלאקט' ב	111	—
אלקטרה 1	243	—
אלקטרה 5	233	—
ארגמן בכ'	345	—2.50
ארגמן ב	337	—5.0
ארגמן — 30% דיב'	334	—4.0
אתא ב'	113.5	—1.5
אתא ג'	113	—
אתא בכנה	110.5	—1.0
דובק	325	—
כבלים	206	+3.5
מבע ר'	1005	—6.0
מבע ב	1080	—11.0
מיקולים	53.5	—0.5
לי אספטון	66	—2.5
מולר	247	—
פניציה ר'	114	—1.5
פניציה ב	111	—3.5
פניציה 10	117.5	—
ניר הדרה	358	+2.5
עסים	222	+2.0
נחושתן	325	+4.0
פרד	102	—
רבן	149	+1.5
תעל	294	+1.5
חברות השקעה והחזקות		
אלגר ר'	89.5	—
אלגר ב	90	—0.5
אלרן ר'	180	—
אלרן ב	185	—
אמיסר	53.5	—
כרכיות	254	—
מפעלים השק'	238	—
וולפסון 1	115	—0.5
וולפסון ר'	161	—5.0
וולפסון ב	106	—
ירדן	111	+1.5
אבמא	81	—4.0
דיסק' השק' ר'	129.5	+4.5
דיסק' השק' ב	255	—1.0
מזרחי השק'	257.5	—1.0
	115	—

בנקים מסחריים והחברות האחזקה בנקאיות

שם הנייר	השער ב'	שינוי
או.ה.ה. ר'	257	—2.0
או.ה.ה. ב	260	—3.0
אי די בי בכ'	253.5	—1.0
אי די בי	210	—
אי די בי ב'	252.5	—
אגוד	313	—0.5
א"י בריטניה מב'	350	+1.0
א"י בריטניה ר'	324	—
א"י בריטניה ב	330	—
דיסקונט	1099	—
דיסקונט א	560	—
המזרחי ר'	161	—
המזרחי ב	161	—
הפועלים בכ'	347	—
הפועלים ר'	333	—
הפועלים ב	333	—1.0
בל"ל	299	—1.0
בל"ל — 60% דיב'	295.5	—1.0
בנק למשכנתאות		
אפותיקאי ר'	226	—6.0
אפותיקאי ב	238	—6.5
כרמל מ	133	—
משכנת' בנין	240	—
פת' משכנת' ר'	271	—
פת' משכנת' ב	274	—
שכון בכ'	156.5	—
שכון ב'	184	—
טפחות בכ'	225	—
טפחות	220.5	—
מוסדות מימון עצמיים		
מלסון	115	—
אוצר לתעשייה	213	—
חקלאות	84.5	—
פת' תעשיה מב'	71.5	+0.5
ביטוח		
אריה	220	—8.0
חסנה	234	—4.0
סהר	215	—
צור	164	—
זכויות אריה	18	—9.0

שערי מטבע חוץ בינבנקאיים באירופה
יום ה', 6.9

מסירה מיידית

דולר ארה"ב	2.3840/70	ל"י 1 לירה שטרלינג
מרקים גרמניים	2.4095/4105	ל"י 1 דולר ארה"ב
פרנקים שוויצריים	2.9820/70	"
פרנקים צרפתיים	4.24/25	"
לירות איטלקיות	562/3	"
פרנקים בלגיים	36.95/37.05	"
פלורינים הולנדים	2.36	"
ינים יפניים	265.20/30	"

זהב

מחיר אונקיה זהב: דולר 103.75—106.75

מסירה מאוחרת

חודש	פרנקים	מרקים	לירה
3 חודשים	2.9636/2.9700	2.4015/2.4045	2.3680/2.3730
6 חודשים	2.9340/2.9405	2.3885/2.3915	2.3485/2.3535
12 חודשים	2.9070/2.9150	2.3665/2.3705	2.3285/2.3335
	2.8600/2.8690	2.3420/2.3480	2.2890/2.2945

לחבר
יעקב כהן היקר
מנהל המחלקה לערבית
שפע ברכות
במלאות לך 65 שנה

ברגשי הוקרה
ראובן קצב — סגן יו"ר המחלקה
וחבר העובדים

חדוה סר ז'ק גולדסטין
נשואים
פריז ו' אלול תשל"ג, 3 בספטמבר 73

11.9.73
יום הבחירות
לועידת
ההסתדרות ה-12
כל קול הוא כל יכול!
השתתף בהצבעה,
קולך קובע!

אוניברסיטת חיפה
מודיעה
כי לרגל העברת הספריה
למשכנה החדש
יהיו השרותים לקהל סגורים
בתקופה שבין ה-16 בספטמבר ל-15 באוקטובר.
קוראים יכולים לשאול ספרים החל מה-9 בספטמבר ולהחזירם לאחר פתיחת הספריה ב-15 באוקטובר.
עם קוראינו הסליחה על אי הנוחיות.

קולך בחוץ
קולך
למאבק למען
ערכי
ארץ ישראל
העובדת
כן

חל
טעמ
הצבע
הליכוד
גח"ל
הרשימה הממלכתית
המרכז החפשי
בהסתדרות

ב-11 בספטמבר
אתה קובע את עתידך-הצבע אמת
המערך / מפלגת העבודה הישראלית · מפ"ם

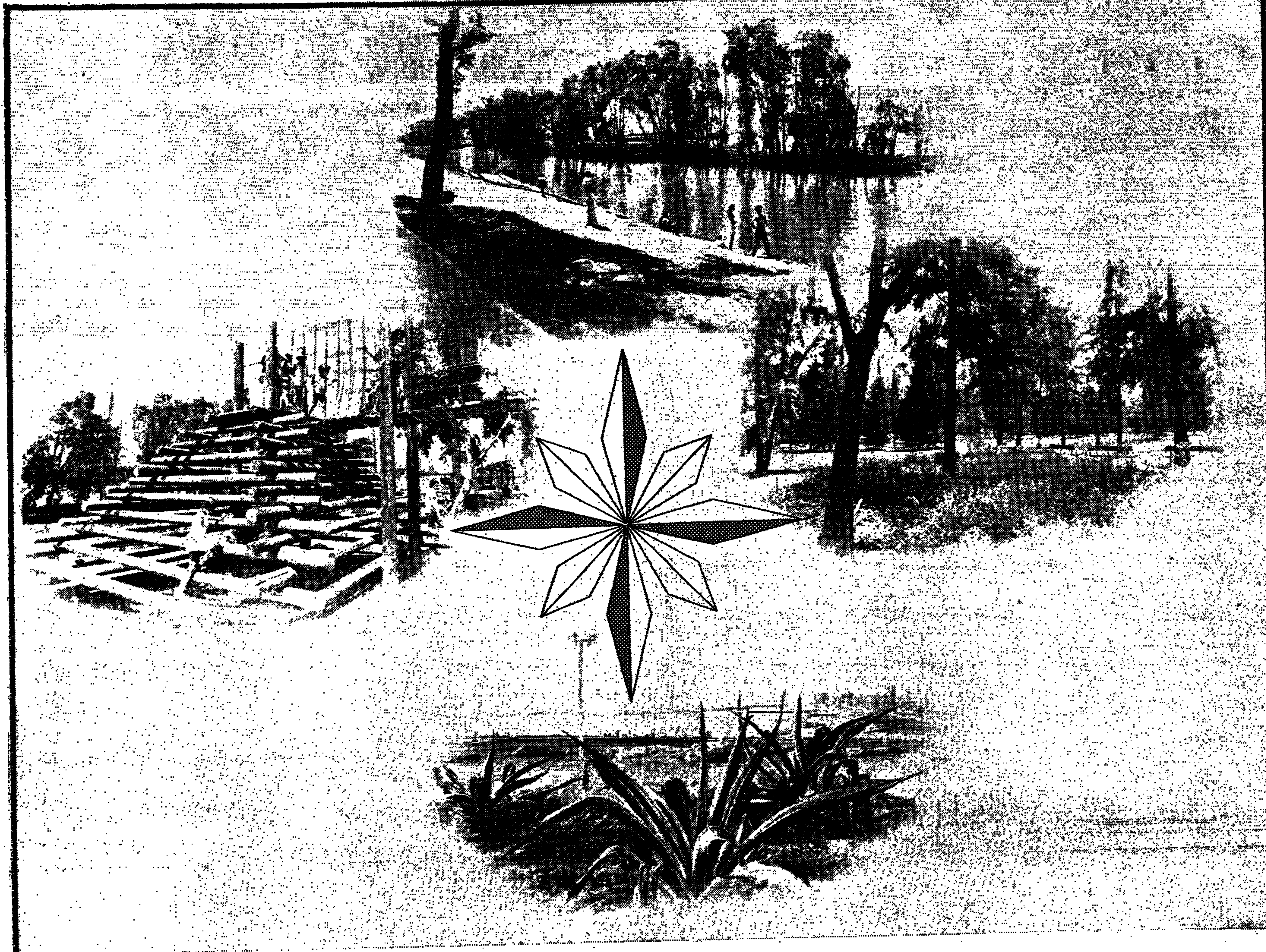

תל אביב לא תיסוג אל גבולות 1967

בשש השנים האחרונות נקבעו עובדות בשטחים רבים, ששינו כליל את צורתם ואת מעמדם הקודמים:

* **בגבולה המערבי של תל־אביב, לחוף הים, הושלם פארק צ'רלס קלור**, המשתרע בפתחה של יפו על שטח של 200 דונם; שופרה חזותם של גן־העצמאות וגן־הפיסגה ביפו, ובקרוב יתוסף גן המדרון—ובסה"כ ארבעה גנים על שפת הים.

* **בעברה הצפוני של העיר ניטעה חורשה לכל אורך גדת הירקון, משיכון בבלי ועד לים**; נשתלו מדשאות על שפת הנחל; נסלל שביל למטיילים הולכי רגל, ולכל אורך השביל—כ־5 קילומטרים רצופים—הוצבו פינות חי, שולחנות פיקניקים, מגרשי משחקים ומיתקני ספורט.

* **בגבול הדרומי - הושלם התכנון להקמת פארק הנוער בגן ההסתדרות**; נמסרו לתכנון השטחים ב"גבעה הירוקה" ביד אליהו בגבעת אפקה ובגבעת המצודה.

אך האופנסיבה הירוקה נחלה את הצלחותיה העיקריות בגבול הצפוני־מזרחי של העיר - בפארק הירקון ובסביבותיו. הפארק הענק ישתרע על 2200 דונם (עד כה הוכשרו 1000 דונם), ויכלול אגם מלאכותי, קרית בידור, רכבת פסים, גן טרופי, גן הרפתקאות. פארק הירקון יחד עם גני התערוכה, קרית המוזיאונים, שמורת הטבע במורדות שיך מוניס וגן החיות המתוכנן יחזיקו למעלה מ־4500 דונם של איזור ירק ציבורי רצוף.

תל־אביב של 1973 יכולה עכשיו לנשום עמוק בריאות ירוקות של אלפי דונמים, של 81 גנים פתוחים ו־82 פינות משחק ושעשועים.

תל־אביב זכתה סוף־סוף בגבולות בני הגנה על איכות החיים.

תן להם לדבר - תן לנו לעשות

אמת

המערך לעירית תל־אביב יפו

כ־21,000 איש ישתתפו בצעדת שלושת הימים

מספר המשתתפים פחות מן הצפוי – בגלל שינוי המועד הקבוע

מאת סופרו הצבאי של „דבר"

ההרשמה לצעדת שלושת הי־מים, שהחלה ב־17 בחודש זה, נסתיימה אמש ונראה, כי מספר המשתתפים לא יהיה כפי האם לצפות ואף לא יגיע למספר המשתתפים אשתקד.

בסיכום בקשות ההשתתפות בצעדה נקבע אמש, כי עד 2 בספטמבר נרשמו יותר מ־18 אלף איש. מאחר שבימים האחרונים — בתום תופעת הקיץ — גבר קצב ההרשמה, מניחים, כי בסוף בנין ספרי ההרשמה יתווספו כמה אלפי נרשמים ובכך יגיע המספר הכולל לכ־21 אלף צועדים. אשתקד השתתפו בצעדה 30 אלף איש והשנה צפוי להשתתפות של 34 אלף צועדים. אלם הקדמת מועד הצעדה, שהתגברה השנה ל־ ... בגלל החגים ביום אחד (הצעדה נערכה אז באביב), גרמה כי השנה פחות אנשים מן הצפוי. עם זאת נרשמו עתה כ־5000 גדנ"עים, לרוב בגיבוש מדרי־כיהם בתקופת ההרשמה.

בין הנרשמים בארץ כ־70 קבו־צות מאורגנות. מחוץ־לארץ נמנו בקבלת ההתמצאות של יותר מ־1,500 איש, כ־10 ארצות, לעומת תחזית של 5000.

בדרום — נשלמות ההכנות לבחירות להסתדרות

מאת סופר „דבר" בדרום

אנשי „המרכז החופשי" בקריית־מלאכי הולכים לתמיכת הפועלים ברשימה עצמאית „גב", בעירה 3400 בוחרים להסתדרות. בראש „המערך" שעתה יש לו תמיכה מגדסים עומד משה מקריבנו. הר מזכיר הנוכחי א. בבילה החליט לפרוש לאחר ארבע תקופות כהו־נה. בבחירות הפעם מתמודדים גם הליג והמגתדים השחורים. האחרונים מופיעים גם בבחירות ל־מועצת פועלי שדרות שבה, יש למערך בראשותו של יעקב אלקבץ 10 מנדטים. לרשימה העצמאית של סדיקי המתמודדת גם הפעם שלושה מנדטים וללכוד שניים. בשדרות 3000 בוחרים.

על תשעת המקומות במועצת פועלי נתיבות מתמודדות ארבע רשימות. בנתיבות 7000 תושבים ורק 700 מהם חברי הסתדרות. בקריית־גת ובאשקלון מתמודדות בבחירות רק שלוש רשימות: המערך, ליכוד ולי"ע. ברשימת המערך למועצת פועלי אשדוד מופיעים במקומות הראשונים ראשי ועדי העובדים של מקומות העבודה הגדולים בעיר. יו"ר ועד התפעול י. פרץ מופיע במקום השני אחרי מזכיר מועצת הפועלים ר. כהן.

הצבע
חל טעם
הליכוד
גח"ל
הרשימה הממלכתית
המרכז החפשי
בהסתדרות

מועצה מקומית שלומי

מכרז פומבי מס' 11/73 — הארכת התוקף
מכרז פומבי מס' 12/73 — הארכת מכרז הספורט

1. המועצה המקומית שלומי מזמינה בזה הצעות מקבלנים רשומים (לפי חוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט—1969) — לעבודות הנ"ל.
2. הכניות ומפרט טכני אפשר לקבל במזכירות המועצה המקומית יום יום בשעות העבודה תמורה —.50 ל"י לכל מכרז שלא יוחזרו.
3. על מגיש ההצעה לצרף ערבות בנקאית בשיעור של 10% מגובה ההצעה, להבטחת קיום המכרז.
4. תנאי התשלום ייקבעו בהסכם העבודה.
5. המועד האחרון להגשת ההצעות 16.9.73 בשעה 14.00.
6. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.

דוד חזן
יו"ר המועצה

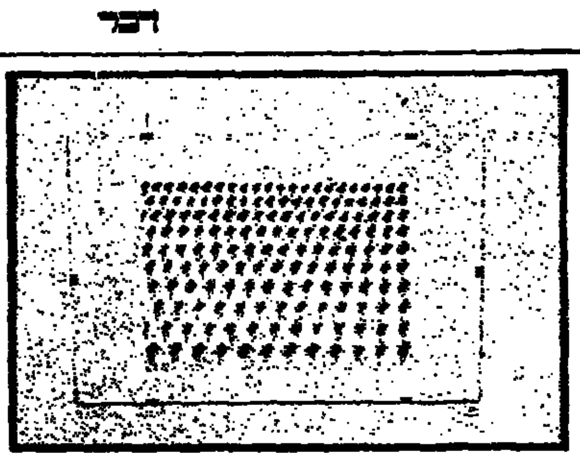

התדפיס של מתי כסיס, „חורשה", זכה בפרס ראשון (2000 ל"י) בתערוכת „התדפיס האמנותי" שנערך בביתן הלנה רובינשטיין בתל־אביב. (צילום: חז ניוז)

הורים ותלמידי בי"ס ממלכתי ג' בצפת הפגינו לפני בנין העיריה

מאת ישעיהו עשל, כופר „דבר" בצפת

כ־50 תלמידים בבית הספר הממלכתי ג', שלומדיהם בושבתים זה השלישה יומים והוריהם, הפגינו אתמול בי־רשון המשמרת בהפגנת צפת לפני בנין העיריה.

המפגינים בתהו בפקודה קשה על מחלקת החינוך בעיריה אשר, לדבריהם, בפלה את בית ספרם להעה עליידי ריכוז ילדים כאחוד ביה"ס ממלכתי ג' לבית ספר ממלכתי א', הם טוענים, כי „ביתו־כים ופרוטקציונרים נרשמים בכאי לפרות שעליהם להירשם בג'".

את כאבקם של התלמידים הבי־ורה לי נורית סויסה בת 14, תלמידת כיתה ח': „לא נסכים שבית ספרנו יחוסל על ידי העי־ריה, יש הפליות, חברה שגרה איתי בבלוק 1 נרשמה לממלכתי א' כי אבא שלה עובד בעירייה, ואבא שלי הוא פועל בבית הרושת לקפה נמס".

יוסי מזרחי הוסיף: „אצלנו ב־בית הספר אין גיזה, אין גדר ואין דשא. לפיחוסים גיונים הכל ולנו כלום".

אחרי בירום כמושך עם ראש העיריה המפקחים אמר סגן יו"ר ועד ההורים דוד מלול כי ההורים תובעים להחזיר 18 ילדים הנרשמו בודדים הנרשמו לממלכתי א' להחזיר לממלכתי ג'. למעשתו, הוריהם של חלק מהתלמידים מסרו הצהירים כוזבים כאילו הם גרים בתחום בית הספר. בדברו הציר: תלמידים שהועברו בעלות ההנבא האחרונות מבסי־לכתי ג' לממלכתי א' (כולל כיתות א—ב—ג) להחזיר לממלכתי ג'. להכניס שיפורים בתחזוקתו של בית הספר ומהוים על כלמורות התביעה הקודמת לא כלל בשרד החינוך הקצבה כלכהי לשיפור בית הספר בתקציב 1973—74.

תלמידה תובעת 288.000 ל"י פיצויים על פגיעה פיסית

התלמידה צדנה סולידנו תובעת 288 אלף ל"י פיצויים מבבהוד ההו־נוך, מבקצת קרית ביאליק ומבית הספר בצור שלום, שם נפגעה, לי טענתה, בתגרה בין שני תלמידי כיתתה.

בתביעת הנזיקין שהוגשה לי בית משפט המחוזי בחיפה טוענת סולידנו כי בנובמבר 1968, באחת ההפסקות, התקוטטו שני נערים וב־מהלך התגרה דחף אחד הניצים את חבר בעוצמה רבה וזה האחרון התנגש בה הפילה, היא נפגעה בגבה ונותרה נכה לצמיתות.

התובעת, שהיא כיום בת 19, סו־צנת, כי בית הספר נהג ברשלנות בכך שלא הציב משגיחים על התלמידים בשעות ההפסקה ולא חינך את התלמידים בצורה נאותה. מרם הוגש כתב הגנה.

חודשו הלמודים ב־3 בתי ספר בירושלים

אתמול הודשו הלימודים בבתי הספר הממלכתי גונן ט', המכי לבתי דתי רמב"ם ותיכון „מעלה" בירושלים. הסכם על כך שהושג ביום ד' בלשכת מנכ"ל משרד החינוך והתרבות אלעד פלד, בין נציגי משרד החינוך והתרבות, סגן ראש עיריית ירושלים יוסף גדיש, ונציגי ההתאגדות ההורים.

על־פי ההסכם יעבור בית ה־ספר התיכון „מעלה" לבנין בית הספר ברחוב עמיחי. בית הספר הממלכתי רמב"ם יעבור בשלמו־תו בעשת שליד הבנין ברחוב עמיחי בשני שלבים. בית הספר הממלכתי גונן ט' יקבל לרשותו את כל הבנין, בו הוא שוכן כיום, בעוד כארבעה חדשים.

נשללה אפוטרופסות של הורים שזנחו ילדיהם

בית־משפט המחוזי בחיפה שלל אתמול אפוטרופסותם של הורים שנמנעו מלמלא חובתם כלפי שני ילדיהם הקטנים.

בית־המשפט קבע, כי האם נטשה ביתה מבלי להותיר עקבות והפקידה את ילדיה, בעוד האב שהוא עצלן, זנח את ילדיו והיה מוכן להסכים לאימוץ הקטינים בי תנאי שיקבל לו סוס ועגלה.

בפני השופטת ל. פורשנה התב־ררה בקשת היועץ המשפטי, לב־טל את אפוטרופסות ההורים לאחר שכל הנסיונות לאתר את אמם של הקטינים עלו בתוהו. הוא טען, כי האם נטשה את ביתה לפני חודשים ונאה נעלמו עקבותיה ואילו האב טען, כי „אם אין אשה לא צריך גם ילדים".

עובדת סוציאלית העידה בבית־המשפט כי אחרי שהאשה נטשה את הבית הסכים האב למסור את ילדיו לאימוץ, בתנאי שיספקו לו „סוס ועגלה" או יעזרו לו בכחינה כלכלית. גם לאחר שהילדים הועב־רו למשפחות אומנות, סירב האב להשתתף בהוצאות אחזקתם ונמנע מלמלא חובתו כלפיהם. (ע)

משרד הפנים נגד הקמת בתי מלון באזור עקב

בתגובה לידיעות שנתפרסמו ב־אחרונה על תכנון הקמתם של שלושה־עשר בתי מלון באזור מ־צפון מזרח לכנרת — אזור עקב — הודיע המנהל הכללי של משרד ה־פנים חיים קוברסקי, כי משרדו יתנגד להקמתם.

צוות תכנון בראשותו של פרופ' יוחנן אילון ובהשתתפותה של תה"ל שעליו הטיל מקרד הפנים להכין תכנית ביתאר לחופי ה־כנרת דחה את התכניות שהוגשו לפיתוח האזור, מסיבות תכנוניות ואקולוגיות. מסקנות הצוות מבו־ססות בדו"ח שהוגש על ידו לפני מספר חדשים. התכניות לפיתוח אזור עקב נדחו גם על־ידי ועדת ההגוי של הצוות, הפועלת ב־ראשותו של אריאל צמיגה.

בר־מצווה ל־20 נערים בחצור הגלילית

טקס בר־מצווה ל־20 נערים נע־רך אתמול בחצור הגלילית בכס־גרת חגיגות 20 שנה ליסודה של העיירה.

הטקס נערך באמפיתיאטרון המ־קומי בהשתתפות ההורים ובהמו־נים.

הושלמה התכנית להקמת קריית ההסתדרות בירושלים

מאת סופר „דבר" בירושלים

התכנית הראשונית להקמת קריית ההסתדרות בירושלים שהוכנה על־ידי צוות מומחים הושלמה בימים אלה — על כך הודיע אתמול מזכיר מועצת פועלי ירושלים ה. אילון.

על־פי התכנית יהיו דרושים ל־הקמתה של קריית ההסתדרות 72 דונם, בהם 86.000 מ"ר שטח ל־משרדים ואלף מקומות חניה.

תכנית הקריה, שהובנה על־ידי המהנדס י. פולנסקי והאדרי־כלים י. כור וא. יעקבי, כוללת הקמת לשכת מזכ"ל ההסתדרות, מזכירות הוועד הפועל והוועדה המרכזת, המכון לחקר כלכלי ר הברתי, המחלקה לחוקי ציבור ר הקשורות, המדור לבניה ושיכון, הרשות לכוח־אדם, המחלקה הכס־פית, מחלקת התרבות, חברת ה־עובדים, המחלקה לאיגוד מקצועי, הרשות לצרכנות, המחלקה לאיגוד מקצועי, המרכז לבטחון סוציאלי, מחלקת הארגון והמחלקה הערבית.

אילון ציגר את התכנית ליו"ר הוועדה הציבורית להעברת מוס־דות ההסתדרות לבירה חה"כ משה ברעם ולראש העיריה טדי קולק. הוא מבקש לזכן בהזדמנות הקרוב בית לדיון את הגורמים הנוגעים בדבר.

בצער רב ויגון קודר
אנו מודיעים על מות יקירה נפשנו
הלה שור
הלויה תצא מביתה ברח' גדלי 12 ברחובות היום, יום ו' ז' באלול תשל"ג 7.9.73 בשעה 10.30 לפנה"צ.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.
בעלה, בניה, כלותיה, נכדיה וקרוביה

ביום שלישי י"ד אלול תשל"ג 11.9.73
ימלאו שש שנים לנפילת בננו יקירנו
שמואל (שמואליק) יהל ז"ל
בו ביום בשעה 4.30 אחה"צ נעלה לקברו בבית הקברות הצבאי בנתניה, להתייחד עם זכרו.
המשפחה

משרד הבריאות
יחידת האחיות
מבתתפים בצערה של
גב' בלה שורץ - מיטלמן
מנהלת מחלקת האחיות בקופ"ח
באבלה בהלקח ממנה בעלה
סיומה

לחברה **בלה שורץ - מיטלמן**
חברת מרכז קופת־חולים
אתך אנו באבלך הכבד במות בעלך
שלמה ז"ל
הנהלת קופת חולים מחוז גליל המערבי
וכל האחיות במחוז.

לחברה
בלה שורץ - מיטלמן ומשפחתה
תנחומינו הכנים במות בעלך
סיומה ז"ל
בית החלמה „כנרות" טבריה

ברוניה היקרה
כולנו אתך באבלך הכבד
בהלקח ממך בעלך — ידידנו היקר
מוניה (משה) קרפל ז"ל
משפחות:
ארדמן יוסף, בלוך בלומה, סטוקליסקי שרה, אופק, ברס, ברקוביץ, טרכטמן יצחק, טרכטמן יעקב, סוסוניצקי, ציפקין, קצב, רשטיק, ריקליס

לחברתנו
בלה שורץ - מיטלמן
אתך באבלך הכבד במות בעלך
שלמה ז"ל
קופת חולים מחוז חפר־והשומרון

על מותו של
אברהם הרצפלד ז"ל
אבי ההתיישבות העובדת וידידנו הנאמן
אבלים
חברי קבוצת חמדיה

אנו מודיעים בצער על מות עובדנו
אברהם סלם ז"ל
ומשתתפים באבל המשפחה
יובל גד בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

להברתנו **בלה שורץ - מיטלמן**
משתתפים ביגונך וביגון משפחתך הכבד.
חברי ועדת הבריאות
הבין־קיבוצית

לבלה היקרה
אתך אנו באבלך במות עליך בעלך
סיומה ז"ל
הנהלת קופת חולים
ומחלקת האחיות
במחוז הגליל

לח' בלה שורץ-מיטלמן
מנהלה מחלקת אחיות במרכז קופת־חולים
אתך בצערך הרב במות בעלך
שלמה ז"ל
מזכירות הסתדרות האחיות
והאחים בישראל

לבלה שורץ - מיטלמן
משתתפים באבלך הכבד על מות
בעלך
„בית רבקה" ההנהלה והעובדים
בית חולים שלווה ההנהלה וההעובדים

לבלה, לשולה ולאבי
אתכם באבל הכבד במותו ללא עת של
הבעל, האב והחבר המוב
שלמה (סיומה) מיטלמן
משפחות:
אבציוק, בולוצקי, וניקוב,
כצנלבוגן, כספי, נאור, פניני,
קושניר, קרוכמל, שבת, שמידע

חברי מעונות עובדים בי בירושלים
אגודה הדדית בע"מ
משתתפים באבלו הכבד של חברם
מרדכי פלגי
במות אחיו
סא"ל (מיל) **חיים שדמי ז"ל**
הנחומים למשפחה

במלאת ארבע שנים לפטירת יקירתנו
אלקה ויינשטיין (יוסטמן) ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום ראשון, י"ב באלול תשל"ג 9.9.73
נפגשים ליד השער הראשי של בית העלמין הישן בחיפה, בשעה 4 אחה"צ.
המשפחה

עם החי' **בלה שורץ-מיטלמן**
באבלה
במות **שלמה ז"ל**
הנהלת קופת חולים מחוז ת"א
וצבור האחיות במחוז

לשמואל סודנסקי
אתך באבלך במות עליך
אביך ז"ל
בנק הפועלים
סניף רעננה
ההנהלה והעובדים

המועצה המקומית נשר
אבלה על מותה של העובדת
יוספי וישר ז"ל
ומשתתפת בצער המשפחה.
ישראל קלרטג
ראש המועצה
ועד העובדים ועובדי המועצה.

האם יש מקום להנהיג שבוע עבודה בן חמישה ימים בישראל?

מחקר על האפשרות להנהיג בישראל קיצור שבוע העבודה ל־5 ימים שבוצע על ידי המכון למחקר כלכלי וחברתי של ההסתדרות, העלה כי קיימת שביעות רצון גבוהה הן בקרב העובדים והן בקרב ההנהלות. נמצא כי חלה עלייה ביעילות ובפריון העבודה וירידה בהעדרויות. מליאת המחלקה לאיגוד מקצועי קיימה לאחרונה דיון במיכלול השאלות הקשורות בנושא זה.

נושא קיצור שבוע העבודה ל־5 ימים מעורר כיום עניין רב בחוגים רבים בישראל. נושא זה יעלה בהיקף רחב במוקדם או במאוחר, ויש להניח, אם לסוף לפי ההתפתחויות בזמן האחרון במשק, כי היום אינו רחוק ביותר. מכאן שיש חשיבות רבה לבדיקת הנושא ולהכנת המערכות השונות במשק לשם קליטת השינוי. דבר זה חשוב בעיקר למעצבי המדיניות במשק בדרגים השונים. קיימת התנגדות עקרונית בחוגים שונים לקיצור שבוע העבודה, ללא בדיקה רצינית של הנושא. כמצב זה יכול להביא לכך, שבבוא השינוי, יהיה המשק חסר מידע לגבי הוצאותיו ובלתי מאורגן לקראתו. לכן יש צורך לבצע מחקרים מקיפים לשם בדיקת הנושא.

השפעה בשלוש רמות

את השפעת קיצור שבוע העבודה ל־5 ימים אפשר לנתח בשלוש רמות: ● הרמה הכלל משקית; ● השפעת המעבר ברמת המפעל; ● השפעת קיצור שבוע העבודה על הפרט ועל אורח חייו.

הניצנים הראשונים של קיצור שבוע העבודה ל־5 ימים צצו בישראל בשנות השישים. כיום, לבעלה מעבידים במפעלים הציבוריים עובדים 5 ימים בשבוע, בנוסף למשרדים ועסקים שונים שגם הם איבצו שיטה זו לעצמם. ההיקף המצומצם של המעבר מקשה על הבדיקה הכלל משקית ומצריך חיזוי הערכות. החיזוי העתידי הוא דבר קשה ורב סכנות. אולם, אפשרית בדיקה המצב הקיים, ניתוח והסקת המסקנות המתאימות. לכן החליט המכון למחקר כלכלי וחברתי של ההסתדרות לבחון את השפעת קיצור שבוע העבודה ל־5 ימים בישראל, ברמת המפעל, והשפעתו על העובד במסגרת עבודתו ומחוצה לה.

בחודש מאי השנה, פורסם מחקר שנערך ע"י המכון ביוזמת הסיעת „העובד הדתי" בהסתדרות. עורכי המחקר הם שולמית גבון ויעקב שיין.

במה עוסק המחקר?

המחקר כולל: א. סקר ספרות בנושא של קיצור שבוע העבודה.

ב. בדיקה כלכלית של 10 מפעלים העובדים בפועל 5 ימים בשבוע. המפעלים נבחרו כדי להשיג כיסוי ענפי רחב ככל האפשר ובהתאם למגוון שונים של מפעלים. במסגרת המחקר נבדקה השפעתו של קיצור שבוע העבודה על הפעילות במפעלים.

ג. סקר עמדות והתנהגות של עובדים. בחלק זה רואיינו 400 עובדים בכמה מן המפעלים העובדים 5 ימים בשבוע, כדי לבדוק את השפעת השינוי על התנהגותו של העובד במסגרת העבודה ובמסגרת פעילותו שמחוץ לשעות העבודה.

ממימצאי המחקר ניתן ללמוד כי ארצות רבות אימצו להן את שיטת העבודה של 5 ימים בשבוע, וביניהם גם מפעלים בישראל.

הסיבות העיקריות שהניעו את המפעלים בארץ לעבור ל־5 ימי עבודה, הן: העסקת נשים בעבודה וריחוק המפעל ממקום המגורים.

ראוי לציין כי המעבר נעשה תוך תאום מלא בין העובדים להנהלה.

שביעות רצון גבוהה

כתוך מימצאי המחקר מתברר כי קיימת שביעות רצון גבוהה בעצם הקיצור הן בקרב העובדים והן בקרב הנהלות המפעלים. נראה כי לרוב, הנהגת 5 ימי העבודה, לא גרמה לירידה בתפוקה וברווחיות. נמצאה עלייה ביעילות ובפריון העבודה, ירידה בהעדרויות ללא אשור, ועלייה מעבר במידת הציפיות. לכל זאת נוספה שביעות רצון מרבית של העובדים מהנהגת שיטת עבודה זו, בהרגלי בילוי הפנאי וחלוקת התפקידים במשפחה לא חל שום שינוי, עקב קיצור שבוע העבודה.

לאור זאת, סבורים עורכי המחקר שיש מקום לדון בדבר הנהגת שבוע עבודה בן 5 ימים במפעלים בארץ.

שנוי המסגרת התחוקתית

כעבור זה, חייב להתבצע בצורה סלקטיבית, בהתאם לאפשרויותיו של כל מפעל.

השלב הראשון לכך, הוא בשינוי המסגרת התחוקתית. יש צורך לשנות את המסגרת הנוקשה של „חוק שעות עבודה ומנוחה" ולאפשר ביותר קלות למפעלים הרוצים בכך, להנהיג אצלם שיטה עבודה כזו. על מנת שביצוע המעבר יוכל להעשות בצורה אפקטיבית, יש צורך בבצוע ריאורגניזציה כלל־משקית ולהכין לשינוי את המערכות השונות במשק. שינוי זה חייב להתבצע באופן הדרגתי על מנת שלא יגרמו זעזועים ניכרים במשק. עם זאת יש לראות בשבוע עבודה בן 5 ימים, 9 שעות ביום, שלב מעבר לקראת שבוע עבודה בן יותר של 5 ימים, 8 שעות עבודה ביום. שינוי זה יבוא בהתאם לאפשרויות הכלכליות של המפעלים.

נראה, כיש צורך שמוסדות ציבור יקיימו את שירותיהם 6 ימים בשבוע או לפחות יאריכו את שעות עבודתם.

הגמשת שעות העבודה

במצב הנוכחי, קשה להשתמש ביום הפנוי לסידורים, כי רבים מהמוסדות סגורים ביום ו' ובי שעות אחר הצהרים. כמו כן יש לתת את הדעת על הגמשת שעות העבודה, כדי הצורך להקל על הצפיפות התחבורתית. כך שכל עובד יוכל להגיע למקום העבודה בשעה הנוחה לו תוך התחייבות למלא את המכסה היומית של שעות העבודה. שיטה זו התנהגה בארצות רבות באירופה בהצלחה מרובה.

ריבוי שעות הפנאי יוצר בעיות חברתיות, לכן הדיון לתת עליהן את הדעת. יש לדאוג לפיתוח פעילות בידוריות הברהויות על כנת למלא את הזמן הפנוי ולנצלו לפעילות קונסטרוקטיבית. יתרון הטוב למשק בקיצור שבוע העבודה עשוי להיווצר בתחום ההבראה. השינוי יביא להקלת עומס התנועה ביום שישי.

להערכת עורכי המחקר יש מקום להזן בהנהגת שבוע עבודה בן 5 ימים במפעלים בישראל להכרות ההתנגדות לכך בחוגים מסויימים. ההוכחה לכך — הצלחת השיטה בארצות רבות, אף בישראל. כפי שצויין, השינוי צריך לבוא בשלבים ובצורה הדרגתית. שיטה זו תביא ברכה לעובד ולמעביד גם יחד.

השלכות כלכליות

מליאת המחלקה לאיגוד מקצועי הקדישה לאחרונה ישיבה מיוחדת לדיון במיכלול השאלות הקשורות באפשרות להנהיג במשק הישראלי שבוע עבודה מקוצר בן חמישה ימים.

יו"ר המחלקה א. אברהמוביץ ציין כי השאלה איננה טכנית ולביצוע זו היבטים והשלכות כלכליות חברתיות מרחיקות לכת ויש לתת עליהן את הדעת. אין להתעלם גם מהמצב התעסוקה השוררת בה פועל כיום המשק. הוא הטעים כי עקרונית תצטרך גם ישראל להנהיג שבוע עבודה מקוצר ולקצר את שעות העבודה כפי שתהליך מתקיים במדינות המפותחות אך ציין כי זהו תהליך שיתבצע בשלבים במסגרת תקופה ממושכת. אברהמוביץ אמר כי יש לבחון כל הצעה קונקרטית לקידום נושא זה במקומות עבודה, במפעלים או בענפים בהם בשלו התנאים לכך וכן על המחלקה לאיגוד מקצועי לעודד עריכת מחקרים מקיפים ויסודיים בנושא זה.

ריאורגניזציה נרחבת

מנהל המכון למחקר כלכלי וחברתי י. ברזילי אמר כי יש להבחין בין מעבר ל־5 ימי עבודה לבין קיצור שבוע העבודה. הוא ציין כי כ־20% מפעלים בארץ עברו כבר לשבוע עבודה בן 5 ימים באישור משרד העבודה. אישור המשרד נתקל בקשיים לא מעטים. בדרך כלל ניתן אישור כזה על רקע העסקת נשים ו/או עקב ריחוקו של מקום העבודה ממקומות מגוריהם של העובדים. הנהגת שבוע עבודה בן 5 ימים מאריך את יום העבודה בשעה אחת מ־8 שעות עבודה ל־9 שעות עבודה. העובדים במפעלים בהם נערך המחקר הביעו שביעות רצון מהנהגת השיטה. התברר כי הנהגת שבוע עבודה בן 5 ימים תחייב ריאורגניזציה נרחבה בכל המשק.

בארה"ב מדברים כבר על 4 ימי עבודה ועל 10 שעות עבודה ליום ולכך מתנגדים האיגודים המקצועיים שם שאינם מוכנים לוותר על ההישג הסוציאלי של 8 שעות עבודה. גם במרבית ארצות אירופה עובדים 5 ימים.

א. הצורני תמך בהנהגת שבוע עבודה מקוצר והצביע על הנסיון החיובי שהצטבר בתחום זה בעולם הרחב. א. אריד אמר כי הציעה לדיון בנושא זה איננו מתאים. לדעתו, אין התנאים בארץ מתאימים להנהגת שבוע עבודה מקוצר וכן הראוי לדון על אפשרות של קיצור שעות העבודה. ד. נחמני אמר כי קיצור שבוע העבודה יפגע לפעמים בהכנסתם של העובדים משעות נוספות אפקטיביות. הוא הביע דעתו שאין לדון בנושא זה אם אין כוונה לקבל החלטות ברורות. מ. אמסטר אמר כי יש לבחון את הנושא של קיצור מספר שעות העבודה כדי להקן את העול הנוסף הקיים בתנאים השונים בתחום שעות העבודה בין עובדי הייצור העובדים 47 שעות בשבוע לבין עובדי השירותים העובדים 43 שעות בשבוע.

מ. פרשל אמר כי הועידה האחרונה של הסתדרות הפקידים קיבלה החלטה המחייבת קיצור שבוע העבודה. הוא הביע דעתו שניתן להגיע להסדר של קיצור שבוע העבודה ל־5 ימים ולוותור מקביל על שעות העבודה המקוצרת בתמורה. לדבריו יביא קיצור שבוע העבודה לשינוי יסודי בדמות התרבותית של המדינה. א. רוזובסקי חייב את קיצור שבוע העבודה. הוא ציין כי במחקר שנערך ע"י המכון למחקר כלכלי וחברתי הועלה כי במקומות בהם קוצר שבוע העבודה חל שיפור בתנאי העבודה ובמצב בריאותם של העובדים, חלה ירידה בהיעדרויות, גדל מספר שעות העבודה בפועל וגדלה התפוקה לעובד. ע. תמיר אמרה כי על המחלקה להמליץ על קיצור שבוע העבודה בשלבים. ה. יוהנס ציין כי מחקרים שנעשו מוכיחים שיש להנהיג שבוע עבודה מקוצר. לדבריו החששות לירידת התפוקה אינם מבוססים והתברר כי הוצאות המפעלים פחתו. גם ש. זקן חייב עקרונית את רעיון קיצור שבוע העבודה ואמר כי יש לערוך מחקר יסודי בשאלה זו.

התפתחות טבעית

ה. כהן הטעים כי יש לאפשר לנושא להתפתח בצורה טבעית ולבחון כל מקרה לגופו. אם נוצרים במפעל או במקום עבודה מסויים התנאים הכלכליים, החברתיים והטכנולוגיים המתאימים, אין למנוע הנהגת שבוע עבודה מקוצר. מ. בן־משה אמר כי יש לערוך מחקרים מקיפים בנושא זה ולא לקבל החלטות מחייבות קודם לכן. לדעת ה. באורי אין משק המדינה יכול לשאת בעמעסה של קיצור שבוע העבודה בתנאים הנוכחיים. ש. קיסלס אמר כי על המחלקה ליצור את התנאים להנהגת שבוע עבודה מקוצר במקומות עבודה בהם בשלו התנאים לכך מכל הבחינות. לדבריו צריכה המחלקה לסייע לכך שהחוק הקיים כיום יתוקן במגמה לאפשר למפעלים המסוגלים והרוצים בכך לעבור לשבוע עבודה בן חמישה ימים. א. אלפרס אמר כי קודם כל יש להשוות את תנאי העבודה של פועלי הייצור לאלה של עובדי השירותים.

פועלי הטכסטיל, ההלבשה והעור התאחדו באיגוד אחד

ועידתה הראשונה של הפדרציה פועלי הטקסטיל, ההלבשה והעור — שהתקיימה בראשית השנה — עמדה בסימן ביזוגם של שלושה ענפים אלה לאיגוד אחד, המקיף כ־60,000 מועסקים, שרק כמחציתם מאוגדים. רבים מבין 351 הצירים לועידה היו שליחי בקומות עבודה. הדיונים נסבו, בעיקר, סביב שלוש הבעיות/תביעות הבאות:

איגוד מקצועי מאוחד — מנוף לשיפור תנאיהם של 60,000 פועלים

1. האחדת הזכויות הסוציאליות של כל הענפים שמהם מורכבת הסתדרות זו;

2. השוואת הזכויות הסוציאליות של פועלי התעשייה למקובל בשירותים ובפקידות;

3. הכשרה מקצועית לעובדים.

בתחום השוואת הזכויות הסוציאליות של פועלי התעשייה למקובל בשירותים ובפקידות חלה התקדמות רבה בשנים האחרונות. נקבע כי עובד מועבר למעמד חודשי לאחר 13 שנה במפעל, ולאחר 8 שנות עבודה יקבל שלושה שבועות פיצויים — במקום שבועיים עד עתה. אך, קיים פער שיש לסגרו, קובע יעקב לבקוביץ מזכיר האיגוד.

נידות עובדים גבוהה

פיזורה הרב של תעשיית הטקסטיל ההלבשה והעור, כשמפעליה מצויים מדימונה ועד קריית שמונה, יוצר בעיות מיוחדות. העיקרית בהן היא הקושי לאגד את כל העובדים. כיום נמצאים עובדים רבים מחוץ למסגרת ההסתדרותית ואינם נהנים אפילו מהזכויות שמקנה להם החוק בתוקף ההסכמים וצו ההרחבה.

הניידות הרבה הקיימת בענפים אלה היא בעייה נוספת. למרות שהושג שכר מינימום, ש„הקפיץ" באחוזים ניכרים את הכנסתם של חלק מהפועלים — וביחוד של הפועלות — ועל אף שקיים בענפים אלה שכר עידוד, העשוי להוסיף להכנסה בשיעור 25% — 50% — רואות פועלות רבות את העבודה כמשהו ארעי ואינן נכונות להפוך את הליכי העבודה העיקריים, שהשכר גבוה יותר. רק עליה מעובדי הענף מהווים גרעין קבוע ואילו השאר נמצאים במצב ניידות ומסתפקים בהליכים שוליים.

בהתחרות הצמודה הקיימת בשוק העולמי ובהתפתחות הגדולה של האוטומציה, יש משקל רב להכשרה מקצועית מתאימה לעובדים. ההסתדרות רואה כאחד מתפקידיה להעלות את רמתם המקצועית של העובדים, הן מבחינת גורם השכר והן כגורם ליעול הייצור. ואכן, בימים אלה מעבד האיגוד, בשיתוף עם משרד העבודה, תכנית השתלמות מקצועית לעובדי הטקסטיל, ההלבשה והעור. כן מעודדת ההסתדרות הכנסת מיכון למפעלים וחידוש ציוד, ומוכנה לסגל את העובדים לחידושים באמצעות קורסים מתאימים.

הביעות השכר של האיגוד לשנים 74/75 תגובשנה ותעובדנה רק לאחר שייבחרו כל מוסדות הועידה. בהסכם השכר הקודם הושג גם התקדמות רבה ובמבוצע כבירות ההוספות לשיפור של 38%.

י. ליבוביץ מצפה שהועידה ומוסדותיה יגלו פעילות רבה לבען היטיב את רמת היחסב של העובדים בענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור ובקוות שיגיעו להישגים שאינם נופלים מענפי השירותים והפקידות.

הסכמים ללא רעמים וברקים

אם לשפוט לפי כותרות העיתונים היו שהאיגודים המקצועיים [illegible] הסכמי העבודה החדשים [illegible] הצדדים [illegible].

אין לך תבונה מפנה מזו. בחודשים האחרונים נחתמו בשקט ובצינעה, באווירה ידידותית ורוח טובה שורה של הסכמי עבודה רבים — וטובים — ביניהם עם עובדי ענפים רגילים ומורכבים.

נספר כאן על אחדים מהם. יותר לנו אלה שלא הוזכרנם — את החסר נבוא בפעם אחרת.

עובדי הנפט והגז

ענף המורכב בענפי־משנה אחדים — חברות יצרניות (מפעלים פטרוכימיים, בתי זיקוק); חברות משווקות; חברות מובילות (קו צינור הנפט אילת אשקלון); חברות מנקרים; עובדי ההנהלה, נחתמו הסכמי עבודה עם כל שלוחות הענף, המקיפות כ־6,000 עובדים. הדרישות לתוספות שכר והנאים סוציאליים עמדו על 70%. הושגו 40% ושיפורים רבים בתנאים: שיתוף ועדי עובדים בקידום עובדים, הגדלת ימי מחלה, צימצום שעות העבודה בחול המועד, צימצום תקופת המעבר במעמד יומי לחודשי מ־10 ל־8 שנים. בענף קיימת התנגשה בשכר ליחד ליחידי העובדים, כבכורת 13, אפשרות מימון השתלמות ותנאי פנסיה משופרים.

בחברת „פז" נתגלאה בהסכם החדש הבעיה יחודית — לערוך את תקנון העבודה, בן 20 השנה, ולכלול אותו בהסכם. כן הוסכם בחברה זו על המבחנים (קריטריונים) לשיתוף עובדים ברווחים.

עובדי מערכת הבטחון

איגוד זה כולל את התעשייה האוירית, רפאל, תע"ש ובמ"ג (המוסכים הצבאיים) ועוד מספר מפעלים שהמחלקה ישה להם.

ההסכם עם התעשייה האווירית, הושג לאחר מו"מ ממושך ומסדיר תנאי עבודה ויחסי עבודה לכ־15,000 עובדים, בהם למעלה מ־40 תעריפי שכר שונים במקצועות השונים. לדברי שבתאל גילבן, המחזיק בתיק עובדי מערכת הבטחון בהסתדרות, התעשייה האווירית היא מפעל היכול לשמש דוגמה לליכוד וארגון העובדים. על אף היותו כמפעל ל־11 מפעלי משנה, כאן אין ועדים נפרדים לכל סקטור — כפי שקיים, למשל ב„אל על" ובמפעלים — ובחברה מיצגה ארצית, המייצגת את כל העובדים, מוצאות הבעיות את פתרונן. והאמינו, לא תמיד בעיית. [illegible] התעשייה האווירית [illegible] לחות ענפיה, הכוללת את כל העובדים באותה מחלקה או ענף כולל מהנדסים והעשויה להתבטא בתוספת 15% — 20% לשכר.

ההסכמים עם שאר עובדי מערכת הבטחון דומים, פחות או יותר, לאלה של התעשייה האווירית.

הישג יחודי שהושג בהסכמים החדשים היא שנה שבתון לעובדי המחקר של מערכת הבטחון, בדומה לזכות הנבחנת של עובדי המוסדות להשכלה גבוהה.

אירגון הטייסים

ללא רעמים וברקים נחתם, בראשית אפריל 73, הסכם עם טייסי „אל על". ההסכם החדש, שתקפו לשלוש שנים, מבטיח שיפורים בתנאי השכר — לא מעבר להדיקוטות הריאליות במשק — אך שם את עיקר הדגש על סידורי עבודה, בעיות ביטחון ובטיחות ובעיית פנסיה.

עובדי מכרות תמנע

כאן קיימת בעייתיות ביותר — ההוצאה גבוהה בקרב העובדים בעבודות התת־קרקעיים ובהסדר ביטויים עובדים. ההסכם החדש עם עובדי המכרה אינו חורג מהשיפור התקינות של כלל המשק (כ־25%) אך הושגו בספר שיפור רב בתנאים הסוציאליים: הוחל ההנה בשבוע עבודה בן 5 ימים לעובדים התת־קרקעיים וכן הוגדלה תוספת הכלכלה.

נידונה הצעה להגביל משך המו"מ לחתימת הסכמים

דיון על ההצעות השונות להגביל את משך המשא ומתן לחתימת הסכמי עבודה חדשים בענפים השונים ועל קביעת מועדים קבועים לחתימת ההסכמים נפתח בשבוע שעבר במליאת המחלקה לאיגוד מקצועי.

יו"ר המחלקה א. אברהמוביץ אמר כי ההוצאות השליליות שהיו לתופעה שהמו"מ בענפים שונים נמשך חודשים רבים לאחר שפג תוקפם של ההסכמים, חייבו את האיגוד המקצועי למצוא תשובה הולמת וסבירה למצב זה. הוא הדגיש כי הכללים בדבר משך הקופת המו"מ והגבלת הרטרואקטיביות בתשלום, צריכים להיות יזומים על ידי ההסתדרות והאיגודים המקצועיים ולמצוא את ביטויים בהסכמי העבודה שייחתמו בעתיד. אך בשום פנים לא להקבע באמצעות חוק משום שהפעלת תחיקה בהערכת יחסי העבודה אינה רצויה וטמונה בה סכנה רבה.

אברהמוביץ הביע דעתו כי התקופה המתקבלת על הדעת לבירור היא שלושה חודשים בעבר לבירור הדרוש ההסכמים. כל הגורמים השותפים לכריתים סובלים כמו"מ מתמשך בתוך ההפסד של ציבור העובדים בולט ביחוד בתקופת אינפלציה.

א. ארד אמר כי הבעיות מלמדות שלא ניתן לקבוע כללים ביחס להסכמי השכר ולהכביר עליהם בנוקשות. הוא הביע דעה שגם חוק לא יכבול את ידי האיגודים המקצועיים ולא יכבע בהם לכלכל את ענייניהם בהתאם לשיקוליהם.

ש. זקיבר אמר כי אין זה בריא לקבוע מועד אחד לחתימתם של הסכמי העבודה בכל המשק. הוא הביע דעתו שנוסחה הגולל על כדיניזה שכר כוללת וציין כי הסכמי השכר צריכים להיות צפיים והמו"מ צריך להתנהל באוירה חופשית.

גם א. הצורני סבור כי אין לאחד את המו"מ של ההסכמים בכל המשק. לדבריו הקשיים נוצרים רק בשירותי הציבור. הוא הציע להגביל את התשלומים הרטרואקטיביים לשלושה חודשים בלבד.

ש. גילמן אמר כי יש לשים קץ למצב שנוצר בשנתיים האחרונות בהוצאת המדים אך אין לעשות זאת באמצעות חוק. הוא ציין כי הבעייה איננה מתי מתחיל המו"מ אלא כמה הוא צריך להסתיים. גם הוא תמך בהצעה להגביל הרטרואקטיביות בתשלומים לשלושה חודשים ולקבוע את ה־1 באפריל כתאריך הקובע לחתימת ההסכמים.

א. רזובסקי אמר כי האיגוד המקצועי צריך להנהיג ולהוביל ביוזמתו את הציבור בבירור של קביעת נהלים אירגוניים בנושא זה. הוא הצביע על התופעה החמורה במיוחד שהיו איגודים שאף לא טרחו להגיש בזמן את תביעותיהם למעסיקים במשך חודשים רבים תוך תקווה לקבל יותר. הפעם — אמר — עשו זאת עובדי השירותים אך מי יערוב לנו שבמו"מ הקרוב לא יעשו זאת גם פועלי הייצור.

ב. בן־משה אמר כי יש להכיר לאיגודים המקצועיים את זהות המאבק המקצועי וניתן לכלול בהסכמי העבודה, בתוך הסכמים הדדית, סעיפים שיגבילו את משך המו"מ והרטרואקטיביות בתשלומי ההפרשים.

ש. זיסלר אמר כי הרטרואקטיביות בתשלום היא חיונית לניהול המו"מ אך יש לקבוע גבולות לכך. לדבריו אין לקבוע תאריך אחיד לחתימת הסכמי העבודה בכל המשק.

לדעת ש. פרי יש לקבוע נורמות ברורות לניהול המו"מ ולהסכמים לתקופה של 120 — 90 יום של מו"מ אינטנסיבי. הוא ציין בקשר לרטרואקטיביות כי קיים הבדל בין הגיון כלכלי של ענף מסויים לבין המציאות במשק הקציבי.

א. ברזילי אמר כי ההסתדרות, המעסיקים והממשלה שותפים לדעה כי יש להסדיר תופעה זו ולהציב לה סכר.

הדיון בנושא זה יימשך בישיבה הקרובה של המחלקה.

האיגודים ידונו בשיתוף פנסיונרים במו"מ השכר

המחלקה לאיגוד מקצועי קיימה בימים אלה דיון בהצעה לשתף את נציגי ארגון הפנסיונרים במשא ומתן לחתימת הסכמי עבודה בענפים השונים. הדיון התקיים בהשתתפות נציגי ארגון הפנסיונרים ובעקבות פנייתו של חיים משל מזכיר ההסתדרות ויו"ר המרכז לבטחון סוציאלי י. משל.

בסכום הדיון הוחלט, כי ההצעה תועבר לדיון במזכירויות הארציות של האיגודים המקצועיים והסיכומים יובאו לדיון החוזר והסיכום במחלקה.

א. אברהמוביץ הטעים כי הפנסיונרים הם חלק אינטגרלי של ההסתדרות וראיה לכך היא העובדה שמובטחים להם זכויות חבר מלאות בהסתדרות הכללית. אין ספק שעם גידול מספר הפנסיונרים גדל גם משקלם החברתי. ההסתדרות והאיגוד המקצועי יקדישו את מלוא תשומת הלב לבעיותיהם — הטעים יו"ר המחלקה.

הוא ציין כי לאחרונה נקבעו בהסכמי השכר תוספות שכר שאינן נכללות בחישובי הפנסיה וכתוצאה מכך נוצר סחף בהכנסתם של הפנסיונרים. אין ספק — הוסיף — כי יש לפעול לתיקון מצב זה ולפיכך יש לאפשר לאיגודים המקצועיים לשקול את הנושא ולהמציא את הערותיהם למחלקה.

קולד קובע!
השתתף בבחירות לועידת ההסתדרות ה־12
11.9.73

האיגוד המקצועי

מדור פרסומי

העורך: דן עם־שלם

נבחנת האפשרות להקלת העומס בכבישים על ידי שינויים בסידרי העבודה ובמועדיה

מליאת המחלקה לאיגוד מקצועי החליטה לתמוך עקרונית בבדיקת הצעות שונות להקלת העומס בכבישים על ידי שינויים בסידרי העבודה ובמועדיה.

בהתאם לכך מינתה המחלקה ועדה מיוחדת הבוחנת את פרטי ההצעות השונות להנהגת זמן עבודה נייד ומשתף פעולה עם נציגי משרדי התחבורה, העבודה והעוסקים בנושא זה.

יו"ר המחלקה א. אברהמוביץ הטעים כי האיגוד המקצועי מחייב עקרונית את התוכנית בכללותה באשר היא עשויה להקל, בין היתר, על העובדים להגיע למקומות עבודתם. הוא הוסיף כי את פרטי התכנון והביצוע צריך יהיה לתאם בשיתוף עם הרשויות המקומיות, מועצות הפועלים ונציגי המעסיקים והעובדים במקומות העבודה ובמפעלים עצמם.

בישיבת המחלקה השתתף סגן שר התחבורה גד יעקבי העומד בראש ועדה שמונתה על ידי שרי העבודה והתחבורה לבדיקת הנושא. בועדה זו השתתף גם נציג ההסתדרות שאול בן־שמחון.

גד יעקבי סקר את מסקנות הועדה, שהתקבלו פה אחד, אשר כי בבחינה שנערכה על ידי המכון הישראלי לתכנון ומחקר התחבורה, נלמד כי ניתן לשפר את זרימת התנועה באזורים מסויימים על ידי פיזור שעות עבודה ולימודים.

הנהגת זמן העבודה נייד, דהיינו, מתן אפשרות בחירה לעובדים לבחור את מועד בואם לעבודה בתחום של שעות מוגדר מסויים — לדברי סגן שר התחבורה — היא אחת מהדרכים להשגת שיפור זה. יש, על כן, לפנות למפעלים חברות ומוסדות ממלכתיים, ציבוריים ופרטיים ולהמליץ בפניהם לבדוק את האפשרות להנהיג שיטה זו. יש גם להבהיר את יתרונות השיטה לאיגודי העובדים ונציגיהם, במגמה להשיג את שיתוף הפעולה לכך.

ג. יעקבי הוסיף כי סוכם על דעת נציגי הגורמים, המבקרים כי הוסכמה אשר ביצוע המלצות הוועדה מותנה בפעולתם, ובכלל זה על דעת נציג המחלקה לאיגוד מקצועי ש. פרי, כי נושא „פיזור שעות עבודה וניודן" ירוכז על ידי משרד העבודה בהשתתפות ההסתדרות, נציבות שירות המדינה ומשרד התחבורה.

בדיון השתתפו ש. פרי, ש. זקבר, א. אלפרס, ב. בן־משה, עליזה תמיר, א. רוזובסקי, ז. שנקמן, מ. בלון, י. בינה (נע"ם), ה. אבידן (משרד התחבורה).

יפעלו להחלת הסדר פנסיה מקיפה על פועלי התעשיה

החלטה בדבר פעולה להעברת כל פועלי התעשייה להסדר פנסיה מקיפה קיבלה לאחרונה המחלקה לאיגוד מקצועי. רוב פועלי התעשייה מבוטחים עדיין בתוכנית פנסיית יסוד בלבד.

כמו כן החליטה המחלקה לתבוע שמירה על הרמה הנוכחית של תקרה לצורך חישוב הניכוי לביטוח הלאומי, כדי למנוע הסיסה סוציאלית ועל מנת שלא לפגוע באיזון הקיים בין הבטוח הלאומי וחישובי התשלומים לקרנות הפנסיה.

יו"ר המחלקה אוריאל אברהמוביץ אמר כי בקרוב יחודשו המגעים בין נציגי האיגוד המקצועי לבין נציגי המעסיקים, במגמה להקדם את נושא העברת פועלי התעשיה להסדר של פנסיה מקיפה. הוא הציע לבחון במסגרת הדיונים את האפשרות להעניק לכל פועל שיעבור מפנסיית יסוד לפנסיה מקיפה מענק פרישה, עם צאתו לגימלאות.

כמלא מקום מזכיר ההסתדרות ירוחם משל הרצה בפני חברי המחלקה על בעיות חוק הפנסיה שהכנסת עתידה לדון בו במשך הקרוב.

משל הטעים כי החל מ־1 באפריל 1973 הובטחה הנחה בשיעור 25% לעוברים להסדר פנסיה מקיפה ויהיה בכך משום תמריץ. הוא אמר שפועלי התעשייה נותרו במצב האחרונים בין קבוצות השכירים שאינם נהנים עדיין ברובם מפנסיה מקיפה. משל סיפר על זרם הפניות הגובר והולך מצד פועלי תעשייה בנושא זה.

בהמשך דבריו קרא למזכירי ההסתדרות, האיגודים הארציים שהשתתפו בדיון, להבטיח שיתוף פעיל של נציגי הפנסיונרים במו"מ לחידוש ההסכמים של האיגודים המקצועיים השונים, כדי להבטיח שמירת האינטרסים של הפנסיונרים בדיונים לחתימת הסכמי השכר בענפים השונים.

משל הדגיש כי ישראל הגיעה להישגים שאין דוגמתם באשום מקום אחר בעולם בכך שניתקה את הזיקה בין הפנסיונר לבין מקום העבודה, כך שהגימלה מובטחת גם במקרי פשיטת רגל. הישג חשוב שני הוא הסדר רציפות הזכויות במעבר ממקום עבודה אחד למשנהו ומקרן אחת לחברתה. ההסדר המקיף כיום שני שלישים מקרב השכירים.

משל הזהיר מפני האפשרות שבהנהגת תוכניות פנסיה שונות במקום עבודה על בסיס מקצועי או גילי. תופעה זו גורמת להתפוררות אירגונית ולהתדרדרות יחסי העבודה ויש למנוע אותה בכל מחיר. הוא ציין כי במסגרת חוק הפנסיה צריך יהיה להבטיח כי קרן פנסיה תוכר רק אם יהיה ביכולתה להבטיח את רציפות הזכויות. כן אמר כי החוק יקנה מעמד מוכר לבריות קופות הפנסיה.

משל הטעים כי קבלת החוק תחייב את מערכת הפנסיה ההסתדרותית להנהיג במהירות שירות מיכון אחידות, דיווח אקטוארי שוטף והקמת מערכת בקורת פנימית שתעסוק בביקורת כלכלית. כמו כן ציין שמערכת פנסיונית זו תהיה נתונה כמובן לפיקוח בהתאם לחוק.

בדיון השתתפו: י. בר־אבא, ש. זקבר, א. ארד, עליזה תמיר, ר. אופק, ומ. אמסטר.

העובדים האזרחיים בצה"ל — חיילים ללא מדים

המזכיר הארצי של אירגון עובדי צה"ל, חיים הברפלד עומד על כמה מהבעיות המיוחדות של האזרחים עובדי צה"ל

אירגון עובדי צה"ל איננו איגוד מקצועי במלוא המשמעות של הגדרה זו. תחת גגו מכונסים כמעט כל המקצועות הקיימים במדינה, בתוספת מקצועות יחודיים לצה"ל, כשכל מקצוע כפוף לתעריפי השכר הארציים הענפיים. ריבוי זה הוא בעייתי אך יתרונו בצידו — שיח ושיג לו לארגון רק עם מעביד אחד, וכך קלה ההידברות ונוחה יותר.

בחודש אפריל התקיימה ועידתם של עובדי צה"ל, שבמספרם אין לנקוב מסיבה ברורה. אפשר לציין רק כי אין הוא נופל בהרבה מאוכלוסיית לובשי המדים המשרתים בצבא הקבע.

בועידה השתתפו 301 צירים, שליחי העובדים בבסיסים ובמחנות, משארם־א־שייך ועד רמת הגולן. מפיו של חיים הברפלד, המזכיר הארצי של האירגון, שמענו על הבעיות העיקריות של עובדי צה"ל.

תנאי עבודה מיוחדים

צה"ל דורש מעובדיו עבודה אינטנסיבית ויעילה יותר מהמקובל במשק, והנן ניצולת העובד בצה"ל היא גבוהה מאוד. לפיכך, מצפים העובדים לתמורה מיוחדת עבור המאמץ המיוחד. אמנם קיימת בצה"ל [illegible]. אך אלה אינן מוכרות ע"י שלטונות המס.

באופן [illegible] האזרחיים המקידים הבכירים בצה"ל בידי אנשי צבא הקבע. דבר זה מגביל את סיכויי הקידום של עובדים אזרחים. [illegible] נהוג לגבי אנשי צבא הקבע. אפשרות אחרת היא קבלת פיצויים [illegible] בתפקידים לאזרחים.

פרישה מוקדמת ממקצועות מיוחדים

קיימים מקצועות — כמו למשל בתחום נשיאי כלי נשק, תחמושת וכו' — הנדרשים מאמץ מוגבר. העובדים בהם אינם יכולים להמשיך לעבוד בהם עד גיל הפרישה. בעקבות העלאת הנושא בועידה הוא נבדק עתה בידי שלטונות הצבא.

מענקי פרישה

עובד הפורש כיום לגימלאות אינו מקבל מענק פרישה ומצליחה הדרישה להעניק בנוסף לתשלומי הגימלאות. עניין זה נבדק עתה גם בהרצית ההסתדרותית.

ביטול חלות השיפוט הצבאי על אזרחים

האירגון סבור שאין הצדקה לכך שעובדים אזרחים יהיו כפופים לחוק השיפוט הצבאי [illegible], להבדיל מעבירות פליליות ובטחוניות.

לא כבבר נשפט עובד צה"ל והוטל עליו קנס בסך 60 ל"י על... אי גילוח. עובד אחר שהתקוטט עם רס"ל, נדון למאסר עד המשפט ורק בהתערבות האירגון הוצא מהמאסר. במשפט התברר כי הרס"ל היה האשם בתגרה. אנשים נקנסו לקנסות — ולפעמים למאסרים — על עבירות כגון איחורים לעבודה או עישון סיגריה בשבת. האירגון רואה בכך מצב בלתי נסבל מבחינת יחסי עבודה ומוכן כי בעיות כאלה יש להסדיר באמצעות ועד העובדים, כמו בכל מפעל אחר.

אירגון עובדי צה"ל רואה בעיה זו בחומרה ביותר ויפנה בקשר לכך למוסדות המוסמכים של ההסתדרות ושל מערכת הבטחון [illegible].

חתירה לשבוע עבודה מקוצר

האירגון חותר להנהגת שבוע עבודה בן חמישה ימים, אבל [illegible] בשלב ראשון. כלומר, לצבור תוספות לימים כדי לשחרר את יום שישי. לדעת חיים הברפלד יביא שיפור זה תועלת וחסכון גם למשק, באשר לא יצטרכו להסדיר הובלה ושירותים אחרים לעובדים בימי שישי, שהיום יום קצר בלאו הכי. הוא סבור כי גם העבודה לא תיפגע בכך, משום שרוב הצרכים והעיסוקים [illegible] ביום שישי לא בבטים.

יב־כה אלול תשל"ג 9-22.9.73
מירקם נעלה
בזמר סיפור ומחול

ראשי־ממשלות ג׳אמאייקה, קובה וגויאנה עם נשיא אלג׳יריה הוארי בומדיין במפגש־הפיסגה באלג׳יר.
צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

צייזל פונה להורי התלמידים בבי"ס „נור" לא להגרר להסתה

„העברת התלמידים הערבים למבנה אחר — זמנית"

מאת סופר „דבר" בחיפה

ראש עיריית חיפה יוסף צייזל פנה אתמול בקריאה אל הורי התלמידים בבית־ספר „נור" לא להיגרר על־ידי מסיתים. „עיקר במרתנו" — כדבריו של צייזל בכרוז — „היא לשמור על הידידות והיחסים התקינים השוררים בעיר בין אזרחיה הערבים והיהודים".

הכרוז נשלח בעקבות תקרית שהיתה עם תחילת שנת הלימודים כאשר צעירים יהודים מוסתים לא נתנו לתלמידי בית הספר לילדי ערבים „נור" להיכנס לבניין שהצי־מידה לרשותם העירייה בציר התחתית.

ראש העירייה מסביר בכרוז כי הוחלט להעביר את התלמידים הערבים למיבנה אחר באה לאחר שנתברר כי המיבנה הישן של בית הספר מסוכן. ההעברה היתה צריכה להיות זמנית בלבד עד שיושלם המיבנה החדש של „נור" ברחוב צבאם. כדי לא להביא לידי עימות בין הצדדים הועבר התל־מידים למיבנה שהיה מיועד לסמי־נר למורים ברחוב יצחק שדה הקי־רוב למקום מגוריהם של רוב התל־מידים. הכרוז להורים נכתב בעב־רית ובערבית.

נפתח מחזור כ"ח במכון האפרו־אסיאני

בימים אלה נפתח המחזור הבין־לאומי הכ"ח של המכון האפריקאי־אסיאני של ההסתדרות בו משתתפים 75 משתלמים מ־24 ארצות.

מנהל המכון עקיבא איגר אמר, כי כתוצאה מלחץ גובר של ארגונים ומוסדות, השולחים משתלמים למכון באופן קבוע, צומצמו השנה מלגות תלימודים ועזרות בקשות להתקבל למחזור הנוכחי הרשבו ריקם. הוא ציין, כי רוב המשתלמים לומדים על חשבון ארגוניהם וממשלותיהם או בעזרת מלגות הניתנות להם על ידי ארגונים בין־לאומיים.

עד כה השתלמו במכון האפרו־אסיאני כ־4700 משתלמים מ־87 ארצות ועוד כ־1000 השתתפו בסמינרים בארצות אסיה, אפריקה והאיזור הקריבי. אליהם הוזמנו חברי צוות ההדרכה של המכון במרצים.

חפירות תל־שקמונה הופסקו זמנית

עבודות חפירת העתיקות בתל שקמונה בחיפה הופסקה השבוע זמנית והיא תחודש מיד לאחר חג הסוכות.

בעוד שבצבר גילו תלמידי בית־ספר הריאלי כיבנה גדול שכיוונו העשיה כלכות. הכיבנה הוקם כ־נראה, בימי התלמוד, במאה הר־ביעית לספירה. הצגה הכירו ההופעים בחפירה הבתקן, בבקעה נתגלו עשרות כלים עשויים חרס, ברונזה, זכוכית ועצם. המצביעים את הידע על התרבות, התובדים והתכנולוגיה בימי התלמוד. הכ־לים היעברו לנדואיון לאמנות עתיקה של הפירה ולאחר טיפול ומחקר יוצגו בפני הקהל.

הפירה הפעילה לדחות התמ־רים 60,000 ל"י. בהפירה הועסקו סטודנטים מהטכניון ומאוניברסי־טאות.

הגרלת הפיס

בסך 150,000 ל"י זכו המספרים: 270424; 693890.

בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 728804.

בסך 12,500 ל"י זכו המספרים: 272809; 519102.

בסך 6,250 ל"י זכו המספרים: 124995; 147480; 153613; 451224.

בסך 600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־23498; 28318; 50085; 56368; 83694; 84125; 89109; 90880; 96602; 97942.

בסך 250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־07093; 08827; 15187; 15641; 16580; 20326; 24697; 25342; 27433; 28053; 34870; 40195; 46484; 52615; 58485; 59990; 59996; 64201; 65527; 76848; 77173; 78570; 83124; 87602; 93332.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־3592; 5132; 5810; 7112; 9449; 9466; 9696.

בסך 50 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־0057; 0117; 0165; 0509; 0843; 1083; 1114; 1259; 1397; 1630; 2036; 2221; 3479; 3568; 3781; 4217; 4369; 4661; 4954; 5072; 5871; 6256; 6281; 6473; 6566; 6823; 6848; 7190; 7316; 7603; 7635; 8499; 8531; 8614; 9147; 9479; 9771; 9816; 9943.

בסך 4 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה: 1.

בסך 1,250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 025504; 062839; 088589; 113837; 159484; 182383; 303953; 391271; 398547; 400964; 495471; 512549; 518905; 541766; 547925; 573084; 594066; 623242; 665541; 795366; 799127.

הרב גורן מזמין את רבני העולם לתפילת „הקהל"

הרב הראשי לישראל שלמה גו־רן פנה במכתבים אל הרבנים הר־אשיים בעולם והזמין אותם להש־תתף בתפילה „הקהל", שתיערך בכותל המערבי בחג הסוכות.

תפילת „הקהל" היא התפילה המסורתית שלאחר שנת השמיטה, והיא נערכת זו הפעם הראשונה מול הר הבית. כל־פי המסורת היה כל קהל ישראל מתאסף ב־ימי קום כולו בית המקדש, והמלך היה קורא בפניהם את פרשת „הקהל". היה זה כעין מעמד של חידוש כתן תורה.

הרב גורן בסיים את מכתבו אל הרבנים בזו הלשון: „בזכות קיום מצווה קדושה ביהדות זו הקבו־צה אחת לשבט שבים בבתאי שנת השמיטה, נזכה לגאולת ישראל ו־בניין בית הבחירה".

פנייה לג. מאיר בדבר הבעלות על קברו של רשב"י

מאת ישעיהו עשני, סופר „דבר" בצפת

האפוטרופסים מטעם הצדה הס־פרדית על קברו של רבי שמעון בר יוחאי במירון, שלחו מברק אל ראש הממשלה גולדה מאיר והתלוננו על הנסיון של משרד הדתות להפקיע מידיהם את הבע־לות והחזקה על המקום. הם גם התלוננו שמשרד הדתות מפריע להם להקים בית־מדרש לרבנים ליד הקבר.

על המברק חתומים: הרב רפאל עבו, אב בית דין בתל־אביב, הרב מרדכי אליהו, חבר בית הדין העליון בירושלים, הרב דוד דיין, הרב הראשי הספרדי בצפת והרב שלמה אלזנה, מחזיקי הכוללות בצפת.

תעמולה נאצית מופצת בשתי מדינות בארה"ב

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — הקונגרס היהודי האמ־ריקאי טוען, שחומר תעמולה ד־אביזרים נאציים מופצים בשתי מדינות בארה"ב, אילינוי וקאלי־פורניה, באמצעות הדואר.

לדברי הקונגרס, מציע מו"ל בשיקאגו המונות של מנהיגי ה־נאצים ב־50 סנט התמונה, סכבת הצלב הקרס חרות עליה וסמלי ס. ס. בית הוצאה אחר בקאלי־פורניה מציע בקאטאלוג שלו תגר דה של אנשי ס. ס. ב־14.50 דו־לאר וסמלי „גרמניה מתעוררת" שנהגו לענוד חברי המפלגה.

מציעים גם „זיג הייל", תקלים סטראופוניים המוקדשים להמנוני ה־נאצים, דגל צלב הקרס והולצות תובעות אוטוגרפיות.

פעולות לזכרו של ז. ארן ז"ל

לרגל יום השנה לזכרו של שר החינוך והתרבות המנוח זלמן ארן ז"ל, בתקיימות הפעולות הבאות:

בהוצאת הקיבוץ המאוחד הו־פיע בימים אלה הספר „שורש זכוכב", בו קובצו שיריו של ה־מנוח. משרד החינוך והתרבות הוציא חוברת לתלמידי בתיה"ס התיכוניים ובה חומר ביוגרפי ו־מאמרים על פעלו של השר ה־מנוח. ביה"ס להיסטוריה באוני־ברסיטת ת"א ייקרא ע"ש זלמן ארן ותוקם קרן למחקרים, שתשרת את ביה"ס.

ביה"ס לחינוך של האוניבר־סיטה העברית בירושלים יוציא ה־שנה לאור ספר באנגלית לזכרו של זלמן ארן, שיעסוק בבעיות מרכזיות של החינוך במדינת יש־ראל.

צוות של מומחים בשיתוף עם אנשי משרד החינוך, מסיים עתה את תיכנון הספריה המרכזית ל־חינוך ע"ש זלמן ארן בביה"ס של אוניברסיטת ירושלים.

25,000 ל"י נזק בדליקה בבי"ס לאמנות הבמה בר"ג

בדליקה שפרצה אור ליום חמי־שי בבית־הספר לאמנויות הבמה ברמת־גן, נגרם נזק הנאמד ב־25,000 ל"י. סבורים, כי זו היתה הצתה.

מנהל המוסד, דוד ברגמן, סיפר במשטרה, כי כאשר הגיע בבוקר לבית־הספר נוכח, כי אלמונים פרצו את חדר ההנהלה הציתו את ארון הספרים, והעלו באש מער־כת סטריאופונית ומכשירי רדיו. (ע)

אלף נערים חוסים עלו השנה למדינה 10 מליון ל"י

אלף נערים חוסים שנמצאים בטיפולה של רשות חסות הנוער עלו למדינה בשנה האחרונה 10 מיליון ל"י — מסר אתמול שר הסעד מיכאל חזני, בטקס חלוקת תעודות הניכות במוסד לחוסים מבני המיעוטים „אחוה", בשפרעם של עכו. השר הודיע, כשבודד יקים בקרוב מכון להסתכלות ו־אבחון לנערות במצוקה ויתחיל בטיפול בגילאי 16—18 מסמם זו־סות הנוער מתוך מגמה לשלבם בחברה. החוסים הם נערים שנש־פטו על ידי שופטי נוער ונשלחו למוסדות. מוסדות אלה קולטים כיום נערים רק עד גיל 16.

17 הנערים החוסים שקיבלו את התעודות עברו בבחני הניכות והתעודות שבידיהם מחייבות את לשכות העבודה. חניכים אלה הם משלושה מוסדות — אחוה ועתי־דות שליד עכו ומכוורה שבכפר חסידים. (ע)

תבליט מצרי־קדום נתגלה בדרום־סיני

תבליט של אחד מפרעוני מצרים, מזמן הממלכה הקדו־מה, נתגלה באיזור מכרות ה־טורקיז שבואדי מערה בדרום סיני. את התבליט גילתה קבוצת סוקרים שעסקו בלימוד ה־איזור, ובראשם קצין מטה ארכיאולוגיה בסיני, אבנר גורן, הבוחן בן שלמה דקל מבי"ס שדה צוקי דוד, שבסמכה קט־רינה.

בתבליט מופיע פרעה שלוש פעמים: בדמות מלך מצרים העליונה, בדמות מלך מצרים התחתונה ובדמות „פרעה מכ־נע הבדווים", כשהוא מרוצץ באלה ראשו של בדווי הכורע לרגליו. לפני פרעה חקוקה דמותו של המפקד המצרי של משלחת הכורים.

התבליט שנתגלה עתה דומה מאוד לתבליט אחר שגילה ב־זמנו פלינדרס פטרי. הארכי־אולוג הבריטי המפורסם. אך בתבליט החדש יש פרטים הע־שויים לשפוך אור על בעיית פיענוח הכתובת והזיהוי של פרעה, ששמו חקוק בו. פטרי קרא את שמו כ„סמרחת", פר־עה בן השושלת הראשונה ב־מצרים. אך עתה נראה שיש לקרוא את שמו כ„סחמחת", ש־הוא פרעה מן השושלת הש־לישית.

מתנגדים להקמת חוות מיכלי דלק ליד קיבוץ זיקים

מאת דני צדקוני,

קיבוץ זיקים כתנגד להקמת חוות המיכלים של מינהל הדלק לידו. לפי התכנון תתפוס החווה שטח של כ־750 דונאם בחולות שבין נמל הנפט באשקלון לקי־בוץ. החווה תהיה נפרדת מהנמל. מרכז המשק של זיקים אורי דרו־רי אמר השבוע שקיבוץ זיקים סובל מריחות רעים המגיעים מ־נמל־הנפט המרוחק ממנו כשלושה וחצי ק"מ, והקמת חוות מיכלים במרחק ק"מ אחד ממנו תגדיל מיטרד אקולוגי זה.

יו"ר המועצה האזורית חוף אשקלון יהודה רוטשילד אמר, כי נציגי המועצה יתנגדו להקמת ה־חווה ליד הקיבוץ. בישיבת ועדת בניין ערים שתתקיים הבוקר, וכי הוא יציע למקם את החווה מ־מזרח לנמל הנפט.

נודע שמומחי תה"ל מתנגדים להקמת החווה ממזרח לנמל ב־חשש זיהום מי־תהום.

בקרית ארבע תוצג קלפי בבחירות להסתד׳

ביום הבחירות להסתדרות תוצב, זו הפעם הראשונה, קלפי מיוחדת בקרית־ארבע. בקלפי זו יוכלו להצביע חברי ההסתדרות שעברו להתגורר במקום עם בני משפ־חותיהם. הם יצביעו במעטפה כפו־לה בקלפי בבניין מס׳ 1 שבאיזור המגורים בקריה. מעריכים, כי ב־קרית־ארבע יש כמה עשרות בצ־לי זכות בחירה להסתדרות.

סניף „העבודה" בצפת מלוכד

מאת ישעיהו עשני, סופר „דבר" בצפת

התפטרותו של א. הכהן מר־שימת מועמדי המערך לעיריית צפת לא גרמה פילוג ב„עבודה" בצפת וסניף המפלגה מלוכד ו־ערוך לקראת הבחירות הבאות — אמר חיים הררי, מזכיר סניף מפלגת העבודה בצפת.

אם א. הכהן יממש את הודעתו בדבר יציאה ברשימה נפרדת ל־בחירות בעיריית צפת, יסיק סניף „העבודה" את מלוא המסקנות מצעדו זה בהתאם לחוקת המפ־לגה.

קולד קובע!

השתתף בבחירות לועידת ההסתדרות ה־12 11.9.73

מודה למנכ"ל בנק הפועלים על העזרה בהקמת „אדם ועמלו"

יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך ב־הסתדרות רפאל בש שיגר מכתב למנכ"ל בנק הפועלים יעקב לוי־סון, בו הודה לו על מאמציו ו־עזרתו להביא להסכם בין המרכז לתרבות לבין מוזיאון הארץ, לפי־ו מפקידה ההסתדרות בידי מוזיאון הארץ את כל האוספים הידועים כ„אדם ועמלו" לצורך הקמת בית נכות להולדות העבודה בארץ יש־ראל, תהליכיה, כליה ושיתקניה, שייקרא „בית נכות אדם ועמלו ביסודה של ההסתדרות".

כן הודה בש ללוינסון על תרו־מה בסך 600 אלף ל"י שבנק הפו־עלים תרם למפעל זה. „תרומה זו היא אשר איפשרה ביצוע מפעל חשוב זה. דומני, כי זו לראשו־נה שמוסד משקי של ההסתדרות תורם סכום כה נכבד למפעל תר־בותי", כותב בש.

שנתיים וחצי מאסר על הפצת צ׳קים בלי כיסוי

אדם הנותן צ׳קים ללא כיסוי עובר עבירה כפולה — כהן צ׳ק ללא כיסוי וקבלת דבר במירמה — קבעה אתמול השופטת המחו־זית חנה אבנור בפסק דינה. ה־שופטת הטילה מאסר שנתיים ו־חצי בפרעל ועוד שנה וחצי מאסר על תנאי על פרג׳ (יהושע) מזרחי בן 39 מרחוב קפלנסקי בכפר־סבא.

התובע, עו"ד דן מור מפרקלי־טות מחוז תל־אביב. האשים את מזרחי בשבע עבירות של מירמה על־ידי מתן צ׳קים ללא כיסוי. הנאשם הודה באשמה של מתן צ׳קים ללא כיסוי, אך כפר ב־אשמה של מירמה.

השופטת קיבלה את טענתו של עו"ד מור, כי מתן צ׳ק ללא כיסוי ביודעין וקבלת דבר תמורתו הו־פכת את העבירה למירמה.

מזרחי קנה מכוניות וסחורות שונות במהלך 1970 ו־1971 ושי־לם בצ׳קים ללא כיסוי. בשלושה מקרים הציע לאנשים עבודה, אך הבע מהם שישלמו לו כ־5000 ל"י כל אחד בעד העבודה. אחרי כן, כאשר האנשים ראו, שאינם מקבלים עבודה תבעו ממנו את כספם בחזרה ואז נתן להם צ׳קים ללא כיסוי. במקרה אחד נעלם מבלי לשלם בכלל. התברר, כי מזרחי פתח חשבונות ב־6 בנקים, לקח פנקסי צ׳קים והחל לתת או־תם, ללא כיסוי.

נאנסה חולת־נפש — שניים נעצרו

צעירה כבת 23, המאושפזת ב־בית החולים לחולי נפש בגבעת שאול בירושלים, נאנסה באכז־ריות אתמול על־ידי שני צעירים.

הצעירה פגשה את השניים, ש־אחד מהם חייל, ליד מועדון הלילה „תפארת", שבשכונת ממי־לא. הם הציעו לה הסעה לבית החולים. ליד שדה התעופה הישן בגבעת שאול עצרו את הג׳יפ הצבאי בו נסעו ואנסו אותה באכזריות. אחרי כן המשיכו ב־דרכם. אך נעצרו על־ידי קצין, בדרגת סגן אלוף, שנסיעתם נר־אתה לו חשודה. הצעירה פרצה בצעקות האזרח שהיה בג׳יפ ברח. הקצין עצר את החייל, והזמין את המשטרה. מאוחר יותר התייצב האזרח מרצונו במשטרה, ונעצר גם הוא. (ע)

אוטובוס „אגד" שהחליק במורד רחוב זנגוויל בקריית יובל בירושלים פגע ב־13 מכוניות שחנו בצדו. לא היו נפגעים.
צילום רחמים ישראלי

החיידק המיקרו־אורגניזמי – עדיין גורם המוות העיקרי בעולם

גורם המוות העיקרי בעולם נשאר עדיין החיידק המיקרו־אורגניזמי המפיל את רוב החולים בקרב האנושות בעולם. המיקרו־אורגניזם הקטלני מכלל את מיני הבקטריות, הווירוסים והפרוטוזואות — נמסר בקונגרס הבין־לאומי הראשון לבקטריולוגיה הנערך ב„בנייני האומה" בירושלים.

פרופ' לה דיזאר מהולנד, שמסר על המחקר, ציין, כי המיקרואורגניזם הוא גורם הזיהום הגדול ביותר בעולם, ופעולתו הרצחנית ניכרת בעיקר בארצות הטרופיות.

הקונגרס דן בבעיות של אקולוגיה וזיהום הסביבה כתוצאה מהתרבותם ומיתת בהן יוצ־רות הבקטריות את הניטראט הפרוביל והמהווה סכנת חיים לילדים. פרופ' ברסין אלכסנדר מאוניברסיטת קורנל בניו־יורק, מסר על גילוי חמרים ותהליכים מרעילות הנפרדות מן הניטראט, ועל החקרים הנעשים כדי לגלות את בידת רעילותם וסכנתם לחיי האדם. הניטראט עצמו נוצר באדמה כמיב עפרים ובפסולת אחרת.

צויין כי המחקרים המדעיים מקיפים גם את מידת האפשרות שחמרי הדשנה להשבחה חקלאית עלולים גם הם לסייע לגורמים אחרים באדמה להיהפך להמרים רעילים.

אפרת: יש להעביר הטיפול בנפגעי פעולות האיבה למשרד הבטחון

יו"ר ביצת ההסתדרות במועצת הביטוח הלאומי הגר הקצה המרכזית אהרון אפרת פנה לשר העבודה יוסף אלמוגי בהצעה שהטיפול העצמי בנפגעי פעולות איבה יועבר בהקדם מהמוסד לביטוח לאומי אל מחלקה מתאימה במשרד הבטחון.

בתזכיר לשר העבודה מבהיר אפרת את נימוקי הצעתו:

* הטיפול בנפגעי פעולות איבה שהם כ־400 במספר — מהווה בי־שצתו על המוסד לביטוח לאומי — בטריד גורמים שונים בציבור.

* אין להשאיר את המצב כפי שהיה. ידוע, כי בשעתו נתת את דעתך לנושא זה — וכי הסכמת עם הדעה שהטיפול צריך לעבור למשרד הבטחון בדומה לנפגעי צה"ל. גם אם הביטוח הלאומי יצא בהוצאות בהתאם לחוק, שכר הדין של המוסד לביטוח לאומי עבר במיבחן קשה, לא עקב הוצאה או ריעול, אלא אך ורק מכיוון שהמוסד אינו ערוך לטיפול בסוג כזה של בעיות ובמערכת הכוונות שלהם. אין בוודאי שם גורם במוסד לביטוח לאומי המבצע על הכסל הכספי המתחייב מהחוק. אך יש הכרת לינות שנים בלדג גבוה שהטיפול הבעצי בנפגעי פעולות האיבה יעבוד למחלקה המתאימה במשרד הבטחון בהקדם האפשרי. הסדר כזה בוודאי רצוי והכרחי למען שאותם 400 אזרחים לא יהיו נתונים יותר לספיקות לגבי זכויותיהם.

תוכן פנייתו של אפרת הובאה לידיעת מזכ"ל ההסתדרות י. בן אהרון לפים המזכ"ל ויו"ר המרכז לבטחון סוציאלי י. משל ולמנכ"ל המוסד לביטוח לאומי ר. חלקוב.

חשודים בציור צלבי־קרס

בני פועלים ערבים כבני 20 — 21 נעצרו אתמול כחשודים בציור צלבי קרס, על בניינים בירושלים.

השניים, המועסקים באזור הבנייה שליד בית צפפה, ציירו צלבים בגיר על בניינים בסביבה. קבלן בנין שעבד במקום הבחין בהם והזעיק את המשטרה.

דובר משטרת ירושלים מסר, כי העצורים יובאו היום לדין. (ע)

אסיר בטחוני השיג – צע"ת

אסיר בטחוני, השפוט ל־5 שנות מאסר על קיום מגע עם סוכן זר, השיג אתמול בבית המשפט הגבוה לצדק, צו־על־תנאי נגד יו"ר ועדת השחרורים לאסירים. בהתאם לצו, על המשיב לנמק מדוע לא ינוכה שליש מתקופת מאסרו של האסיר, למרות התנהגותו הטובה בבית הכלא.

העותר, ומזי אל־אסמר, הורשע ב־1970 בקיום מגע עם סוכן מודיעין סורי בקפריסין, ובמסירת ידיעות בעלות אופי בטחוני על ישראל. הוא נידון ל־5 שנות מאסר, ומרצה את מאסרו בכלא רמלה.

לפני כשלושה חדשים הופיע לפני ועדת השחרורים לאסירים, וביקש כי ינכו לו כמקובל שליש מתקופת מאסרו עקב התנהגות טובה. חברי הועדה דחו את בקשתו, בטענה כי „הם לא רשאים להחליט על דעת עצמם ומקיימים את אשר נאמר להם על־ידי שלטונות הבטחון, כי זה עותר הוא איש מסוכן". (ע)

פרס: נמל אשדוד – הזול בעולם

„למרות השביתות בנמל אשדוד, המחיר לפריקת טונת סחורה בנמל זה הוא הזול והנמוך ביותר בנמלי העולם" — אמר שר התחבורה שמעון פרס בהשיבו על שאלה באסיפת בחירות כמטעם המערך שנערכה ביום ד' בערב בקריית־שמונה.

השר דחה את הנבואות הפסימיות של הכלכלנים על „משבר כלכלי שימוטט את משק המדינה". האינפלציה, לדברי השר, היא תוצאה בעליית מחירים מסחררת בעולם והתבניה רבת־ההיקף בארץ. עם זאת, הזכיר, כי המחירים של מצרכים חיוניים, כגון לחם, סוכר וכדומה, הם כאן הנמוכים ביותר בעולם, בגלל הסובסידיה שהממשלה נותנת על 11 מצרכים חיוניים. (ע)

עצומה בחיפה להתרת הפלות

מאות מתושבי חיפה ובתוכם נשים, חתמו אמש על עצומה הקוראה לכנסת לקבל חוק שיתיר הפלה מלאכותית בפיקוח רפואי מלא.

את ההחתמה על העצומה אירגנה אגודת הנשים למען חברה מתוקנת. ליד שתי נשים צעירות שהחתימו את העוברים והשבים על העצומה ברחוב הרצל, ניצבה כרזה: „רצוננו שילדינו יוולדו רצויים ולא כפויים".

גידול בהכנסות חברת הפוספטים בגלל עליה במחירים בשוקי העולם

מנכ"ל החברה: התנור באורון הוא כעת רווחי

מאת דוד מרטיוב, סופר „דבר" לענייני כלכלה

עליה תלולה שחלה במחירי הפוספטים בעולם (בין 30 ל־60 אחוז) מגדילה את הכנסות חברת פוספטים בנגב ומשפרת את מצבה הכספי. הכנסות החברה בשנת הכספים הנוכחית 1975—74 יגיעו ל־50 מיליון ל"י לעומת 40 מיליון ל"י בשנת הכספים הקודמת.

מנכ"ל חברת פוספטים בנגב פנחס כרמי אמר לסופרנו, כי לאור המחירים החדשים של פוספטים, תנור הקליה באורון הוא רווחי וכל סיכוני השאלה שהיו בעבר לגבי הפעלתו לא קיימים. העליה במחירי הפוספטים חלה לאור המחסור הגדול בדשן בימי הזה בעולם.

לפני עליית המחירים היה מחיר ממוצע של פוספט קלוי 10 דולר ל־45 טנס הטונה פו"ב, ואילו כיום מחירו הוא 17 עד 18 דולר הטונה, פו"ב. לאור העובדה, כי לחברת פוספטים בנגב היו חוזים ארוכי טווח, בהתבטאות הגדלת ההכנסה רק במחצית השניה של שנת הכספים. עם זאת הצליחה החברה להעלות את מחירי הפוספטים שהיא משווקת גם לגבי החוזים קיימים.

750,000 טונות הופקו השנה

בשנת הכספים הנוכחית תסתכם תפוקת המפעל באורון ב־750,000 טונות פוספטים, מהם 350,000 טונות פוספט קלוי, בתכולה של 34 אחוז התמוצות זרחן וכן 400,000 טונות פוספט הגיכרת כן המכהם הקטן העובר תהליך של העשרה מיכניה, בתכולה של 32 אחוז תחמוצת זרחן.

כן מייצר המפעל 25,000 טונות פוספט נטול פלואור המשמש כתוספת מזון לבעלי־חיים. מחירו של מוצר זה עלה ל־120 דולר הטונה לעומת כ־70 דולר הטונה קודם לכן. המפעל מייצר גם פוספט מגורען בכמות של 18,000 טונות. גם לגבי מוצר זה חלה עליה במחיר — קודם לכן הוא נמכר ב־14 דולר טונה פו"ב ואילו לאחרונה מכרה החברה 1,000 טונות לברזיל במחיר 25 דולר הטונה פו"ב.

מיתקן העשרה יופעל בחודש

לאור הביקוש הגדול לפוספטים בעולם, קיים ביקוש גם לתוצרת באיכות פחות מעולה, אשר בעבר לא היה לה ביקוש. במפעל הפוספטים באורון משקיעים עתה 300,000 ל"י להפעלת מחדש של מיתקן העשרה, שהיה מושבת קודם־לכן. מיתקן זה ייצר 180,000 טונות פוספט מועשר בתכולה של 29 אחוז התמוצת זרחן. הוא יופעל תוך שבוע חדשים ויאפשר ניצול עפרות פוספטיב, אשר תחילה לא נחשבו כרווחיות כלכלית.

לקראת סוף השנה מתכוון המפעל להדמים את תנור הקליה הגדול למשך חודש ימים, לצורך שיפוץ יסודי, שיגדיל את התפוקה ל־400,000—450,000 טונות.

משל יפעל לאיחוד הסתדרות המורים וארגון התיכוניים

בכינוס מורים שנערך אתמול בתל אביב הבטיח מזכיר ההסתדרות ירוחם משל כי יפעל למען איחוד בין הסתדרות המורים לבין ארגון המורים התיכוניים. הוא הוסיף, כי הפילוג בין הסתדרות המורים לבין חלק ממורי בתי הספר התיכוניים היה בלאומי ושיותר, וכי ליכוד המורים בישראל הוא חיוני להמשך האינטגרציה בחברה הישראלית.

י. משל הצדיק את תביעת הסתדרות המורים לשתפה בקביעת שיטות ההוראה החינוך ובעיצוב תוכניות הלימודים. הסתדרות המורים — הוסיף משל — אינה יכולה להסתפק בתפקיד של איגוד מקצועי בלבד ואילמלא היתה תובעת לעצמה את הזכות להיות שותפה בתכנון החינוך, צריכה היתה החברה הישראלית להבהב זאת כסכנה.

נתגלו כספי כופר נפש שקיבל סטפן רוס

כספי כופר־נפש של סטפן רוס, שהוסגר לארה"ב באשמת הטיפה, נתגלו על־ידי המשטרה בכספת בבנק בתל־אביב.

רוס הוסגר לארה"ב לפני כחודש אחרי שנעצר בישראל באשמת חטיפת ילדה במקסיקו וקבלת כופר־נפש עבורה. ברשותו נמצא סכום גדול של דולארים וכן מפתח לכספת. אחרי חקירה מאומצת גילו חוקרי המשטרה בבנק בתל־אביב, בו נמצאה הכספת שהתאימה למפתח. בכספת נמצאו 55,000 דולר.

ביום ד' הופיעו בבית משפט השלום בתל־אביב חוקרי המטה הארצי וקיבלו צו לקבלת הכסף. הכסף יוחזר לבעליו. (ע)

מערת קברים עתיקה נתגלתה „במקרה" בצפת

מאת ישעיהו עשני, סופר „דבר" בצפת

כערת קברים עתיקה נתגלתה אתמול בקרבת ביתו של ראש עיריית צפת א. קדוש כאשר טרקטור עבד שם ביישור הקרקע. ראש העיר הודיע על כך למפקח על העתיקות בצפון נתנאל השיליגסקי.

במערה נתגלו חרסים ועצמות. המפקח על העתיקות הורה להפסיק את העבודה בקרבת המערה עד תום בדיקתה.

...לו ההכנות הטכניות לבחירות לכנסת. בתצלום מכי... את הקלפיות לתפקידיהן.
צילום: מ. דקל

...צתה בעתון „אל־שעב" מזרח ירושלים

...משרדי מערכת העתון „אל־שעב", היוצא לאור במזרח ירושלים, הוצתו על ידי אלמונים אתמול בבוקר.

...שעה 5 לפנות בוקר נתקבלה הודעה על ההצתה במשטרה ומכבי אש. ותוך דקות אחדות ...הכבאים למקום. האש כילתה את חדר הצילום של המערכת, אך למשרדים האחרים לא נגרם כל נזק. (בית הדפוס של העתון לא נמצא ליד משרדי המערכת).

...החקירה התברר, כי המציתים ...את דלת המשרד ופיזרו עתונים ומסמכים בצורת שרשרה לאורך החדרים, ואחרי כן הציתו אותם. במקום נמצא מיכל נפט פלסטי ריק ובקבוק ספירט.

בזמן האחרון היו שיבושים בהופעת העתון „אל שעב". לפני כחודש וחצי נפסקה הופעתו והיא חודשה לפני כשבועיים. לפני כ־4 חודשים היה במשרדי העתון נסיון הצתה נוסף, שלא הצליח. (ע)

השופט הראשי של בית־משפט השלום בתל אביב (אזורי) ד"ר אלעזר זליקסון, פרש לגימלאות. במקומו מונה השופט חיים שטיינברג כשופט ראשי.

PEUGEOT

1974

504 פמיליאל

1971 סמ"ק, מרווחת ל־8 נוסעים, עם תיבת הילוכים רגילה או אוטומטית. למוניות אפשרות עם מנוע דיזל. דגמי סטיישן עם 1971 סמ"ק, או 1796 סמ"ק.

404 טנדר

להובלת 1 טון, 2 נוסעים ליד הנהג. אפשרות להתקין ספסלים ל־10 נוסעים בארגז המטען.

204 מסחרית

להובלת 450 ק"ג, 1130 סמ"ק, הנעה קדמית, דלת אחורית נפתחת כלפי מעלה. אפשרות להתקין ספסל מתקפל ל־3 נוסעים נוספים.

J7 משאית סגורה

להובלת 1400 ק"ג או 1800 ק"ג. נפח מנוע 1796 סמ"ק, 2 דלתות אחוריות ודלת הזזה צדדית. דגמים נוספים: קבינה כפולה, אמבולנס, מזנון נייד, ארגזי קרור להובלת מזון, ועוד. למיני־בוסים אפשרות עם מנוע דיזל.

דגמי

פיג'ו הארי שבחבורה

המפיץ הבלעדי: דוד לובינסקי בע"מ תל־אביב, רחוב שונצינו 16, טל. 33214-6

סוכנויות: ירושלים: מוסך גסנה, אזור התעשיה, טל. 525221-2; חיפה: אוריאל כהן, רח' אלנבי 15, טל. 525563, רח' העצמאות 1, טל. 536822; רכב הצפון בע"מ, שדרות הכרמל 6, טל. 538228; נצרת: עאסף סער, רח' פאולוס השישי, טל. 55436; חדרה: קל־נע, שיווק רכב בע"מ, הרברט סמואל 25, טל. 26689; שכם: עומר כליפא, רח' פייסל, טל. 1894; באר־שבע: מוסך אבספרט, איזור התעשיה, טל. 3292.

לפתיחת הסופרמרקט בבית־שמש

הודלבן
מעדני בשר ובקר, מושב בית חרות
כשר

לאגודה צרכנית שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים
למנכ"ל **שמחה רותם**

לפתיחת
הסופרמרקט החדש **בבית שמש**

ברכת שגשוג והצלחה

לאגודה צרכנית שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים
למנכ"ל **שמחה רותם**
ולעובדים

מיטב הברכות והאיחולים
לפתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש
שגשוג והצלחה

סופרוסט בע"מ
מזון איכות מוקפא
אשדוד טל. 22141—055
משרד מכירות תל-אביב
טל. 445280—03

לאגודה צרכנית שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים
ולמנכ"ל **שמחה רותם**

מיטב הברכות והאיחולים
לפתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

כתר
חב' למוצרי בשר בע"מ
חיפה, רח' הנמל 18, טל. 660118—04
הספקה בקירור לכל חלקי הארץ

לאגודה צרכנית שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים
ולמנכ"ל **שמחה רותם**

עם פתיחת
הסופרמרקט החדש
בבית שמש
שאו ברכה נאמנה

מ. קדר - ש. גלזנר
מהנדסים בע"מ
הירשנברג 12 תל אביב
תיאום ופיקוח על הקמת הסופרמרקט

לאגודה צרכנית
שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים

לפתיחת
הסופרמרקט החדש
בבית שמש

ברכת
שגשוג
והצלחה

חברת
אייר קונטרול בע"מ
רח' הכתת 24, חולון טל. 891546
החברה שהתקינה
את מיזוג האויר בסופרמרקט

לאגודה צרכנית
שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים
להנהלה ולעובדים

הצליחו
במשימתכם

בפתיחת
הסופרמרקט
החדש
בבית־שמש

ברכת

קבוצת
מפעלי
עלית

לאגודה צרכנית
שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים

איחולי
שגשוג
והצלחה

לפתיחת
הסופרמרקט
החדש
בבית־שמש

עסיס בע"מ

נרים כוס לחיים
עם
אגודת הצרכנים ירושלים
לרגל פתיחת הסופרמרקט
החדש בבית-שמש

כרמל מזרחי

לאגודה צרכנית
שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים
למנכ"ל שמחה רותם והעובדים
עם פתיחת הסופרמרקט
בבית שמש
ברכת שגשוג והצלחה

מקור הקפה בע"מ
ירושלים
רח' יפו 38
טל. 234896

לאגודה צרכנית
שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים
למנכ"ל **שמחה רותם**
עם פתיחת הסופרמרקט
בבית שמש
שאו ברכה

"נון" תעשית שימורים בע"מ
קב' נוה"ים

לאגודה צרכנית שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים

זר ברכות
לפתיחת הסופרמרקט בבית שמש

טחינת קפה ואורז טחון
בשקביץ
ירושלים רח' השקמה 6

לאגודה צרכנית שיתופית בע"מ
קואופ. ירושלים
למנכ"ל שמחה רותם והעובדים

עם פתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

ברכת כה-לחי!

מגדנית הדר בע"מ
ירושלים

לאגודה צרכנית שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים

ברכת שגשוג והצלחה

בפתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

מעדני־עוף יחיעם
קבוץ יחיעם מעלה הגליל
טל. 04-920437

מחסן מכירה מרכזי
ת"א רח' החשמונאים 95
טל. 03-263033

לאגודה צרכנית שיתופית בע"מ
קואופ ירושלים

זר ברכות

עם פתיחת הסופרמרקט
החדש בבית שמש

פזכים
יצרני חומר חיטוי וניקוי

לאגודה צרכנית שיתופית בע"מ
קואופ. ירושלים

ברכה נאמנה והצלחה
לפתיחת הסופרמרקט בבית שמש

האוסמן ג.
הספקה מיוחדת
לרשת חנויות שירות עצמי
תל-אביב, רח' ברנשטיין כהן 6
טל. 52990

לאגודה צרכנית שיתופית בע"מ
קואופ. ירושלים
ברכת הצלחה
לפתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

"מילון"
מוצרי פרי הדר ומוצרי עגבניות

טל
ישר מן השדה

לאגודה צרכנית שיתופית בע"מ
קואופ. ירושלים
למנהל **שמחה רותם ולעובדים**

הצליחו במשימתכם
בפתיחת הסופרמרקט
בבית שמש

מצות ראשון לציון בע"מ

מוגש ע"י שיטה חדשה בע"מ

סופרמרקט ראשון נחנך השבוע במרכז בית־שמש, על־ידי אגודת הצרכנים השיתופית בירושלים. בסופרמרקט 4 מחלקות ובהקמתו הושקעו מיליון ורבע ל״י. עם פתיחתו מגיע מספר סניפי אגודת הצרכנים באיזור ירושלים ל־15

ביה״ס להנדסאים

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

משרד העבודה – משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנית

בית הספר להנדסאים

מודיע על המשך ההרשמה לקראת שנה״ל תשל״ד

1) למגמות ותת המגמות

אלקטרוניקה, בניה, מכונות, כימיה
חשמל, אדריכלות, מיכון חקלאי, פלסטיקה
פיזיקה, דרכים, אווירונאוטיקה, מזון
בית הדפסה, מדידות (גיאודזיה), תעשיה וניהול, הנדסאים מורים
מחשבים

משך הלמודים:
א) למודי יום הנדסאים – שתי שנים 40 שעות בשבוע.
ב) למודי ערב הנדסאים – ארבע שנים.
ג) למודי צבירה – פעם פעמיים בשבוע לפי בחירה.
ד) למודי יום מכנאים – שנה מוגברת.
ה) למודי ערב מכנאים – שנתיים מוגברות.

הערות:
א) מתקבלים/ות בוגרי/ות י״ב הזכון לרבות בעלי תעודת בגרות אקסטרנית או בוגרי בתי ספר היכונים מקצועיים (רמה 4 שנתית).
ב) תלמידים/ות המשתתפים/ות בלמודי יום נהנים/ות מהלוואות מטעם משרד העבודה.
ג) חיילים/ות בסדיר הגבה הלומדים בכתות העדב מקבלים הנחה משכר למוד בשעור 50%

2) לבתות קדם הנדסאים

כתות ערב הד שנתיות לבוגרי י״א כתות של בתי ספר תיכוניים ו/או מקצועיים.

3) לשם קבלת פרטים או הרשמה יש לפנות:
חיפה – (למודי יום וערב) בניין ביה״ס בקמפוס ביה״ס בקרית־הטכניון. טלפון 347־225111. קבלת קהל כל יום בין 8.00—12.00 ובימים א׳ ב׳ ה׳ בין 16.00 18.00.
אוהל שרה – (עמק יזרעאל) (למודי אוה״צ וערב) מר י׳ להב המרכזה האזורית יזרעאל. אוהל שרה, דואר נע יזרעאל טלפון 7—065/22956.
מדרשת רופין – (למודי יום בלבד) טלפון כפר יונה 053/98383.
אילת – (למודי ערב בלבד במגמות המכונה) מהנדס א. באום. תמנע. מכרות הנחושת. טלפון 059/2121/2.
נצרת – (למודי יום וערב בניה ומכונות ובן הכנה ערב) מהנדס סרודי רחי 10/316 טלפון 065־54831.
עמק הירדן (צמח) – (למודי אחרי הצהרים) מכללה אזורית עמק הירדן, צמח טלפון 067/50421.
צפת – מר צ. כהן, ביה״ס עמל ע״ש בלאושילד טלפון 067/30284.
תל חי – מר מ. שפכטר, המכללה האזורית טלפון 067/40969.
עכו – (יד נתן) – אינג׳ ר. לוין, ביה״ס להנדסאים הקלאים דאר נע אשרת טלפון 04/910042.

שגרירות הרפובליקה הפדראלית של גרמניה
מרכז התרבות

שיעורים ללימוד השפה הגרמנית

בשעות לפנה״צ, אחה״צ ובערב

החל מ־30 בספטמבר עד 27 בדצמבר 1973

ההרשמה בימים: 13—9 ומ־20—16 בספטמבר 1973
בין השעות 18.00—13.00

במשרד מרכז התרבות תל־אביב, ככר מלכי ישראל 19, קומה ב׳.

ליתר פרטים להתקשר טלפונית: 03/239036 בלבד

דמי לימוד (כולל ספרי לימוד):
בקורס של 2 שעות בשבוע 60 ל״י ✱ בקורס של 2 שעות פעמיים בשבוע 110 ל״י.

דמי הלימוד יש לשלם במזומן בעת ההרשמה

משרד התקשורת

מודיע כי
היום יום ו׳ י׳ אלול תשל״ג
7.9.73 בשעה 14.00

יוחלף מספר הטלפון של השרות למשלוח מברקים באמצעות הטלפון

המספר החדש של השרות יהיה

171

(במקום 17 עד כה)

המחייגים לשרות זה מתבקשים לחייג את המספר עד סופו, חיוג המספר „17״ בלבד לא יתן את הקשר המבוקש.

משרד התקשורת

הודעה לפני ניתוק הטלפון

משרד התקשורת פונה אל מנויי הטלפון באזורי חיוג ירושלים (02) חיפה (04) אשקלון (051) באר שבע (057) אילת (059) חדרה (063) עפולה (065) טבריה (067)

שטרם לא שלמו את חשבון הטלפון האחרון – לשלם את החשבון עד היום. המנויים מתבקשים לשלם את ההמחאות בסניף הדואר הקרוב או ביחידות בביתנם הבהחוזי לשירותי הטלפון: בירושלים – רח׳ נרקיס 43
בחיפה – רח׳ י.ל. פרץ 32

משרד התקשורת יתחיל לנתק טלפונים ביום 12.9.73

זכור! חידוש הקשר כרוך בתשלום של 36.— ל״י וחיבור הטלפון מחדש עלול להימשך 3 ימים ומעלה.

לאגודה צרכנית
שיתופית בע״מ
קואופ ירושלים

שאו
ברכה
נאמנה

בפתיחת
הסופרמרקט
החדש
בבית שמש

ל. פרומין ובנין בע״מ
רח׳ הירקון 6, בני־ברק
טלפון: 782175

לאגודה צרכנית שיתופית בע״מ
קואופ. ירושלים

עם פתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

ברכת כה לחי!

יבין
תעשיית שימורים בע״מ

לאגודה צרכנית שיתופית בע״מ
קואופ. ירושלים

ברכת שגשוג והצלחה

לפתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

גדות ישראל בע״מ
יצרני הגרות המשובחים בארץ
חיפה, ת.ד. 896

לאגודה צרכנית שיתופית בע״מ
קואופ. ירושלים

איחולי הצלחה ושגשוג

בפתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

בר לוי
ספקים לסופרמרקטים, טיפול בשער, תמרוקים, סידקית ומתנות
שביל המפעל 5, קרית המלאכה
תל־אביב, טל. 03-825975

לאגודה צרכנית שיתופית בע״מ
קואופ. ירושלים

ברכת הצלחה
לפתיחת הסופרמרקט בבית שמש

אפיפית בע״מ
תעשיית ביסקויטים
ייצור קרקרים, עוגיות, ופלים וביסקויטים

לאגודה צרכנית שיתופית בע״מ
קואופ ירושלים
להנהלה ולעובדים
ברכות לבביות
לפתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

ורד את אסיאו
קבלנים לעבודות חשמל
אזור, רח׳ סוקולוב 8

לאגודה צרכנית שיתופית בע״מ
קואופ. ירושלים
עם פתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש
הצליחו!

ברכת
פיאו בע״מ
יצרני חזרת ובורשט

לאגודה צרכנית שיתופית בע״מ
קואופ ירושלים
להנהלה
ולעובדים

עם פתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

הצליחו במשימתכם
כה־לחי!

פרי הגליל בע״מ
יצרני שימורים "נאות"
יצרני מיצים טבעיים

לאגודה צרכנית שיתופית בע״מ
קואופ ירושלים
להנהלה
ולעובדים

ברכה
נאמנה
והצלחה

עם פתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

נקניק נהריה
זוגלובק

לקואופ ירושלים
אגודה צרכנית שיתופית בע״מ

לפתיחת הסופרמרקט
בבית שמש

שאו ברכה

תה ויסוצקי

לאגודה צרכנית שיתופית בע״מ
קואופ. ירושלים

עם פתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

איחולי שגשוג והצלחה

יונה – פרי משק

לאגודה צרכנית שיתופית בע״מ
קואופ. ירושלים

ברכה נאמנה

לפתיחת הסופרמרקט החדש
בבית שמש

ברע בע״מ
ביח״ר לשוקולד ומרציפן

לאגודה צרכנית שיתופית בע״מ
קואופ. ירושלים
ולמנכ״ל שמחה רותם
לפתיחת הסופרמרקט החדש בבית שמש
הצליחו במשימתכם

מפעלי ברקמן בע״מ
תכשירים וטרינריים ואנטיביוטיים
מזון לכלבים
תל־אביב רח׳ החלוצים 26

מוגש ע״י שיטה חדשה בע״מ

התערוכה פתוחה: ימים א-ה 14.00-23.00, במוצ"ש עד חצות.

100 שנות התיישבות

תערוכה ואירועים

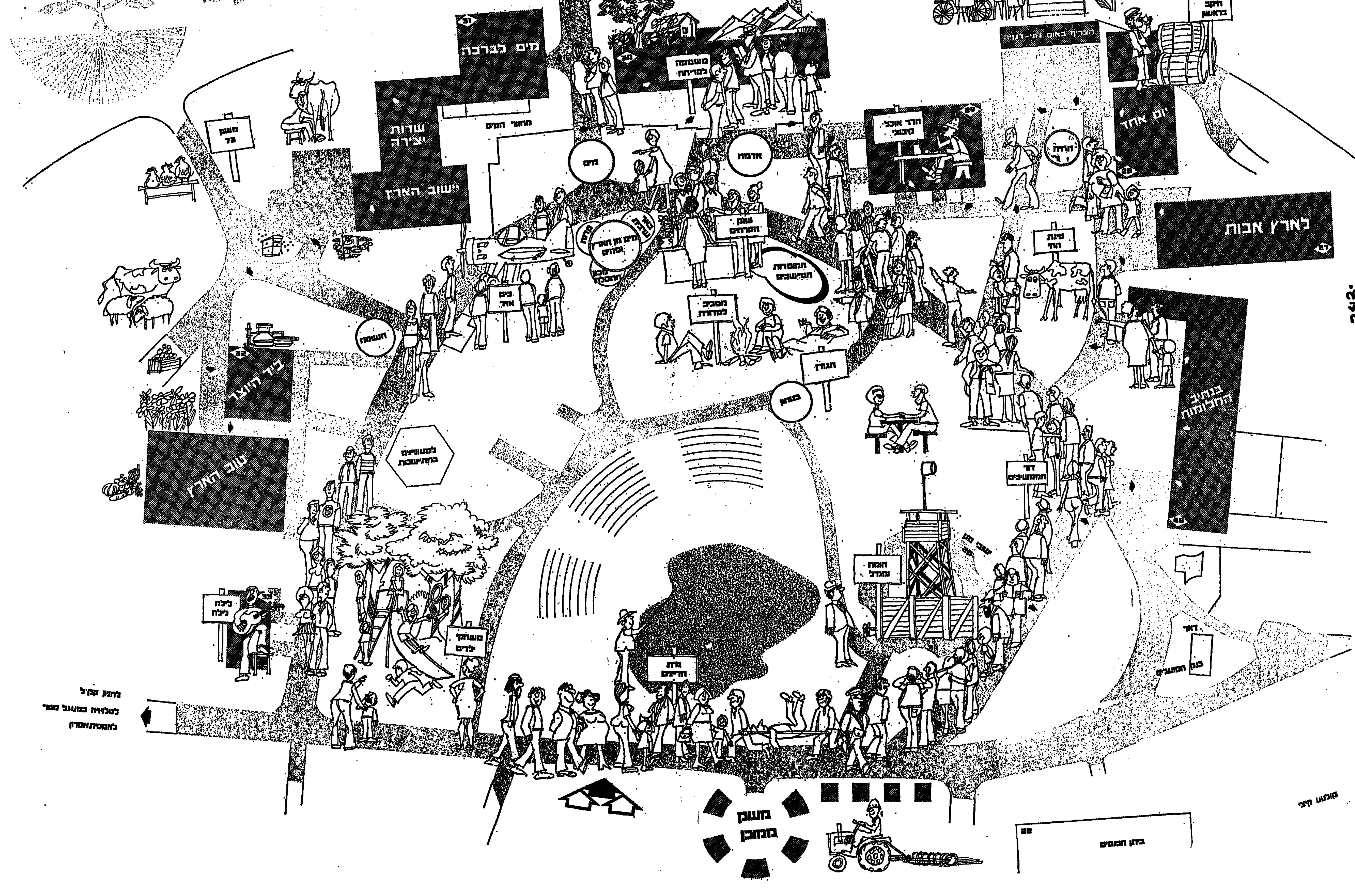

هذا من الأصل

מ"חושו אחים חושו" ועד ל"האחוות הנח"ל בסיני"
בתערוכת 100 שנות התיישבות

הצעת מסלול — לכל אחד

תחיה

מיד עם כניסתך לשטח היריד, פנה ימינה אל „אזור התחיה", לביתן 26, עבור בנתיב החלומות — וצפה בתשקיף ענק של דמויות מקרב חולמי-ציון ושבי-ה לדורותיהם, הלא הם מבשרי ראשית ה-התיישבות החדשה.

משם עבור ל„ארץ אבות" בביתן 27, בו תחזור אל ראשית התגשמותן של התקוות ויצירת המיוחד להתיישבות בארץ ישראל. תחיה את הנוף האנושי והחקלאי לתקופותיו. כאן תוכל להצטלם על רקע בתי הראשונים ואוהלי החלוצים. בבית הדפוס העתיק תוכל לקבל עתון מהימים ההם הכולל ידיעה הקשורה בשמך.

„דור הממשיכים" ביטוי למתנכנים להתיישבות: תנועות הנוער החלוציות, בתי הספר החקלאיים, הנח"ל.

בביתן 28 — „יום אחד", שב בניחותא וצפה במופע שלא נראה עוד בארץ: סרט משולש המציג בו-זמנית יום חיים — במושבה, בקיבוץ ובמושב.

לפני שתפנה לביתן 29, פנה ליקב העתיק שהובא הנה מראשון לציון. היקב מופעל מחדש, על החביות המקוריות שבמרתף. כאן תתכבד בכוסית יין ובתירוש. לחיים!

הנה הצריף של אום גיוני — הלא היא דגניה אם הקבוצות. צריפם המפורסם של הראשונים ודמויותיהם שוחזרו במודייק — עלה והצטלם בחברה טובה.

רעב? — בביתן 29, חדר האוכל הקיבוצי החדיש, תיהנה מארוחה בהגשה עצמית. (אל תשכח להחזיר את כלי האוכל למכונת הדחת הכלים המשוכללת). המזון משובח והמחיר נוח.

אדמה

שבעת — בוא וראה את ה„לפני" וה„אחרי" בואו של המתיישב, בביתן 30 „משממה לפריחה".

ומפריחה לפרחים; שוק הפרחים ממתין לך בעברו השני של הכביש, כאן תוכל ליהנות מפרחים מרהיבי-עין ואף לקנות מהם בזול.

בביתן המוסדות המיישבים — הקרן הקיימת, קרן היסוד, פיקא והסוכנות היהודית.

מפת 100 שנות התיישבות, על זרמיה ותולדותיה ניצבת לפניך. כאן תמצא מחשב אלקטרוני „יודע-כל", שאל! המחשב יענה על כל שאלותיך בנושאי ההתיישבות. בדוק את ידיעותיך, העשר את ידיעותיך.

הגעת עד לכאן, הקולות הנשמעים ברמה עולים ממדורתו של סולימאן הגדול, המכבד את אורחיו בפינג'אן קפה ובשירים עתיקים גם חדשים.

בטחון

בביתן 20, הלא הוא הביתן העגול, בו מוצגים יישובי המגן. עבור במקלט הילדים של יישובי הספר, אל סיפור המתיישב-המתגונן לדורותיו. מעל ביתן זה דגם משוחזר של יישובי חומה ומגדל, משולב בחזיון קול-ואור, המעלה במשחקי תאורה וצליל את ימי הקמת יישובי חומה ומגדל.

החזיון מוצג ערב ערב.

מים

מים מן הארץ ומהים. המעבר מבאר פרדסים ישנה, לקידוח עמוק חדיש ולמיתקן התפלת מי-ים ועד למטוס, המטרסס „גשם מלאכותי".

„מים לברכה" — ביתן 31.
הפיכת מים מלוחים, מי ביצות ושפכים למים חיים. מחזור המים — לעיניך, הכל רטוב ומבעבע. מפת מפעלי המים ומקורותיהם בכל רחבי הארץ. מכאן עוברת דרכך לאורך צינור של המוביל הארצי אל תצוגת ההגשמה.

„הגשמה" — ביתן 31.

„שדות יצירה" — פסיפס נושאים בחיי ההתיישבות, שזכו להשבחה ופיתוח מיוחד.

„יישוב הארץ" — מתיישבים מכל קצווי עולם נאחזים באדמת הארץ ומתמזגים בנופה. התבונן בהם — האדם הוא המגשים.

„משק 73".

כאן נאמרת המלה האחרונה בחידושי המשק החקלאי הממוכן והמשוכלל של ימינו. מחלבת, מכוורת בה נראות הדבורים במלאכתן המתוקה, ירקות על עמודים, חממות פרחים.

„ביד היוצר" — ביתן 32.

בגלריה זו מוצגות עבודות אומנות ומלאכת מחשבת של יוצרים בהתיישבות — התבונן, בחר ואם תרצה — קנה.

„טוב הארץ" — שפע פירות, ירקות ותוצרת חקלאית מכל טוב הארץ — בכל יום תוכל לקנות כאן את „מוצרי היום".

למעוניינים בהתיישבות!

למבקר בביתן זה מזומנת תצוגת התרבות, ההשכלה והחג בהתיישבות, ולצידה — לשכת קשר לייעוץ והכוונה למעוניינים בהתיישבות, על כל צורותיה.

קחו את המשפחה. קחו את החברים ובואו לראות וליהנות. כל ערב חוויה. בתערוכה שבה אינכם צופים בלבד. אלא משתתפים ממש. בילוי והנאה לכל אחד. לילד ולמבוגר. לצעיר ולתייר, לותיק ולעולה החדש.

בחר לך מסלול לסיור ולבילוי. למען לא תחמיץ דבר.
אם לא ראית הכל - בוא שנית -
כי בתערוכה זו תבקר יותר מפעם אחת.

100
שנות התיישבות

בוא לתערוכת 100 שנות התיישבות
גני התערוכה. יריד המזרח - 12.9.73 עד 3.10.73.
התערוכה פתוחה: ימים א-ה 16.00-23.00, במוצ"ש עד חצות.
סדרי הסעה נוחים: באג.ד. דן וברכבת ישראל מחיפה עכו ונהריה.

בידור

ערב ערב, חזיון קול-ואור — המעלה במשחקי תאורה וצליל את הקמת יישובי חומה ומגדל בימים עברו, שב על הרחבה וצפה על המתרחש בגגו של ביתן 20.

„לילה לילה" — ביתן 33, מועדון למופעים, תכנית אמנותית ובידורית מדי ערב.

קולנוע קיצי, מעבר לביתן 22, הוא ביתן הכנסים — בו מוקרנים ברציפות סרטונים בנושאי התערוכה.

נופש ומנוחה

חניון הקרן הקיימת לרשותך — כאן תוכל לערוך פיקניק משפחתי, לנוח מסיור בן 100 שנים, על מסך ענק מועבר כל המתרחש על בימת האמפיתיאטרון של התערוכה — במערכת טלוויזיה במעגל סגור.

הגורן — (ליד המדורה של סולימאן) לצעירות ולצעירים ברוחם, התפרקד על הגורן, הוא מקום הדייש היומי והחוי הלילי...

חובב דייג — גדת הדייגים מצפה לך, שכור חכה, התמקם ליד האגם, חכה לדג ותפוס שלווה.

מדורה בנוסח הפלמ"ח — מדורה, קפה, שירים ישנים וגם חדשים, כל אלה, בניצוחו של סולימאן הגדול — מחכים לך, בוא, שב, מחא כף ופתח בשיר.

לילדים

„פינת החי" — (ליד ביתן 27), כאן יכולים הילדים והוריהם לראות ולהאכיל את חיות הבית והמשק.

מגרש משחקים, כדוגמת המצויים ברבים מהיישובים, שעשועים וגרוטאות צבעוניים. (טוב גם להורים).

לסטודנט, לתלמיד ולחייל

כל הביתנים — חוויה. הסקרנות הצעירה והבריאה לא תניח לכם להחמיץ דבר.

בואו להכות את המחשב — בביתן המוסדות המיישבים.

שאל ותיענה. הוא, המחשב, יודע הכל על תולדות ההתיישבות — האם אתה יודע? זוכר? בוא ובדוק את ידיעותיך והעשר את ידיעותיך.

מה אתה יודע על מחזור המים?

ב„ביתן המים" (31) והרחבה שלפניו, מוצגים מפת מפעלי המים ומקורותיהם, הפיכת מים מלוחים, מי ביצות ושפכים למים חיים, המעבר מבאר פרדסים ישנה לקידוח עמוק חדיש ולמיתקן התפלת מי-ים ועד למטוס המורסס „גשם מלאכותי".

לוח האירועים

יום ד', 12.9.73 — 17.30 פתיחה בחסות ראש הממשלה הגב' גולדה מאיר (מוזמנים בלבד).
20.00 פתיחה לקהל הרחב

חזיון קול-ואור — „חומה ומגדל"

ערב ערב בשעה 19.45

באמפיתיאטרון

יום ה', 13.9.73 — 20.30 „ניחוחי חציר", הופעה לעולים (משרד הקליטה)
מוצ"ש, 15.9.73 — 21.00 „ניחוחי חציר", הופעה לעולים (הסוכנות היהודית)
יום א', 16.9.73 — 20.30 הופעה אמנותית של תנועת המושבים.
יום ב', 17.9.73 — 20.30 „ניחוחי חציר" מועצת הפועלות.
יום ג', 18.9.73 — 20.00 „בואי תימן", תכנית אמנותית.
יום ד', 19.9.73 — 20.30 „שיר השירים לי משפחת האדמה" — מופע של התאחדות האכרים.
יום ה', 20.9.73 — 20.30 „מיסוד ועד באות" — מופע של האיחוד החקלאי.

במועדון „לילה לילה"

מופעים ערב ערב בשעה 20.30
במוצאי שבת 21.00

למבקרי התערוכה
תושבי חיפה והצפון
שרות מיוחד של רכבת ישראל
(תחנה ליד שער ב' של היריד)
מחיפה ליריד: ימים א'—ה'
(חוץ מערבי חג)
שעות יציאה:
17.16 — 16.11 — 15.26
19.05 — 18.10
מוצאי שבת 19.50 רכבת מהירה.
מהיריד לחיפה: ימים א'—ה'
(חוץ מערבי חג)
יציאות 19.22 — 20.47 — 23.00.
מוצאי שבת 20.00 — 21.50 — 24.00.

נותק המגע עם אחיות חדרי הניתוח

משרד הבריאות מסרב להכיר בחטיבה נפרדת. נדחו הדיונים בביה"ד לעבודה

מאת שמעון ביגם, כתב „דבר"

משרד הבריאות מכיר רק ב־התאגדות האחיות והאחים וב־מחלקה לאיגוד מקצועי של ה־הסתדרות בגופים המייצגים את ציבור האחיות והאחים במדי־נה. המשרד לא ינהל כל משא־ומתן עם נציגות אחרת. זאת הבריז אתמול שר הבריאות ויק־טור שם־טוב, בפגישה דחופה שנערכה בינו לבין מזכירות הה־תאגדות האחיות והאחים חברה איש־שלום וראש המחלקה לאי־גוד מקצועי א. אברהמוביץ.

השר דרש מהם לעשות מאמץ נמרץ לסיים את השביתה תוך שמי־רה על ההסכם שנחתם לפני כאר־בעה חודשים עם התאגדות האח־יות והאחים והודיע כי לפי החל־טת הממשלה לא ישלמו לשובתים שכר בעד ימי השביתה.

אתמול לפני הצהרים זימן א. אברהמוביץ — לפי דרישת מזכיר ההסתדרות י. בן־אהרון — את מז־כירות התאגדות האחיות והאחים ואת נציגי הבסטיקה. ארגון עובדי קופת חולים המבוטחים. בפגישה הציע ראש המחלקה לאיגוד מקצו־עי להעלות חלק מאחיות חדרי ני־תוח לדרגה ד'. בניגוד לדרישת ה־אחיות כי דרגה זו תהיה התחל־תית לגבי כל אחיות חדרי ניתוח. נציגות האחיות יצאו להתייעצות. אולם בטרם חזרו נקרא א. אב־רהמוביץ וחמורה איש־שלום לפגי־שה עם שר הבריאות.

בישיבה עם נציגי השובתים ש־נתקיימה אחר־הצהרים בבית נציג משרד הבריאות אדריאל ליפשיץ. ליפשיץ הודיע, כי משרד הבריאות לא יסכים לכל חריגה מסולם הדר־גות שנקבע בהסכם הכללי עם הס־תדרות האחיות והאחים ולא ישא ויתן עם נציגות האחיות השוב־תות. כן הודיע, כי השובתות לא יקבלו שכר בעד ימי השביתה.

בתגובה על כך עזבו נציגות ה־שובתות את הישיבה. הן הכריזו על עצמן כעל חטיבה נפרדת והו־דיעו על המשך השביתה.

שופט בית הדין המחוזי לעבודה בתל־אביב נתניה גוטמן החליט אתמול לדחות ליום ראשון את ה־דיון בערעור האחיות השובתות על צווי הריתוק שקיבלו ביום ה־שעבר וכן את הדיון בבקשת מרכז קופת חולים לדון את האחיות על בזיון בית הדין בכך שלא הופיעו לעבודה אחרי הוצאת הצו נגדן.

נמנעה שביתת ה„חדשיים" ב„סולתם"

מאת סופר „דבר" בחיפה

השביתה שעמדו לפתוח ה־עובדים החדשים במפעל „סול־תם" נמנעה אתמול בהתערבותו של מזכיר מועצת פועלי חיפה אליעזר מולק.

על השביתה החליט שלשום ועד העובדים החדשים במפעל בתגובה על החלטת ועדת ברטל, שכללה את העובדים החדשים במסקנותיה בקשר לתביעת הפועלים הוותיקים להגדיל את הפיצוי בעבור זמן ה־נסיעה למפעל. העובדים החדשים טוענים כי ועדת ברטל לא נתבק־שה לדון בעניין בעצמם, ולא הי־תה רשאית לכלול אותם במסקנו־תיה.

מזכיר מפ"ח תבע מהעובדים שלא לקיים את השביתה ללא אי־שור המועצה. הוא הודיע להם כי עניינם יידון במוסדות מפ"ח אם תביעותיהם יימצאו צודקות. תתבע המועצה את ביצוען המיידי.

מחסור ברופאים בקריית־מלאכי

מאת סופר „דבר" בדרום

מחסור ברופאים מורגש בקר־יית־מלאכי. בעיירה יש סניף של קופת־חולים, אך בו עובדים רק ארבעה רופאים במקום חמישה — שניים מהם הם מעל לגיל 70.

מזכיר מועצת הפועלים א. בבי־לה ציין שרופאים אלה שירתו את התושבים בשעות הקשות ב־יותר. אך מסיבות אובייקטיביות של גיל שוב אין הם יכולים להגיש את עזרתם כבעבר. הוא הוסיף כי קופת חולים, הבונה עתה מרפאה מרכזית חדשה, מו־דעת למצב אך היא נתקלת ב־קשיים בחיפוש אחרי רופאים חד־שים שיסכימו להשתקע בעיירה.

סיכן עצמו להציל ילד שנפל לבאר

עולה חדש מרוסיה אביגדור עט, בן 25, גילה אתמול אומץ לב כאשר ירד לבאר נטושה ב־עומק של 40 מטר כדי להציל ילד בן 5, שנפל לתוכה. הילד מת מפצעיו.

הילד, גבריאל גיבסי, עולה חדש מצרפת, ביקר ביום רביעי ב־לווית אמו, אצל דודתו בשיכון ס.ע ליד בית החולים „בילינסון" בפתח תקוה. הילד עם בן דודתו יצאו לשחק בפרדס הנמצא ב־סביבה. שני הילדים מצאו בפרדס בריף עזוב, ובתוכו באר שהיתה מכוסה קרשים. גבריאל עלה על הקרשים, מעד ונפל לתוך הבאר.

בן־דודתו יצא להזעיק עזרה. בסביבה עבר הצעיר אביגדור עט, אשר מיד הודיע על המקרה למכבי האש ולמשטרה. אחרי כן אזר אומץ וירד עד תחתית הבאר. על אף הדפנות המעורערות של הבאר ועל אף סכנת הגזים ב־תוכה. הוא הרים את הילד, ש־היה במצב אנוש, וטיפס בסולם שהיה צמוד לדפנות הבאר. תוך כדי כך הגיעו מכבי האש וה־משטרה והאירו את דרכו של הצעיר בבאר החשוכה.

הילד הועבר לבית החולים „בי־לינסון", ושם נקבע מותו.

האב עלה בצרפת אחרי ש־התגרשה מבעלה, והתגורר עתה בארה"ב. לאם ילד נוסף כבן 10. (ע)

ילד נהרג בתאונה

חסן אבו־סירד, בן 8, מחאן יונס, נהרג, ואחיו בן ה־3, נפ־צע קשה מגלגל משאית מקומית, שהשתחרר תוך כדי נסיעה. ה־מקרה קרה ביום רביעי בכביש חאן־יונס—רפיח, שעה ששני הא־חים הלכו בשולי הכביש. המש־טרה עצרה את הנהג לחקירה. (ע)

נפצעה בנפילה ממרפסת

דורה יפה בת 17 נפצעה את־מול קשה לאחר שנפלה ממרפ־סת במושבה מטולה. הנערה אושפזה בבית החולים בצפת. (ע)

המשך הדיון בתביעות להעלאת תעריפי הנסיעה — בשבוע הבא

מאת סופר „דבר" לענייני תחבורה

שר התחבורה ש. פרס וסגנו ג. יעקבי נפגשו אתמול אחר הצהריים עם נציגי הקואופר־טיבים לתחבורה „אגד" ו„דן", אשר העלו את תביעתם להע־לאת תעריפי התחבורה הציבו־רית או מתן פיצוי כבפי תמו־רת אי־העלאת התעריפים.

הקואופרטיבים תבעו משר התח־בורה לבטל את העיקול שהוטל על 25 אחוז משכרם של חבריהם (שאינם נלקחים בחשבון כמרכיב של הוצאות התחבורה). כן תבעו להכניס ל„סל" את הוצאות המי־מון של הקואופרטיבים ואת תש־לומי שכר הדירה למיתקנים.

סוכם כי הדיון בנושא זה יימ־שך בשבוע הבא. מניחים שהוא ייערך רק לאחר שובו של שר־האוצר פ. ספיר. משום שמתן סוב־סידיה לקואופרטיבים במקום הע־לאת תעריפים מותנית באישור ועדת השרים לענייני כלכלה.

לראשונה בתולדות חיפה תצויין היום כניסת השבת בעיר בצפירה מיוחדת.

הפסיכולוגים תובעים לסיים המו"מ תוך שבוע

חטיבת הפסיכולוגים בהסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח שלחה אתמול מברק אל כל ה־מעסיקים הציבוריים, בו מובעת מחאה חריפה על אי זימון ישי־בה לסיום המו"מ בדבר הסכם ה־שכר של הפסיכולוגים לשנים 1972/73.

המזכיר הכללי של הסתדרות ה־אקדמאים במדעי החברה והרוח מ. גני אמר, כי המו"מ בין חטי־בת הפסיכולוגים ובין נציגות ה־מעסיקים מתנהל במשך ששה חוד־שים, אך מצד נציגי הממשלה אין כוונות לסיים אותו למרות שב־רוב הנקודות הושגה פשרה בין הצדדים. לפני חודש נענתה ה־חטיבה לפנייתו של א. אברהמוביץ שלא לנקוט צעדים ארגוניים כדי לאפשר לו להפגיש את ה־צדדים לסיום המו"מ. אך מאז לא חלה שום התקדמות והדבר גורם לתסיסה בקרב ציבור ה־פסיכולוגים.

במברק תבע מ. גני לסיים את המו"מ תוך שבוע ימים.

שלושה בחורים נעצרו את־מול לפנות בוקר בחיפה, במכו־נית תשודה כגנובה — לאחר מר־דף ברחובות העיר.

71% — עליה בגרעון המסחרי במחצית השנה

808 מליון דולר לעומת 473 מליון

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

הגרעון המסחרי בששת החדשים הראשונים של ה־שנה הסתכם ב־808 מיליון דולר, לעומת 473 מיליון דו־לר בתקופה המקבילה אש־תקד. זוהי עליה כמעט חס־רת תקדים בגרעון המסחרי, של 71 אחוז.

ללא אניות ומטוסים עלה הגר־עון המסחרי בחודשים ינואר—יולי 1973 ב־58 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מתוך נתונים שמסר אתמול דובר הלשכה המר־כזית לסטטיסטיקה מסתבר כי ב־מחצית הראשונה של השנה עלה היבוא ב־50 אחוז והיצוא ב־34 אחוז. בסך הכל הסתכם היבוא ב־1,660 מיליון דולר והיצוא ב־852 מיליון דולר. יש לציין שהגידול ביצוא נובע בעיקרו בגידול ממ־שי שחל בעיקר ביהלומים. בהם הערך המוסף נמוך יחסית. ללא יצוא יהלומים, הסתכמה העליה ביצוא ב־16 אחוז בלבד.

פקידים בכירים במשרד המסחר והתעשיה אמרו כי נראה שלעליית המחירים בארץ היתה השפעה על הגידול הנמוך שהיה ביצוא מוצרי תעשיה, ללא יהלומים. שכן, ל־יצרנים היה כדאי יותר למכור בארץ בגלל המחירים הגבוהים. ב־השוואה למחירים שיכלו להשיג בחוץ־לארץ.

ניתוח נתוני הגרעון המסחרי של החודש יולי מלמד שעודף ה־יבוא על היצוא של סחורות הס־תכם ב־152 מיליון דולר — לעו־מת 119 מיליון דולר בחודש יוני. דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטי־קה מציין, כי עליה זו בגרעון ב־יולי, היא גדולה מהצפוי בהתאם לשינויים העונתיים הרגילים בין יוני ויולי.

טבע בדלי מים

פעוט בן שנה וחצי, אמאל עוכר אל־זחנה, משכונת תופח בעזה, טבע ביום ד' אחה"צ ב־תוך דלי מים, בחצר הוריו.

ההורים השאירו את הפעוט ב־פיקוח אחיו בן ה־5, שהיה עסוק במשחקיו, וכנראה שכח את ה־תפקיד שהוטל עליו. (ע)

כל הדרכים מובילות לדירות הפאר בצפון ת"א

של

אוזיל ציטרין מנדלסברג

תל־אביב, כבר מלכי ישראל 5, טל. 224514
בא לסור למשרדנו בשעות 8.00—1.00 לפנה"צ, 4.00—7.00 אחה"צ.

„אקדמות"

בטאון האקדמאים חברי מפלגת העבודה ואוהדיה בעריכת אלכסנדר מנור

הופיעה חוברת מס' 37(3) - ספטמבר 1973

תוכן החוברת:

ההסתדרות והציבור האקדמאי
ירוחם משל — שילוב — אמת של האקדמאים במוסדות הביצוע משימת־יסוד להסתדרות
אדריאל אברהמוביץ — ההסתדרות והאקדמאים
יהודה גוטהלף — תנועת העבודה האקדמאים
אברהם וולפנזון — תוקם אוניברסיטה הסתדרותית!
ד"ר ישראל קורן — 15 שנה לקיומה של הקרן מטעם ההסתדרות לעידוד המחקר וההשתלמות
עמוס דנגי — המחקר בהסתדרות הכללית
אל. כינורי — המכון האפריקני־אסייני מיסודה של ההסתדרות
עו"ד עוזי כלוף — ההסתדרות ותנועת העבודה בארצות־הברית
ד"ר אריה שירום וזאב גלעד — השפעת ההשתייכות הסקטוריאלית על יחסי־העבודה במפעלי התעשיה

דמויות
א. מ. נור — אריה ל. פינקוס ז"ל
מדיניות המדע
פרופ' ניקולאס דה־ייט — המדיניות הסובייטית בתחום המדע
מבחר הספרים
יעקב גיב — חיי איש בילוין ראשון
יוסף ישה־לבן — כפר השירים של שלום כתב
קוראינו כותבים
א. אברהמי — על סופרים וספרים
עמי ליבנה — שילוב עיסוק אקדמאי עם עיסוק רגיל
בשורות האקדמאים
בארגון האקדמאים חברי מפלגת העבודה ואוהדיה

בהזמנות לפנות:
מינהלת „אקדמות" ת.ד. 3363, הירקון 110, תל־אביב. טלפון 241351. דמי מנוי לשנה — 12 ל"י, חוברת בודדת — 3 ל"י.

לתנועת המושבים

לחברי ועדת הקליטה של תנועת המושבים
למזכיר מחוז המושבים ח"כ א. זילברברג
ובמיוחד — לחברינו הפעילים במושבים:

באר־טוביה — טל־שחר
בית־הגדיה — כפר בילו
כוכב — כפר הנגלה
כפר ויקין — רשפון
בית־חנן

קבלו את תודתנו העמוקה על האירוח החברי וקבלת הפנים הלבבית, שגיליתם כלפי מאות עולים חדשים בימי עיון לקראת הבחירות להסתדרות.

המחלקה לקליטה ולהתאחדויות עולים
מרכז מפלגת העבודה

בימים ששי ושבת 14—15.9.73

נחוג את חג יובל חמישים למשקנו

מפקדי צה"ל מתבקשים לעזור לבני־נו־החיילים להגיע הביתה בתאריכים הנ"ל.

ידידינו ואורחינו מתבקשים להימנע מביקורים בתאריכים הנ"ל ועמם הסליחה.

בית יגור

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

מועצת פועלי ירושלים

גם את ואתה ביניהם:

25,000	עקרות־בית חברות ההסתדרות בירושלים
14,000	עובדי מדינה המועסקים ב־75 יחידות עבודה בבירה
12,500	פועלי בנין המועסקים בכ־600 אתרי בניה בבירה
12,000	פקידי מינהל ושרותים המועסקים ב־300 מקו־מות עבודה
6,250	פנסיונרים המקבלים טיפול במדור לפנסיונרים
2,000	פועלים חקלאיים המועסקים ב־50 מקומות עבודה
900	ועדי עובדים בכל ענפי המשק השרותים בעיר ועוד רבבות עובדים נוספים המועסקים במלו־נאות במזון, בפרמצבטיקה, בדפוס, בהובלה, שמירה ועוד ועוד...

הנה, כי כן, אתם „במשפחה" טובה, שמרו על כוחה וחזקו אותה, הצביעו ביום הבחירות לועידת ההסתדרות ה־12 ולמועצת פועלי ירושלים

ביום

11.9.1973

תגובת המרכז החקלאי לכנס ההחרמה של ה„איחוד החקלאי"

בועידה החקלאית ה־11 נקבע המבנה הארגוני של הסתדרות הפועלים החקלאים שבחלקה התיישבותי חברים בה כל משקי הקיבוצים, המושבים והמושבים השתופיים. הם מהווים את הבסיס של ההסתדרות החקלאית.

עם כל הכרתנו במציאות של חקלאים מתיישבים חברי ההסתדרות, בישוב האיחוד החקלאי — נאלצנו לצערנו למחוק מתוך הרשימות השונות את המועמדים מישובים אלו לבחירות לועידה החקלאית ה־12, משום שחבר שאין לו זכות לבחור אינו זכאי להיבחר.

האיחוד החקלאי על ישוביו לא הצטרף להסתדרות החקלאית ותבע בכל ההזמנות את הפרדתו מהמרכז החקלאי; וזאת מטעמים הידועים למנהיגיו. ודובריו הקוראים עתה להחרמת הבחירות לועידת ההסתדרות הכללית, בטענה של הפליית ישובי האיחוד החקלאי בהסתדרות החקלאית.

אין שחר לטענות ההפליה ומטרתה לחבל בבחירות הכלליות שהן הבטוי הדמוקרטי ביותר לתודעה ההסתד־רותית של רוב החברים בישובי האיחוד.

הסבה העיקרית של אי השתייכותו של האיחוד החקלאי להסתדרות החקלאית היא תוצאה משקולי האיחוד החקלאי בלבד. כאשר יגברו השקולים של האיחוד לשיתוף ההשתייכות למרכז החקלאי — תמצא הדרך לכך.

כל שנוי במבנה הקיים יכול לבוא על תקונו בועידה ה־12

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

הועד הפועל — מרכז לתרבות ולחינוך — תנועת מושבי עובדים בישראל

הרשות לפעולות תרבות וחינוך

הועדה הבין מושבית

הועדה הבין מושבית מודיעה על

יום המושב

שיערך בגני התערוכה בת"א במסגרת התערוכה לציון 100 שנה להתישבות העובדת.

בתאריכים האלה:

יום ראשון י"ט אלול 16.9.73
יום שני כ"ז אלול 24.9.73

בשעה 20.30 יוצג באמפיתאטרון המופע: **„איזה מין מושבניק"** המעלה באומר, בצליל בזמר ובמחול קטעי הווי והומור מחיי המושבים

כתב וביים: **יובב כץ**
נהול מוזיקלי: **עודד פנחסי**
בהשתתפות: **עוזי מאירי**
צמד מיתרי המושבים
להקות פולקלור של המושבים.

במוצאי שבת ברדיו
שעה 22.20
ידבר
אורי אבנרי
מטעם
ש
מרי
וחזית השמאל

מפלגת העבודה הישראלית — מפלגת הפועלים המאוחדת
המערך

כנס עולי בריה"מ יוצאי לטביה

בשבת ה־8.9.73 בשעה 18.00
בבית „ברל", ליד כפר־סבא

בהשתתפות:
שמעון פרס — שר התקשורת
יצחק בן־אהרון — מזכ"ל ההסתדרות
בני מרשק

בבית הספר בחולדה

נשארו עדיין מקומות פנויים

ילדה בכתה ז'
ילד בכתה ז'
ילדה בכתה ד'

נא לפנות לקבוצת חולדה
ד.נ. נחל אילון טל. 965155

העתיד

רבעון גרמני בעברית

הוצאה מיוחדת: תמונות בצבעים
של נשיא המדינה וראשיה עם

וילי בראנדט

חוברת מפוארת שכדאי לשמור עליה.
המחיר 1.50 ל"י — להשיג בקיוסקים
ההפצה: „אטלס", רח' צ'לנוב 49, ת"א

במוצ"ש בטלויזיה בין 8 - 8.30

ישובי ראש גח"ל בהסתדרות
* ח"כ יורם ארידור
* ח"כ שמואל רכטמן,
ראש עיריית רחובות

מוגש ע"י **הליכוד** | **גח"ל** הרשימה הממלכתית המרכז החופשי

בהסתדרות הצבע ◀ **חל טעמ**

האזינו

לדבר הרשימה הקומוניסטית החדשה בישראל — רק"ח

במוצאי שבת, 8.9.1973
בין השעות 8.00—8.30 בערב
בטלוויזיה
דברים בעברית
תמר גוז׳נסקי
חברת הוועד המרכזי

*

ביום א', 9.9.1973
בין השעות 7.30—7.50
בשידורי ישראל
דברים בערבית
גזי שביטה
חבר הוועד המרכזי

רק"ח

במלאות שנה למותו של

אורי קוזציק (קוזי) ז"ל

חבר כפר יחזקאל

נעלה לבית העלמין ביום שני 10.9.73 י"ג אלול תשל"ג בשעה 4.00 אחר הצהרים.
בשעה 8.30 בערב נתייחד עם זכרו בחצר בית המשפחה.

משפחתו וחבריו

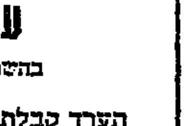

בית יהודי בסרביה

תל־אביב, רח' בני אפרים 228 • טל. 770111-2

מפגש ארצי של עולים חדשים עם יוצאי בסרביה

בהשתתפות שר הקליטה מר נתן פלד
ח"כ יצחק קורן
הערך קבלת פנים לפיזיקאי העולה
לוי קורנבליט

הפגישה תתקיים במוצ"ש 15.9.73 בשעה 7.30 בערב ב„בית יהודי בסרביה" רח' בני אפרים 228, מעוז אביב, תל־אביב.
בסיום — תכנית אמנותית. נא לדייק.

לבלה ולכל המשפחה

יחד אתכם אנו אבלים על מותו של

סיומה

הבלתי נשכח

מרים ואליהו אגרס

מיכון חקלאי וטכנולוגיה 1973

התערוכה הגדולה ביותר מסוגה בארץ תהיה פתוחה בשטח בה"ס מיקוה ישראל — בימים 17-20 ספט.

„מסמך גלילי" — פשרה טובה

שינויים ועדכונים במצע המערך בעקבות אישור המסמך

מאת דניאל בלוך

אישור „מסמך גלילי" במזכירות מפלגת העבודה מהווה רק חלק מהתהליך של כתיבת הפרק המדיני־בטחוני במצע המערך לכנסת השמינית. אמנם, לפני זמן מה היו הצעות להשאיר את הפרק המדיני־בטחוני כפי שהיה במצע ההנהלה לכנסת השביעית. אלא שמי שקרא פרק זה ככתבו וכלשונו, היה ברור שצריך לתקנו, לשנותו ולעדכנו. גם משום שמצטרפת אליו תכנית פעולה חדשה בשטחים לארבע השנים הבאות וגם משום שהיו ארועים מדיניים ובטחוניים רבי־משמעות מאז — 1969. ההכרח לסמנא את ביטויים במצע.

הרבה נכתב על „מסמך גלילי". לי אין ספק, כי הוא מסמך פשרה טובה. הבטא את המכנה המשותף של הרוב המכריע במפלגת העבודה. בודאי יש רבים שהיו רוצים לשנות בו, להוסיף או לגרוע. אך בסך־הכל אין בו אלמנטים המחייבים „שבירת הכלים". יש מי שהיה רוצה לבטל כל אפשרות של מכירת קרקעות לפרטים. וכאן התשובה אינה דווקא לפי „יונים" — „נצים". יש מי שהיה מעדיף קצב פיתוח איטי יותר בפיתחת־רפיח, ורק התיישבות כפרית ללא עירונית באזור זה. וכיוצא באלה. אבל בתפיסה הכוללת אין במסמך חריגה מהקווים שהתווה „תורה שבעל־פה". ואין בה כל סתירה לגבי „תכנית אלון". איני שותף לאלה הטוענים שבשפה דיין לא השיג שום דבר במסמך. הישגו של דיין הוא עצם המסמך. כלומר, תכנית ברורה, כתובה שחור על גבי־לבן, עם מסגרת תקציבית ידועה ועם ממדים כמותיים, לפעולה בשטחים בארבע השנים הקרובות. תכנית כזאת לא היתה בעבר. היו הגדרות כלליות ביותר במצע המערך, היו החלטות אופרטיביות שנתקבלו פעם בפעם. אך לא היתה תכנית כוללת — מחייבת. וזה בדיוק הדבר שדיין רצה להשיג. הוא מעולם לא הציג דרישות אולטימטיביות ספציפיות. הוא העלה את הצעותיו, וביקש לדעת מה בתוך מוכנה מפלגת העבודה לבצע בארבע השנים הבאות. לא כל הצעותיו נתקבלו. אישרו אותן הצעות הנמצאות במסגרת הקונצנזוס הרחב של המפלגה ונתקבלו תכניות בהיקף העולה על המינימום הסביר שנראה לשר הבטחון. הוא השיג למשה דיין, באותה מידה שהוא השיג לגולדה מאיר, ליגאל אלון, לפנחס ספיר, לאבא אבן ולישראל גלילי. כל אחד יכול להיות שלם עם תכנית הפעולה, מבלי שיוותר על עקרונותיו ומבלי שנאלץ להתפשר עם מצפונו.

השאלה החשובה עתה היא באיזו מסגרת יימצא המסמך, וכיצד ימצא את ביטויו העקרוני בתוך מכלול העקרונות שיהוו את המצע המדיני־בטחוני של מפלגת העבודה ושל המערך כולו. משום כך, דומני, היה הדיון במזכירות מפלגת העבודה מוקדם מדי אף מיותר. ההליך הטבעי של המסמך צריך להיות מפורום השרים, אל ועדת המצע ומשם אל מרכז המפלגה. יש, לדעתי, חשיבות ממדרגה ראשונה להקשר שבו יופיע המסמך, כדי שלא תנתן אפשרות לפרש אותו כחלק מתהליך של „סיפוח זוחלי" אלא כדי שיהיה מה שהינו — חלק מעשייה שתפקידה לייצב ולחזק אותם מקומות שאנו רואים אותם חיוניים לבטחוננו.

משום כך מחייב המסמך ניסוח מחודש של כמה מסעיפי המצע. אין עוד צורך בשינוי „תורה שבעל־פה" הקובעת, למשנה, את עקרונות מפת העתיד של ישראל, מבלי לפרוטט גבולות קונקרטיים. אולם יש צורך, בפרק המדיני, לאזכר במפורש מספר החלטות של הממשלה והכנסת, שיהיו את היסוד להישגים המדיניים והבטחוניים של הממשלה, מאז אוגוסט 1970. כך מן הראוי שתכלל במצע החלטת הממשלה והכנסת מאוגוסט 1970, בדבר הפסקת האש וקבלת יוזמת השלום האמריקאית. יש לכלול במצע את התחייבותנו הרשמית להחלטה 242 של מועצת־הבטחון. מן הראוי להדגיש, בניסוחים חדשים את נכונותנו לפשרות ולויתורים למען שלום, את רצוננו במדינה יהודית בעלת רוב יהודי ברור ואת אי רצוננו לשלוט על מיליון ערבים, בניגוד לרצונם. ניסוחים טובים בענין זה מצויים בכמה מנאומיה והרצאותיה של ראש הממשלה גולדה מאיר. ובמיוחד בנאומה האחרון בפתח בעלית ישיבותיה של הכנסת השביעית. חסרה גם במצע של 1969 התייחסות לבעיה הפלשתינאית. זהו נושא המעורר מחלוקת. אך אי־אפשר להוסיף ולטמון את הראש בחול, ולהבריח — „פלשתינאים — זוק" בשום כך. ולו גם בניסוח הכתון ביותר. וגם הוא מצר בנאומה האחרון של ראש הממשלה. יש להתייחס לנושא זה, ואסור להתעלם ממנו.

מתוך המסגרת המדינית־אידיאולוגית במצע, יקהה במידה רבה, את הביקורת החיצונית כלפי תכנית הפעולה בשטחים, כאילו מסמנוחה סיפוח אחל. בצדק, הדגיש השר ישראל גלילי בפתיחת הדיון במזכירות מפלגת העבודה, כי כל התוכניות אינן באות לפגוע את הסטטוס המדיני, לא על השטחים ולא של תושביהם, וכי אין בהם כדי לסגור שום אופציה לשלום.

בשעת כתיבת שורות אלה לא ברור סופית אם קם ה„ליכוד" הימני. בין אם יקום, אם לאו כבר איבד את מרבית האמון שהציבור היה מוכן לתת לו. היה בגור הך לראות בטלוויזיה את יגאל הורוביץ, מנהיג הסיעה הלא־נבחרת של באחות מושאלים. בצהיר כי הליכוד הימני כביא איתו הנהגה צעירה ורעננה — בגין, באדר, לנדאו, רימלט, ארליך, אברהמוב, הפלא ופלא. ממש צעירי הצעירים ואביר המיני. סיכומי הדיונים זהי המצע המדיני־בטחוני. לכשיגוסח סופית, יהוו את התשובה הטובה ביותר לדמגוגיית המלל הדברבני של הימין. כוחה של תנועת העבודה זה היה תמיד באחדות המעשה, בכוח להתלכד ולהתגבר על ויכוחים ועל ניגודים, ולהתאחד באותה צעירה שהיא צורך השעה.

מפלגת העבודה ידעה להתאחד גם בעבר בשעת מבחן. כשם שהתלכדה במבחן הגורלי האחרון באוגוסט 1970. לאחר הבחירות לכנסת השמינית לא צפויה לנו תקופה קלה מבחינה מדינית. מנסחי המצע ותכנית הפעולה חייבים לקחת בחשבון גם אפשרויות התפתחות שונות מבחינה חיצונית בארבע השנים הבאות. אין כל בטחון שהן תהיינה רגועות, כשר שהיו השנתיים־שלוש אחרונות. גם מתוך ראיית העתיד, ואפשרויות הנולד, חובה החזית המאוחדת של הנהגת מפלגת העבודה והמערך. על אף כל הויכוחים וחילוקי הדעות.

כמה מלים בזכותו של רוג'רס

מאת חנה זמר

בפברואר 1971 ביקרתי בוואשינגטון שהיתה נתונה אז ראשה ורובה בסערה פנימית בעקבות הפלישה ללאוס. אך באותו סמינר שכתב את עבודתו באידאולוגיה על „הפיל השאלה היהודית", התעניינתי בראש ובראשונה במזרח התיכון.

אלה שעסקו בנושא, שר־החוץ רוג'רס והבר עוזריו, דאגו בעיקר לגורל הפסקת־האש שהמסכה לא היה כובסה. באופק הנתיד להשג גם חששות וגם יזמות. ר כעל לכולם הסיזה את איכתה הנוכחות הסובייטית הפיזית בבצרים.

לפני צאתי, דאגתי שיסדירו לי פגישות. וכמצופה חיכה לי בבואי סדרי־יום גדוש ומעניין של שיחות עם אנשי־כמשל, חברי קונגרס ועמיתים־למקצוע. ההפתעה הנודרה שהכינו לי ידידי ב„סטייט דפרטמנט" היתה פגישה עם שר החוץ ויליאם רוג'רס.

היא נועדה להיערך חצי שעה ונמשכה קרוב לשעתיים. בגלל משבר לאוס לא יכול היה להשתתף בה הדובר הראשי של מחלקת המדינה, כפי שתוכנן תחילה, והשיחה עם השר התקיימה במה שקרוי „ארבע עיניים".

ויליאם רוג'רס היה מארח נעים. מבעד דבריו ביצבצה כנות, וגם בהיכרות קצרה אפשר היה לחוש כי הוא ג'נטלמן מושלם. אינני יודעת אם זוהי תכונה חיונית לאיש־סררה, אך דומה כי סגולות

ויליאם רוג'רס

אנושיות הרוכיות אינן מזוקה בשום תפקיד. קרוב לודאי, שבלי הסגולות הללו לא היה רוג'רס יכול לבלוע את אשר בלע בתקופת כהונתו, ללא שאיפת נקמנות וללא נסיון תככים.

שיחתנו לא נועדה לפרסום וגבנעתי מלפרסמה, כולה או מקצתה, במישרין או בעקיפין, גם אחרי שהוא פורש מתפקידו אין ברצוני להפר את האמון, כה גם לדברים רבים שנשמעו או הגיונים — בין שהסכבת להם ובין לא — נשמעים עכשיו מוזרים ביותר. אפשר רק לציין שגם טיעונים ישראלים מאותה תקופה אינם נראים היום כמכבע מדיני העובר לסחור.

אם בכל זאת באתי לספר על הפגישה הזאת עכשיו, הרי זה בשל שתי נקודות שהעלו בה ושראוי כי ייאמרו בעת פרידה. נדמה לי שאחרי ככלות הכל „ביע לוי". האחת היא ההערכה הפקטנית שלי, שביטא אותה בשיחה. כי הנוכחות הסובייטית במצרים וההשפעה הסובייטית על מצרים אינן בהכרח דבר בר־קיימא, וכי המצרים מעוניינים בהסתלקות הרוסים מארצם. „המצרים פשוט אינם אוהבים את הרוסים — היא חזר ואמר — נשבר להם מהרוסים" (they are fed up!). ההערכה הישראלית הכלית היתה, כי זהו סיפור שהמצרים מוכרים לאמריקאים כדי לפתות אותם בתחזית של צהיר בין־גושי ורוד באזור, ולהביאם ללחוץ על ישראל.

גם אני הבעתי ספקות לגבי האפשרות שברה"מ תסתלק ממדינה שבה השקיעה כה הרבה ושבה הגיעה לבאחז איתן. היכן, בעצם, קרה דבר כזה?

קרה באינדונזיה, אמר רוג'רס. ואף כי הודה שהמצב אינו מקביל, הוא נשאר איתן בדעתו כי מצרים על מאותה בבקשת להיפטר מהסובייטים. אפשר במובן לומר — ובצדק בלא — שהדבר התקיים בסופו של ההליך, לא בפני שישראל או ארה"ב היוזו אחרי המצרים, כפי שהטב רוג'רס שצריך לעשות, אלא דווקא מתוך העקיפות שלהן. אשר הביאה את הסובייטים לבסקנה אופרטיבית של הוסר־כדאיות להמשיך ולהסתבך במצרים.

אבל אין זה מכנה את העבודה. כי רוג'רס צדק בהערכתו שהמצרים אינם עשויים לאוביסים לצמיתות. שהם מחפשים דרך להשתחרר מהם. ושהסובייטים לא יאבקו ולא יאחזו במאחזיהם אם יתבקשו לעזוב. הנקודה השניה שהשר־החוץ הפרויד ודאי לא היה מתנגד, כי אפשר היתה הגובתו להפרדה. שהוא איננו האיש המפעולי ביותר בישראל. „אני יודע", השיב, „אבל אני שואל את עצמי מדוע זה כך. האם כבר היה שר־החוץ של ארה"ב אשר בתקופתו זכתה ישראל לתמיכה אמריקאית וסיוע אמריקאי כפי שהיא זכתה בתקופת כהונתי? אני יודע שתכנית רוג'רס אינה ...

(המשך בעמוד 16)

ניקסון והמזרח התיכון

הדברים שהשמיע ביום ד' הנשיא ניקסון על הסכסוך במזרח התיכון ומשבר האנרגיה לא מילאו את תקוות הערבים, שהממשל הרפובליקאי ייכנע למסע האיומים ולהכתיביהם בעניין הנפט; וישראל יכולה לשאוב עידוד מההבטחה המחודשת, כי ארה"ב לא תקבע את מדיניותה כלפינו על פי מה שקורה בנפט הערבי. אולם אזכור האשמה המשותפת של שני הצדדים לסכסוך האזורה, שלא לישראל ולא למדינות ערב תצמח תועלת מהמשך הסטאטוס־קוו, מעידים כי הפסקת־הנופש במאמצים האמריקאיים לקדם פתרון באזורנו מגיעה לקיצה וכי עם אישור מינויו של מיניסטר־החוץ־החדש יתחדשו מאמצי ואשינגטון לשבירת הקפאון.

יש סיבות אחדות לחומה האמריקאית החדשה, שכבר נסתמנה בדרגים נמוכים יותר ושקיבלה עתה אישור מהסמכות העליונה בבית הלבן; למרות ההפרדה החיובית בפי הנשיא בין הסכסוך המזרח־תיכוני למשבר הנפט נראה, שהממשל האמריקאי מקווה, כי יוכל להפיג את משבר הדלק בתקופה הקריטית — עד לגילוי מקורות אנרגיה חדשים — על־ידי התקדמות מדינית כלשהי, שתספק לפחות באורח חלקי את דרישות ארצות ערב למדיניות פחות פרו־ישראלית. החלשת הראדיקליזם השמאלי במחנה הערבי, עליית קרנה של סעודיה הפרו־אמריקאית והאנטי־קומוניסטית, התזוזה ימינה במצרים ויציאת הסובייטים משם — כל אלה תהליכים שנסתייעו לא במעט על־ידי הגיבוי האמריקאי החזק שניתן לישראל עד כה — יצרו עתה, יחד עם סחטנות הנפט הערבית, אקלים שבו עלולות התביעות לשינוי המדיניות האמריקאית במזרח התיכון לזכות ליותר תמיכה מאשר בשנים הקודמות. סיום המלחמה הקרה האמריקאית־סובייטית הביא לתוצאות מבורכות ולצמצום סכנת ההתלקחות באזורנו. אך יחד עם זאת הגביר בקרב חוגים מסויימים בארה"ב מחדש את התקוות להחזרת ההשפעה האמריקאית במדינות ערב על חשבון ישראל.

על יחסי ארה"ב־ישראל בכ"ה שנות קיום המדינה עברו עליות וירידות תוך שמירת הידידות הבסיסית. הנשיא ניקסון שהמשיך בדרך קודמו הנשיא ג'ונסון, הוכיח עצמו כידיד נאמן לישראל ותרם תרומה מכרעת לחיזוקה. הקונגרס האמריקאי על שתי מפלגותיו דרבן והמריץ מדיניות זו; וגם להבא מובטחת לנו לא רק הזדהותו של הקיבוץ היהודי הגדול ביותר בעולם, אלא גם תמיכתם של מיליונים רבים נוספים מבין אזרחיה של דמוקראטיה גדולה זו, שנפשם תסלוד מכניעה להכתיבי הנפט הערביים. גם אם אחרי הבחירות לכנסת יחריפו חילוקי־הדעות בין ארה"ב לישראל, יש לקוות כי הממשלה הבאה, מחוזקת על־ידי הצבעת אמון של האוכלוסיה, תדע לשמור על האינטרסים הישראלים החיוניים, תוך קיום מירב ההבנה עם העם האמריקאי וממשלתו.

חגיגות ספטמבר ברומא ובפאריס

פרשת רומא נסתיימה, פרשת פאריס עדיין לא. עם כתיבת שורות אלו עדיין לא ידוע מה יהיה גורל החטופים שהועלו למטוס. הטרוריסטים ברומא נמצאים כבר מאחורי מסגר ובריח, אם כי לא ידוע לכמה זמן. על פי הנסיון מגלים האיטלקים מורך לב בכל הנוגע למחבלים שנתפסו וממהרים לשחררם ב„ערבות". אין ספק שנוהג זה עודד את המחבלים לבחור את רומא פעם נוספת. האירוניה היא שבאותה עיר גנתה ישראל זה עתה על יירוט מטוס נוסעים ערבי. אין לנו אשליות כי גוף בין־לאומי יגנה את המעשה שניסו לבצע ברומא.

חמורה ומגוחכת עוד יותר היא הפרשה שהתחוללה בפאריס. העובדה כי שני האינצידנטים נועדו לחמישה בספטמבר אינה נראית מקרית. זהו יום השנה לרצח ספורטאי ישראל במינכן והטירוריסטים הערביים מגלים „תחושה היסטורית".

מה ביקשו הטירוריסטים בשגרירות סעודיה בפאריס, לא קשה לנחש. ברור שהם מנסים לעכב את מהפיכת הבריתות שמתחוללת בעולם הערבי. ההתרחקותה של מצרים מלוב והתקרבותה למשטרים „ריאקציוניים" כמו ירדן וסעודיה אינה מקילה על מצבם הפוליטי והפיננסי של המחבלים. חטיפת אזרחים סעודיים כדי להשיג שחרור עצורים בירדן מכוונה להכביד על שידוד המערכות המדיני בעולם הערבי.

חטיפת אזרחים סעודיים יכלה להתבצע בבירות רבות. אולם נבחרה דוקא בפאריס. בחירה זו נועדה להבהיר כי אין יחס מיוחד אצל מחבלים וכי צרפת מועדת לפעולותיהם, ככל מדינה אחרת. בכך הכריחו את צרפת לשלם את מחיר שחצנותה, ולגבב יריקה נוספת ליריקות שכבר ספגה מידי הערבים. התנהגותם של השלטונות הצרפתיים והבחנתם בין הכוף לחטוף לא היתה מכובדת והנכונות להפקיר אזרחים ששהו בבירתם משפילה. אך לא מפתיעה. מסתבר שהמחבלים למדו מעט היסטוריה וידעו כי מאז נפוליאון לא זכתה צרפת בשום מערכה. מכאן הסיקו שגם הם יוכלו לזכות במערכה ה־5 בספטמבר — חבל שצדקו.

אותות אזהרה בפקין

מאת ג'וזף אולסופ

לפתע פתאום החלו להופיע בזה אחר זה אותות אזהרה מצדדים שונים, הנראים לפחות לכל מי שעיניו פקוחות בסנהדרים. ראשית, נראים אותות הרומזים על מאבק הכוחות בצמרת של סין. מאבק שילווהו „עטיית השברנות" ו„עריפת ראשים" בפקינג. זהו ההסבר המתקבל ביותר על הדעת לאותם הסימנים המרמזים שהגיעו לשיאם בביטול פתאומי של מספר ביקורי מדינאים זרים בבירת סין, לאחר שביקורים אלה אושרו עוד לפני זמן רב.

אם „יודעי רזין" צודקים בנחושיהם, ההמון בסין שתי חזיתות, כשמצד אחד ניצב ראש הממשלה צ'ו אן־לאי ועמו הסוויז ונאמניו, ומצד שני עומדת אשתו של היו"ר מאו, הגברת צ'יאנג־צ'ינג, ולצידה הקיצונים השמאליים, ואולי גם מספר מפקדי־צבא בכירים.

יש סימנים המראים, כי מאו תומך דווקא בראש הממשלה צ'ו ולא באשתו. אך זהו ניחוש בלבד ואיש לא יודע אל נכון לצד מי עומד היו"ר עד לבוא שעת המשבר ומיבחן־הכוח המכסי. מה שברור כבר עתה הוא שלמאבק הכוחות בפקינג יהיו השלכות מרחיקות לכת לגבי ארה"ב. האינטרס של אמריקה מעורב כאן בפורענות עמוקה. האיל ונצחונו של ראש הממשלה צ'ו אן־לאי פירושו המשך מדיניותו של התקרבות אל ארצות־הברית. בעוד שתבוסתו של צ'ו מידי ברית של ראשי הצבא עם השמאל הקיצוני פירושה הודאי הקץ למדיניות ההתקרבות אל אמריקה. פירושה הנוסף יכול להיות גם פיסקה בין פקינג לבין מוסקווה העלולה להיות מסוכנת לארה"ב.

בקיצור, אפילו מפכה המאבק עדיין מתחת לפני השטח, עלול הוא לגרום לשיבוש רציני של מאזן־הכוחות בעולם, ולכן עלול הוא להשפיע במידה מכרעת על בטחונה של ארה"ב, אלא שסימני האזהרה נראים לא בסין בלבד.

לפי סימנים מדאיגים רבים, מתכוונת גם ברה"מ למלא תפקיד בענייני סין. וזאת על־ידי שימוש בכוח צבאי ממש או באיומים של השימוש בכוח. ייתכן שהסובייטים החליטו לאמץ לעצמם עמדה כתגרה ולהשתמש באיומים, כדי להשפיע באמצעותם על תוצאות המאבק הפנימי בין הסיעות השונות שבצמרת הסינית.

גם כי שסביר שהאיומים הסובייטיים אינם אלא איומים בלבד, נתקל באחרונה בסימנים שניכת האיומים מחריפה ועמה מחמירה גם הסכנה שבהם. בסוף יולי הגיע למערב־אירופה מיסמך סובייטי „מחתרתי", כלומר מכתב אזהרה שנכתב בברה"מ, כביכול, בידי תושב לנינגראד המציג את עצמו כחבר ארגון מחתרתי ליבראלי והחותם בשם אנדריי סאמוכין. האיגרת, שזכתה עד מהרה לכינוי „מיסמך סאמוכין", נועדה לשמש אזהרה למערב. המחבר האלמוני (סבורים שמאחורי השם „סאמוכין" מסתתר אלמוני) מתאר את ההכנות הסובייטיות לקראת התקפה על סין (והקרקם, מובן, במערב נתעורר מיד החשד ש„המיסמך" מוברק בידי שירות הריגול הסובייטי עצמו („הוברח" למערב). אך „המסועף" האמיתי של „איגרת האזהרה" היא סין, או יותר נכון ציבור הקוראים בסין. את הרקע האמיתי לדאגתה כצד זהו אחד הניחושים. אבל ייתכן גם שהמיסמך הוא אמיתי ולכן ראוי לתת עליו את הדעת.

במשך חודשי הקיץ עוסקת העיתונות הסובייטית ב„חטאיה" של סין כאילו היא אחראית „דיבוק". הנושא הודגש הדגשה יתירה גם בוועידת קרים בה השתתפו כל הגרורות הסובייטיות שבמזרח־אירופה ובה אירעה התגבשות בין הסובייטים לבין רומניה. הנושא גם הביא את ברז'נייב להתקפה גסה ופומבית של סין בנאומו באלמה־אטא, שם „גירש" באורח רשמי את סין מ„מחנה האחווה הסוציאליסטית".

בעניין שהגיעו שהכריז ברז'נייב על סין שימש הד נאמן לנאמר באותה איגרת מחתרתית סובייטית שהוברחה למערב, הוא „מיסמך סאמוכין". בנוסף לדברי ההתקפה מפי ברז'נייב באו דברי קישור בעתון „פראבדה". הפעם כהאשמת סין בשאיפה לעליונות „גרעינית" ביבשת אסיה ובכך „יצא המרצע מן השק", וזהו אומר שברה"מ גילתה קבל העולם

(המשך בעמוד 16)

מצע הוא תכנית פעולה

ייחודה הרעיוני וכלליותה של ההסתדרות ערובה להגמוניה של תנועת העבודה

מאת אהרן בקר

על שנים ראתה ועדת המצע צורך לשים דגש יתר בהחלטות אלה לועידה הי־13 של ההסתדרות: ● על ייחודה של ההסתדרות כתנועה רעיונית, שכלליותה בתפקידיה פעולותיה וחבריה עושה את ההסתדרות לתנועה חברתית ביסודה. ● על חיוניותה של ההסתדרות כבסיס להמשך ההגמוניה של תנועת העבודה בארץ.

דברים אלה מוצאים את ביטויים המלא במבוא למצע. יש לזכור זאת בכל ימות השנה, וביותר שאת בימים אלה, כאשר חוגי הימין, גם במסגרת ההסתדרות, באים בלבוש „מודרני" של מערך גחזי לחדש את נסיונם לפגוע בכוחה של תנועת העבודה. במגמה להגעה למיצוב גופל השפעה מכרעת בעיצוב פני החברה בישראל. במצב זה עלינו להעמיק את הזיכרון עם יחבינו ולהסביר לחברי החברים הבוחרים, כי מערכת בחירות זו ב־1973 היא בעצם מערכה על עתידה של החברה בישראל: האם תמשיך חברתנו להתקדם ברוחה של תנועת העבודה ובהנהגתה, שלא הכזיבה עד היום ולא תכזיב גם בעתיד, או חלילה תביאנו לנסיגה חברתית, בעוד ציבור מלונו בזופות להתקדמות נוספת.

הערובה להמשך יכולתה של תנועת העבודה להשפיע השפעה מכרעת על דמות החברה היא בכך שההסתדרות תמשיך לפעול לא כאיגוד מקצועי בלבד, אלא כתנועה שתפקידיה ויעודיה החברתיים והלאומיים הם גם של איגוד מקצועי, גם של בוני משק עצמי, גם של קיום עזרה הדדית. הערובה היא בכלליותה של ההסתדרות, בעצמאותה ובהיקף סמכותה. הצרה בה היא בגורם נוסף: בקיום רציפה של הנהגה אחידה לתנועת העבודה, הכוללת גם את נציגיה בממשלה ובהסתדרות. הנהגה שעליה התפקיד להבטיח הראש שעילה בין נציגי המערך בממשלה ובהסתדרות. ועליה גם הותכה להכריע בחילוקי דעות, שבכוחם הם לגיטימיים. אף בהתרבה־הבציאות, שיתוף הפעולה בכוון להביא לידי איזון בין המאבקים והצרכים להטבת מעמדו של ציבור הפועלים לבין צורכי קידום המשק. ואכן, בגודל כוחה והיקפה של ההסתדרות, כן גודל אחריותה.

מצע איננו, בעצם, אלא תכנית פעולה לארבע שנים. מצע המערך לבחירות להסתדרות כולל גם קווים כלליים יפעלו המערך וגם פעולות קונקרטיות שאותן אומר המערך לבצע במשך השנים הקרובות.

המערך חייב איפוא להציג בבהירות לגבי כל שלב הכתובה במצע, התהית מצע לדמה לתכנית שסר, שהחזיקה על־י חייב בבוא הבוצר לקיים את התחייבותו.

במדיניות המקצועית

במדיניות המקצועית יש במצע הזה גם חידושים ובעיקר דגשים. הדגש ביותר היא שמדיניות השכר היא חלק בלתי נפרד ממדיניות ההכנסות הכללית כלומר: עם קביעת מדיניות השכר יש להביא בחשבון את מדיניות ההכנסות של המדינה, הכוללת את מדיניות המיסים העקיפים, המהווים את רמת המחירים; כל הגורמים יחד עם השכר, היינו: מחירים, רווחים ומיסים.

המדיניות המקצועית תמשיך להיקבע אחת לשנתיים ותהווה כוללת לגבי כל העובדים השכירים. „העלאת השכר לשיעורים תיקבע בעקבות גידול התפוקה והלאומית הגשית, בהתחשב ברווחיות המפעלים ובמעמדם הסוציאלי של העובדים".

יש לראות בחיוב גם את הקביעה המפורטת, שהמדיניות המקצועית תופעל בשתי מסגרות:

א) בקביעת מדיניות השכר הכוללת לגבי כל העובדים השכירים ובכל ענייני שנוגע לכלל ציבור השכירים כמו: תוספת יוקר, שכר מינימום, לקיצבה וכללים, בתנאים סוציאליים וכד'.

ב) בכל הנוגע לענף או לסמ־על פסים (שאינו נמנה עם ענף) כמו: דירוגי השכר לסוגיהם, שכר העידוד והעבודות, תנאים הסוציאליים לפרטיהם, בעיות ההכשרה המקצועית וההשתלמויות של העובדים וכד'.

מן הראוי לציין, שבעוד ההסתדרות האיגודים המקצועיים הארציים וכן מרבבות הפועלים ימשיכו פבקביעות המדיניות המקצועית ובביצוע על־ידי הוועד הפועל של ההסתדרות ומוסדותיה המרכזיים. ההסדרה המרכזית וההחלוקה לאיגוד מקצועי, שמופתם את ה מ ס ג ר ת ה א ח ת, הרי הן־ל, שמופתם את ה מ ס ג ר ת ה ש נ י ה. יפעלו במרות מוסדותיה המוסמכים של ההסתדרות. כלומר עקרונות אלה נקבעו גם פרטים לגבי פעולות שונות:

א. תוספת היוקר תגדל גם באמצע השנה, אם ההתייקרות תהא כואצת וכן תעלה התקרה מעל 700 ל"י, שעליהן חל כיום תשלום תוספת היוקר.

ב. שכר המינימום יוצמד על ידי קביעת יחס לשכר הממוצע במשק (בין 50 ל־60 אחוז).

ג. התנאים הסוציאליים של העובדים הזמניים יוצמדו לאלה של העובדים הקבועים.

ד. „ההטבות לביניהן" — כתוספת שכר סמויות — תיכללנה באופן הדרגתי בשכר הכולל תוך הוצאת ביטויי מההכנסה.

ה. הסכם עבודה חדש יש לעודד ולחתום תוך שלושה חודשים ביום תום הסכם הקודם וזאת כדי לצמצם את בעיית התשלום הרטרואקטיבי.

ו. שביתה כי תוכרז, תאושר בהתאם לחוקת ההסתדרות בהצבעה חשאית של העובדים במקום העבודה.

ז. קרן סיוע להשתתפות תוקם ובמימונה ישתתפו המעסיקים כדי להבטיח לעובדים דמים להשתלמות.

ח. שכר עידוד קבוצתי — יונהג במפעלים בגמרו על שיטת שכר העידוד האינדיבידואלי. למען הגברת המאמץ להגדלת הייצור והתפוקה יעודה על הפירות.

ט. יעודדו ויותרו תנאים העבריים להקל על האם העובדת ובן יינתנו הנחות בשיהובבה לאם העובדת.

י. נציגים במקומות העבודה — יהיו בהתבירת בין חבורים לשמירת ההסתדרות והאיגודים המקצועיים הארציים והמקצועיים.

המאבק לבלימת האינפלציה

נראה שהאינפלציה נהפכה נכבי־ציט „אנדלאס ל„איחת תושבתי בחיינו הכלכליים.

אין כמים בתופעה זו. כל עוד נבירך במדיניות הפיתוח שהביאה לכלה לא רק תעסוקה מלאה לכל כיים אלא גם בנתה את התשתית הכלכלית לעתיד, ומפס אם יבצא בתוכנו אדם שיצטער על כך.

אין מנוס מתופעה אינפלאציה, כל עוד נמשיך להלך להוצאת בכושרים, ביהפיית לגידול האוכלוסיה, תוספת מקום ראשון בעליה. על כך בודאי לא יצטער אדם בעל תודעה ואחריות לאומית.

אין כמים מתהליכים אינפלאציוניים, כל עוד נלחם על עליה ונצטה כמיטב יכולתנו לקליטתה הכלכלית, הייו מצטער על כך?

אין גם סמם מתהליכים אינפלאציוניים, כל עוד נראה הכרח — מבחינה לאומית וחברתית כאחד — להוציא ממצוקת דיור וקיום כלי אלפמשרי את רבבות המשפחות ואת שעדיין שרויות בה — הים מי ביכולתו זאת?

ולאורתנה, דבר שאינו תלוי, לא בנו, ולא ברצוננו — זוהי ההתייקרות בשוקי חו"ל בחמרי הגלם ובמוצרים המיובאים ארצה. גם התייקרות זו היא תוצאה מתהליכים אינפלאציוניים, הנובעים עתה על כל ארצות אירופה ואמריקה.

בתנאים אלה אין לדבר על חיסולה המוחלט של האינפלציה וסילוקה מחיינו. התפקיד שלפנינו הוא לנקוט אמצעים נמרצים ויעילים, לבלימתה, כלומר, שלא תרחב יתר על המידה ללא הצדקה והעיקר — שלא תצמיח מכשיר לניצולו של הציבור בהעלאת מחירים בלתי־סבירים, להתעשרות קלה, להתחמקות בתשלום מסים לדין וכד'.

התפקיד הוא — שלא יינזק האדם העובד ברמת־חייו הקיימת ושלא יקופח העובד השכיר בחלק הגביע לו מכלל ההכנסה הלאומית, ושיישמרו ערכם הריאלי של השכר והגימלאות.

> לקראת הבחירות להסתדרות מציג חבר אהרן בקר, שהיה יו"ר ועדת הניסוח של המצע, את עיקרי מצע המערך להסתדרות.

המאבק לבלימתה של האינפלאציה צריך להתנהל ביתרון ברציפה תוך שיתוף פעולה בין שלושת מרכזי המשק: הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים.

לכן הדבר במצע להחודות על הצורך בשיתוף פעולה זה וכן על דרכי המאבק באינפלאציה: יש לעכות לעיכבות יחסית בהתירים; להגברת הפיקוח; לריסון רווחים מופרזים ולצמצום שלבי התיווך; להרחבת התחיקה בנושאי הצרכן; להמשך מתן סובסידיות למצרכים בסיסיים; לחיזוק פעולתה של הרשות ההסתדרותית להגנת הצרכן.

קיצור שבוע העבודה

אין ולא ייתכן ויכוח על הצקרה, כבן הראוי, כי האדם יעבוד אך חמישה ימים בשבוע וכי יהנה בן המנוחה יומיים. עובדה היא שבארצות תעשייתיות מפותחות באמריקה ובאירופה כבר הגיעו לכך ושבוע עבודה של חמישה ימים — 40 שעות עבודה קיים שם.

השאלה היא, אם ישראל יכולה כבר כיום „להרשות" לעצמה הישג סוציאלי עצום זה.

הארצות התעשייתיות המפותחות, שהנהיגו את שבוע העבודה המקוצר, עשו זאת בסיבות שהצדיקו את הדבר גם מבחינה כלכלית — עודף ייצור, רווחה כלכלית. גורמים אלה הם שהניעו את האיגודים המקצועיים להתייצב במערכה ולנצח בה. ואכן עם הנהגת שבוע העבודה המקוצר התרחבו השירותים לסוגיהם שקלטו מעודפי כוח העבודה.

לא כן לפי שעה המצב אצלנו. עדיין איננו סובלים מעודף ייצור, עדיין לפנינו הבעיה כיצד להגדיל ולהוסיף את מספר המועסקים בענפי הייצור המונים ולא בשירותים.

אני בטוח, כי לא ירחק היום וגם בישראל יונהג שבוע עבודה מקוצר ונעשה זאת גם אנו כמו בארצות המפותחות בעולם, מתוך התחשבות במצב הכלכלי ובבעיות המשק. ברור שיש לבחון בחינה יסודית את האפשרויות לפני כל החלטה.

חברת העובדים

חברת העובדים משמשת ביטוי ומכשיר לקיום ולקידום יעודיה החברתיים ולמשימותיה ההתיישבותיות והמשקיות של ההסתדרות בבניין משק פועלים שצבו לצורותיו השונות בכפר ובעיר: בקידום ההתיישבות העובדת, בעידוד הקמת האחוזיות ויישובים חדשים בחלקי הארץ השונים לפי החלטות הממשלה, בטיפוח הקואופרציה לסוגיה — היצרנית, השירותית והצרכנית, וכן בפיתוח מפעלים כלכליים בכל ענפי המשק ובעיקר בתעשיה, שיש בהם משום תרומה למשק הלאומי בכללו ולחיזוק משק הפועלים במיוחד. על חברת העובדים לעשות להרחבת היקף התעסוקה לקליטת העליה ובעיקר באזורי הפיתוח השונים כגורם חלוצי יוזם ומפתח.

ההחלטות על שיתוף העובדים בהנהלות המפעלים, באחריות וברווחים, יחולו על משק הפועלים כולו ויוכללו בחוקת חברת־העובדים כחלק בלתי נפרד ממבנה, דבר ההלכה למעשה.

ההחלטה על שיתוף הון פרטי בהקמת מפעל חדש או בהרחבת מפעל קיים תהא טעונה אישור מיוחד מטעם חברת העובדים. האישור יכול להינתן אך על בסיס סלקטיבי, תוך הבטחת תרומתם של המשתתפים בידע טכנולוגי או בתחום אחר נוסף על השקעת ההון.

ותנאי נוסף להשתתפות כזאת — הבטחת השפעה נאותה בניהול העיסוק וזכות ל„חברת העובדים" בהכרעה ובבקרה. ועל הכל המערך, יפעל לפיתוחו של משק העובדים להתישבותו ולקידומו בכל ענפי הכלכלה.

בטחון סוציאלי ועזרה הדדית

למערכת הבטחון הסוציאלי ולמפעלי העזרה ההדדית של ההסתדרות תפקיד נכבד בעיצוב דבר זה של החברה בישראל עד עתה ועוד עליהם רבה לפניהם בעתיד לקידומה.

בפרק זה מעלה המערך סעיפי־פעולה רבים ומגוונים, שבצירופם הם מהווים תכנית כלליה־חברתית להכן קצב וביניהם: דיור כתאים למשפחות מרובות ילדים ולזוגות צעירים, שירותי חינוך לגיל הרך, השלמת מעגל הגחיקה בביטוח בריאות חובה ופנסיה לכל, פיתוח מערכת האיספות, ביסוס הרחבת שירותי הסעד וצוה.

אשר לפנסיה — ייעשה להכללת כל ציבור העובדים במסגרת הביטוח הפנסיוני — בפנסיה מקיפה ולהבטחת ערכן הריאלי של הפנסיות המשתלמות.

ואשר לביטוח הלאומי — ייעשה להצמדת כל הקיצבאות והמענקים לשכר הממוצע במשק.

המצע אינו פוסח אף על אחד מתחומי הפעולה שההסתדרות נתונה בהם והם רבים למדי. עם זאת אין המצע מתעלם מנקודות התורפה בחיינו ועם לא מועטות.

אם נצרף את כל הסעיפים הנוספים לסוגיהם בפרקי המצע: תרבות וחינוך, מועצת הפועלים, עליה וקליטה, החברה, הדור־הצעיר, העובד האקדמאי, העובד הערבי והדרוזי והקשרים עם תנועת הפועלים הבין־לאומית — מתקבלת תכנית פעולה רבת היקף הנוגעת לעובד ולביתו בכל השלבים והשטחים שבחיי האדם.

אלה בסיכומם מהווים את ייחודה ואת כלליותה של ההסתדרות המייצגת את אחדותם של פועלי ישראל ואת מכלול האינטרסים שלהם: באלה כוחה הגדול ומשקלה הרב במדינה ובחברה.

שר הבטחון בשטחים נגד משה דיין בישראל

מאת טדי פרויס

[illegible]

משה דיין

[illegible]

הצעותיו של דיין ביחס להתנחלויות ראויות ליישום בכל הארץ

[illegible]

בזכותו של רוג'רס

(המשך מעמוד 15)

[illegible]

חנה זמר

אותות אזהרה

(המשך מעמוד 15)

[illegible]

משבר הנפט: השלב הפסיכולוגי

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

[illegible]

ישראל תצטרך להיאבק על עצמאותה של ארצות־הברית

„הנוסחה האלגבראית" של ניקסון

מאת חגי אשד

[illegible]

יום הבחירות
לועידת ההסתדרות ה־12
כל קול הוא כל יכול!
השתתף בהצבעה,
קולך קובע!
11.9.73

רשות השידור

מרכז ההדרכה

מודיע על פתיחת

קורס לכתבים ברדיו

תנאי קבלה: יתקבלו כמועמדים בעלי השכלה אקדמאית (שנתיים לפחות), יודעי השפה העברית על בוריה וידיעה טובה של השפה האנגלית, התמצאות בנושאים פוליטיים־מדיניים ובעניני אקטואליה. רצוי קול מתאים לקריינות.

מועד ומקום: נובמבר 73 — פברואר 1974, מרכז ההדרכה, ירושלים.

בחינות: המועמדים ייבחנו לאחר בחינה בכתב, מבחן קול וראיון.

תשלום: דמי הרשמה ובחינות —.25 ל"י; השתתפות בקורס —.100 ל"י

הרשמה: בקשות יש להגיש בכתב אל מרכז ההדרכה, רשות השידור, רוממה — ירושלים.
יש לצרף: 1. אישורי השכלה
2. קבלה על תשלום דמי הרשמה
את דמי ההרשמה יש להפקיד בחשבון בבנק הדואר מס' 0-05304-5 לפקודת מרכז ההדרכה, רשות השידור, ירושלים.

המועד האחרון להגשת בקשות 20.9.73.

הערות:
1) אין התחייבות מצד רשות השידור להעסיק את בוגרי הקורס.
2) לקבלת מידע נוסף אפשר לפנות בכתב אל מרכז ההדרכה רשות השידור, ירושלים.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל, המרכז לתרבות ולחינוך | אוניברסיטת תל־אביב, החוג לגיאוגרפיה, המכון לארכיאולוגיה, המכון לשמירת הטבע | משרד החינוך והתרבות, אגף הנוער, המרכז לידיעת הארץ והלשכה להדרכה ולנוער

מכון לידיעת הארץ
ע"ש חיים אבשלום
מודיעים על

פתיחת קורס לידיעת הארץ למורים ולמדריכים

בשנת הלימודים תשל"ד

הקורס מיועד: למורים בבתי הספר היסודיים והעל־יסודיים, מדריכי גדנ"ע, מדריכי נוער בחינוך המשלים ובוגרי בתי ספר שוהים השואפים להתמחות בידיעת הארץ בכלל ובריכוז משא הטיולים במוסדותיהם בפרט.

בתכנית: פרקים בגיאולוגיה, גיאוגרפיה פיזית, היסטוריה, כלכלית וישובית של א"י; ארכיאולוגיה והיסטוריה של הארץ; החי והצומח בא"י.

היקף ומשך הלימודים: 1200 שעות הוראה בתוספת 25 ימי סיור בשנתיים. הלימודים יתקיימו במשך שתי שנות לימודים בימי א' אחה"צ ובמשך כל ימי ב', בתוספת ריכוזים לימודיים וסיורים בימי פגרה.

עם סיום הלימודים יזכו הבוגרים לתעודת גמר של מכון אבשלום. המסיימים, שיתקבלו לאוניברסיטה לחוגים הקשורים למשאי הלימוד בקורס, יובאו בחשבון הישגיהם במקצועות התואמים.

שכר לימוד: 500 ל"י לשנה.

פרטים והרשמה בכתב: מכון אבשלום, ע"י הפקולטה למדעי הרוח, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, ת"א. בטלפון: 416735 בכל יום בשעות 09.00—13.00, ע"י פניה אישית: חדר 146, בנין גילמן, קרית האוניברסיטה של תל־אביב, רמת־אביב, תל־אביב.

חבר הסתדרות רשאים להצביע בכל מקום!

אם הנך חבר ההסתדרות ויש ברשותך פנקס חבר והנך נמצא מחוץ למקום מגוריך, תוכל להצביע בכל מקום בארץ בקלפיות „עוברים" המוצבות במועצות הפועלים.

זכור! קולך קובע

הועידה ה־12 ועידת הפועלות | הועידה החקלאית מועצות הפועלים | הבחירות לועידת ההסתדרות ה־12 11.9.73

קולך קובע!
11.9.73
השתתף בבחירות לועידת ההסתדרות ה־12

מעניין לעניין

נוכחים ונעדרים במוסדות „העבודה"

מאת דן פתיר

כאשר אושר בישיבת מזכירות מפלגת העבודה, בראשית השבוע, הסיכום המשותף של שרי המפלגה לגבי תכנית הפעולה בשטחים בארבע השנים הבאות, ב־78 קולות ללא כל התנגדות, נמצאו כמה מחודדים ללחוש בהסתר מפה לאוזן — ואני מניח שהיו אלה שהסיכומים לא ספמו להיכם — כי היתה היעדרות גדולה מישיבה זו, וכי א. למחות בחלקה ביטאה בביטול את הסתייגות הנעדרים מן ההחלטה שנתקבלה. היו גם כאלה אשר ביקשו — ושוב, רק מאחורי הקלעים — לגרוע מערכו של האישור המלא „שניתן לסיכומי השרים בהשמטת טענות כאילו ההיעדרות מישיבה זו היתה גדולה במיוחד, יותר מאשר באחרות שקדמו לה.

עד כמה אלה הם מיצוי־סרק, מעידים המימצאים הבאים על הנוכחות וההיעדרות, שנרשמו בישיבות מזכירות מפלגת העבודה (המונה 151 חברים) במשך החודשים האחרונים: בישיבת המזכירות ב־23 בנובמבר 1972 שפתחה את הדיון על השטחים, נכחו 86 מחבריה; בישיבה שנערכה ב־1 בפברואר 1973, שהמשיכה לדון בנושא השטחים, נכחו 78 מחבריה; בישיבת המזכירות שדנה בחקיקת חוקי יסוד, ב־15 במארס השנה, נכחו רק 38 מתוך 151 חבריה; בישיבה שנערכה ב־12 באפריל, בה סוכם הדיון על השטחים (בהשתתפות ג. מאיר, מ. דיין וי. גלילי) נכחו 122 מחבריה; בישיבת המזכירות שנערכה ב־16 באוגוסט על התכנית הכלכלית (בהשתתפות פ. ספיר) נכחו 77; ואילו בישיבת השבוע, שבה אושר סיכום השרים לגבי תכנית הפעולה בשטחים, נכחו 114 מתוך 151 מחברי המזכירות (לפי הרישום במפלגת העבודה, שניים מחברי המזכירות נפטרו, אחד חולה, וארבעה שוהים בחו"ל). מתוך 114 שנכחו במהלך הישיבה, לא כולם המתינו עד להצבעה, שנערכה כחמש שעות לאחר תחילת הישיבה, ומתוך הנוכחים, נתנו, כאמור, 78 קולם לאישור המסמך.

ההיעדרויות במוסד הרחב יותר של מפלגת העבודה, המרכז, הן, באורח יחסי, אף גדולות לעתים מאלו שבקרב חברי מזכירות המפלגה. על כך יעידו הרישומים המוסמכים של מפלגת העבודה המתייחסים לישיבות המרכז בחמשת החודשים האחרונים: מתוך 615 חברי המרכז, שנבחרו בועידת המפלגה לפני שלוש שנים, נכחו 503 בישיבה ב־22 במארס השנה, שבה נבחר מועמד המפלגה לכהונת נשיא המדינה (זו היתה הנוכחות הגבוהה ביותר עד כה); בישיבה שנערכה ב־5 באפריל ושהוקדשה לדיון בנושא הרפורמה האירגונית בהסתדרות, נכחו רק 185 מחברי המרכז; בישיבה שנערכה ב־10 במאי והמשיכה לדון באותו נושא, נכחו 205; בישיבה המיוחדת של המרכז לכבוד קאנצלר גרמניה וידיד המפלגה הסוציאל־דימוקראטית שם, וילי בראנדט, לא נערך רישום, אך מספר הנוכחים נאמד בכמחצית ממספר חברי המרכז; בישיבה שנערכה ב־12 ביולי, ודנה בשיטת בחירת המועמדים — נכחו 259 מחברי המרכז; בישיבת המרכז ב־19 באוגוסט, בה אושרו רשימות המועמדים לבחירות להסתדרות, היו 340 חברים; ואילו בישיבה האחרונה של המרכז, שנערכה ב־23 באוגוסט לשם אישור מצע ההסתדרות, ירדה הנוכחות לשיא — רק 91 מתוך 615 חברי המרכז (למעשה רק 601, משום ש־12 מהם נפטרו, ושניים פרשו מהמפלגה).

*

„פעיל מנהל מאבק שכולו שקר וכזב"

מאיר פעיל מנהל את מאבקו, בשם „מוקד", נגד מפ"ם, ב„מידע" שכולו שקר וכזב — טוענה הצמרת ההנהגה מפ"ם בתגובה להתבטאויותיו האחרונות.

תגובה חריפה זו באה, לאחר שורה של נסיונות מצד ראשי „מוקד" לפגוע במפ"ם „מתוך לתנועה", שהגיעו לשיאם עד כה בידיעה שפירסם בטאון מק"י „קול העם", ש„ראשי העבודה מציעים עיסקה לראשי מפ"ם על חשבון בן־אהרון". באותה ידיעה נאמר, כי לפי מידע שמסר מאיר פעיל בהנהלת „מוקד" — המשותפת למק"י ול„תכלת אדום" — שהגיע אליו ממקורות פנימיים במפ"ם, הובטח לאנשי מפ"ם שיקבלו תיק נוסף בממשלה הבאה, ואולי גם חבר כנסת נוסף, אם יסכימו לא „להרגיש" פולמוס כאשר יחולט שהמזכ"ל הבא של ההסתדרות לא יהיה בן אהרון, וישראשי מפ"ם טרם השיבו על „הצעות" אלה.

ראשי „מוקד", לפי התבטאויותיהם האחרונות, מתיימרים לחשוף את כל צעירות המתרחש אצל אחרים, אך ברוב הריצתם להציף את מצרכות הצעתונים בעולם־גירה מסולפת, לא מצאו לנכון להשכיל עדיין את זולתם מה סוד העיסקות הפנימיות ששישו ביניהם לבין עצמם לגבי זהותה האמיתית של ראשות רשימתם להסתדרות ולכנסת. עד כה מבשרים פירסומיהם כי מאיר פעיל הוא ראשון המועמדים של רשימתם להסתדרות ולכנסת. אך הם מסתירים מעיני הציבור, שאת אהרון הם פונים לרוטציה באמת הסכם ביניהם לבין עצמם; הם אינם מגלים אם אכן הסכימה מק"י לוותר על תפיסת המקום היחיד בכנסת, אם יישמר בכנסת השמינית, על־ידי איש מק"י שהחזיק בו עד כה; הם גם מצלימים את חילוקי הדעות שנים ישנם בין שני חלקי „מוקד", הן לגבי האופי הריאלי של צמרת הרשימה להסתדרות ולכנסת, והן לגבי דרכי הבירורים הפנימיים וההכרעות בתוך מרכז „מוקד".

ספה מהמתחולל בעיסקות „הפנימיות" שבוצעו ושלא בוצעו, בתוך „מוקד", מגלה עורכו של בטאון „תכלת אדום": „... מי שהיה בסניפים, באסיפות חברים, אכה כי בעיות רבות צריך מציקות על החברים, יש כמיהה לבירור, לליבון באשלות עקרוניות כמו ציונות, שטחים, היחס לבן־אהרון וכו'. אולם בתכנס „מוקד" בתל־אביב אין זמן לבירורים וצריך להולים מהר. ויום יום, החלטות חשובות מתקבלות בפורומים מצומצמים של שלושה או ארבעה... קורה לעתים שהכרעות לא מתקבלות בפורום המצומצם המשותף של ארבעה, אלא בפורומים עוד יותר מצומצמים של אחד או שניים, מאנשי מק"י... אנשי מק"י מאורגנים יותר. אנחנו לא; להם הנסיון, לנו אין; להם האמצעים, ולנו אין. הכלל שבעלי המאה הם גם בעלי הדעה עלול לקרום עור וגידים גם אצלנו"...

*

זה קרה, זה יקרה

* דמוקראטיה נוסח מפלגת־העבודה: גיורא לוין, עוזר של מזכ"ל ההסתדרות, ומפעילי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה, אשר ביקש — וקיבל — את רשות־הדיבור כדי להתפלמס בישיבה האחרונה של

(המשך בעמוד 19)

מי קיבל כסף?

חסניין הייכל – הקרבן הראשון של זכרונות מוחמד נגיב

מאת אהוד יערי

רק בעוד ימים אחדים יחלו להתפרסם בשני עתונים לבנוניים חשובים — „אל־הוואדיס" ו„ל'אוריין לה־ז'ור" — זכרונותיו של גנראל מוחמד נגיב. המהלך הנסערתי ביותר במסגרת הדה־נאצריזציה שמנהיל הנשיא סאדאת. אבל הקרבן הראשון כבר נפל. ואולי לא נפל ממש, אלא קיבל את סטירת הלחי הראשונה וצילצוליה מהדהדים ממרוקו ועד עיראק. מיודענו חסנין הייכל, עורך „אל־אהראם", מתגונן אמנם בשצף קצף. אבל החץ שירה נגיב פגע במטרה. הכביסה המלוכלכת יוצאת לרשות הרבים. חיסול החשבונות ההיסטורי מתחיל.

וזה סיפור המעשה.

ב־3 באוגוסט פירסם השבועון „אל־חוואדיס" ראיון שקיים עורכו סלים לוזי עם נגיב. לוזי זה, לשעבר שותפו של סאדאת בעריכת עתון מצרי, ידוע זה מכבר נגיב. הם העלו זכרונות מ־1948 והייכל הזכיר לנגיב כיצד מנע ממנו להצטלם כשרגלו על גופת חייל ישראלי. אבל נגיב סירב. לדבריו, לתבוע מלוזי לפרסם הכחשה בעתונו. הסיבה: סרטן הייכל. היא שהגנראל הישיש חושש לאבד את התמלוגים שהובטחו לו. ועוד מספר הייכל, כי לדעת נגיב אין כל רע בכך שעתונאי יעמוד בקשר עם גורמים זרים. לבסוף, מספר הייכל, קיבלתי את עצתו של סגן הנשיא ד"ר פאוזי וחוברים אחרים והחלטתי לא לנקוט צעדים נגד נגיב. אך כאן הוא ממהר להוסיף, כי גם לו יש „ניירות". ולא סתם „ניירות" אלא דו"ח שכתב בשעתו חסן תוהאמי על קשרי נגיב עם הביון האמריקאי. הרמז ברור. תוהאמי הוא כיום מזכירו של סאדאת. במלים אחרות: הייכל מאיים, כי אם ימשיכו לחשוף את סודותיו, ישלוף הוב את תולדות המהפכה. לבסוף הוא מספר, כי הייכל ניסה לשחד אותו בכסף בהציעו לתווך בינו לבין „טיימס", כדי שיקבל בשכר זכרונותיו 100.000 ליי"ש, פי כמה בשהוא מקבל ב„אל־חוואדיס". אך נגיב סירב.

השבועון הלבנוני גם פירסם סטינוגרמה של שיחת נגיב — הייכל בביתו של קולונל נדא. הייכל שהיה צבעני ומתוח צעק לעבר נגיב: „דבריך הם פסק דין מוות עלי. אתה צריך לעזור לי".

נגיב: אני מוכן לעזור. מה עלי לומר?

הייכל: אמור, שאלה אינם דבריך.

נגיב: הכיצד? הרי הדברים הם דברי.

הייכל: אמור, שסילפו מה שאמרת.

נגיב: לא סילפו.

חסניין הייכל

מוחמד נגיב

הייכל: אמור, כי היה זה קטע שלא לפירסום.

נגיב: אין זה כך.

הייכל: אמור, כי זה סיפור ישן ואינך זוכר אותו היטב.

נגיב: אינני שוטה זקן. יש לי דו"ח בכתב.

הייכל: אם כך, עלי לגשת למשפט.

נגיב: זה הדבר הטוב ביותר שתוכל לעשות, בני.

הייכל: איני רוצה להיות יריב שלך במשפט.

נגיב: אדרבא, הנה לאמת לצאת לאור.

מותר בהחלט לפקפק באמינות התיאור הזה. אבל אין ספק, שהייכל נמצא כעת במצוקה גדולה. בכל אופן, הוא זימן את עורכי הדין שלו לפגישה עם נגיב והתפתח שם מיקח קשה. עורכי הדין הכינו נוסח, שנגיב נתבקש לחתום עליו. נגיב סירב לחתום. הוא ביקש לקחת את הנוסח כדי להרהר ולהיוועץ בפרקליטו. הייכל סירב, משום שלא רצה להפקיד בידי אויבו מסמך מרשיע בכתב־ידו של עורך־דינו. לפיכך העתיק את הנוסח אחד מידידיו של נגיב.

ידידי נגיב הציעו אף הם להייכל „פשרה": להודיע שקיבל את הכסף מן הבולשת המלכותית בעד מודעות. הייכל דחה רעיון זה והפגישה נסתיימה בלא תוצאות.

מה שחשוב בכל הפרשה המרתקה הזאת הוא, שהנשיא סאדאת נותן גיבוי להשמצות על הייכל, כנראה כהכנה לסילוקו. ואחרי שישתתק הייכל — זו, כנראה, התכנית — יוכל לטפל, באמצעות נגיב, בצורה יסודית יותר בזכרו של נאצר וישכתבו את ההיסטוריה, כפי שנרשמה בידי הייכל. זה חלק חיוני בכל מערכת הדה־נאצריזציה: לתקן את האגדה, להאיר פינות חשוכות בחיי נאצר, להשתיק את מי שהפקיד עצמו על מורשתו. המסע רק מתחיל והרעש יהיה גדול.

כשונא־בנפש של הייכל. בכל הזדמנות תוקף השבועון שלו את הייכל בעקיצות גסות מתחת לחגורה. וגם את נגיב הפעיל לוזי (במצות סאדאת?) למטרה זו. מדוע, שאל לוזי את נגיב, מדוע סירבת ב־1953 להיפגש עם הייכל, אף כי היית מיודד עמו לפני המהפכה. נגיב כמובן יודע מה מצפים ממנו והוא משיב בקצרה: „ארבע פעמים סירבתי לראות אותו, משום שהמודיעין המצרי הגיש לי דו"ח־חשבון, בו נאמר שהייכל מקיים קשר עם האמריקאים ואף קיבל משכורת חודשית מעבור פחה" (ראש הבולשת של המלך פארוק).

„זה חלק — הייכל, רעו הקרוב של נאצר, ההיסטוריון של המהפכה והדובר הוותיק, לא היה אלא סוכן אמריקאי דאיש החצר.

כעבור שבוע בדיוק השיב הייכל במאמר ארוך ב„אל־אהראם". את נגיב תיאר כ„רוח רפאים מן העבר", איש שרק בדרך מקרה נעשה, לזמן קצר, מנהיג המהפכה.

הייכל סיפר, כי מייד לאחר הפירסום הפוגע ב„אל־חוואדיס" טילפן לנגיב והלה הבטיח לו, כי אין הוא אחראי למה שפורסם בשמו. עוד טען הייכל, כי נגיב העביר הכחשה דומה לאחדים מידידיו, בהם קולונל גילאל נדא, „מגיבורי מלחמת פלשתינה ב־1948". בביתו של נדא היתה, לדבריו, „פגישה מזורה" בינו לבין מאמתותו מסמכים שכנגד, ש־סאדאת, לא יוכל להכחיש את מהימנותם. ובכלל, אומר הייכל, אילו היה דו"ח נגדי, היו מגישים אותו לנאצר ולא לנגיב.

סלים לוזי ואלה העומדים מאחוריו והמכוונים אותו לא נשארו חייבים. ב־17 באוגוסט פירסם „אל־חוואדיס" את תשובתו.

מפי נגיב הביא השבועון הלבנוני גירסה חדשה על שיחותיו עם הייכל. נגיב אומר, שהייכל הטריד אותו בלי הרף בטלפון בתביעה להכחיש את האשמה שפורסמה בשמו. אך נגיב סירב. נגיב אמר, שהייכל אף איים עליו בפירסום הסיפור, כי קיבל מליון „שה מליון דולאר מן האמריקאים". אך הלוא הייכל כבר פירסם האשמה זו ולבסוף נאלץ לחזור בו ברבים ממנה, כשנגיב איים עליו במשפט.

נגיב אף כתב, כי ההוכחות לטענתו שהייכל קיבל שכר מן הבולשת המלכותית נמצאות במאמרים שהייכל פירסם באותן שנים ב„אחר סאעה" וכל אדם יכול לעיין בהם. הוא מספר, שגם נאצר ידע על דו"ח המודיעין בדבר קשריו החשאיים של הייכל. וכשהראו לו דו"ח זה אמר לאותו קולונל נדא: „מה אני יכול לעשות? האם אביא אנשים מבחוץ?" (במקום הייכל). נגיב דוחה את טענת הייכל, כי זכרונותיו הם חלק מ„מזימה חשאית" להכתמת זכרו של נאצר וכופר בזכותו לל־

סכסוך בחדרי הניתוח

אחיות חדר הניתוח נגד הסתדרות האחים והאחיות. טוענות: „לא מבינים מהות עבודתנו"

מאת יונה שמשי

שביתת אחיות חדרי הניתוח בכל בתי החולים בארץ מכוונת למעשה בראש וראשונה נגד הסתדרות האחים והאחיות. שכן לפני כחודשיים בלבד חתמה הסתדרות האחיות עם המעסיקים על הסכם שכר חדש, בנותק מהמסגרת של הדירוג האחיד. הסכם זה כולל את כל האחיות והאחים בכל מוסדות הרפואה לרבות אחיות בחדרי הניתוח. אלא שאחיות חדרי הניתוח אינן מרוצות מסיכומן בטבלת השכר החדשה ומשום כך פתחו בשביתה.

לדברי נציגי אחיות חדרי הניתוח הן נאלצו לשבות רק משום שעלו בתוהו כל נסיונותיהן להביא את הסתדרות האחיות להכרה בהצדקתן לדירוג גבוה יותר בטבלת השכר החדשה מזה שנקבע להם בהסכם האחרון. נציגי השובתות אומרים, כי עוד לפני כשנה העלו את הדרישה לקבוע לאחיות חדרי ניתוח דירוג גבוה יותר. נציגיהם תבעו מהסתדרות האחיות שנציגי חדרי הניתוח ישותפו במו"מ על הסכם השכר החדש עם ארגוני המעסיקים. תביעתם זו לא נענתה. במקום זאת נתקבלה משלחת אחיות חדרי הניתוח לשיחה עם חברי ועדת השכר של הסתדרות האחיות. לדברי נציגי האחיות השובתות הבטיחו הן מזכירת הסתדרות האחיות חמודה איש־שלום והן חברי ועדת השכר כל הצעת, כי אין להן מה לדאוג וכי תביעתן תועלה לדיון עם המעסיקים. רק כאשר פורסם הסכם השכר החדש ונמצא טבלת הדירוג החדשה, התברר להן שהתעלמו כליל מדרישתו.

אומרת רינה קלימן, אחות בחדר הניתוח בביה"ח על שם שיבא בתל־השומר: „השביתה שלנו היא על הבטחת מעמדה של אחות חדר הניתוח ולא על שכר וכסף בלבד. לדעתנו מקופח זה שנים מעמדה של האחות בחדר הניתוח על ידי הסתדרות האחיות והאחים, לעומת סקטורים אחרים במקצוע. אחות חדר ניתוח במרפאה הנרשה עבודה מקצועית פשוטה בהרבה מזו של אחות חדר ניתוח בבית חולים מדורגת בטבלת השכר החדשה בשתי דרגות גבוה יותר. אחות חדר ניתוח ליד מרפאה מדורגת בדרגה ד' לעומת דרגה ב' לאחות חדר ניתוח בביה"ח. הדרגה ההתחלתית היא א' והעליונה י"א. כל מי שמבין ולו מעט מאוד במקצוע הסיעוד יודע, כי עבודתה של אחות בחדרי הניתוח בבתי החולים אחראית לאין ערוך מזו של אחות במרפאה. זאת ועוד, כל אחות מוסמכת המסיימת את בית־הספר לאחיות מדורגת בדרגה א', מקבלת לאחר שנת עבודה אחת את הדרגה ב'. אחות חדר ניתוח נדרשת לעבור קורס בהמשך תשעה חודשים כדי לקבל הסמכה לתפקידה. היכן הגמול להשתלמות זו? יותר על כן: אחיות חדרי הניתוח היו משך כל השנים בקטגוריה אחת עם מיילדות. עתה נקבעה למיילדות דרגה התחלתית ד', בשתי דרגות גבוה יותר מאחיות חדרי הניתוח".

לדעת רינה קלימן נובע קיפוח זה מחוסר הבנה בהסתדרות האחיות למהות עבודתה של האחות בחדרי הניתוח בבתי החולים. „אני הרגשה, שיש כאן פשוט חוסר ידיעה ואי־הבנה מצד מזכירת הסתדרות האחיות", טוענת רינה. „עובדה היא כי איש לא טרח לבדוק מהות תפקיד בחדרי הניתוח. לדעתנו הדרגה ההתחלתית לאחיות בחדרי הניתוח צריכה להיות ד' בסולם של י"א דרגות, ובהתאם לכך יש להעלות את הדרגות גם לאחות האחראית, לסגניתה ולראש צוות. בטבלה שעליה חתמה הסתדרות האחיות נקבע, כי דרגתה של אחות, ראש צוות בחדר הניתוח, תהיה דרגה ד'; לסגנית האחראית דרגה ה' ולאחראית דרגה ו'. תביעתנו היא, שלראש צוות תיקבע דרגה ו', לסגנית דרגה ז' ולאחראית דרגה ח' — ה'. דרגה ה' ההיה בלתי מאויישת בשלב זה. יש התובעים דרגה ה' לאחות בחדר ניתוח לאחר חמש שנות עבודה, אם היא לא קיבלה תפקיד אחר."

רינה קלימן, העובדת בחדרי הניתוח של בית־החולים ע"ש שיבא, אמרה לי, כי נציגות אחיות חדרי הניתוח האמינה לתומה להבטחות הסתדרות האחיות, עד אשר התפרסמה טבלת השכר. „גם אז עשינו מאמץ בחודשיים מאמץ לשכנע את כל הגורמים הנוגעים בדבר על מנת לתקן את העוולה כלפינו. רק משנכשלו כל מאמצינו, הכרזנו על שביתה בת יוממה. ואז קראו לנו לשיחה עם המזכירה איש־שלום ודרשו מאתנו שלא לשבות והבטיחו כי ייכנסו אתנו למו"מ."

אלברטו אמרבי, אח בחדרי הניתוח של ביה"ח „בילינסון", אמר לי, כי בשיחה שהתקיימה ב־מ לבין אשר ידלין, חמודה איש־שלום והאחות הראשית של קופ"ח בלה שוורץ, שמע על נכונות מצד מרכז קופ"ח להיענות לתביעות אחיות חדרי הניתוח, אלא שבגלל החשש של מזכירת הסתדרות האחיות והאחות הראשית של מרכז קופ"ח, כי היענות זו תגרור תביעות דומות גם מצד אחיות במחלקות פסיכיאטריה ומחלות כרוניות, נסוג ידלין מהסכמתו.

בין כה וכה פרצה שביתת אחיות חדרי הניתוח בכל בתי החולים בארץ. נציגי משרד הבריאות נמנעו מלנקוט, עד כתיבת רשימה זו, כל צעד נגד האחיות השובתות בבתי החולים הממשלתיים. אך פנתה הנהלת קופ"ח לבית הדין האזורי לעבודה בבקשה שיורה על אחיות חדרי הניתוח בבתי החולים של קופ"ח לשוב לעבודה. הנימוק היה, כי שביתתן היא שביתה בלתי־מוגנת משום שהיא הוכרזה שלא על דעת הארגון היציג שלהן, היא הסתדרות האחיות. השופט אמנם נתן את הצו המבוקש המורה לאחיות חדרי הניתוח לשוב לעבודה. אך הוא גם מתח ביקורת חמורה על הנהלת קופ"ח. אומר השופט בפסק דינו: „... ובאשר להשתתפות בשביתה בלתי מוגנת, אף כאן אין לראות במשיבים מפירי חובה חוקית, באשר לא מצאנו בחוק יישוב סכסוכי עבודה הוראה האוסרת השתתפות בשביתה בלתי מוגנת... מוצאים אנו לעצמנו חובה להסב את תשומת לבם של אלה הנוגעים בדבר בקופ"ח, כי במקרה זה לא היה טיפול נאות בבעייתה של השביתה בטרם התפרוק. אנו רוצים להאמין כי לנגד עיניהם של אלה המופקדים על יחסי העבודה בקופ"ח עומד סבלו של הצבור הנזקק לשירותי חדר הניתוח. לצערנו לא ראינו במקרה זה, כי אכן כן הדבר".

מזכירת הסתדרות האחיות חמודה איש שלום אמרה לי, כי הסתדרות האחיות חתמה על הסכם השכר, קיימה אסיפות בכל רחבי הארץ ונפגשה עם משלחות של כל הסקטורים במקצוע. לאחר שוועדת השכר שמעה את כל התביעות מצד האחיות בכל הארץ, גיבשה לעצמה את הכללים, כפי שסוכמו בטבלת השכר החדשה בת י"א דרגות. „כגוף מרכזי המייצג את כל ציבור האחיות, חובתנו לראות את התמונה הכוללת ולא רק קטע אחד כלשהו ממנה. בהתאם לכך קבעה ועדת השכר — וזאת אישרו המזכירות ואף מרכז הסתדרות האחיות — כי שלוש הדרגות הראשונות בסולם מיועדות לאחיות מן השורה בכל המחלקות. פירוש הדבר, אחות מוסמכת שסיימה את ביה"ס לאחיות מדורגת בדרגה א'. כעבור שנה היא עולה אוטומטית לדרגה ב' וכעבור שלוש שנים היא עולה לדרגה ג'. לעומת זאת קבענו, כי אחות מן השורה בחדר הניתוח תתחיל מיד בדרגה ב'. בנוסף לכך מקבלת אחות חדר ניתוח סכום של 80 ל"י בעד ההשתלמות שהיא עברה. סכום זה צמוד למדד המחירים ולתוספת היוקר. יצויין עוד, כי אחות בחדר הניתוח עוברת את ההשתלמות על חשבון העבודה, ומקבלת שכר מלא".

אשר לטענה, כי מיילדות הוצבו בדרגה גבוהה יותר מזו של אחיות חדרי הניתוח אמרה מזכירת הסתדרות האחיות, כי הדבר נקבע לפי תוצאות של סקר יסודי שנערך על ידי המרכז למחקר כלכלי וחברתי של ההסתדרות ב־1967. חמודה איש־שלום אמרה, כי אחיות רבות ממקצועות אחרים מכירות בכך שהיה צורך לתקן את הדירוג של מיילדות. עבודתן עצמאית לחלוטין והן אחראיות באורח ישיר על יילוד, פרט למקרים של חשש לסיבוכים, בהם מוזעק רופא מיילד. אגב, אומרת מזכירת האחיות, התוספת של 80 ל"י משולמת לכל האחיות שעברו קורסי השתלמות בענפים: מיילדות, חדרי ניתוח, בריאות הציבור, פסיכיאטריה, מינהל וחינוך. זאת ועוד: המיילדות חייבות בדרישות מיוחדות, שהן חייבות לחדש לעתים מזומנות. הדרגה ד' שנקבעה להן מותנית בכך שהן מחזיקות ברשיון של משרד הבריאות וגם בתנאי שהן מעסקות ביילוד בלבד.

חמודה איש־שלום מדגישה, כי הסתדרות האחיות שחתמה על הסכם השכר החדש עם המעסיקים אך לפני זמן קצר, נאמנה לחתימתה. המזכירות המונה 23 חברים מורכבת מנציגי כל הסקטורים במקצוע והיא דנה בכל פרטי ההסכם מתוך שיקול כל ההשלכות המקופלות בסולם הדירוג. אין, לדעתה, מקום לשנות את מיקומן של אחיות חדרי הניתוח בכלל בסולם החדש. אלא שלדעתה יש מקום לבדוק את הנושא תוך כדי שיבוצם של האנשים בדרגות החדשות. בעת השיבוץ צריך להתחשב בכל נתון בקביעת דרגתו של העובד. כך, למשל, הועלתה אפשרות, כי אחיות בחדרי ניתוח, שהן אחראיות על תפעול חדר ניתוח, תפקיד שעד כה לא היה מוגדר, ישובצו בדרגה ד' של הטבלה החדשה, בהתאם לכלל שנקבע, כי דרגה ד' ומעלה מיועדות לבעלי תפקידים. יש האומדים את מספר האחיות שיזכו בדרגה ד' בהתאם לקריטריון זה ב־120 אחיות חדרי ניתוח מכלל כ־300 אחיות. ומובן שכל אחות חדר ניתוח, שתקבל תפקיד כמו ראש צוות, סגנית אחראית ואחראית על חדרי ניתוח, תינתן לה הדרגה בהתאם לכך כמו בעלי תפקידים אחרים במקצוע.

חבר המחלקה לאיגוד מקצועי, רחביה אופק, המחזיק בתיק האחיות אמר לי, כי אלה שמעלים את הטענה של השוואת שכר היסוד של האחיות לזה של הלבורנטים אינם מכירים את המציאות. שאמנם נכון, כי שכר היסוד של האחיות ירד בהשוואה לשכר היסוד של לבורנטים בשנים האחרונות. אבל עם זאת ישנם בשכר האחיות מרכיבים קבועים אחרים כמו תוספת בית חולים, תוספת השתלמות ותוספת מאמץ, שאינם כלולים בשכר הלבורנטים. מרכיבים אלה הם קבועים מדי חדש בחדשו. ר. אופק הדגיש את העובדה, כי הסכם השכר של האחיות הוכן ונחתם לאחר שקיימה שורה ארוכה של בירורים באספות כלליות של אחיות בבתי החולים בכל הארץ, לאחר קבלת משלחות של נציגי כל הסקטורים במקצוע, וגם לאחר דיונים ארוכים וממושכים במוסדות עד המרכז. רק לאחר אישור המרכז, שהוא המוסד הגבוה העליון של הסתדרות האחיות בין ועידה לוועידה, חתמה מזכירות הסתדרות האחיות על ההסכם עם המעסיקים. איתנה דעתה של ההסתדרות, כי את האחיות ייצג רק גוף אחד והוא הסתדרות האחיות. לא יהיה כל גוף אחר יציג ומוכר על ידי ההסתדרות זולת הסתדרות האחיות, אמר רחביה אופק.

בינתיים הועלו הצעות חדשות שאולי יאפשרו השגת הסכם עם אחיות חדרי הניתוח במסגרת הסכם השכר שנחתם לא מכבר.

„גם גנרל גיאפ יודע על בגידת מדינות ערב במחבלים"

מאת סופר „דבר" לענייני ערביים

„לכבוד לי להיפגש עם מפקד המהפכה הגדולה והמבליטה ביותר בעולם", אמר מנהיג „פתח" יאסר ערפאת למפקד הצבאי של צפון־וייטנאם גנראל גיאפ, בפגישתם בהאנוי ב־1970.

„אל תצטנע — השיב גיאפ — מאחורי צפון־וייטנאם עומדות בריה"מ וסין ואילו מאחוריכם לא עומד איש".

סיפור זה סיפר ערפאת בעצרת־עם בטריפולי שלשום, כדי להדגיש שגם זרים יודעים על „בגידת" הממשלות הערביות במחבלים.

הדרוזים והעלווים בגולן ישתתפו בבחירות להסתדרות

מאת יואב דר, סופר „דבר"

הפועלים הדרוזים והעלווים, תושבי רמת־הגולן, ישתתפו בבחירות להסתדרות.

מספר בעלי זכות הבחירה בכפרים אלה הוא יותר מ־400 וההסתדרות פותחת קלפיות בכל אחד מחמשת הכפרים ברמה (ארבעה דרוזים ואחד עלווי). המצביעים הדרוזים יצביעו לועידה ואילו הנשים יצביעו גם למועצת הפועלות.

מספר חברי ההסתדרות ברמה מגיע עתה ליותר מ־800. הסבה כי רק מחציתם משתתפים בבחירות היא ליקוי טכני שבעטיו לא הוטש זכות כל החברים וחלק הצטרף להסתדרות רק באחרונה. אגב, למפלגות ברמת הגולן לא הותר לנהל תעמולה.

רכשי לך מכונת כביסה אמינה ומשוכללת שתשרת אותך הרבה שנים. רכשי לך מכונת כביסה פיליפס שהיא פרי מחקר, ידע ונסיון של עשרות שנים בייצור מכונות כביסה.

- 18 תכניות כביסה – לבחירה
- כל התכניות מבוקרות באמצעות טרמוסטט
- יציבות נפלאה
- אפשרויות רבות לשמוש עם ה־ independent temperature selector
- תכניות כביסה לצמר עם תג הצמר הבינלאומי
- מפסיק מיוחד לכביסה ללא סחיטה.

לכי בעקבות חברותיך בארץ ובעולם ועשי את הקניה הטובה ביותר, רכשי מכונת כביסה פיליפס וקבלי את מלוא התמורה לכספך.

ניתן להשיג גם דגם קומפקטי TOP LOADING 3156 במידות 45×60×85 ס"מ

PHILIPS

פיליפס תמיד שווה יותר

לידיעת חברי ההסתדרות

יום עבודה מקוצר!

בהתאם להחלטת הועדה המרכזת של ההסתדרות מיום 5.8.73 יעבדו כל העובדים במוסדות הארגונים ובמפעלים המשקיים של ההסתדרות ביום הבחירות להסתדרות יום עבודה מקוצר עד שעה 12.00 כמו כן החליטה הממשלת ישראל על הסדר דומה לגבי כל עובדי המדינה.

בבחירות לועידה ה־12 השתתף קולך קובע!

הועידה ה־12 ועידת הפועלות | הועידה החקלאית מועצות הפועלים | הבחירות לועידת ההסתדרות ה־12 11.9.73

הצד השני של הדו־קיום

מאת ז'אן דניאל

כבר שהדבר יוראה פאראדוקסאלי, קיים קשר יציב בין ההתקרבות המואצת [illegible] לבין הרדיפה האחרונה של אינטלקטואלים פרו־מערביים, של ליברלים [illegible]. [illegible] הפיזיקאי אנדריי סאחארוב והסופר אלכסנדר סולז'ניצין [illegible] עם האמריקאים. [illegible]

אין זה מקרי, [illegible] הסובייטית־אמריקאית [illegible] במאבק [illegible] בין האידיאולוגיה הבורגנית לבין האידיאולוגיה הקומוניסטית [illegible] המועצות.

הסובייטים [illegible] הקאפיטליסטי לברית־המועצות. [illegible]

„איזאסטיה" [illegible]

[illegible] הסובייטים את המגעים ההדדיים [illegible] „האנטי־קומוניסטים באח"ב [illegible]

כאופורטוניסטים מובהקים רואים המנהיגים הסובייטים [illegible] לקבל מהקאפיטליסטים את כל אשר הוא מוכן להת להם [illegible]

העתונים יצאו למתקפה אידיאולוגית [illegible] „פראבדה" כתב [illegible]

בראז'ניאב, שנמנע לאחרונה מלהוקיע את הקאפיטליסטים או את האימפריאליזם, רק הזכיר בנאום שנשא באלמה־אטה, לפני כשבועיים, את המלחמה באידיאולוגיה הבורגנית. [illegible]

[illegible]

בברית־המועצות: בצד הפשרה פוליטית בחוץ — הקשחה כלפי פנים

[illegible]

טדי קיבל את מה שרצה

מאת טוביה מנדלסון

ראש עיריית ירושלים מרוצה מן ההמלצות לפיתוח העיר

[illegible] בשנה האחרונה כדי קולק על תכניותיו להעניק לירושלים תקציבים מיוחדים, כדי שתוכל להתמודד עם בעיותיה הבוערות, הנובעות [illegible] בקצב הפיתוח המואץ של העיר. לבסוף נפגש קולק עם ראש הממשלה [illegible] את בעיות העיר [illegible] ובצוקה בירושלים [illegible] לא נעדר סבים: כאשר עד מאה המיסים מליון לירות בשנה דרש קולק [illegible] בעתונות, כי קולק [illegible] ביעותיו הכספיות לבנין ירושלים באחד התנאים להסכמתו להיות מועמד לראשות העירייה בקדנציה הבאה.

אחרי הפגישה עם ראש הממשלה הוחלט [illegible] למנות ועדה, בראשות הממונה על התקציבים במשרד האוצר, ארנון גפני, שתפקידה היה ללמוד את צרכיה של ירושלים ולבדוק, אם יש מקום להיענות לתביעותיו של קולק. [illegible] בראשות גפני בבדיקת הנושא עוד לפני שפורסמו מסקנות „ועדת גפני" [illegible] ראש הממשלה לסייר בשכונותיה החדשות של ירושלים [illegible]. גולדה [illegible] התפעלה מהסיור ומהדברים שראתה ובשיחה, כשנכנסתה לבקשת עתונאים להשיב על שאלות, לא הסכת שבחים. אך חשוב יותר — בדבריה כבר רמזה ראש הממשלה על רוח המלצות ועדת גפני ועל הסיכויים, כי מסקנות הוועדה יצאו חן בעיני טדי קולק.

תגובתו של קולק באה השבוע, במסיבת עתונאים. במסיבה זו השתתף ארנון גפני שמסר [illegible] את מסקנות הוועדה, שזמן קצר קודם לכן נמסרו לראש הממשלה בפגישה שהתקיימה אצלה בהשתתפות כל השרים שלמשרדיהם יש נגיעה בנושאי תכנון ירושלים. בין השאר השתתפו באותה פגישה פנחס ספיר, י. ש. שפירא, יוסף בורג, חיים בר־לב, זאב שרף ושמעון פרס, וכן ראש העיר. באותה ישיבה עמדה ראש הממשלה על חשיבותה של ירושלים כבירת ישראל ועל צרכיה הדחופים, קיבלה את מסקנות הוועדה — שנתקבלו פה אחד על־ידי כל השרים — וכינתה כשה [illegible] ביהדה, שוב בראשות ארנון גפני, לבדיקת הנושאים, [illegible] התקציבים ולבצעם אחרי ביצוע התכניות שעליהן המליצה הוועדה. פנייתו של קולק לראש הממשלה בלפני כמה חודשים הולידה תכנית חומש לירושלים.

בירושלים יש המעריכים את העבודה שעשה הצוות של גפני כמהיר, היסודי והמבצעי ביותר שנעשה לאחרונה על צרכיה של ירושלים ועל עתידה. [illegible] כי הוועדה השקיעה מאמצים רבים, [illegible] רק בעוד חמש שנים אפשר יהיה [illegible] — אכן בוצעו ואם כן, אם אמנם התאימו לצרכיה של הבירה.

אחרי שורה של בדיקות ומחקרים קבע הצוות, כי נקודת המוצא להמלצותיו יהיה גידול שנתי באוכלוסיית העיר בחמש השנים הקרובות כדי ארבעה אחוזים. קצב גידול זה עוד גדול, למעשה, מקצב גידולה של האוכלוסיה עד עתה. משמעותו היא כי ב־1977 תמנה אוכלוסיית ירושלים 381,000 תושבים ערבים ויהודים. מהמלצות הוועדה מצטבע, כי בכוונתה היה, בין השאר, להמליץ על גידול מואץ של האוכלוסיה כדי להגדיל את מספר תושביה היהודים של ירושלים, אף כי ארנון גפני אמר במסיבת העתונאים, כי הוועדה לא ניסתה למצוא פתרון לבעיה דמוגרפית לא־רצויה, שעלולה להתהוות בירושלים. מנקודה זו, קצב גידול האוכלוסיה בעיר, נובעות למעשה כל המלצותיה האחרות של הוועדה. ההמלצות מתחלקות לכמה נושאים, שהעיקריים בהם הם: שיכון, תעסוקה ובעיית התחבורה בעיר. בשיכון, קובעת הוועדה, תידרש בנייה של כ־1500 יחידות דיור בשנה, כדי לספק את צרכי העיר. אך עם זאת מציינת הוועדה, כי לאור קצב הבנייה המואץ בירושלים בשנים האחרונות, לא זו בלבד שנושא זה לא יהווה בעיה, אלא ניתן יהיה להעביר משאבים שנועדו לבנייה כמגורים לצרכים אחרים — כמו בניית בתי ספר וכדומה. בעקבות הבדיקות והמחקרים שערכו חברי הוועדה הם גם ממליצים, לחמש השנים הבאות, לבצע תכניות שיקום של שכונות מצוקה שהדיור בהן פגום ותנאי החיים — ירודים. בירושלים יש שכונות רבות שמצבן זועק לעזרה, ואפשר שהמלצה זו, בתוספת התקציבים הדרושים, לביצוע, יביאו לזירוז השיפור בכמה מהשכונות הללו. בנושא השיכון לא התעלמה ועדת גפני ממזרח ירושלים והמלצתה כוללת בנייה במזרח העיר להרחבת הפרברים של הבירה. הוועדה ממליצה הן על בנייה ממשלתית — שיכונים — והן על עידוד הבנייה הפרטית במזרח ירושלים. גם ההמלצה בדבר שיקום שכונות שמצבן גרוע אינה פוסחת על שכונות ערביות ודגש מיוחד יושם על הרובע המוסלמי בעיר העתיקה. בנושאים האחרים — כמו תעסוקה — ממליצה ועדת גפני על פיתוח תעשיה עתירת מדע בשטחים שיועדו במיוחד לכך.

בהמלצות גפני שנמסרו לעתונאים, לא נמסרו כל „מספרים", כלומר, לא נאמר כמה יושקע בשנים הקרובות בירושלים, אחרי כל ההמלצות הללו ועל רקע תביעתו של ראש העיר. בהשיבו לשאלות בנושא זה, אמר גפני כי לא היה טעם לקבוע סכומים, מאחר שגודל התקציבים נקבע מדי שנה. מכל מקום מתוכן ההמלצות ומשביעות־רצונו של טדי קולק, יש להניח כי ירושלים תיהנה בשנים הבאות מתקציב מיוחד, שגם אם לא יגיע ל־150 מיליון לירות, יהיה בו כדי סיפוק צרכיה של העיר.

שתי שאלות נותרו, לדעתי, פתוחות, והתשובה להן תינתן כנראה בשנים הבאות. שאלה אחת, נשאלה על־ידי עתונאי והיא הופנתה לראש העיר. מהמסקנות של ועדת גפני, שאל, מתברר כי לעיריה יוזרמו עתה כספים רבים. כלום תדע העיריה, כה לעשות בכל הכספים שיוזרמו אליה? שאלה זו יש לה חשיבות מרובה על רקע הבקורת שנמתחת מפעם לפעם על העיריה בנושאי תכנון. אין זה סוד, כי המנגנון של עיריית ירושלים — אף שהוגדל בשנים האחרונות — אינו מסוגל תמיד להתמודד עם הבעיות הרבות שהתעוררו בעקבות הפיתוח המואץ של העיר. בנושאים רבים עדיין לא הושלמו התכניות ובנושאים אחרים — יהיה צורך לבצע שינויים בהם. תשובתו של קולק היתה, שהעיריה תדע מה לעשות בכסף ותוכל לפתור בעזרתו את בעיותיה. נראה, כאמור, כי התשובה המדוייקת לשאלה זו תינתן רק כשניתן יהיה לבחון בעוד כמה שנים כה אמנם עשתה העיריה בתקציבים המיוחדים שהועמדו לרשותה.

גנדי

מאת שמשון עופר

אלוף רחבעם זאבי

עם סיום שירותו הצבאי של אלוף רחבעם זאבי, בסוף החודש הזה, תפרוש מהנוף הרוחני של צה"ל אחת הדמויות הססגוניות בו. האלוף, שנתפרסם בכינויו „גנדי" הוא מאותם מפקדים בכירים שמפריחים ובבקיא תמידי דעים במיבחר אחד: להתנצל מפני אי־אפשר. בדרכו הצבאית דומה היה לא אחת, כי הוא הולך כאל כוכבי, באורח דיבורו, בגינוי ובמעשיו, שכבה בהם הודהד בקולות שונים בשה ובצוותא אחת.

גנדי, שנולד ב־1926 בירושלים והיה חבר באצ"ל, התגייס לפלמ"ח בגיל 17 וחצי. בהיותו בן הכשרה בגוייסת בגבעת־השלושה, נכנס יום אחד לחדר האוכל בגילת ראה, צעד כדין לבן ומוכך אחריו עז — ובאותו רגע דבק בו כינויו שלא עזב אותו לרגע בכל שלבי קידומו בצה"ל.

אלא שלא מעשי הקונדס ואף לא אמרות השפר המהוססות כלשהו פילסו לו את דרכו. צה"ל היה צבא להם כיום הקמתו. גנדי, שעבר עד בפלמ"ח קורס מפקדי כיתות וקורס מפקדי מחלקות (בג'ורה), שימש ביום הקמת המדינה כמפקד מחלקה בקרב בלכיה, שנועד לקדם את הפלישה הלבנונית. על מחלקתו הוטל להחזיק מעבר עד הערב נוכח הדחף הכבד של הכוח הלבנוני — העדיף בכלי נשק ובאנשים — כדי לאפשר את נסיגת הגדוד. המחלקה מילאה את המשימה, אף כרבים באנשיה נפגעו. תוך כדי קרב החיפוי תמר נודע לגנדי, כי אותה עת הוכרז בתל־אביב על הקמת המדינה.

כתפקיד כ"ס בגנדי הראשון היה לקצין המודיעין של חטיבה „יפתח" וכאן ניתנה לו האפשרות להביא לידי ביטוי בלא את כושרו כסייר. לאחר שבעד בצד ניסף בשילום התפקידים — קצין מבצעים של חזית הנגב — יצא לקורס מפקדי גדודים ובפיקודו של יצחק רבין, אחרי שכיום קודם זה עבר כן הצפון אל הדרום והיה לקצין מודיעין פיקוד־הדרום. אלוף הפיקוד היה משה דיין.

לאלוף זאבי זכור הדאל בצירוף אחד משיחותיו הרבים באותם ימים. כאשר יחד עם אלוף הפיקוד נתבקש לפתע ביהודה מבצרי השטח, כי הירדנים עברו את הגבול, רק הגבורות שהגיעו למקום הזה את דיין וגנדי מה־הויה".

גנדי חזר לצפון, הפעם כמפקד גדוד ב„גולני". בתפקיד זה נכון לו קרב עקוב מדם — כיבוש תל־כוזילה שעליו השתלטו הסורים. תוצאות קרב זה לא ירדו ימים רבים מכותרת העיתונים של המפכ"ל והביאו בסופו של דבר ברירה רבה לפיקוד כערכה בצה"ל.

ב־1953 עבר גנדי למטכ"ל, שבו נתמנה לראש ענף המבצעים. במסגרת תפקיד זה הצטרף לרבות כפעולות התגמול, שאיפיינו אותה תקופה שקדמה למבצע „קדש". כיד לאחר המלחמה היה בין הראשונים שהתפילו [illegible]. עם הגיע את דגל ישראל לאחר ניתנת בים צה"ל בספר האורחים של הבנזר.

גנדי, שבעת מבצע סיני היה ראש מטה פיקוד הדרום, חזר למטכ"ל עד לבואו להשתלמות בבית־הספר לפיקוד ומטה של נאט"ו בצרפת. עם שובו נתמנה לראש מטה בפיקוד המרכז. תפקידו הבא הביא פעם נוספת לו בחקר התכנון המטכ"לי — בתפקיד שזר ראש אג"ם במטכ"ל. תפקיד זה מילא בשלוש השנים שקדמו למלחמת ששת הימים והוא כך התמנה לו בפברואר 1967, על־ידי הרמטכ"ל דאז יצחק רבין, דרגה אישית של אלוף. בתפקיד זה כיהן במהלה לצידו של חיים בר־לב ואחר־כך לצידו של עזר וייצמן במהלה זו במלחמת ששת הימים. לפני קצה יותר מארבע שנים, ביולי 1968, קיבל אלוף זאבי לידיו את פיקוד המרכז. תקופת פיקודו על גזרה זו כללה את ימי הקרבות הרבים בחזית הירדנית ואת הרדיפות המפורסמים בבקעת הירדן. כאלוף הפיקוד השתדל לא להסתייג אף אחד כזה אלא נהג להשתתף בהם אישית בגליתו מחדש את הבולשיים במצבר הימים של גנדי הסייר.

בדומה למפקדים בכירים אחרים, הטביע גם אלוף זאבי חותם אישי בדרכו של צה"ל המשתכם בהודעה רבים במושג המיוחד הקרוי „גנדי".

האם הם צוחקים ממך?

הם חושבים — שתצביע בעד המערך, בגלל יצחק בן־אהרון, מפני שאתה מסכים עם בן־אהרון בעניינים רבים.

הם רוצים — להשתמש בבן־אהרון כמו בנייר־אריזה יפה, כדי לעטוף את הסחורה הקלוקלת של גולדה, ספיר ודיין.

אבל

לא האריזה חשובה, אלא הסחורה שבתוך האריזה.

קול הניתן למערך

אינו קול לבן־אהרון!

קול למערך — הוא קול לגולדה, לספיר, לדיין, לאינפלציה דוהרת, לרמאות של תוספת־יוקר, למלחמה בלי־סוף, לחברה שבה מתעשרים הפרוטקציונרים ויורד הערך הריאלי של שכרך.

שליטי המערך — כבר החליטו מזמן לסלק את בן־אהרון הסדרן אחרי הבחירות, ולשים במקומו עסקן נאמן, שיהפוך את ההסתדרות שוב למכשיר צייתני בידי ממשלת ספיר.

האם תיפול בפח?

אתה מכיר אותם!
אתה מבין את הסכסים!
אתה יודע שזוהי אחיזת־עיניים!

לכן תאמר להם:

צוחק הצוחק אחרון!

אנשי העולם הזה — כוח חדש, שי"ח, האופוזיציה במק"י, החברים הלוחמים בוועדי־עובדים, כבר הוכיחו שאפשר לקום ולהיאבק בשלטון הבוסים. הם התלכדו עכשיו להקים ביחד בהסתדרות

אופוזיציה לוחמת.

יעילה ופעילה!

הצטרף למאבק! הצטרף אלינו!

מרי וחזית השמאל ש

בן־אהרון הדיע „עוז לסתדרות" [illegible] רקיעה אמיצה, אפילו הן לא־פופולאריות.

וכיום? איש אינו מבטיח שישאר.
מפיצים שמועות שסיכוייו טובים יותר אם יביא מספיק קולות.

אשרי המאמין!

תביעתו של בן־אהרון לעצמאות ההסתדרות נשארה בגדר תביעה.

זכותו בכך שהעלה אותה ואנו נתמוך בה בלי קשר לפופולריות שלה, שלו, או של המערך.

אך למרות זכותו זו נקרא לפועלים, לנוער ולאינטליגנציה להתחיל להדוף את שיטת־המחשבות והלחצים המקובלת במפלגת־העבודה במהלך החברה הישראלית!

אנו נקרא להם להצביע בעד „מוקד" — „קנ"

„השינוי מבפנים" —

משאיר למערך אותם הפנים!

ומה שנחוץ — זו דחיפה שמאלית מבחוץ!

הצבע מוקד קנ

הסופר עמוס עוז:

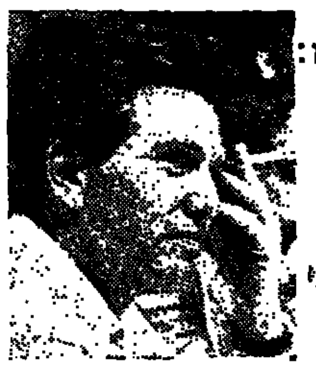

מדוע אצביע בעד „מוקד"

(קטעים ממכתב)

לחברים שלום,

לפני חודש כתבתי, כי מצע „מוקד" הוא בעיני מסמך נבון ונקי, המשקף את רוחה ובזנה של התנועה הנבונה. — — —

כעת מחליט עמי להצביע בבחירות הקרובות בעד „מוקד".

„מפלגת העבודה" הולכת ומתרחקת מעצמה ומספחת ימינה. — — —

אינני בטוח שמדיניות אחרת מצד הממשלה היתה משיגה שלום עם מדינות ערב. אבל אינני מהסס להגיד שבינתיים מכתיבה המדיניות הזאת את האורחים ומפיצה גברתנות, ציניות והדקנות בכיבוש.

לצד התהליכים האלה מתרחשת גם השחתה של הדגניות לעוול: עוני ומצוקה ותוקפת־מחר מכאן, התעשרות מדהימה של בעלי־גוף שהמבים שגילו את הדרך לעשות כסף טוב, מהר הרבה, שיהיה וזהו, מה יש, אחרים לא יותר טובים, שמה מבוחרר לא יחזור, שום דבר לא יחזור, מה ששלי שלי ומי שאין לו אין לו. רק כך זרק בכוח. — — —

אולי רק מיעוט ב„מפלגת העבודה" בשתף כך. אבל על האחרים, לרבות מנהיגים ראויים ושקולי־דרך, הוטל בין כצור. המהלך הגס והציני שהודף בנחי אחד את תביעתו של לובה אליאב לקיים בירור דמוקראטי חופשי על המצע — היווה בשבילי מסמר אחרון. עדיין אני מאמין שרבים בבין נציגי „מפלגת העבודה", לרבות כפיים, לא ייכנעו בלי מאבק אם יבואו הדברים לידי מבחן חד. אבל, לא אצביע בעדם בפני שאינני רוצה להלך את קולי בינם לבין אלה האחראים למדיניות הנוכחית. — — —

צירי „מוקד" הם אנשים שודאי לי כי לא יתמכו במיפתוחים פרועים, בהנצחת המצר [illegible] כלפי [illegible]. אצביע בעדם. — — —

ראוי להתמך באלה המסמכים לנבית ולהציל את תנועת העבודה מידי אלה שהולידוה עד כאן.

חולדה 29.8.73

התפקד לעזרת „מוקד" ([illegible]) גזור ושלח לת.ד. 100 ת"א.

מבקש חומר הסברה ☐ מבקש להשתתף בחוג־בית ☐ מוכן לארגן חוג בית ☐ מוכן לסייע עם מכונית ביום הבחירות ☐ לסייע בטלפון שלי ☐ לתת מקום מפגש ☐ לעבוד ביום הבחירות בקלפי או בעבודה אחרת ☐ שם ______ כתובת ______ טל. ______

חבר הסתדרות! תן סיכוי לשינוי! הצבע

חל
טעמ

הליכוד
גח"ל
הרשימה הממלכתית
המרכז החפשי
בהסתדרות

ההדפס האמנותי בישראל כיום

מאת אריאלה הראל

[illegible]

בהוצאת
המוזיאון לאמנות הדפוס
ומפעלי נייר חדרה
הופיע ספר
אמנות הדפוס
400 שנה לדפוס העברי
בארץ־ישראל
מאת יוסף אוליצקי

„החיבור, שנשען על תעודות ומסמכים, עשה חיבור על דרך השווה לכל נפש, על שהוא דומה כמין רומן הנקרא מאליו" — ניבא לספר מאת פרופ' דב סדן.

הספר זכה בפרס „יד בן־צבי".

הספר נדפס בהידור רב, על נייר משובח, והוא מכיל 416 עמודים מלאים מאות תמונות ומסמכים ונוסף 58 עמודים צבעונים המדגימים את יכולת הדפוס בארצנו.

מחיר הספר — 50 ל"י.

להשיג בחנויות נבחרות ובמוזיאון לאמנות הדפוס בצפת.

הפצה ראשית:

בית עלים בע"מ, קרל נטר 3, טל' 623959.
למוסדות, מפעלים ולחברי הקרן להשתלמות בענף הדפוס הנחה באמצעות מזכירות האיגוד הארצי של פועלי הדפוס ומזכירי האגודות בערים.

דבר לפרסום
הכוח החדש

חבצלת החוף

בישכנוס אלול, ימי הקיץ מתקצרים והוא עצמו מתכונן להיפרד מאתנו, עלינו להיפרד מצמחי הקיץ המפנים את מקומם לפרחי החורף. נפנה את המבט אל הגדול והמרשים מכל פרחי הקיץ: חבצלת החוף.

עדיין לא גמרנו לחסל את כל החוף שלנו, על חולות וגבעות הכורכר שלאורכו, לפיכך נותרו פינות שבהן יכולה החבצלת לצמוח ואף להגיע לפריחה. אכן, היא הכינה את עצמה מיליוני שנים ל־

בשדה

זיים בתנאים קשים: חול נודד ברוח הקובר אותה או נגרף מעל הבצל שלה; אוויר מלא רסיסי מלח, קרקע חולית יבשה בשכבות העליונות ועוד כהנה וכהנה.

המנגנון העיקרי שבזכותו התגברה החבצלת הוא בצל גדול, המעמיק בחול ונאחז בו בעזרת רשת נאספה של שורשים עבים וארוכים. הבצל הזה מל־מטה, יחד עם גוש העלים הירוקים מלמעלה, יוצרים משהו יציב אפילו בחול.

במשך החורף שרויה החבצלת בתרדמה. יש שכל העלים מתייבשים, ורק מבצל ניתן לשמור על קיצניו, ויש שגם העלים נותרים ירוקים. על כל פנים פרחים אין, ועוברים גם כמה חודשי־קיץ חמים עד שניצן הפריחה מוצא את העונה מתאי־מה לו לבקוע בין האדמה, לעלות אל פניה ולפ־רוח.

הניצן הסגור, הבוקע מתוך הקרקע ממש בראש יהודה, היא דבר מרשים. בתוכו מצויה הפרחת של־מת מקופלת היטב ועטופה בקרום. קרום זה, הבוקע את כל שכבת החול או הכורכר, נלחץ בלמסת בכוח נצום של תאים גדלים. לכאורה אין קשר בין העלים בין התפרחת, כל־כך רב ההבדל בקצב צמיחתם במועדיה.

לאחר שעלה הניצן הסגור כולו נבקע המעטה (הקרוי מיתחל), וקבוצה שלמה של פרחים סגו־רים יוצאת לאור עולם. יום יום נפתחים פרחים מתוך התפרחת הזאת. כל אחד מהם רואה את אור השמש יום אחד ומסיים בזה את חייו. תוך אותו יום עליו להיות מופרה, כדי להבטיח את העתיד. כל התפ־רחת כואת ממשיכה את פריחתה ימים אחדים, עד לאחר הפרח האחרון. בצל אחד (למעשה בצלים אחדים הקשורים יחד־כגוש) יכול להוציא מתוכו תפרחות אחדות, ולפיכך לפרוח תקופה ממושכת.

הפרח הבודד גדול, לבן, וצורתו מושלמת לעין. העטרת שבתוכו והשחלה העלית מסגירים את המש־פחה: משפחת הנרקיסיים. הפריחה מיולי ועד אוק־טובר, וכמעט לכותר לציין כי החבצלת הינה צמח־בר מוגן. כל זמן שהציוויליזאציה המשתוללת באי־זור החוף לא תחסל איתה היא תנסה לעשות את שלה, כמימים ימימה.

עזריה אלון

אוואנגארד מקומי

מאת ניצה פלקסר

גאלריה ריגה, ירושלים

פגישתי עם תצוגת הגאלרית הולידה בי משאלה שירבו כמו־זה. מוצגים בה ממיטב האמנים, שתרומתם לאמנות העכשווית הע־ניקה את ישראל על מפת התופ־עות המייצגות כיווני־מחשבה בני־זמננו. האוסף לוקט בידיה הא־מנות של בעלת הגאלריה ברטה אורדנג, ונעשתה כאן בחירת קפ־דנית של אמנים הנמצאים בתה־ליך המתקדם של יצירתם, ועם זאת תוספים את התחבטותם בש־אלות מהות האמנות. הגישה הר־ומאנטית, שנבעה מן התנאים הלוקאליים המיוחדים של העבר, חדלה להיות גורם מעכב.

המקריות איננה שלטת כאן. אפשר להגדיר את ברטה אורדנג, הניצבת מאחורי הקו שגיבש, כ־„מכורה לרעיון". מהצהרותיה, ה־בשלימות את התלוי על הקיר, מתברר שהאסתטיקה היא אחד משיקוליה. אך אין היא השיקול היחיד, קיימת גם המחשבה, רא־יית היצירה כנובעת, מוספעת, או מתבססת על תופעה הצומחת מ־תוך דיאלוג של האמן עם קטע מן המציאות המועתק אל המש־טח הנתון ונוצר יחס חדש בין ניסוח הבעיה המוצגת לדרכי פת־רונה.

רוב האמנים המוצגים בתערו־כה שייכים במידת־מה לדור הא־מנים המושגיים. אולם מעבר ל־אספקטים המושגיים של מצב קיי־מים אירועים חזותיים טהורים, ה־נמדדים באמות־מידה קומפוזיציו־ניות. כל אמן מקיים דו־שיח עם מלכודי יצירתו, כדהים לראות איך נוצרה כעין הידברות בין היצירות המוצגות, ונדמה לי ש־זה כעיד על התגבשות יסודות בני־קיימא, וזה שהוא כאן הוא ציורם יחד.

בני אברהם נוגע מן האספקטים המושגיים של המצב לביטוי ה־חזותי, ומילם רב קו מקדרי. הוא תופס מימד צבעוני בפני הדגני השמש במסך יחיד תמימה והפיק. על־ידי דרגות הצבע הדהוי, אינ־פורמציה על שינויי עוצמת הק־רינה ועדות על משך הזמן שחלף מעלות השחר ועד שעת בין־השמשות.

יהושע נויישטיין חוקר מצבים אפשריים של הנייר ויחסו לעצמים ששמים עליו. התדיינותו עם ה־נייר הקרוע מגדירה מצבים חד־שים שנוצרו עם החלפת קטעים והעברתם ממקום למקום. המעקב אחר המתרחש הוא חלק מהקומ־פוזיציה.

נקודת־המוצא בעבודותיו של שלמה קורן (המציג עתה ברחבת מוזיאון ישראל) היא הרעיון. עבו־דותיו נותנות לחבור מובנו, על ידי מיזוג המושג עם ההיבט החזותי שלו. בפסלים ה־ענקיים שבמוזיאון קשה לראות מה שרואים במבט צדודי בעבודו־תיו הקטנות: התחות מירבית של פיתולי פרופיל בחלל. יתכן במ־[illegible]

יחוד רישומיו של קורן, שבהם מועתקות הדינאמיות העצורות ב־ריבוע המוחתם למרובע חשכן. היימות בין חלל פוזיטיבי וחלל נגאטיבי, הקיים בפיסולו, כ־פיע גם ברישומים.

מרחבי תנוף מדברים אל הצופה מציורי השמן של מיכאל גרוס. הוא יודע לתמצת אותם בלי ש־יאבדו מעוצמתם. המתח בעבודתו נובע מתעמדת התרחשות מקרית בנוף במצבי־עימות צורניים.

קופפרמן מיוצג בעבודות המ־זוהות עם כתב־ידו האישי, המ־חולל אפקטים צורניים על־פני משטח המוגדר בצבעוניותו. מש־טחי־הצבע המונוכרומיים מרושתי הקווים חושפים את מרכיבי־היצי־רה. בעבודות אחרות שלו נעלמו המשבצות, הנוצרות על־ידי די־שות, והמשטח כולו קודש לצ־ביעה הטהורה.

ברטה אורדנג היא כ„שגרירת אמנות ישראלית" בניו־יורק, ותע־רוכותיה מעוררות עניין במוזיאו־נים של ניו־יורק. גם התערוכה שלפנינו תנדוד אל מעבר לגבו־לות הארץ ותצטרף אל תשע ה־תערוכות הקודמות. הנזקקות לז־כותה של ברטה אורדנג, שהביאה לעולם משהו מן החדשנות ה־ישראלית. שערי המוזיאון גוגנ־היים בניו־יורק נפתחו בפני ציור של יהושע נויישטיין, העוסק ב־בעיות נוף, ציור־שמן גדול של מיכאל גרוס, ציור בצבעי־מים של זאריצקי ועבודות של קורן, קו־ספרמן ובני אפרת. המוזיאון לא־מנות המודרנית קנה ציור בצבע מים של זאריצקי משנות ה־20, שני רישומים של קופפרמן וכן נויישטיין, מיכאל גטלין ופנחס כהן־גן, חשוחה עתה בקרחונים הצפוניים של אלסקה וקובר שם עבודות משלו. האין זה מזכיר את המצרים הקדמונים שטמנו את שכיותיהם בחום תלוהט?

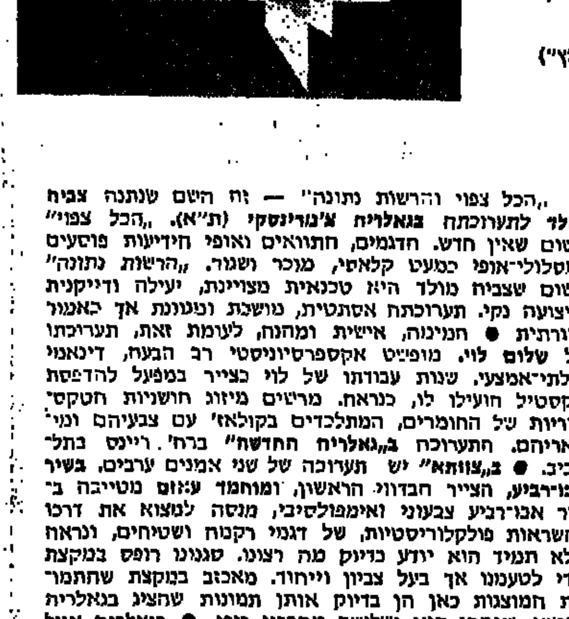

צבית
מולד
„נקודה מוארת"
מתערוכתה
בגאלריה
צ'מרינסקי
(ראה „מיקבץ")

● „הכל צפוי והרשות נתונה" — זה השם שנתנה צבית מולד לתערוכתה בגאלרית צ'מרינסקי (ת"א). „הכל צפוי" משום שאין חדש. הדגמים, התוואים ואופי הזיקות פוסעים במסלולי־אופי כמעט קלאסי, מוכר ושגור. „הרשות נתונה" משום שצבית מולד היא טכנאית מצויינת, יעילה ודייקנית וביצועה נקי. תערוכתה אסתטית, מושכת ומעוננת אך באמור שיורתית ● חמינוה, אישית ומהנה, לעומת זאת, תערוכתו של שלום לוי, מופיט אקספרסיוניסטי רב הבעה, דינאמי ובלתי־אמצעי. שנות עבודתו של לוי כצייר במפעל להדפסת תקסטיל הועילו לו, כנראה. מרטים מיזוג חושניות הטקסט־טוריות של החומרים, המתלכדים בקולאז' עם צבעיהם ומני־תאריהם. התערוכה ב„גאלריה החדשה" ברח' רייגס בתל־אביב. ● ב„צוותא" יש תערוכה של שני אמנים ערבים, בשיר אבו־רביע, הצייר הבדווי הראשון, ומוחמד עאזם מטייבה ב־שיר אבו־רביע צבעוני ואימפולסיבי, מנסה למצוא את דרכו בהשראות פולקלוריסטיות, של דגמי רקמה ושטיחים, ונראה שלא תמיד הוא יודע בדיוק מה רצונו. סגנונו רופס במקצת מדי לטעמנו אך בעל צביון וייחוד. מאכזב במקצת שהתמור נות המוצגות כאן הן בדיוק אותן תמונות שהציג בגאלרית אופעא, שפתחו חוא ושלושה מחבריו ביפו. ● בגאלריית אנגל בירושלים, מציג אריה ימבורג חבר קיבוץ רבדים, גראפיקה אמנותית. העבודות מצביעות על רמה טכנית גבוהה, אולם לא ניחונו בנקוריות יתרה. סוגי ההדפס נחלקים לחדפסי־משי, תחריטי נחושת ואקוואטינטה. בהדפסי־המשי בולט הנקיון הצורני ואילו בתחריטים קיימת איכות חומרית ניכרת, וחי־סוד הדומינאנטי הוא הקו הגראפי. ● בבית האמנים בירו־שלים, מציג מרדכי רוזנשטיין ציורי־שמן ונואש. התערוכה בקומת הביניים של הבית, ואילו הקאלריה החליפה את עבודות אמני ירושלים, המוצגות בה דרך קבע, בתערוכת מיניאטורות. ● הגאלריה לאמנות חדישה במצודת הנמל בקיסריה, חוגגת את פתיחתה בתערוכתה של גיזי זילבר חברת קיבוץ רביבים. המציגה אריה־אמאיל אנונותיים.

בגליון זה

- ראיון עם שלמה ניצן — מאת ש. שפרה
- שירים מאת מ. ויזלטיר; סיפורים מאת בנדטי.
- עממי, רומנטיקון מר מאוד — בשירים קרואים למנחם בן.
- סיכום הפסטיבאל הישראלי הי"ג — חנוך רון.
- על ספרים: ישראל המאירי, חנה הרציג, יעקב גורן.

נ. ז. ולפובסקי - לגבורות

(נאום שלא נאמתי)

מאת מנחם דורמן

בפתח מחזור־השירים „במסילה חדשה", שהוא מדור שני בספרו של מ. ז. ולפובסקי „שירים ופואי־מות", הציב משוררנו, בעל הגבורות, שיר הנושא את השם „משירי עולה" — ובהכליל ציון של מקום וזמן: „בין יפו לרחובות, תרפ"א". שיר של עולה חדש מלפני שישים ושתיים שנה. ויש בו בשיר הזה, שלהט — חפילה, משום דיוק אוטוביוגראפי מופלא. אומר האיש:

„לא בין שופטי־עם אשב, לא עם הולכי בגדולות,
לא עם נושאי־אמרים.

כי אספת אבנים או באת אתפר חמר —
אלה, אעבר באדמה;
אשא עמק תוגתי, אהיה רגב קט אפר
עם כל רגבי אדמה".

זה היעוד שהועיד לעצמו ולפובסקי הצעיר וזה הנדר שקיימו מאז ועד היום. גם לאחר שהמיר כלי־עבודה של בנאי או של איכר בכלי־עבודה של סופר, שוב איננו מתפלאים מכינויו הלשון העב־רית בדורות האחרונים, שנהפכה ללשון־אם ולשון־ספרות וללשון־מדע. לשפת ישום דבר אנשי איננו זר לה. לטובה ולרעה. אפס אם גם לא היה כאן — וגסים אינם מתרחשים מאליהם — עבל כביר היה כאן, ואחד הצמלים, הגדולים והמתמידים בשדה זה היה והנהו מ. ז. ולפובסקי. קל לזכור ולמנות את ספרי־הוא בשיר, בסיפור ובמסה, אבל מי יזכור ומי ימנה את עשרות ומאות הספרים, הגדולים והקטנים, שולפובסקי עשה — תירגם וערך והביא לבית־הדפוס, ותמיד במלוא היכולת ובמלוא האחריות. מי שזכה לעשות במחיצתו של ולפובסקי במשך זמן ארוך למדי, היה משתומם פעמים רבות למראה אותה קפדנות ואותה שימת־הלב, שולפובסקי היה משקיע תמיד בכל כתב־יד עברי אשר נמסר לרשותו. שיעביר עליו את קולמוסו, משתומם — ומכין (כך נדמה כיום). דומה, שני אימפראטיבים היו נר לרגליו: לעולם לא יעשה אדם את מלאכתו רמייה והווי זהיר במצווה קלה כבחמורה. ולמעלה מזה (אם יש למע־לה מזה) התחושה, כי הוא אחראי לעברית, ברגע זה, מול כתב־יד זה, אפילו ערכו מועט וחולף, כי לשונו עברית. וזה מחייב. זו אצילות מחייבת לאין־שיעור.

כאשר הופיע ספרו של ולפובסקי „קרובים בנפש", הכולל „פרקי בסת ולכרון", כמו שציין בשער, דהיינו מרקים, המעידים על כך עד מה הספרות העברית ועושיה הם חלק מהותי מן האוטוביוגראפיה שלו, בשר מבשרו, אם אפשר לומר כן. לא „ספרות" לא „ליטראטורה", כי אם ספרות חיה, ספרות שחיים אותה — ובכן, כאשר הופיע הספר הזה, במלאת למ־חברו שבעים־וחמש, הייתי תמה קמעה על המסה המוחתה, שעניינה „אחד־העם". הן ולפובסקי איננו „אחד־העמיסט" בהשקפותיו, ולאר־דווקא „המרכז הרו־חני", להבדיל מריכוזה הארצי של העם היהודי ברובו, הוא תוחלתו הציונית. אבל אולי היא הנותנת. כיון שמצא אצל אחד־העם יסוד חשוב, הקרוב לנפשו, הוא מעמיד עליה. מאירו ומעלה אותו למופת. ואיזהו היסוד? — הוא, כמדומני, הסגנון האחד־העמי, זה הסגנון הבהיר, שיפיו בבהירותו הגבישית, נוסח הרמב"ם. כמו שאומר זאת ולפובסקי במסה החיה. „כי כאחד המעטים הנאמנים, כאחד האמנים המבורכים (כשומסן בבלטריסטיקה) ידע אחד־העם לשקול ולס־פור כל מלה היוצאת מתחת עטו". ומכלל הן אתה שומע את הלאו. סגנונו של ולפובסקי — והסגנון הוא האיש. כמבקשה אחת, בשיר, בסיפור, במסה, בתר־גום — הוא מצוקה ומשוחרר מן המליצה לשמה. שלא לעניין גופא. פשטות לשונו של ולפובסקי היא עשירה. היא יונקת מן המקורות, אבל היא בלי כחל וסרק. ולפובסקי אוהב את גוף הלשון העברית — והגוף הוא הנפש. הוא כמו ממשש את המילים, על צירופיהן, הוא כמו מריח אותם, טועם את טעמם ועל־כן לעולם לא יתהדר בהם ולא ישאם לשווא. הסגנון הוא האיש.

בצדק או שלא בצדק אנו ממיינים לפעמים סופ־רים על־פי חוגים או אסכולות. אם כן, לאן ולמי שייך בעל היובל? אם לפי מניין עלייתו, הרי נמנה ולפובסקי עם סופרי העלייה השלישית. שאמנם הם שונים מאוד איש מרעהו ואף־על־פי־כן — חוזר עני־נה: המלחמה העולמית והמהפכות שלאחריה, ובא־רץ — „גדוד העבודה", שבו התגלמה העלייה השלי־שית במלוא אוניה ובכשלונה, גם ולפובסקי עושה בה, בבניין ובכבישים, ועם־זאת צאו וראו: ה„קרובים בנפש", כמעט כולם הם מן הדור הקודם, אנשי העלייה השנייה: ברנר ושופמן וגנסין ופוגונסקי ודוד כנעני, איש איילת־השחר. וגם שירתו של ולפובסקי כאילו שייכת לתקופה קודמת. שלא ניכרים בה סממני המו־דרנה, מיסודם של „אקספרסיוניסטים" ו„סימבוליסטים" לכיוצא באלה. מבחינה זו צריך לומר, כי ולפובסקי הוא שונה מדורה. לבדו הוא הולך בשביליו הצר בהתמדה ועומס כל השנים משא כבד על כתפיו החזוקות — משא חלקו־הוא בספרות העברית.

ובגבורותיו את ולפובסקי בבריאות ובכוח לעבוד גם בגבורותיו, אסיים בקטע משירו „סבלים", שאם תרצו הוא היסגונו שלו, לאמור:

אהבתיכם, סבלים על פני הארץ..
אתם נושאי משא הבית והעם ועני־אדם,
אתם המקבלים עליכם על מאהבה,
היודעים לעמד בפרץ בכל עת,
אשר חק־חיים לכם עמל,
בו תבטחו וממנו לא תזועו;
אשר ברגלכם היא רגל ישרה, באון ובאמונה צועדת,
לא תלוז, לא תשמט,
ועיניכם לכם — לאצור מראות חלוף
כי ישורו במסכת נצח...

צבא הצללים

מאת יצחק בצלאל

היה מי שחשש כי „הפרס ל־ספרות צבאית ע"ש יצחק שדה" עלול לעודד את הריגת ספרי־הגיבורים הסינתטיים, על יחידים בצבא וצל יחידות צבאיות; ספ־רים שהיתה להם עת פריחה אצ־לנו לאחר מלחמת ששת הימים ושהצטיינו בקולניות, חנופה ש־דוות בצידה, פאטריוטיות זולה ו־קלקלות אחרות. פרס לספרות צב־אית — אמרו בעלי החששות — עשוי במקרה הטוב להיותן לספ־רות מקצועית המעניינת חוגים מצומצמים; לספרים העוסקים ב־תורת הלחימה, בניתוח מהלכים של קרבות, בכלי־נשק וכיו"ב. אך כמה ספרים כאלה נכתבים ביש־ראל בשנה? והנה חלוקת פרס זה, בשנתיים הראשונות לקיומו, היא כולה אפתעה לטובה.

אשתקד ניתן הפרס לביוגראפיה „טרומפלדור" מאת שולמית לס־קוב. והשנה לשני ספרים: „הג־דודים העבריים במלחמת־העולם הראשונה" מאת יגאל עילם, ו־„מעבר למדבר" — מאת יוסף מאיר. אינני יודע עד כמה שלושה ספרים אלה הם ספרות צבאית. וממילא אינני מוסמך להביע דעה על כך, אך ודאי הוא כי כל אחד משלושת הספרים עוסק ב־גילויי גבורה בתולדות ישראל ב־דור האחרון, וכל אחד משלושת הספרים עוסק בפרשה שאין לספק פה בהשיבותה ההיסטורית ובעניין שעשוי לגלות בה הקורא כיום. גם זה שאין ספרות צבאית בתחום התעניינותו, תפיסה לא־מוגבלת זו של המונח ספרות צבאית היא כהמונה לשופטי הפרס (השנה כ"את כרמל, זרובבל גלעד ונתנאל לורך). אך אני מקוה שגם יש בה כדי ללמד ש„צבא" ו„ספרות צב־אית" בישראל, אינם נתפסים ב־משמעותם הצרה, והדווחה בגילו־ייה הקיבוציים.

*

המפתיע בין שלושת הספרים שזכו בפרס הוא „מעבר למדבר — המחתרת החלוצית בעיראק" מאת יוסף מאיר. מפתיע, לא רק משום שאנשים מעטים מאוד יוד־עים על פרק מופלא זה, אלא גם משום שיהיו אנשים שיתמהו: מה לספר על התנועה החלוצית הבלתי־לגאלית בעיראק ולספרות צבאית, אפילו במשמעה הלא־מצומצם?

כותרת־המשנה לספר, „המחתרת החלוצית בעיראק", עשויה להט־עות במקצת. שכן בספר שלפנינו מדובר לא במחתרת אלא בת־נועה לא־ליגאלית, שכל קיומה פעות מעשר שנים, מ־1942 עד לעליית יהודי עיראק בהמון ב־1951—1952; תנועה שבשיאה מנ־תה מאות חברים או אלפים מע־טים. וגם אלה מרביתם היו נע־רים שעסקו בפעולות תמימות כמו: לימוד עברית ותולדות יש־ראל וכיו"ב. תנועה שהיתה רחו־קה מצבאיות, אך תהילה מתמצה מעיק עוז־נפש יכלו לעמוד בה. התנועה החלוצית בעיראק פעלה בשלושה תחומים: הגנה, העפלה, ופעילות בתנועת־נוער חינוכית. התנועה החלוצית על שלושת זרועותיה הוקמה, הודרכה וכוונה על־ידי שליחי ארגון „ההגנה" ב־ישראל — מרביתם שליחי התנועה הקיבוצית, וביחוד הקיבוץ המ־אוחד — עד שקמה לה מדריכים מתוכה, שנשאו בחלק ניכר מעול ההדרכה וההנהגה. אם מחתרת פירושה פעולות צבאיות, התנג־שות אלימה עם השלטונות וכיו"ב — הרי אין כתנועה החלוצית ב־עיראק רחוקה מתדמית זו. אך אם מחתרת — ובמדינה רודנית: צבא — עיקרה הוא מאבק על קיום וקוממיות ומסירות־נפש להש־גתם הרי התנועה החלוצית בעיראק היא אחד הגילויים המופלאים של מאבק זה. זו גבורה שקטה של אנשים אלמונים, שראשיתה במה־פכה במושגים ובתודעה.

התנועה החלוצית בעיראק הוק־מה לאחר הפוגרום ביהודי עיראק ביוני 1941, שבו נהרגו 179 יהו־דים ונפצעו מאות או אלפים אח־רים. פוגרום זה, הגדול ביותר בקהילות היהודיות במזרח התי־כון בזמן החדש, עורר קומץ צעי־רים בעיראק לחשבון־נפש. להכ־רה בהכרח להגן על עצמם וב־חוסר מעתיד בגולה זו. בתוך קהילה יהודית של 120 אלף נפש שהשלימה עם גורלה ועם אין־

(סוף בעמוד 2)

טולסטוי והטלוויזיה

מאת יורם ברונובסקי

קל לקוות שהסידרה הטלוויזיונית „מלחמה ושלום" זכתה — או כבר תזכה — צופים רבים לעבר „חמ־קד הקודש", הרומאן שהוא עדיין הגדול ביותר (באי־זה מובן לא־אישי, אובייקטיבי־מונומנטאלי של מילים אלו) שנכתב אי־פעם. גם אם „גבוהי המצח" (highbrows, משמע) יתביישו אולי להודות ברדף נה שפל כטלוויזיה־טלוויזיה המביאים לקריאת אר לקריאת זורה. מוכר־ספרים אחד מספר לי שיש עתה ביקוש רב לספר, ויש בכך כמה וכמה נחמות. אשר לסרטים וצמם: לחובבים ויודעים של הספרות הרוסית בארץ, סגם אם אינם רבים כפי שהיו הם עדיין קבוצת־הקור־אים המגודרת ביותר מבחינת הפורמאציה הספרותית־תרבותית, הסידרה היא — כפי שנוכחתי בכמת הר־למטויות — מקור לאיאכזב של בדהי מזעזע־לכאורה או אף פרודקסי, שעיקרו עיקוב אחר כל השגיאות תעובלרהות ההיסטוריות שלה (שמן, למותר לציין, שר־נות בסגנון להלוטין מן השגיאות שמצאו ההיסטוריו־נים בחומר העובדתי של תרומאן עצמו), הסטייתת הבלתי־מבינות מן הרומאן וכו', כל אלה בנוסף לאיזו קלישאות או אוויליות של המשחק (נדמה לי כי נאטאשה־שבסרטים עשויה לעורר את האלרגיה העזה ביותר) ואף ההתנגדות פחות־מוצדקות הנובעות מ„האנגליות" של הסידרה. איך יכלה חברה טלוויזיונית מכובדת, שהפעילה את „המומחים הטובים ביותר" (כפי שסופר בתוכניות מיוחדת על הכנת הסידרה, שהוקרנה בשבוע „קלעים") ולא חסכה כסף ומאמצים, להיכשל כל־כך, ומילו מעבר לשאלה על „טעם אישי"? אין לדעת. ואולי זה חוק של מערכת־תעיכול תטלוויזיונית (או זאמנותית) המרשה העברות ממדיום למדיום רק בת־אי של הפיכת היחסים ביניהם. כלומר: רומאן־נהר שישון סוג ב', דוגמת „ההגדה לבית פורסייט" נהפך טלוויזיה ליצירת מופת, ו„מלחמה ושלום" נהפך לב־ריחה רעה. לכל היותר בנוסח מה שקרוי באנגריקה camp, כל־כך־רע־עד־שכבר־מעניין. יתכן שכך הדבר. יההבדלים בין שתי הסדרות („ההגדה לבית פורסייט" ו„מלחמה ושלום") מוסברים לא רק בבקיאות המובנת־מאליה של האנגלים בריאליה הוויקטוריאנית בניגוד לבורותם, שאין לגבור עליה, לגבי רוסיה של ראשית המאה התשע־עשרה. הנה גם התוספת הרוסית הישנה של „מלחמה ושלום" זוועה, אם זכרוני איננו מטעה אותי, משעממת ביותר. לזכות הסרט ההוליבודי (הייתכן שהוא היה יחסית טוב מכולם?) אפשר לומר לפחות שנאטאשה (אודרי הפבורן) היתה בסדר.

אבל למה זה מוכרח להיות כך? למה זה קרה לטולסטוי? אין להסתפק בתשובה המיסטית־הסתמית: משום שהוא כה גדול עד שכל פאראפרזה שלו — הנעשית בידי קטנים ממנו — מוכרחת לדלל אותו. להוסף: במחשבה שנייה אפשר לומר שסוג של פא־ראפרזה — וביחוד כזו של העברה למדיום אחר — יכול לשפר את טולסטוי בתחום המסוים שבו א פ ש ר לשפר אותו. אף כי ודאי יהיה זה אווילי לכנות תחום זה „תחום האידיאות", אין לכחד שבעיגור מרבית הקוראים — לא רק של ימינו אך גם של ימינו — נכשל טולסטוי כישלון אמנותי בפילוסופיות שלו או מוטב לומר: במוראליסטיקה שלו. כלום יכול אני להש־בע שלא פסחתי על עמוד מן העמודים ההיסטוריו־סופיים של „מלחמה ושלום"? לא אתחייב בשבועה כזאת אף כי אני מכיר היטב כמדומה לי את ההיס־טוריוסופיה של טולסטוי. פשוט מאוד: טולסטוי כתב את ההיסטוריוסופיה שלו — ואת כל הכתובים הדי־דאקטיים שלו — ל ב נ י ־ א ד ם, ובני־אדם — טולס־טוי ידע זאת. האמין בזאת, וכל מי שהולך שולל אחר „העממיות" שלו ואינו מבין זאת אינו מבין אותו — הם פטומטמים. צריך לחזור על כל דבר לפחות שמו־נה עד עשר פעמים עד שמשהו יחדור למוחם האטום.

את השירה שלה, כלומר: את „הפרוזה האמנותית" (ברוסית יש מושג נוקשה כזה) הוא כתב בשביל... אולי באמת בשביל מי שמשוררים אמיתיים כותבים: בשביל עצמו, או בשביל ה„מוזה" שלו, כלומר: סתם, מתוך דחף שהיה לו פשר, ואם רק אפשר צריך להכ־ניע אותו. טולסטוי נאבק שנים כדי להכניע אותו. המ־תח בין החלקים „האמנותיים" ו„הדידאקטיים" של „מלחמה ושלום" הוא מתחה של המלחמה הזאת, באחד המכתבים כתב בבוז עצום — ומכוון לא רק לבני־האדם אלא גם אל עצמו, על כי נכנע להוליש ששהם שהאנשים יאהבו „כמובן" רק את תמונות־החיי של־ספר, את הפורטרטים של הגיבורים ושאר סיפורי־מע־שיות. ולא יטו את אוזנם הערלה לבשורה האמיתית שלו. זו שלמענה נכתב. טולסטוי היה ודאי מסכים לאימרה של נאבוקוב, שהעלילה ברומאן דומה לנתח־בשר שמשליכים לכלב — קרי: לקורא — כדי לפחות אותו ולהשלים בפה הבשורה האמיתית של היצירה. נאבוקוב אף מצרכו — לנבשורה והתיבה את יופיה של אמנות הכתיבה. אך „הפח" שהכין טולסטוי לקוראיו שונה תכלית שוני. זהו פח האתיקה. טולסטוי — ולא רק טולסטוי הזקן של התקופה על האמנות ועל שקספ־פיר — ראה אותה בניגוד של האסתטיקה. אף בכל אלה אין כדי לבטל את העובדה הפשוטה כמעט: ההבד־דל בין כוח „האסתטיקה" שלו וכוח „האתיקה" שלו, שכולו לטובת הראשונה. אני שם את המילים במר־כאות, כי קשה להוכיח שה„אסתטיקה" של טולס־טוי היא האתיקה המנצחת שלו. אתיקה של „אף־על־פי־כן", ואולי לכן האמיתית. ההגנות המתוכמות על ההיסטוריוסופיה הטולסטויאנית — שהמפורסמת וה־מהוללה שבהן היא זאת של ישעיהו ברלין בסתדרו „הקיפוד והשועל" — לא תעמודנה בפני השוני הפשוט הזה בכוחם של שני הדאנרים של תבשורת שלו. אם אפשר לומר לכך כך. עובדה. על דעתי של איש לא עלה לכתוב הגנה על „העלילה" ב„מלחמה ושלום". תהית זאת ההתפרצות לדלת פתוחה. אכן: דלת פתוחה. מבית מואר כולו. גם באפלת הטראגדיה הגדולה ביותר, האפלה של טולסטוי ברורה כשמש.

כל זה כאילו אמרתי: טולסטוי נוצר כשביל תקול־נוע. אם אפשר לשפר אותו על־ידי קציצת המוראליס־טיקה, על־ידי השארת מה שלכאורה עשוי לעשות בו: תמ־טאפורות הגשמיות של הגורל האנושי („גורל" שהוא תמיד אידיאה מופשטת, מעצם בואה מכיוונו של הנוס־זכל הבלתי־מצוייר: אלוהים קובע את הגורל, סופר קובע אותו), אם אפשר לספר אותו כך, חרי הקול־נוע — אולי רק תקולנוע — יכול לעשות זאת, כאלה עשויות לחיות התמוטטות במחשבה השנייה. אך דומה שאת המיפורדות האפשרי לפירכות אלה איתן רק חמה־שבה השלישית, שמסביר את תכרח הכישלון של העב־ברת „מלחמה ושלום" ממדיום למדיום (הרומאן לא יצליח גם כדראמה, גם לא כאופרה ולא כמחזמר).

למרות הפער הגלוי בין הפרוזה „האמנותית" וההיס־טוריוסופית ותתגובה הסבירה־הפשוטה של הקורא, המאמין בכוח השיטוט של עצמו לנוכח הפער הזה, „מלחמה ושלום" שואב את כוחו מן הפער הזה, בדרך מורכבת ביותר, אפילו פרוורטית. ומי שקורא בתאווה ובהתלהבות את „עלילה" הרומאן ומפסק בהגיעו לע־מודי „התאוריה" עשוי לא להבין בתחילה את מקור הכוח הזה ובכל זאת לחוש אותו. התחושה כמו־פיסית. אפשר להסביר את המתח המשונה בין שני הז'אנרים של הבשורה ברמייה העצמית המיוחדת, הגראנדיוזית, של טולסטוי. בסופו של דבר זה גם ההסבר של רוב פרשני הסופר, גם אם אין הם משתמשים במושג הזה, „רמיית עצמית", שכמוהו כחילול קודש לגבי סופר שאם רצה משהו — הרי זה בעיקר בטיהור מכל רמייה עצמית אפשרית. אבל אם ישעיהו ברלין מבסס את הגנת ההיסטוריוסופיה הטולסטויאנית על הסאראדוקס של אישיותו, המובע בעזרת האימרה על השועל — „היודע דברים רבים", בעל התפיסה הפלוראליסטית של הקיום — והקיפוד — „היודע דבר אחד גדול", בעל העקרון המנחה את כל חייו — כלום אין פרוש הדברים שהוא „מאשים" במובלע את טולסטוי ברמייה עצמית? אם ברלין אומר ש„טולסטוי היה מטבעו שועל, אך האמין בהיותו קיפוד", כלום לא אמר בכך בפשי־טות שטולסטוי היה קורבן של רמייה עצמית, אף כי עמודים רבים במסתו מוקדשים לטיהורו של טולס־טוי מאשמת אי־המודעות, לטיעון בדבר המודעות של ההיסטוריוסופיה שלו?

יתכן שהעניין פשוט יותר. זאת תאווה אנושית רגי־לה, תאווה לסגולה שחסרה לאדם. ביחוד לה, האדרת ערכה על פני כל האחרות. השאלה היא מה אדם עושה עם התאווה הזאת. טולסטוי עשה שני דברים: לא רק את הפרקים ההיסטוריוסופיים שלו ואת כל המורא־ליסטיקה המשעממת של כתביו המאוחרים, אלא גם את „הפרוזה האמנותית", משמע: חישגי־חשיא שלו תם פרית של חולשה. והרומאן הוא גדול וחי טכיון שהוא בנוי לא על חוזק עם תוספת של חולשה־לפר־קים אלא כולו על חולשה. אין סיבה לחשוב את טולס־טוי לקורא רע של „מלחמה ושלום" יותר מכל הקור־אים האחרים, ולהאשים אותו באי־מודעות. במובן עמוק ופשוט כאחד היתה „העלילה" של הרומאן תוצאת החולשה שלו, כפי שטען כמה וכמה פעמים. בריא־ליזם — וככל שהוא גדול יותר כן נכון הדבר יותר לגביו — הכל מסורר לחלקים זעירים. ל„דברים רבים מאוד", הכל ח ל ש לעומת חוזקה של אידיאה כללית גדולה שאפשר להביעה בעזרת אבסטראקציות היסטור־יוסופיות. למי שהוא בעל־אידיאות — וטולסטוי בוו־דאי היה בעל־אידיאות בראש ובראשונה — ריאליזם כזה הוא חליכה בערפל. גישוש של עיוור. אם לפתע יחזיה הסרט הקטן — חיוך, ציפור תולפת, עץ מוריק — לבעל משמעות אידיאית עצומה, הרי הוא מוכרח להיות כזה, לא מרצון אלא מטבע הדברים. כמו שבחיי היום יום של כל אחד מאיתנו מוקנית לפעמים איזו משמ־עות להתנהגות־יד של מישהו, למבט או לזימון מקרי של אירועים, בלי שלמעוררי־המשמעות תהיה מודעות כלשהי למה שהם עושים בנו. בספרות זאת הדרך היחידה של כתיבת־אידיאות פיוטית. הכלל הגדול שלה שאין עליה כללים, שהיא אסורה במאמץ. אין ספק שאנו קוראים לתוך „מלחמה ושלום" יותר ממה ששם טולסטוי בספר — או פחות — על כל פנים אחרת מאשר קרא אותו הוא. אבל אנו קוראים כך לא את התיאוריות, שהן פריה של „הליכה בטוחה", אלא את הפרוזה האמנותית, שהיא גישוש בערפל בין מאות הפריטים עטוי — אך עשוי גם לא — להופיע אחד מזהיר בביחוד, „מקנה משמעות", שיהיה שווה את כל העמודים המשעממים, והדוגמה המפורסמת ביותר לפרט כזה: האלון היבש, ואחר־כך המוריק, שרואה הנסיך אנדריי.

בסרט, טלוויזיה או קולנוע, הגישוש הזה הוא בלתי אפשרי מסיבות טכניות. למעשה, מה שאפשר לעשות בקולנוע הוא להביא בפני הצופים את הצד החזותי של הספר. אפשר להוסיף כמה מומחים במסגרת של תוכנית־מיבהרים ולדון בהפיסה ההיסטו־רית של טולסטוי שאותה אין לבטל כלהות הכל. כלא־חר־יד והקשרה — כפי שמכריח יפה ברלין — בהב־נות ההיסטוריוסופיות מסויימות של זמנו. אבל סרט של „כל־כך הרבה דברים" כמו שיש ב„מלחמה ושלום" מוכרח להיות אי־סופי, וגם לאפשר ליחיד המסויים השוחה עם היצירה, לחזור כמה רגעים לאי־חור — להשוות, לזמן זימון מיקרי, מיוחד לכל קורא — בקיצור: דברים שכל פלאי הטכניקה אינם יכולים להעניק, פרט להמצאה הפשוטה של קופסת הנייר המא־גית, הספר.

הגישוש — כדי שיהיה בעל משמעות — הוא לא רק של טולסטוי אלא גם של הקורא. על דוסטוייבסקי אמרו שהוא לא ידע, בכותבו פרק אחד של רומאן, מה יהיה בפרק הבא. אפשר לנחש בקלות — והדבר לא יגרע מכבודו של טולסטוי — שגם הוא עבד כך. אפ־שר לנחש שכך עבדו כל הגדולים באמת. אין זה בדיוק חוסר הויכוח על „מסטר כל־יודע" או על טכניקות ספרותיות אחרות. אלה דברים של חולשת ועוצמת קטנה. שכוח רצון מגדיל אותם למדדי ענק.

יש כמדומה לדרך אחת של קריאה אמיתית של טולס־טוי, שאקרא לה במילה אופנתית אך פשוטה יותר ממה שמלומדים מסויימים היו רוצים להציגה — „קריאה סטרוקטוראלית". משמע: קריאת הספרים לאחר הכרת הסטרוקטורה העמוקית של היצירה כולה. קריאה „חש־פה" לאחר הכרת „הדקדוק", מבחינה טכנית פירוש הדבר: הכרת (קריאה) „כל טולסטוי". ואחר־כך קריאת התגלמויות שונות של „כל טולסטוי": „מלחמה ושלום", „מותו של איוואן אליץ'", בריחתו של טולסטוי מיאסנאיה פוליאנה וכו'. וזו בדיוק הקריאה שהטלוויזיה — או כל מדיום אחר — איננה מאפשרת.

יום ו', י' באלול תשל"ג, 7 בספטמבר 1973
משא, גליון מס' 36 (92), נוסף ל„דבר"
עורכים: אברהם שאנן, יצחק בצלאל

רומאנטיקון מר מאוד

יהודה עמיחי / **למעלה על העץ איצטרובלים**

דמיון והרבה אהבה

מאת ישראל המאירי

בית העיר / סיפורים מאת יורם קניוק; הוצאת מסדה ואגודת הסופרים; 1973; 158 עמ'.

קובץ ראשון

מאת חנה הרציג

"ארץ יתומה" — סיפורים מאת אלישע פורת, הוצאת ספריית פועלים, תשל"ג, 176 עמודים.

רחוב בעכו (1926) — במלאת מאה להולדת הצייר — ב"דר־לבנים" ת"א. אברהם נוימן / מתערוכת תוכנות

צבא הצללים

יצחק בצלאל

האנציקלופדיה העברית

המרכז: רמת־גן, דרך ז'בוטינסקי 21, טל': 734202-3
סניף ראשי: תל־אביב, רחוב הרצל 2, טל': 56628

הופיע כרך כ"ה

(ערכים: נזיר - גזירות - סכולסטיקה)

העורך הראשי: פרופ' יהושע פראוור

מן הערכים החשובים שבכרך: נחשים, נחושת, ניו־זילנד, ניו־יורק, נילוס, נייר, נמל, נפוליון, נפט, נפץ־חמורים, נצרות, נשואים, נשק, סואץ, סודן, סוציולוגיה, סוציאליזם, סוריה, סחר, סטטיסטיקה, סטלין, סידון, סין, סיני.

הצטרף אל רבבות מנויי האנציקלופדיה העברית
בתנאי חתימה נוחים ובתשלומים

ספרית פועלים — ספרים חדשים

למי דרוש הסוציאליזם

מרצים, סטודנטים ומשתלמים במדעי המדינה, במדעי החברה
עתונאים, וכל אנשי התקשורת המעורבים במערכות הציבור
פעילי מפלגות, כל איש מפלגה וארגון חברתי הם כמו גם יריביהם, בעת בחירות ומחוץ להן.
כל אדם הנוהג ליטול ספר לידיו
דרוש־דרוש להם

סוציאליזם

מאת מ. הרינגטון

המחקר המקורי העשיר, המעודכן ביותר של המציאות, הבעיות ומגמות ההתפתחות בקאפיטאליזם, בעולם השלישי ובארצות הקומוניזם לכל סוגיו.

עם פתח דבר למהדורה העברית מאת **שלמה אבינרי**
בסידרת ספרי דעת־זמננו

*

אברהם פסקא
אודיסיאה 67

רומאן חדש של המחבר, יליד שכונת נוה־צדק בת"א, מחנך ומנהל בי"ס תיכון באותה שכונה. סיפור אהבתם של דונטלה בת איטליה וגיורא מישראל, אשר במוקד שלה — מלחמת ששת הימים.

*

הרשות הימים מביאות שוב ושוב
שמות אנשי־הרוח להגמי־החירות בבריה"מ
אנדריי סאחארוב
א. אמאלריק
בכתבי היסוד שלהם

על קידמה, דו־קיום, חירות הרוח
התתקיים בריה"מ לשנת 1984?

הופיעו במהדורה עברית
דרוש בבתי המסחר לספרים בארץ

תחרות סיפורים ע"ש רבקה אלפר

במלאת 15 שנים לפטירת הסופרת־והעתונאית רבקה אלפר מכריזות מועצת הפועלות ומערכת „דבר הפועלת" על תחרות סיפורים לקבלת הפרס על־שמה בשנת הכ"ה למדינת ישראל.

ואלה הפרטים:

- שיעור הפרס: אלף ל"י.
- יובאו בחשבון סיפורים קצרים, עד 3,000 מלים, שנכתבו בידי נשים בשפה העברית ועדיין לא ראו אור.
- יש להגיש את החומר מודפס במכונת כתיבה (או בכתב מרווח וברור מאד, על צד אחד של הגליון בלבד).
- זכות הפירסום של הסיפור הזוכה בפרס שמורה ל„דבר הפועלת". כן שמורה לירחון הזכות לפרסם את שאר הסיפורים שיוגשו לתחרות — תמורת שכר הסופרים המקובל.
- את הסיפורים יש לשלוח לפי מען „דבר הפועלת", תל־אביב, ת"ד 303 — בעילום־שם, ובצירוף מעטפה סגורה שתכיל את שם המחברת.
- המועד האחרון לקבלת הסיפורים הוא יום ו', כ"ג בתשרי תשל"ד (למחרת חג הסוכות), 19.10.1973.
- מסקנות חבר השופטים יפורסמו תוך חדשיים, והסיפור הנבחר יודפס בחוברת דצמבר.

ספרית פועלים בע"מ

תל־אביב, רחוב אלנבי 73, טל. 611431

ספרי לימוד, עיון וספרי עזר
לקראת שנת הלימודים תשל"ד:

קרסל ג. / לכסיקון הספרות העברית א. ב.
דוד כנעני (עריכה) / אנציקלופדיה למדעי החברה (5 כרכים)

פסיכולוגיה וחינוך:

סידרת ספרים בביולוגיה חדישה:

סידרת ספרים בכימיה חדישה:

ספרות וביקורת הספרות:

היסטוריה ומדעי החברה:

מקראות:

כהן א. (עריכה) / שבילי הערבים
אלפא פ. / המעגן
מהדורה לבי"ס של יצירות שקספיר: המלט, המלך ליר, אותלו, חלום ליל קיץ

קולך קובע! 11.9.73

השתתף בבחירות לועידת ההסתדרות הי"ב

ויליאם פוקנר
הדב
הראשונים

שני סיפורים מובחרים ממיטב הפרוזה של הסופר הגדול, מלווים מסה מקיפה על יצירתו של ו. פוקנר.

7.50 ל"י

הוצאת דביר

ספרי לימוד של הוצאת שוקן

גושן מ. / לבנה ז. / שפאן ש. / הדקדוק העברי השימושי, הספר מכיל את „תורת הדקדוק", „לוחות הפעלים", ו„לוחות שמות".
מבחר עשיר של תרגילים.

גושן־גוטשטיין משה / שאלות בלשון ובדקדוק.

סדרת חוברות שמואל יוסף עגנון עם הערות וביאורים לבתי הספר:

בלבב ימים, מסעם של „הנלבבים"־החסידים הראשונים־לארץ־ישראל, סיפור שמציאות ומעשי־נסים מרוקמים בו יחדיו.

והיה העקוב למישור, המעשה הנורא ברבי מנשה־חיים הכהן וקריינדיל טשארני אשתו. אחת מיצירותיו הראשונות של הסופר.

סיפורי יום הכיפורים, ילקוט המכיל את כל הסיפורים שכונסו על ידי ש"י עגנון.

סיפור פשוט, הרומן היהודי הגדול — פרשת אהבתם האומללה של הירשל הורוביץ ובלומה נאכט.

שבועת אמונים, סיפור אהבתם של ד"ר יעקב רכניץ ושושנה אהרליך על רקעה הקסום של יפו בראשית המאה.

שני תלמידי חכמים שהיו בעירנו, אחד מסיפוריו המעמיקים ביותר של עגנון, שעל אף רקעו היהודי הטיפוסי בולט בו היסוד הכלל־אנושי.

תהלה / השנים הטובות, שני סיפורים מופלאים על ירושלים שבין החומות. דמויות של בני הישוב הישן שהילה של זוהר חופפת עליהם.

סדרת ספרי מופת לבתי־ספר:

יהודה לייב גורדון / שירי הגיון, משלים, שירי עלילה. מבחר ערוך ומבואר בידי משה מהלר ודוד ניגר.
שמואל יוסף עגנון / סיפורים, מבחר ערוך ומבואר בידי נ. גינתון.

שלמה אבן גבירול / שירים נבחרים ערוכים ומבוארים בידי ה. שירמן.

מנדלי מוכר ספרים / שני סיפורים, „בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה". „שם ויפת בעגלה" עם באורים מאת ד"ר משה מיקם.

יהודה הלוי / שירים נבחרים, ערוכים ומבוארים בידי ח. שירמן.

גוגול ניקולי / נפשות מתות, האדרת.

גתה יוהן וולפגנג / פאוסט.

היינריך פון קלייסט / רעידות האדמה בצ'ילי / האירוסין בסן דומינגו / האסופי.

שקספיר ויליאם / מקבת.

אפלטון / משפטו ומותו של סוקרטס, שלושה דיאלוגים העוסקים במשפטו ומותו של סוקרטס בתרגומו של פרופ' י.ג. ליבס.

הוצאת שוקן/ירושלים ותל־אביב

עם ועידת רחובות לשאלות
צמיחה כלכלית בארצות מתפתחות

בימים הקרובים תופיע מהדורה עברית,
מוגהת ומעודכנת, של ספר המוניטין

מאת **דוד הורוביץ**
חידת הצמיחה הכלכלית
מחקר הדוגמה הישראלית

ספריית פועלים

הוצאת ספרים מ. ניומן
הפיע ספר חדש

משלשום עד הנה

מאת
אברהם קריב

כרך ג' מכל כתביו

כרך זה מוקדש כולו לבדיקת ערכים, הוא כולל בהיקף מורחב מאמרים והרצאות על הספרות, העם והמדינה. כמה מדברי הכרך רואים אור לראשונה. יצוינו במיוחד שני המאמרים על תפיסת היהדות ומוסרת אצל אחד־העם והעיון הנרחב על טשרניחובסקי האידיאולוג.

המחיר 27.50 ל"י במשך חודש אלול רק 22.50 ל"י
הפצה ראשית: א. ערמוני, בלפור 4, ת"א
גזור ושלח להוצאת ניומן, חשרון 12, תל־אביב

נא לשלוח לי הספר „משלשום עד הנה" מצורף המחאה בסך 22.50 ל"י.
השם
הכתובת

ההסתדרות איננה רק חילונית

"העובד הדתי" חטיבת החברים הדתיים בהסתדרות

בל ייעדר איש מהקלפי ביום הבחירות

הסתדרות הפועלים החקלאים

המרכז החקלאי

364

בשדות ישראל

דרכו האחרונה של אברהם הרצפלד למנוחת עולמים

מאת צבי מגן

אברהם הרצפלד הובא למנוחת־עולמים ביום ראשון, ה׳ באלול תשל״ג (2.9.73) ליד קברה של המשוררת רחל בבית העלמין של אבות תנועת העבודה בקבוצת כנרת.

בשעה 11 הוצב הארון בבית המרכז החקלאי ואלפי אנשים מ־כל שדרות העם עברו על פניו, בלמו בנוכחותם פשוטי העם, „פעם בפעם, בעברם על פני הארון, פרצו בבכי מר והניחו זר פרחים.

בשעה 12 הוצב הארון בפתח הבניין. כעבור רגעים הגיע נשיא המדינה אפרים קציר ונעמד ליד הארון יחד עם יו״ר הכנסת ישראל ישעיהו, מזכיר ההסתדרות ומזכיר המרכז החקלאי ותיקי ההתיישבות העובדת.

יצחק שפירא, מזכיר המרכז ה־חקלאי, הספיד את הרצפלד בשם ההסתדרות החקלאית והגדיר לע־בודה. הוא הגדיר את הרצפלד כ„איש המשימות הבלתי־אפשר־יות. כל עליה על הקרקע היה חג גדול להרצפלד. גם כאשר כהו עיניו באחרית ימיו, ראה בעיני רוחו איך נעשית האחוזה לישוב פורח ומשגשג".

מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרון אמר בדברי ההספד שלו: „הרצפלד היה ללא בית משלו — אך כל בית של מתיישב ו־איכר ועובד היה ביתו. הרצפלד לא נתברך בילדים — וכל הילדים היו בניו.

„ראיתי של הרצפלד, בשעות דיונים והכרעות היתה חדה ובהי־רה, כיוון שהיה האיש שתול במלוא דמותו הנוקשה בקרקע ו־לא בחזונות־שווא, בליצנות ודברי הבל.

הוא בחן את הרעיונות וההו־גות בין אצבעותיו, בדק את מבחנם. „הקו" המנחה שלו היה ישוב נוסף, דונם נוסף, ישות נוספת".

החזן אמר „אל מלא רחמים" ואליעזר גורדון, גזבר המרכז ה־חקלאי, שהיה עוזרו האישי של הרצפלד שנים רבות, אמר „קדיש".

ההלוויה יצאה מבית המרכז החקלאי במעמד נשיא המדינה, יו״ר הכנסת, נשיא מכון ויצמן, ראשי ערים, חברי כנסת, ותיקי המרכז החקלאי, התנועות ההת־יישבותיות וההסתדרות ואלפי חק־לאים, אישי ציבור וידידיו של הרצפלד ומוקיריו.

הארון הועבר לסגנד צבאי ו־בליווי שיירה ארוכה של אוטו־בוסים ומכוניות יצא מתל־אביב לקבוצת כנרת. בצדי הדרכים, בעמק, בשומרון ובעמקים, ניצבו משלחות, שהניחו זרים במכונית שהובילה את הארון.

אחה״צ הגיע מסע ההלוויה ל־אוהלו ליד הכנרת. הארון הוצב על כן שחור בחצר אוהלו וסביבו ישבו בני משפחתו של הרצפלד, ראש הממשלה ורוב שרי הממש־לה, יו״ר הכנסת וחברי־כנסת ו־אישים מההתיישבות.

באוהלו הלכו בכבוד אחרון למנוח אלפי אנשים, ביניהם ראש ה־ממשלה ורוב שרי הממשלה, חברי כנסת, הרמטכ״ל ואלופי צה״ל, ראשי המשטרה ותיקי היישוב, אנשי „השומר" מכפר גלעדי ו־איילת השחר, ותיקי עמק הירדן, מאות משלחות מכל חלקי הארץ ראשי התנועות ההתיישבותיות ו־חברי הועד הפועל של ההסתד־רות.

מנהל אוהלו יחזקאל סגל ביקש מראש הממשלה להספיד את הרצ־פלד.

השתררה דומיה וגולדה מאיר פתחה ואמרה: „עם מותו, נשאר חלל ריק עמוק ורחב בלב, בנוף הארץ ובתנועה".

„הרצפלד לא היה איש קיבוץ ולא איש מושב עובדים, אך לא יימצא איש בהתיישבות העובדת שלא הכירו ולא שמע את שמו. הוא עשה דברים רבים, שלא היה מסוגל להרצות עליהם. אך תמיד הבין מה הדבר החשוב ביותר, הדבר הקובע ביותר ודבר זה נטל על עצמו להגשימו.

הוא חונן בכל התכונות של הראשונים שהיו גדולים ומסורים. אך הוא היה הבולט ביניהם.

הרצפלד סייע לאנשים רבים. אך בעצמו חי בצניעות ובבדידות. חייו היו ארוכים ומלאים — חיי עצבות אבל גם חיים של שירה וריקוד.

יש לספר לנוער מה היתה ה־תופעה המיוחדת ששמה הרצ־פלד".

עוד ספדו יעקב צור, יו״ר ה־דירקטוריון של הקרן הקיימת ל־ישראל, ישראל פנחסי, מזכיר ברית התנועה הקיבוצית, דוד ברש בשם תנועת המושבים ועליזה שידלובסקי בשם קבוצת כנרת.

לאחר מכן יצא מסע ההלוויה לבית העלמין, כשבראשו הולכים ראש הממשלה, בני המשפחה, השרים, הרמטכ״ל וקהל רב.

רב צבאי ערך את טקס הקבו־רה ואחיינו של המנוח א. זהבן מארה״ב אמר קדיש.

השמש ירדה מההרים ושקעה בכנרת והרוח הרישית עברה בין העצים וליטפה את הזרים שנערמו על קברו הטרי של אבי ההת־יישבות.

ישיבות אבל בממשלה ובוועדה המרכזת

בישיבת הממשלה, ביום א׳ אמר שר החקלאות חיים גבתי לזכרו של אברהם הרצפלד וחברי הממ־שלה כיבדו את זכרו בקימה. חיים גבתי אמר בין היתר: „בין מאות הישובים שהוקמו היו מעטים כאלה, שהרצפלד לא היה שותף בהקמתם ולא ליווה אותם. טיפל בהם ו־טיפח אותם במשך תקופה ארוכה. „הרצפלד קבע את מפת ישובי הארץ יותר ממישהו אחר, בלע־דיו היתה המפה היום שונה. „בין מאות הישובים שהוקמו היו מעטים כאלה, שהרצפלד לא היה שותף ב־הקמתם ולא ליווה אותם, טיפל בהם וטיפח אותם במשך תקופה ארוכה.

אברהם הרצפלד לא היה כלכלן, לא למד חקלאות ולא עבד כמעט בחקלאות. אולם הוא נאחז בראש אינטואיציה מופלאה, בהכרת הת־כנאות בלתי רגיל בסבך המספרים של התקציבים ובתכניות פסק וגי־לה תפיסה מהירה והבנה נבונה", אמר שר החקלאות חיים גבתי.

גם הוועדה המרכזת של ההס־תדרות התייחדה עם זכרו של אברהם הרצפלד ושמעה דברי הס־פד של מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרון.

הרבה דמעות שפך הרצפלד על יקירי נפשו שאבדו לו בדרך חייו. והוא שוכר להם זכר בהנצחת המפעל מורשתם. ביצי־רת אלפי מילגות לחינוך נוער ל־עבודה, האדמה והחקלאות. הוא גזר על עצמו את הפרידות אך רכש אהבת רבבות שראו בו את האח לצרה ולשמחה.

איש הניגון היה הרצפלד, ב־שירתו עודד בימי עמל והלהיב למעשי הצלה בימי משבר.

בבואתו ביקש הרצפלד לעשות עמל חסד אחרון ולקבורת משכן עולמים שלו בבית העלמין בכנ־רת.

יהא זכרו ברוך.

קווים בחיי א. הרצפלד

מאת שמעון קושניר

בערב שבועות שנת תרמ״ו (1885) נולד אברהם למשפחה עמלה, פוסטרלקה, בעיירה הקט־נה סטבישצ׳ה שבאוקראינה.

בהיותו בן ארבע נתיתם מאביו שמתה בדמי ימיה, וכשהיה מש־מיע בבית הכנסת את הקדיש ב־קולו הרוטט היו המתפללים בו־כים בחשאי.

בהגיעו למצוות התחיל גולה למקום תורה ונתקבל בישיבה ב־ברדיצ׳ב.

לאחר שנים אחדות הגיע ל־ישיבת טלז׳ וראש הישיבה ה־גאון ר׳ אליעזר גורדון אמר עליו, שיש בו „ניצוץ" ולא נבע ממנו אה אהבתו הגלות.

אברהם אהב את הניגון בספרי המוסר.

כשפרץ המרד בישיבה נגד „ה־מוסרניקים" שהובאו לישיבה היה אברהם בין חברי הועד. הסכסוך היה קשה ומסובך, ויד הקנאים בישיבה היתה במנצחים. וגורלם של המתמרדים נחתך „לגירוש מ־הישיבה". קשה היתה עליו פרי־דתו מטלז׳ וביחוד מרבי אליעזר גורדון ומשפחתו שכיבד והעריץ. אך נאמן להתמרדותו דרכו הו־ליכה לווילנה.

יום אחד נאסר אברהם כמהפ־כן הלוחם בשלטון, הועמד לדין ונתחייב לשלילת כל זכויותיו האזרחיות ולגירוש תמיד לסי־ביר.

בין הגולים והאסירים מצא גם יהודים. אברהם אירגן אותם ב־קהילה ולימד את ילדיהם קרוא עברית והתורה.

ב־8.8.1914 ברח הרצפלד מסי־ביר ובתשעה באב שנת תרע״ד הגיע לחוף יפו.

בפתח תקוה היתה תחנתו הרא־שונה. יום עבודתו הראשון היה אצל האיכר יהודה ראב. המצב בישוב הלך והחמיר והרעב כבר הלך בראש חוצות והשלטון ה־תורכי החל לרדות ביד קשה.

הרצפלד התייצב בלהט נפשו להקל על המצב הקשה במחנה הפועלים. הוא תבע לעשות הכל כדי להתגבר על המצוקה להגיע עבודה ולדאוג לכבת בזון לקיום ונתגלה כעסקן בלתי רגיל בבחי־רות נפשו.

ברל כצנלסון ראה בעולה ה־חדש עסקן חשוב לציבור הפוע־לים, איש בעל מרץ ובעל ערכים מוסריים, הרצפלד היה בארגוני הקומונה לקיים את העזרה ההד־דית יום יום. לעמוד בתלאות ה־רעב והמצוקה, הוא היה מוכשר להביא שק קמח על כתפיו מ־יפו למושבה, כדי להשביע פת הלחם לרעבים. והיה לשליח ה־ציבור אל עסקני הישוב בימי התרום, לארגן ולקדם את פני ה־רעה.

לאחר גירוש יהודי יפו וסכנת עקירתם של אנשי הישוב ממקו־רם, באה פורענות ניל״י ורדיפת השלטון אחר החשודים בריגול שהתבטאה במאסרים רבים ובהג־ליתם לדמשק. אסירי הישוב ו־ביניהם חברי השומר ופועלים הובלו בקרונות הבקרים שרויים בדכאון ובחולי. הרצפלד הוליס להלוות בדרך העינויים ולחלצם בצורה והצלה.

הרצפלד נעזר על ידי חבר דגניה יצחק בן יעקב וקבוצת ה־חברות והללו מעשי הצלה נועזים וגדולים. פרקי פעולתו הגדולים של הרצפלד בשנות הרדיפות ב־דמשק רשומים וחקוקים בבאורים בגדול מימות המלחמה.

הרצפלד הציל אסירים רבים ממות וזכה להוליך את הניצולים מעבדות לחרות, עם כיבוש ה־ארץ ושחרורה על ידי האנגלים.

*

כמעט אין ישוב בארץ שהרצ־פלד לא השקיע בו מנפשו וישותו. סלל דרכים, הקים בתי מגורים, חדרי אוכל, בתי תרבות ומועדו־נים, יום הקים בתי־אבות ובתי־חולים. יצר קרנות לחינוך חק־לאי להנצחת אבות תנועת העבו־דה. תמך חלשים ונזקקים.

בגאולת האדמה הרצפלד היתה את היסודות לעצמאותנו. בשפת הלב שלו דיבר אל העם וכבש בקסמו האנושי את משפחת רוט־שילד. כל העם האמין לדבריו. הרצפלד היה מיטב עם הבריות ונענה בכל עת למצוקת הזולת.

כתרי הכבוד שהוענקו לו ב־אחרית ימיו לא הוציאו אותו מ־מתח העשייה של הדברים הגדו־לים ועל ידם את מעשי החסד ל־חלשים.

לדמותו

אברהם הרצפלד ראה תמיד כל דבר בעיניו הוא, וחדר אל תוכם של הדברים בחדירתו הוא, כשכולו בוער בלהט אמו־נתו שכבשה לבבות.

כשדיבר אתה, הרגשת, ש־שום מחיצה איננה קיימת ביניך לבינו.

היה איש שתוכו כברו במ־לוא מובן המלה. היתה לו גישה בלתי אמצעית לכל אדם ולכל בעיה.

בשבילו לא היו קיימים שום מכשולים בחתירתו לקראת הגש־מות, שבעיני רבים היו נר־אים כאוטופיות. הוא התגבר על מכשולים והם כאילו נמוגו מפני התלהבותו להגשים ולי־צור כמעט יש מאין.

„בימי ספר הנס, כשנתקלתי בקיר אטום בדרך להגשמת תכ־ניות גדולות, כשהגיעו המים עד נפש", סיפר לי הרצפלד, „הס־תגרתי לבדי ובכיתי בדמעות שליש. וכשהוקל לי, שוב יצא־תי לפרוץ את החומה".

הוא לא בז לקטנות, וכדרכו תמיד הפך בהתלהבותו את ה־קטנות לגדולה. עוד דונם ו־עוד דונם היתה סיסמתו.

דבריו היו תמיד דברים היו־צאים מלב רגיש וחם. גם אם הם נאמרו בתקיפות. הרצפלד ידע לתקוף במרץ את העניין, אך מעולם לא את האדם. הרצ־פלד רתח וזעם, כאשר שמע שעושים למישהו עוול.

אמונה, אינטואיציה וספונטאניות

הוא היה אופטימיסט בלידה. אזנו סירבה לשמוע את המלה „לא". כשמסרבים — פירוש הדבר, שצריך לחדש את הת־ביעה ביתר תוקף. לכן הרצ־פלד כמעט לא נכשל מעולם במשימות הנדרשות.

הרצפלד לא נכשל במשימו־תיו, אך לעתים קרובות היו לו יסורי מצפון, שמא נכשל בלשונו, ובלהט התביעות, פגע חלילה בכבודו של הצד שכנגד. במקרים כאלה נתגלה במלוא אצילותו וגדלותו הנפשית. בלי היסוסים ניגש ליריבו ופייס אותו בדברי טעם והתיך ביניהם הפיקוחיות.

הוא היה מקסימאליסט בהב־נה ובמסקנות מדעיות. הוא פעל ספונטאניות לפי שיקול אינטואיטיבי. הוא הביע תכונה זאת באופיו הדינאמי בנאומו הקצר ביום העצמאות אשתקד עת קיבל „פרס ישראל":

„אני רוצה בהתבונה שכל מעשי נקבעו על־ידי כורח־ השעה והתנאים המיוחדים שהיו בארץ במשך חיי. יום רדף יום וכל יום — באורע אחר. ובכל יום נוצרה מציאות כזאת, שדחפה אותי לפעולה ולמעשים דחופים נחוצים".

טיפול בצרותיהם של ישראל

תכונתו היסודית של הרצפלד היתה ביכולת לשקוע בתוך העשייה עד כדי שיכחה עצמית. הביע היטב תכונה זו משה שרת ז״ל, במכתבו אל הרצפלד ממקום מאסרו בלאטרון, עם עלייתן של אחת־עשרה נקודות בנגב במוצאי יום כ״פ תש״ז.

„אני בטוח כי לא עמדת אף רגע להשקיף אחורנית, לש־אוף רוח ולהרגיע, אלא עיניך צופות קדימה לכל רצונך הצד ומרצך הכביר דרוכים ומתו־חים לגדולות מאלה".

הרצפלד היה איש העם, ש־שום דבר אנושי לא היה זר לו.

אהבת־אדם ואהדה לסבלו, היו ההתבטאות הנפשית שלו. ליד פתחו במרכז החקלאי יש־בו תמיד אנשים. רוב הפניות ל„אהבת ההתיישבות" לא היו בעניני קרקע אלא על צרות הפוקדות אדם במצוקתו.

„אני רואה שאתה מטפל ב־צרותיהם של כל בית ישראל" אמרתי להרצפלד כשביקש מ־ממני לברר עניין, שלא היה לו שום קשר בהתיישבות, בשביל יהודי שחיכה בחוץ.

„אין בודקין לצרות", השיב הרצפלד. „כשיהודי שופך לפני את לבו, אני מיד מתחיל לפעול, בתנאי שמה שאני מב־קש הוא „כשר"..."

„עם זאת" הוסיף ואמר „עב־דת ההתיישבות תמיד בראש דאגותי, כי היסוד הוא הקרקע ובלי התיישבות לא היתה לנו אחיזה בארץ הזאת".

באחת השיחות עמו, לפני כמחצית שנה, כשנגעתי בנקודה רגישה, זלגו דמעות מעיניו. אמרתי לו: הכל רואים בך אדם שמח וטוב־לב, בעל בטחון ואמונה. איש הניגון והזמר. האם חיו אצלך רגעי יאוש ודכאון וכיצד התגברת „עלי־הם".

פניו הרצינו ואח״כ אמר ב־לחש: „לעתים קרובות, כשהיה לי עצוב על הלב או כאשר לבטים דיכאו אותי לא היתה תבונה, התפרצתי בזימרה ובד־מעות שליש בעת ובעונה אחת. עשיתי זאת ביחידות, בחדרי חד־רים. ושפכתי את לבי בפני עצמי. כך טיהרתי את עצמי ורווח לי".

עם הסתלקותו של אברהם הרצפלד נעקר אחד מאחרוני האלונים ביער של חלוצי בראשית.

חבל על דאבדין ולא משתכחין.

בנזכירות המחלקה להתיישבות

היערכות למניעת משבר בענף סלק הסוכר

המגדלים מוכנים להגדיל תפוקת הסלק במחיר סביר

מאת סופרנו

לרגל עליית מחירי הסוכר ב־שוק העולמי, שכנראה תימשך בעתיד, הובע במרכז החקלאי עידוד למגדלי סלק הסוכר כדי שיגדילו את שטחי הגידול ואת ייצור הסוכר בארץ.

במזכירות מחלקת ההתייש־בות, שדנה בנושא סלק הסוכר בהשתתפות בא־כוח המגדלים וארגון עובדי הפלחה, באה ל־ביטוי ההערה, שבהעדר עידוד ראוי לשמו שיבטיח את הרווח־יות של ענף הסלק לזו שבענ־פים אחרים, ינטשו המגדלים את ענף הסלק ויעבירו לענפים אח־רים.

נוכח מצב התייקרות הסוכר בחו״ל הביע משרד החקלאות בכוונה לשקול לעונת הזריעה הבאה אפשרות של מתן תוס־פת ביחידות למחיר הסלק, כדי לעודד בכך את הייצור המקומי של הסוכר.

מגדלי הסלק תבעו מחיר עידוד של 130 ל״י לטונה סלק, במקום 96 ל״י לטונה שקיבלו עד כה. הם תבעו שההחלטה על כך תובא ל־ידיעת החקלאים עוד בזמן ההכנה של תכנית המשק לשנה הקרובה. שכן מחיר הסלק נקבע כרגיל רק בעת איסוף הסלק ואין, איפוא, לבסס את התמריץ הנתבע על מחיר השנה הבאה. כדי לעודד את המגדלים צריך לומר להם לפני ה־זריעה למה הם יכולים לצפות אם יזרעו סלק. נמסר, כי היתרון העי־קרי של גידול סלק על פני גידולים אחרים בכך, שהוא צורך מים ב־עונות שוליות בסתיו ובאביב מחוץ לעונת השקיית המותנה; מגדלים אותו במיכון מלא, בלי עבודת־ידיים והשקעה כוללת של כ־8 שעות עבודה לדונם.

ייצור הסוכר בארץ יהיה רווחי אם שני המפעלים יעבדו בתפוקה מלאה

לפני כמה שנים, כשהועלתה ה־צעה באוצר לסגור בית חרושת אחד לסוכר בשל חוסר כדאיות לייצר סוכר בארץ, משום שלא ייצרו אז די סלק בשבילת תפוקה מלאה של שני בתי החרושת היה מחיר הסוכר המיובא כ־80 דולר לטונה. המציאות הוכיחה, שטוב עשו שלא סגרו את בית החרושת השני בעפולה, כי מחיר הסוכר ב־עולם עלה במרוצת הזמן כמה מו־נים והוא מגיע כיום ל־300 דולר הטונה, ויש נטייה לעלייה נוספת. מצב זה גרם לכך, שייצור הסוכר בארץ הוא רווחי, בתנאי שיינתן עידוד למגדלי סלק־הסוכר לייצר כמות סלק שיהיה בה כדי להפעיל את שני המפעלים במלוא כושר ה־תפוקה שלהם.

אולם כאן אנו נתקלים במצב פרדוקסאלי: בו בזמן שהסוכר ב־עולם עלה פי כמה בשנים האחרו־נות, כמעט ולא עלה מחיר הסלק למגדלים, אם להביא בחשבון את התייקרות התשומות.

כיום מקבלים המגדלים רק 96 ל״י לטונה סלק. מחיר זה לא זו בלבד שאין בו כדי לעודד את הרחבת השטחים, אלא שיש חשש ב־בסיס שאם לא תובטח למגדלים רווחיות שווה לזו של ענפים אחרים, יקטן במידה ניכרת שטח הגידול של סלק סוכר, דבר העלול להביא להתמוטטות הענף כ־[illegible] באמצעים. [illegible]

המגדלים הצטיינו בגידול סלק מבחינת היבולים. באזור הדגנים של סלק בנגב ובעמק נתנו 900 ק״ג סוכר לדונם. גם אחוז הסוכר לטונה עלה מ־13.8 ל־16 אחוז.

גידול סלק הוא ממוכן

אנשי התאחדות מגדלי הסלק הדגישו במרכז החקלאי, שבמשקים שבעבר גידלו סלק סוכר והחליפו אותו בגידולים אחרים, נוכחים לחזור לענף בגלל היותו גידול נוח במחזור הגידולים. שכן הסלק יכול לבוא אחר גידולים רבים: תפוחי אדמה אביביים, תירס, קלחים, חי־טה, עגבניות לתעשיה, אפונה, כותנה, חמניות, סורגום, ועוד. לס־לק אין כמעט מחלות משותפות עם הגידולים הנזכרים.

ענף סלק הסוכר הוא ענף מפו־תח ולרשותו עומדים אמצעים אג־רוטכניים משוכללים המאפשרים ביצוע העבודות בנוחיות. הוא מ־מוכן כולו. אפשר לזרוע את הס־לק לעומד סופי ואין צורך יותר בדילול. ההשקיה היא בחודשים שאינם מתנגשים בגידולי שדה אח־רים והיא מגיעה לכ־400־500 מ״ק

ענף הסלק ממוכן כולו

לדונם. 27 אחוז ממגדלי סלק־הסוכר בקיבוצים ו־15.5 אחוז מה־מגדלים במושבים הגיעו בשנת 1971/72 ליבולי סוכר של יותר מ־1,000 ק״ג סוכר לדונם סלק ו־83 אחוז מהקיבוצים ו־22 אחוז מה־מושבים קיבלו יבול סוכר של יו־תר מ־800 ק״ג לדונם.

גידול הסלק מתאים גם למשק המשפחתי, שבהרבה מקרים אין לו אלטרנטיבה אחרת. גם המשק ה־משפחתי אם יתמחה בגידול סלק יהיה במושבים ענף יציב, ש־אין שום התיסול מאיים עליו ואף יכול בזכות החריצות שלו להגיע ליבול סוכר עד 1,100 ק״ג לדונם.

כשמחשבים את כדאיות ייצור סלק הסוכר בארץ אין להתעלם מ־התועלת הרבה שהוא מביא לאחר שנסחט ממנו הסוכר. בכל דונם סלק אפשר לאסוף עד 3 טונות עלה, לפי העונה. היא ניתנת ל־ניצול הן על־ידי האבסה ישירה ו־הן על־ידי עשיית תחמיץ, דבר ש־משקים רבים מחשיבים אותו. מי־רת הדבר, שמכל דונם מקבלים כ־150—200 יחידות מזון.

עיבוד הסלק בביהח״ר מבאיר עשרות אלפי טונות פולפה ומו־לאסה. הפולפה היא מספוא מבוקש בה לבעלי־החיים ונקנית על־ידי ארגוני הקניות של המשקים ואילו המולאסה נבכרת ברובה לייצור שמרים ולתעשיות אחרות ובחלקה לתערובת המספוא לבקר.

במצב של מחסור במים, כח אדם וקרקע, יש חשיבות רבה ל־מספוא המתקבל כתוצרת לוואי מ־גידול סלק.

תפוקת הסלק תגדל אם יינתן עידוד למגדלים

עובדה היא, שהממשלה מעוניי־נת לעודד הרחבת שטחי סלק ה־סוכר עד כדי הבטחת כמות סלק מספיקה לעבודה בתפוקה מלאה בשני בתי החרושת לסוכר, היינו 320,000 טונות סלק; אולם אין ה־ממשלה עושה די כדי לעודד את המגדלים להגדיל את שטחי הסלק.

הממשלה הציעה מחיר של 115 ל״י לטונה סלק, כמחיר בסיסי, עד לכמות של 220.000 טונות והגדלת התמורה ב־3.5 ל״י לטונה על כל 10.000 טונות סלק עד 250.000 טו־נות. ובהמשך עלייה הדרגתית נו־ספת עד 143.5 ל״י בעד 10.000 טונות שישלימו את ה־300,000 טונות, וכן הלאה עד 150 ל״י ה־טונה אם הייצור יגיע ל־320,000 טונות.

אולם בהצעה זו לא היה כדי לתת עידוד למגדלים. שכן כל מג־דל עושה את החשבון שלו והוא רוצה לדעת מראש איזה תועלת תצמח לו אם הוא יגדיל את שטח הגידול שלו. הרי הצעת הממשלה מתנה את הגדלת המחיר אם כמות הסלק הארצית תגדל.

המגדלים טוענים שבפחות מ־130 ל״י לטונה לא כדאי להם לגד־ל סלק, וגם זאת בתנאי יבול ממוצע של חמש טונות לדונם לפ־חות.

מחיר העידוד לא זו בלבד שלא ייקר את מחיר הסוכר, אלא להיפך, הוא יגרום להוזלתו. שכן על־ידי הרחבת שטחי המזרע יוכלו המפע־לים לקבל כמויות סלק שיתאימו למלוא כושר התפוקה שלהם ולייצר כ־40.000 טון סוכר. במצב זה יוזל הסוכר בכ־200 ל״י לטונה.

נמצא, שאם יקבעו למגדלים מחיר סביר, תוכל המדינה לחסוך כסף מתוצלת ייצור הסוכר בארץ. יש להביא גם בחשבון יתרון נו־סף: ערך היבוא הנמנע של כ־37,000 טון סוכר יוסוף ממטבע הזר ב־8.1 מיליון דולר וכן חסכון נוסף של כ־3 מיליון דולר המתקבל מייצור מוצרי לוואי אגב ייצור הסוכר, כמו פולפה, מולאסה ועל־ות סלק סוכר, המחליפים מספוא ומולאסה מיבוא.

לכן יש הכרח לנקוט בדרכים בלתי שיגרתיות כדי ליצור תנאים שהחקלאים יוכלו לייצר כמות סלק שתספיק להפקה מלאה של שני המפעלים. אם אי־אפשר להשיג זאת בשנה אחת, אפשר על־ידי עידוד הדרגתיות להבטיח הגדלה הדרגתית של שטחי הסלק ולהגיע לתפוקה מלאה בשנים הבאות.

אך אם לא יהיה עידוד, יש סכ־נה ששטחי הגידול לא זו בלבד שלא יעלו אלא ירדו. הנסיון הו־כיח, שהקטנת שטחי הסלק באה בעיקר בגלל פעולות מכוונות להקי־מת ייצור הסוכר בארץ, דבר שיו־צר אי־ודאות אצל מגדלי הסלק על עתיד הענף. נוסף על כך היו המחירים לסלק נמוכים בהשוואה לתוצרת חקלאית אחרת.

320.000 טונות סלק לתפוקה מלאה

בשנה של כ־40,000 דונם סלק שלחין, שנזרעו אשתקד, נאסף יבול רק מ־36,000 דו־נם בגלל [illegible]. [illegible] 13,000 דונם בעל נא־סף יבול רק מ־1,000 דונם, ב־גלל הבצורת.

שני מפעלי הסוכר עיבדו הש־נה 217,000 טונה סלק וייצ־רו כ־24,000 טונה סוכר.

בגלל המחסור בסלק עבדו המפעלים רק כ־66 אחוז מ־כושר התפוקה, שהוא 320,000 טונה סלק בעונה בעבודה של 80 ימי עבודה. השנה עבדו המפעלים רק 57 ימים.

כדי להבטיח כושר התפוקה המלא בשני בתי החרושת צריך להגיע ל־48,000 דונם סלק שלחין ו־15,000 בעל. שטחים אלה עשויים לספק כ־320,000 טונות סלק בשביל מלוא התפוקה בשני המפעלים. גם אם שני המפעלים יעבדו במלוא התפוקה הם ייצרו לא יותר מ־40,000 טונות סוכר, בו בזמן שהצריכה בארץ [illegible] היא 200,000 טונה.

כאשר שני בתי החרושת עובדים רק כ־65 אחוז מהתפו־קה, עולה להם טונה סוכר כ־1,500 ל״י; [illegible] כ־13 אחוז [illegible] רק 1,000 ל״י. כ־40,000 [illegible] 8 [illegible]

העורך: צבי מגן

לועידה החקלאית יצביעו

חברי ההסתדרות

בהתיישבות העובדת

חקלאים עצמאיים

ועובדי מוסדות

לחינוך חקלאי

ביום ג׳, ב־11 בספטמבר, יצביעו כל חברי ההסתדרות בהתיישבות העובדת לוועידת ההסתדרות ה־12 ולועידה החקלאית ה־12. מספר הבוחרים בעלי זכות בחירה — כמאה ועשרת אלפים. כן יצביעו כעשרת אלפים חקלאים עצמאיים ועובדי בתי הספר לחינוך חקלאי ולהתיישבות.

לפני 4 שנים, בוועידה החקלאית ה־11, הוחלט על השינוי היסודי במבנה ההסתדרות החקלאית עם העברת כל המושבות שבחלקן התפתחו לערים — לוועד הפועל של ההסתדרות. משקי ההתיישבות, המושבים והקיבוצים, בש־ארו תחום חקלאי בלעדי. יתר מרכיבי המרכז החקלאי במבנה החדש — הם החקלאים היהודים חברי ההסתדרות, בעלי זכות בחירה לוועדות החקלאיות המוניציפאליות במו־שבה ובעיר, ועובדי בתי הספר החקלאיים חברי ההסתדרות. האיגוד הארצי של הפועלים החקלאים השכירים, שנשאר במרכז החקלאי גם לאחר הוצאת המושבות מזיקתן להס־תדרות החקלאית — לא ישתתף בהצבעה לוועידה החקלאית מתוך טעמים עקרוניים.

האיגוד תבע זכות בחירה גם לנשות הפועלים החקל־אים, לפנסיונרים ולעובדי המשק״ם, הקשור עם האיגוד הארצי וקרן הביטוח של החקלאים השכירים.

עמדת נציגי ההתיישבות במרכז החקלאי היתה, כי זכות זו מותנית בקריטריונים מקובלים המחייבים הוכחת עיסוק בחקלאות. עמדה זו נתקבלה גם על דעת ועדת הבקורת המרכזית, המשמשת כוועדת ערעור עליונה בבחי־רות ארציות. חילוקי הדעות נמשכו זמן רב וכשנפלה ה־הכרעה כבר לא נשאר זמן לעריכת פנקס בוחרים ארצי. מזכירות המרכז החקלאי נענתה איפוא לפניית מרכז האיגוד של הפועלים החקלאים השכירים — לא להשתתף בבחירות.

שאלת דו־הקיום של ההתיישבות העובדת והאיגוד החק־לאים השכירים במסגרת משותפת, תוכרע איפוא בוועידה הקרובה.

ועדת הבחירות, שהורכבה לפי יחסי הכוחות במזכירות המרכז החקלאי ובראשה הח׳ יצחק שפירא, אישרה שבע רשימות של מועמדים לוועידה החקלאית ה־12, שהוגשו כחוק על־ידי הסיעות הבאות:

1) המערך (אמת) —501 מועמדים
2) תע״ל (לע) —449 מועמדים
3) הליכוד (חל־טעם) —185 מועמדים
4) העובד הדתי (צ) —96 מועמדים
5) רק״ח (ו) —6 מועמדים
6) מוקד (ק.נ.) —62 מועמדים
7) מר״י (ש) —20 מועמדים

רשימות המועמדים, הערוכות לפי סדר קדימות ולא לפי הא״ב, יפורסמו בעתונים.

הישגי מושבי העולים הראשונים בישראל

ראש הממשלה גולדה מאיר בכנס המושבים בנען

הישגים במימוש הרעיון הציוני־החלוצי בהתיישבות המושבים ה־חדשה בא לביטוי בחגיגה רבת־עם, שנתקיימה בנען לסיכום כ״ה שנים למושבי העולים, בהשתת־פות ראש הממשלה גולדה מאיר, חברי המושבים, משרד החקלאות והמרכז החקלאי.

נמסר, כי 5000 מועמדים מעוני־ינים להיקלט במושבים חדשים וותיקים, אך רק אלף מקומות קליטה ניתן להעמיד לרשותם.

מתוך 5000 המועמדים, 3500 הם בני המושבים עצמם, ויתרם יוצאי קיבוצים וערים. בשל מחסור במ־קומות קליטה במושבים, תצטרך תנועת המושבים להפנות את ה־מועמדים ובני משפחותיהם אל ההתיישבות החדשה מעבר לקו הירוק. יתרם יופנו למקומות עבו־דה בעיר.

מאז ששת הימים הוקמו שלושה מושבים חדשים, המיושבים בוותיקי עולים: רמות מאיר (ליד נען), ניר חן (ליד קרית גת) ותלמי אליהו (בחבל אשכול).

המושבים מייצרים 50 אחוז מ־כלל המזון במדינה. התפוקה השנתית של המושבים היא 600 מיליון לירות. כיום גרים 90 אלף נפש ב־240 מושבים, אשר מהם הוקמו 180 אחרי קום המדינה.

מושבים חדשים שעומדים לקום בחלקי ארץ ישראל השונים הם: מושב אחד בגולן, שני מושבים בבקעת הירדן, מושב נוסף בערבה ועוד מושב בפיתחת רפיח.

מזכירי תנועת המושבים, אהרון ארץ ואריק נחמקין, ציינו כי ה־תנועה תקבל בסיפוק כל החלטה ממשלתית להקים מושבים חדשים בעבר לקו הירוק.

הצלחה למפעל „מהעיר לכפר"

מאות משפחות מבוססות משתקעות בקיבוצים

מאז מלחמת ששת הימים הוקמו מעבר לקו הירוק 44 ישובים חק־לאיים ובהם 5.000 מתיישבים צעי־רים. ועתה התפרסמה ברדיו תכ־נית ממשלתית להקים עוד 35 ישובים מעבר לקו הירוק בחומש הבא.

הפרסום הרב על הקמת ישו־בים חדשים מסכים בצל מפעל התיישבותי חשוב, שאינו מגיע לידיעת הרבים. הוא המפעל „מ־העיר לכפר".

כפי שמסר לנו אברהם בנעני, חבר מזכירות המרכז החקלאי ו־יו״ר הוועדה הכלכלית של ברית התנועה הקיבוצית, מוכיחה ה־מציאות, שהמבצע „מהעיר לכפר" שהחל בו לפני שנתיים, עולה יפה. מאות משפחות בגיל עבודה, ש־היו מעורים בערים, נקלטו ב־קיבוצים.

מפעלי הקליטה בתנועה הקיבו־צית סבורים, שאפשר על־ידי פעו־לה סדירה והסברה נאותה להגדיל במידה ניכרת את מספר המשפחות שיעברו מן העיר לקיבוץ.

אולם בעיית קליטת משפחות זו־עוה מההוצא במחסור בשי־כון. התנועה הקיבוצית באה לידי הסדר עם משרד השיכון ש־בתקציב לשנת 1974־75 יביאו בחשבון בתקציב השיכון ל־קיבוצים את צרכי השיכון בשביל משפחות מהחוץ.

מציינים שהמשפחות הנקלטות בקיבוץ היו ככולן מסודרות ב־פרנסה ובדירה בעיר. אלא שהן חיפשו אורח חיים מסודר יותר לילדים, רחוק מהשפעות השליליות של חיי העיר.

חקלאות בעולם

רומניה רכשה כבשים בישראל

100 כבשים מגזע אוסי נשלחו לרומניה. הכבשים ירוכזו בתחנת מחקר רומנית וישמשו לר־בייה ולטיפוח עדר צאן בקוטי ברמה גבוהה.

נמסר, כי כבשה מגזע האוסי מניבה כ־500 ליטר חלב לשנה בממוצע, בעוד כבשה מן הגזע המקומי ברומניה מניבה 100—120 ליטר חלב לשנה בלבד. הכ־בשים נשלחו לרומניה בשני משלו־חי הובלה, והמחיר ששולם עבו־רם היה 130 דולר לראש.

מומחים רומנים מקיימים בארץ דיונים על הקמת חווה בת 500 כבשים מגזע אוסי ברומניה. ב־תוספת צוות יודע מכניים מיש־ראל. במטרת החווה לבדוק אפש־רויות התאקלמות של הכבשים הישראליים והעלאת רמת תנובת־ן של הכבשים מן הגזע המקו־מי. ברומניה נפוץ מאוד גידול הכבשים. מאז מלחמת ששת הי־מים מייבאת ישראל כבשים מרו־מניה לצרכי האוכלוסיה הער־בית ביהודה ובשומרון. בשנת 1972 בלבד יובאו לישראל כ־10.000 ראשי צאן.

חלום של אהבה

מאת יעקב גורן

שיר־השירים, מפורש על־ידי אליעזר לוינגר — כי הוצאת החברה לחקר המקרא בישראל, ירושלים — תשל"ג, 1973; 89 עמוד.

חזות שיר־השירים אינה חדלה להעסיק את העולם. פרשני מקרא וחוקרי ספרות, אנשי דת ואנשי פולקלור עוסקים בשירה עזת הדימויים הארוטיים שצמחה בתוך חברה אשר החמירה באיסורים לגבי גבר ואשה. וודאי אף קיימת איסורים אלה; בגלל שיכלולת הצורני אי אפשר ליחסה לתקופה קדומה שבה לא היו איסורים אלה חמורים כל־כך ושבה לא היה טעם של "מים גנובים" לאותה אהבה שבשבחה היא מספרת.

אפשר לחלק לשלושה סוגים את הפתרונות שהוצעו לחידה זו: היו שניסו לראות בשיר השירים אלי־גורית ליחסים שבקדושה (באחרונה ניסה המשורר אברהם קריב להזור לפתרון זה); היו שניסו לראות בו יסודות של דראמה, עם גיבורים ומקהלה מפרשת; אחרים השוו אותו עם שירי־החתונה הנהוגים בתרבויות שונות, ואף בין שבטי ערב, ואשר בהם נתנו המשוררים דרור לדמיונם וביטויים ארוטיים רבים מותרים בהם. בכל הפתרונות הללו היה צורך לאנוס את הכתוב, במקום זה או אחר, כדי שיתאים לפתרון המוצע. אין אמנם פסול בדרך זאת, אך כל מקום כזה נשאר פתוח לנסיונות פירוש נוספים. פירושו של אליעזר לוינגר לשיר השירים היא נסיון נוסף, ודומה כי הוא הולך בדרך חדשה.

פירושו ערוך בדרך מדעית. בצד אחד הטקסט המקראי, עם סימני הפיסוק המסורתיים (טעמי המקרא) אך בפיסוק שירי מודרני, בצד השני, ובשעת הצורך בעמודים הסמוכים, רשום פירוש מעניין, ובתחתית העמודים המדרש המפורט והמנומק של המילים והניבים. המחבר מקדים פרק מבוא לפירושו, ומסביר בו את שיטתו. לדעתו שיר השירים הוא צרור שירי אהבה אשר חיבר משורר אחד, וסדר הצריכה הוא: שירי האהובה, שירי האוהב ושירי הקהל, הבאים זה אחר זה, מחזורים־מחזורים. בכל מחזור יש מעין עלילה, אך אין עלילה המתפתחת ממחזור למחזור, לכן אין כאן דראמה. את השירים עצמם רואה לוינגר כחלומם של אוהבים, חלום שבו הופיעו הם

העברים. ולא רק בגלל אוצרו הלשוני והדימויי.

דומה כי לפי גישתו של המחבר היה עליו להכריע את הכף לצד ההנחה בדבר איחור זמן חיבורו של הספר. והנה להפתעתנו הוא נוטה דווקא להנחה בדבר חיבורו המוקדם, אולי אפילו בימי שלמה המלך. בעניין זה התלבטו כידוע פרשנים, מראשוני הפרשנים המדעיים כהרדר ורוהטה ועד אחרונים כמשה צבי סגל. מצד אחד מורים אוצר המלים וכמה משימושי הלשון (כגון השימוש ב"ש" של לשון המשנה ב"אשר" של המקרא) על איחור זמן חיבורו של הספר, ומצד שני מוצא כל פרשן בהתאם לשיטתו סיבה להגיע שהשירה זו חוברה בימי בית ראשון. לוינגר תרגאה בשיר־השירים יצירה הסמלית בדימויים עשירים, משוכללת רבן במעט, עשוי היה לראות בתמונה הלשונית עיקר, ואז די בפרדס ובאפריון כדי למקם את היצירה בימי בית שני, וכל הריאליה המכוונת לימי שלמה כתקבלת או כחלק מהדמיון השופע; ממילא קשה מאוד למצוא קווים ריאליים משותפים בין דמות המלך שלמה בספר מלכים לדמות שלמה שעל ראשו עטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו, ככתוב בשיר־השירים. תקופת בית שני תחת השלטון הפרסי — ימים שלווים יחסית ונעדרי שלטון מלכותי — עשויה לשמש רקע נאה ליצירה המספרת על מלך היושב תחת אפריון, וששים גיבורים סביבו, והמלה "מלך" עשויה לשמש דימוי לאוהב, העתיד להיות החתן. כשפירש המחבר בפרק א' פסוק ד' (הביאני המלך חדריו) ופסוק י"ב (עד שהמלך במסיבו), ויפה פירש, דומה כי עלינו להסביר את דעתו זו של המחבר בנטייה הכללית הרווחת בפרשנות העברית, מימי יחזקאל קויפמן ועד היום, להקדים את זמני חיבורם של המקראות. במקומות לא מעטים מניבה שיטה זו פירות נאים; במקומות אחרים גוררת היא אלם תרבותי על תקופות בחיי האומה, ומציירת את תקופת המקרא כאילו עיקר פריחת היצירה התרבותית היתה בימיה הראשונים, ואחר־כך דלל המעין. כידוע, זאת שיטתו הפרשנית של דה־וטה, מאבות חקר המקרא המודרני, וטעמו ונימוקו היו עמו: הוא היה נוצרי אדוק והתנגד למתן שוויון־זכויות ליהודים. איני יודע מדוע רואים פרשנים שלנו בתקופת דוד ושלמה את ימי שיא הפריחה התרבותית בישראל.

[illegible]

עוד על מתירנות בספרות

[illegible]

שעטנז בלשון

[illegible]

זאב איגרת

האוניברסיטה העברית בירושלים — מרכז בובר להשכלה לעם
החברה להגנת הטבע — בית שדה ע"ש עמי אסף, עין גדי

ימי עיון וסיור
בתאריכים 16-19.10.73 (סוכות)
הנושא: אספקטים היסטוריים מתקופת בית שני במדבר יהודה

[illegible]

מבצע מיוחד לקוראי "ידיעות אחרונות"

2 כרכים

לתלמידים - מחיר מוזל ללא תקדים -.10 ל"י בלבד

כ־900 עמודים כפולי־טורים ◆ מהדורה מהודרת

הזדמנות בלתי חוזרת!! להשיג בכל חנויות הספרים או ישירות:

ת"א "ידיעות־אחרונות", ת.ד. 14125 (מיקוד 61140). שלח צ'ק/המחאת דואר ותקבל לביתך.

הופיע
תנ"ך בתמונות

לקראת החגים המתקרבים,
לקראת פתיחת בתי־הספר,

2 כרכים מפוארים • שפע תמונות צבעוניות • ללימוד ולמתנה

הסיפורים האוטנטיים והתמונות מרחיבים ידיעתו של כל ילד, כל עמוד — חוויה!!

המחיר —.30 ל"י

(במקום 36 ל"י), שלח צ'ק או המחאת־דואר ת.ד. 14125 ת"א ותקבל את 2 הספרים לביתך

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

המדור ללמודי חוץ

מודיע על הרשמה
ללימודי תעודה

אשר יתקיימו בשעות הערב בשנת הלימודים תשל"ד — 1973/74

ניהול
ניהול תעשייתי
ניהול הייצור
ניהול כח אדם
ניהול בתי מלון
ניהול תחזוקה
ניהול כללי (בת"א בלבד)
ניהול הנדסי (בת"א בלבד)
ניהול אספקה (בת"א בלבד)
ניהול שיווק (בת"א בלבד)
ניהול הדרכה ופיתוח (בת"א בלבד)
ניהול סחר חוץ (בת"א בלבד)
ניהול בקרת איכות (בת"א בלבד)
ניהול תחבורה מיסודית (בת"א בלבד)
ניהול נכסי מקרקעין (בת"א בלבד)
מתקדם לניהול משרד (בת"א בלבד)
מתקדם לניהול מוסכים (בת"א בלבד)
מנהל בתי חולים (בת"א בלבד)
ניהול וארגון רשומות משרדיות (בחיפה בלבד)

מחשבים
תכנית למחשבים אלקטרוניים
מנתחי מערכות למחשבים אלקטרוניים
הפעלת מערכת מחשבים (בחיפה בלבד)

תקשורת
ספרנות טכנית
מתקדם ליחסי ציבור
לימודי עתונאות (בת"א בלבד)
מתקדם לפרסומת (בת"א בלבד)
כתיבה טכנית (בת"א בלבד)
רדיו וטלויזיה — טכניקות משידור והפקה (בת"א בלבד)

עיצוב ושרטוט
שרטוט בנין
שרטוט טכני ותכנון חלקי מכונות
גרפיקה
עיצוב פנים וריהוט (בת"א בלבד)
עיצוב המוצר (בת"א בלבד)
שרטוט מפות ופוטוגרמטריה (בת"א בלבד)
שרטוט בנין בהתמחות עיצוב פנים וריהוט (בחיפה בלבד)
שרטוט אלקטרוניקה (בחיפה בלבד)

צילום
צילום טכני מתקדם (שנה ב' וג' בת"א בלבד)

בטיחות בדרכים
מציני בטיחות בתעבורה
קורס לתעבורה ולתנ"עה (בת"א בלבד)

שמאות
שמאי רכב
תורת השמאות (בת"א בלבד)

הנדסה אזרחית
תאור ופקוח על הבצוע (בת"א בלבד)

הכשרת מורים
הכשרת מורים טכניים
השתלמות לרשיון הוראה למהנדסים (בת"א בלבד)

חשמל
חשמלאים מוסמכים (בחיפה בלבד)
חשמלאים ראשיים (בחיפה בלבד)

פרטים והרשמה:
בחיפה: הטכניון, בנין ראשי, הדר הכרמל, טלפון 667818, 661151.
בתל־אביב: הטכניון, רחוב ליסין 14, טלפון 268126/7, 261992.

ראיון עם שלמה ניצן

הקיום האנושי כתבוסה

מאת ש. שפרה

שלמה ניצן

[illegible]

כל מקום הוא תמיד גם מקום אחר

[illegible]

כאשר לא קמה המדינה היתה לנו הרבה יותר מדינה

[illegible]

מאחורי כל שמחה מסתתר שד

[illegible]

מאיר ויזלטיר

כוזמור בהברה חצי אשכנזית

[illegible]

לא תעשה לך

[illegible]

שני סיפורים מאת מאריו בנדטי

מאריו בנדטי — סופר, משורר, עורך, הומוריסט ועיתונאי, המקובל כפופולארי ביותר בין סופרי אורוגוואי — תיאר בכתביו את המעמד הבינוני צר־האופקים בארצו ואת ה„אופי הלאומי" השלילי של בני־עמו. בנדטי שהה זמן רב בפאריס ובקובה ובאחרונה הוא מפעילי השמאל הקיצוני. שני הסיפורים הניתנים בזה לקוחים מספרו האחרון „הנוות והפתעותיו".

ריקודים עם צנימים

כן, שמי אדוארדו. האדון שואל אותי כדי לפתוח איכשהו בשיחה, אני מבין. אבל אדוני מכיר אותי כבר זמן רב אם כי מרחוק. בדיוק כפי שאני מכיר אותו. עוד מתקופה שבה התחיל להפגש עם אמי בבית־הקפה, בקרן הרחובות לרניאגה וריבית, או בבית־הקפה הזה שבו אנחנו יושבים. זה לא מפני שעקבתי אחריכם, באמת לא. אדוני אולי לא מאמין לי, אבל זה רק מפני שהוא לא מכיר את הסיפור כולו. אולי אמא לא סיפרה לו. כבר מזמן רציתי לדבר אתו, אבל לא העזתי. עכשיו אני מרוצה מזה שהוא התחיל לדבר אתי. מדוע רציתי לשוחח אתו? כי יש לי רושם שהוא בחור טוב. גם אמא היתה טובה. הרבה לא דיברנו בינינו, אמא ואני. בבית או ששרר שקט או שדיבר אבא שלי, אבל הזקן היה מדבר בעיקר כשהיה שיכור, זאת אומרת כמעט כל לילה, ואז היה צועק יותר מאשר מדבר. שלושתנו פחדנו מפניו: אמא, אחותי הקטנה מירתה ואני. עכשיו אני כבר בן שלוש־עשרה וחצי ולמדתי דברים רבים, ביניהם שהבחורים הצורחים והמקללים הם עלובי־נפש בעצמם. אבל אז הייתי קטן יותר ולא ידעתי. מירתה איננה יודעת זאת אפילו עכשיו אבל היא צעירה ממני בשלוש שנים, ואני יודע שלפעמים היא מתעוררת בבכי בלילות. זה הפחד. אדוני יודע מה זה פחד? למירתה נדמה תמיד שהזקן יופיע שיכור, יסיר את החגורה ויכה אותה. היא עדיין לא התרגלה למצב החדש. אני מצדי השתדלתי להתרגל. האדון הופיע לפני שנה וחצי, אבל הזקן היה שיכור עוד הרבה לפני כן, וכאז שנתפס להרגל הרע הזה היה מכה את שלושתנו. את מירתה ואותי היה מכה בחגורה, וזה כואב למדי, אבל את אמא נהג להכות באגרוף סגור. כך סתם, בלי שום סיבה: מפני שהמרק היה חם מדי או קר מדי, או מפני שהיא לא היתה ערה כאשר היה חוזר בשלוש לפנות בוקר, או מפני שעיניה היו נפוחות מרוב בכי. אחרי זמן־מה הפסיקה אמא לבכות. אינני יודע איך היא עשתה זאת, אבל כאשר היה מכה אותה אפילו לא נשכה את שפתיה ולא בכתה, וזה הרגיז את הזקן עוד יותר. היא ידעה זאת, ובכל זאת העדיפה לא לבכות. אתה הכרת את אמא לאחר שסבלה הרבה, אבל רק ארבע שנים קודם [illegible]

[illegible] דבר. אני מאמין שכאשר ייצא משם כבר לא יכה אותי, ומלבד זאת אני אהיה אדם מבוגר, אולי אהיה נשוי ואולי יהיו לי ילדים. אבל אני לא אכה את הילדים שלי. מה אדוני חושב? אני בטוח שאבא לא היה עושה מה שעשה לולא היה שיכור כל־כך. הוא איננו חושב כך? הוא חושב, שבכל אופן היה הורג את אמא באותו ערב, כאשר עקב אחריי כדי להעניש אותי ומצא את שניכם? אינני חושב כך. עובדה היא שבאדוני לא נגע כלל. רק אחר־כך, אחרי ששתה הרבה יותר מן הרגיל, התקיף את אמא. אני חושב שבתנאים אחרים הוא היה מבין שאמא זקוקה לחיבה, לאהדה, בעוד שהוא נתן לה רק מכות, כי אמא היתה טובת־לב. אדוני ודאי יודע זאת בדיוק כמוני. משום כך, כאשר הוא הזמין אותי לשתות קפה עם צנימים כאן, באותו בית־קפה שבו הייתם נפגשים, הרגשתי שעליי לספר לו את כל זה. אולי הוא לא ידע, או ידע רק חלק מן הדברים שאמרתי, מפני שאמא היתה שתקנית ולא נהגה לדבר על עצמה. עכשיו אני בטוח שעשיתי טוב משום שאדוני בוכה, ומאחר שאמא כבר איננה בחיים, הרי זה כמין פרס בשבילה, שלא היתה בוכה אף פעם.

שלום
לוי
צור
פתם

מתערוכתו בגאלריה חדשה

ראה „מיקבץ" (עמ' 8)

מכבי־האש

אולגריו לא זו בלבד שהיה אלוף הניחושים, אלא גאה היה מאוד בתכונותיו הבלתי רגילות. לעתים היה שוקע במחשבות, ואחרי רגע היה מודיע: „מחר יירד גשם". והגשם ירד. מפעם לפעם היה מתגרד בעורפו ומצהיר: „ביום שלישי יזכה מס' 57 בהגרלה העממית". ואכן, ביום שלישי זכה בהגרלה מס 57. ידידיו זיכו אותו בהערצה ללא גבול.

אחדים מהם עדיין זוכרים את הצלחתו המפורסמת ביותר. הם טיילו יחד מול האוניברסיטה כאשר לפתע זיעזעו הצלילים הרועמים של מכבי־האש את אוויר הבוקר. אולגריו חייך חיוך קל, כמעט בלתי־מורגש, ואמר: „ייתכן כי זה ביתי העומד להישרף".

קראו למונית וביקשו מהנהג לעקוב אחר מכונית מכבי־האש. כאשר נסעו דרך רחוב ריברה אמר אולגריו: „אני כמעט בטוח שזה ביתי אשר נשרף". הידידים שתקו מתוך יראת־כבוד מהולה בחיבה; הם העריצו אותו מאוד.

מכבי־האש המשיכו דרך פרירה והעצבנות הגיעה לשיאה. כאשר נכנסו לרחוב שבו גר אולגריו כבר היו ידידיו מתוחים וסקרנים עד מאוד.

לבסוף, בדיוק מול ביתו העולה בלהבות של אולגריו, נעצרה מכונית מכבי־האש והאנשים התכוננו לבצע את מלאכתם במהירות ובשקט. מפעם לפעם, מחלונות הקומה העליונה, ניתזו רסיסים באוויר.

בהגיגיות רבה ירד אולגריו מן המכונית. הוא היטיב את קשר העניבה, ואז, כיאה למנצח צנוע, התכונן לקבל את ברכותיהם ואת לחיצות ידיהם של ידידיו הטובים.

מספרדית: אגון פרידלר

עוד על הנרי ובקט

[illegible]

רובוט לוול המתחדש

[illegible]

אספקלריה

שכן, ביחס ללוול זוהר רק כיוון ולעולם לא מטרה. יתר על כן, אין לוול מסוג האנשים המקבלים מרות של אותוריטה כלשהי. עם זאת ה„היסטוריה" שלו היא היסטוריה שיש בה ממאורעות חייו של המשורר עצמו. בשהרהורתו האחרונה של הספר, רחב מאוד שדה הראיה. במבטו מקיף הוא עכשיו גם את ישראל, יוון, רומי, קנטרברי, פאריס ועוד. המשורר מניו־אינגלנד מקדיש תשומת לב להוה, לאדם, לספפו, לאלכסנדר, לדיוגנס, להניבעל, לקולרידג', לרמברנדט, לרילקה, למאלארמה ולרימבו.

יחסו להיסטוריה יכול להסתכם פחות או יותר, ב„אני כאשים" כללי (בגידה, עוונות שקר, השמצה ועוד).

„אלפיים שנותיי האחרונות"

ספרו של הרברט גולד, „אלפיים שנותיי האחרונות" עורר את תגובתו של הסופר מוריס ויגין, ממבקרי הספרות ב„סאנדיי טיימס". הרברט גולד הוא יהודי אמריקאי — כותב ויגין — ולדעת המול אינו יכול לשכוח זאת ואף אינו מניח לאחרים לשכוח. ספרו הוא אוטוביוגראפיה בדיונית. ויאנר ספרותי שאינו מקובל במיוחד על המבקר.

בספר מוזכרים שמות אמיתיים לרוב, כמו ג'אק קירואק וטרומאן קאפוטה, ובמכוונים המעידים על קנאת גולד בהצלחתם. ומה בדבר השמות שאינם ידועים? שואל ויגין אמיתיים או שהם מומצאים? על כך אין אנו יודעים דבר. אין אנו יודעים מה עלינו לקבל כעובדה ומה לקרוא כמבדה. אך דעתי היא, שמותר לנו להניח, כי היסוד האוטוביוגראפי בספר הוא רחב. ועל כך מצטער ויגין. שכן, בשעה שאין גולד מבכה את תפקיד היהודי האמריקאי בספרות, ובמיוחד את תפקיד היהודי ה־אמריקאי הרברט גולד בספרות, הרי הוא מסוגל להיות סופר משעשע מאוד, עד כדי כך, שיודעי דבר הגדירוהו כסופר קומי.

אין ויגין יכול לומר מה מידת הכוח היוצר שבגולד. אך כרפורטר, ובמיוחד כשאין הוא כותב על מצבו הנפשי שלו, הוא בהחלט טוב. אולם — סבור המבקר האנגלי — גולד מקדיש הרבה מזמנו לתיאור האספקטים הסימבוליים של חיי הנפש שלו.

עניינו הגדול הוא בו עצמו, בגורל יהדותו הגולה. עם זאת מודה ויגין, כי מבטיעו באמריקה, בתאיטי, בפאריס, ברומא, בישראל, מוסר גולד תמונות מלאות חיות. יש להניח, שקוראים מרובים ייהנו מתיאורים אלה.

הרברט גולד

ביזאן – מספר שהושכח

הסופר הצרפתי, פול ניזאן (1905—1940) ידע התהפוכות גורל מרות בחייו. פרסום מוקדם, מוות מוקדם ורדיפות על ידי ידידיו לשעבר. עבר זמן עד שהשמאל הקומוניסטי לא יכול עוד למנוע מהכרת בגדולתו הספרותית של ניזאן. הוא שהיה פעם מנאמני המפלגה המובהקים.

לא כבר הופיע באנגלית תרגום הרומאן שלו „אנטואן בלואייה", שראה אור במקורו ב־1933. ניזאן פרש מן המפלגה הקומוניסטית אחרי הסכם מולוטוב־ריבנטרופ. בימי המלחמה גילה אומץ־לב בחזית ונפל בשדה־הקרב, בשעת הנסיגה בדאנקרק. הקומוניסטים לא סלחו לו את פרישתו גם אחרי המלחמה עם הגרמנים.

הרומאן שלו „אנטואן בלואייה" הוצע ב־1933 לפרס גונקור. סארטר, שהיה ידידו של ניזאן מנעוריו, לא היסס לקבוע את מקומו של ניזאן בין חשובי המספרים הצרפתיים. אכן, ניזאן היה יוצר מקורי ותלמיד שקדן של מארקס. ביחד עם זאת, היתה טבועה בו נטייה טבעית לאידיאליזם ולהתמרדות נגד כל שנראה לו כעיוות הדין או כעוול מבחינת עקרונותיו המוסריים. טבעי הדבר שניזאן לא יכול להישאר במפלגה הסטאליניסטית.

אחרי תקופה של התנכרות, מכוונת בידי סופרים קומוניסטיים, בא שוב תורו של ניזאן — מעין „רהאביליטאציה ספרותית" שלאחר המוות. על כל פנים, השמאל הלא־קומוניסטי מוכן לתקן את העוול שנעשה לסופר המוכשר, כפי שיעיד מאמרו של ז'אן פול סארטר ב־1947.

האנשים עושים היסטוריה. אך הם עושים זאת בתנאים מיוחדים, שאינם נבחרים על ידם. מספר, המבקש להביע רעיון זה, צריך לתאר יחיד המשולב שילוב מלא במהלכה הכללי של ההיסטוריה. ליחיד כזה נותנים כוח ומשמעות מיוחדים על ידי האינטגראציה שלו במהלך ההיסטוריה. זו היתה גם תפיסתו היסודית של המארקסיסט ניזאן.

אנו מוצאים אותה גם ב„אנטואן בלואייה". הרומאן הוא פרשת חייו ומותו של עובד רכבת. ביחד עם תולדות חייו מתואר תהליך התבססותה של תנועת הרכבות ברחבי צרפת.

אנשים כמו אביו של אנטואן ואח"כ אנטואן עצמו, הוכרחו להתאים את כל מהלך חייהם לזמן של מהלך הרכבות. שניהם מאמינים שהם חיים בתנאים שנבחרו מרצונם החפשי. הם לא הבינו עדיין, כי הם קרבנות ה„מישחק" החדש, ולא בעלי בחירה חפשית.

אולם אנטואן בלואייה הרגיש בזרותו החברתית לא פחות מבזרותו האישית. כנער בבית־ספר הוא חש, בתחושה מעומעמת, כי יש עולם של דעת. וכשאנטואן היה לעולם ופגש אשה צעירה, הרי דבריה על ההיסטוריה הצרפתית, היו לו כמו גילוי מרעיש, כמי שרואה כרטיס כניסה לעולם הסגור לפניו.

משהוצעה לאנטואן עבודה בווילס, שקל את הדבר. אך הוריו התנגדו לנסיעתו. ואמרו לו, כי אם יעקור לאנגליה, לא ירשו לו עוד לעבור את סף ביתם. הוא רואה אנטואן עצמו זר ובודד ללא תקנה.

לפי הגדרת אחד המבקרים, זהו רומאן דיאלקטי. הדיאלוג בנפשו של כל גיבור הוא בלתי פוסק. עם מות האב, בוכה האם, אך באותה שעה עצמה היא עומדת על המיקח, כדי להוזיל ככל האפשר את הוצאת הקבורה. אנטואן מקבל מה שמציעים לו. אין לו פנאי למחשבה מעמיקה או להרהר בתשובות ובשאיפות שלא מצאו את סיפוקן.

אולם, פתאום לפתע, בא המפנה. אנטואן מתמרד וממריד את חבריו לעבודה ושביתה, להתארגנות אקטיבית. הוא מתחתן כובש גם את לבה של אשה נוספת.

ללא קו
ללא דמיון
ללא העזה

מימין לשמאל: דניאל בארנבוים, א. צ. פרוסט, גארי ברתיני

מקוריות מול האלטורות

[illegible]

סטר רובנס מגורים אנטי־יהודי במאה הט"ו בפראנקפורט (הציור לקוח מתוך הספר „היסטוריה של הלבוש היהודי" מאת אלפרד רובנס, שראה־אור בהוצאת ויידנפלד וניקולסון)

מונוגראפיה על טאליראן

[illegible]

ספרים חדשים

[illegible]

חידת הסופר 89

[illegible]

מנהל ישראלי ויצירות ישראליות

[illegible]

נעמה לוין

טיול לאורך הירדן

[illegible]

כוהטה

[illegible]

הלוח החדש דבר

הלוח החדש דבר

מודעות מתקבלות בסניפי „דחף", בסניפי „דבר" ובכל משרדי הפירסום בארץ

מחיר המלה: ביום חול — 0.80 אג' ערבי שבתות וחגים — 1.— ל"י

המשרד הראשי — מחלקת המודעות „דבר" רח' שינקין 45, תל-אביב

טל. 286141

דירות למכירה

● צפון! 3, יפה, חזית, ק"ב + תוספות. 82.000, 754461.

● חברת „גף" בונה למכירה דירות בכל הגדלים ובכל חלקי פתח-תקוה. בתיכנון וביצוע המפעלים של „חברת גף" (הלוואות ומשכנתאות לא צמודות). „גף" חברה לבנין, חיים עוזר 20, פתח-תקוה.

● 2½ חדרים + פ"א ק"ב צ"ע גן שחר, גבעתיים 3 בתים מ-19—22.

● בעוז אביב 3 גדולים ק"ב. 120,000 מכני מיידי, טל. 779027.

● צפון! 3, יפה, חזית, ק"ב + תוספות. 82,000.— טל. 754461.

● בבתיים 2½ + הל גדול חזית 3 כ"א סביבה שקטה וירוקה, רח' טשרניחובסקי 9 ק"ג, גריצמן, משעה 17.00.

● דירה חדשה 3½ ע"ע בראשון-לציון, בסביבה טובה, 248129.

● ברמת-אביב 3 חדרים + פ"א + קיפורים — 130,000, טלפון: 412718.

● ברמת-אביב בהזדמנות 3, פינר אוקטובר, בלום 7, צמוד.

● 3 חדרים בהדר עליון בחיפה למכירה, להחלפה תמורת 2—3 חדרים בתל-אביב. 03—821575, 04—531549 לא בשבת.

● בצפון 2 חזית, ק"א ע"י בסוראים + תוספות, טלפון 444073.

● בדאובות, דירת פאר 4 חדרים, 3 חדרי שינה + סלון ענק, מטבח רגבה, ברצפות שיש, חדר סיכה אוטומטית, הסקה מרכזית, שירותים כפולים, מעלית, חניה צבורה ומחסן. טל. 914729.

● בקיראון דירת 4 חדרים ק"ד ללא מעלית, טל. 752853.

● למכירה דירת 2½ בצפון תל-אביב ק"ב, טלפון 260987.

דירות להשכרה

● בבלי בשכ"ח דירת 3 חדרים ע"י ריהוט חלקי. 448152.

● בשכ"ח 2½ חדרים + הל, ע"ע חזית ברוח הירקה, טלפון: 14.00—16.00 284427.

דירות מרוהטות

● במרכז ר"ג 2½ חדרים מרוהטים, להתקשר 730410.

חדרים מרוהטים

● בצפון תל-אביב, חדר מרוהט להשכיר, פרטים טל. 268783.

● במרכז חולון חדר מרוהט לגבר, לשנים להשכרה. 840350.

קבלנים

● בחולון, בונה ש.ל.ב. בכל אזורי העיר, דירות איכות זה התלם של ש.ל.ב. חולון, רח' סוקולוב 70 א' טל. 847262.

וילות ובתים

● ברמת-השרון בסבר הדשוי קרבי 4½ ומחסן + פינת עבודה, היבוס ומיזוג טל. 772544.

מכוניות

● למכירה הוסיתא כסחורית 1966 מבנע פורד כל' 914728 פ"ה כ' 8—13 16—19.

כוסיינות חדשות!!! 1974 או משופצות, עם אחריות „אוטוקרס" בהמחירים הישנים רק ב„רבביאס" ראלי אפשקה מיידית טלפון — 820—192 דרך בר-יבבי 33 — (ליד כבנין הדרום).

● נסיעת מבחן ויבורות איידי ב„סובארו" מפיץ כלמה „סובארו" דבוטינסקי 69 רמת-גן 796061.

● פולקסוואגן 1500 ליבורק 1963, טסט 10 חדשים, רדיו, 38254.

● לארק 63 אחרי קיפור, טסט 10 חדשים. 38254.

● „סובארו" רמת-גן מפיץ מכונת „סובארו" דבוטינסקי 69 רמת-גן, טלפון 796061.

● נלך אתך לאורך כל הדרך, בקנותך מכונית חדשה או משומשת מתוצרת אוטוקרס פנה למרכז למכוניות משופצות. ב.ל.ם. רחוב בר-שכן 10 ת"א (ימינה מכשר נחלת יצחק) טל. 251980.

● למכירה רנו 6 דגם 1972 יד ראשונה + טסט, טל' 053-66040 עד שעה 3.

● הזדמנות! לרגל נסיעה פרינץ 4 A4 להתקשר 411733.

● קונטסה 900 65 במצב טוב, טל. 911470 בערב.

● רוצה להיות מרוצה, קנה מכונית בב.ל.ם. כל תוצרת אוטוקרס חדשות או משופצות מכל שנות הייצור. רחוב בר-שכן 10 (ימינה מכשר נחלת יצחק) טלפון 251980.

● לרגל נסיעה דופין 57 אחרי שיפוץ כללי. 440431.

● פורד 4, 65 למכירה במחיר הזדמנותי 829575. אלי או אברהם.

● כמה זמן חיפשת אחר מכונית??? טלפון אחד ל-ב.ל.ם. — יפתור לך כל בעיותיך. כל תוצרת אוטוקרס חדשות או משופצות. ב.ל.ם. רחוב בר-שכן 10 (ימינה מכשר נחלת-יצחק), טלפון — 251980.

● ב"מ 66 מנוע 69 מצב מצויין. 4200, טל. 85950.

● דופין 64 טסט 10 חודשים במצב מצויין, טל. 749636.

● קנית אצלנו — קנית מכונית וקנית ידידים. כל תוצרת אוטוקרס חדשות או משופצות. ב.ל.ם. רחוב בר-שכן 10 (ימינה מכשר נחלת יצחק) טלפון 251980.

● מריוסף הראלד סטייטון 1964 אוברול, טסט 10 חדשים. 38254.

● לרגל נסיעה מודכון לדרכון. ב.מ.וו. 1800 אוטומטית. מודל 1972 במצב טוב מאוד. טלפון 257960.

ביקוש עבודה

● מנהל מפעל להנעדקים צעיר, דינמי — מתפנה בקרוב, קשר עם מוסדות, ספקים, יבוא ויצוא. בהצעות רציניות לפנות לת. ד. 1334 ת"א, ד/46304.

● הנדסאי חשמל, רשיון ראשי דנהיגה, מעוניין בהצעות. 228530.

● מנהל חשבונות מנוסה מעוניין במשרה חלקית עד 15 שעות בשבוע. טלפון לפנה"צ — 32495, טלפון בערב — 790967, עוזי.

● נגר ארונות מטבח וקיר, מוסמך, וכל עבודות נגרות. טלפון 930486.

הצעות עבודה

● דרוש נער עוזר למחסנאי בגיל 15—17. להתקשר 31375-5.

● דרושה צעירה למשק-בית 3 פעמים בשבוע, פרץ, דיזנגוף 42 בין 4—7 אחה"צ.

● דרושים שליחים על קטנוע ועל אופניים, גלובינסקי, רח' מרכז בעלי המלאכה 12/א, ת"א.

● דרושים שליחים על קטנוע ועל אופניים, גלובינסקי, רח' מרכז בעלי המלאכה 12/א, ת"א.

● לביח"ר לקונפקציה דרושה תופרת + מתלמדת + לעבודות יד. תל-אביב, שנקין 37, טל. 283543.

● לביח"ר לקונפקציה דרושה תופרת + מתלמדת + לעבודות יד. תל-אביב, שנקין 37, טל. 283543.

● דירה נאה וילד חמוד מצפים לך. מטפלה אמרה לרשותך חדר פרטי ותנאים מצויינים. נא להתקשר בכל יום בין השעות 6—9 בערב, טלפון 239805.

● דרושה בחורה/אשה לטיפול בתינוקת ולניהול משק בית. רצוי עם לינה, חדר פרטי, תנאים מצויינים. טל. 926223.

● קופאית, ידיעות בהנהלת חשבונות, 5 שעות נוחות, תנאים טובים. טלפון 611608.

● ברמת-אביב דרושה בחורה לעסק בית + טיפול בילד עם/בלי לינה, טל. 412140.

● דרושות פועלות לטליות ואפים וגם מתלמדות, רחוב שלבים 16 ע"י בנין רסקו, קלימן, ק"ב.

● למשרד רואה חשבון דרושה כתבנית עם ידיעה בהנהלת חשבונות, אפשרות עבודה לחצי יום, טל. 56712 ת"א.

● דרושות פועלות להפירה וגם לאוברלוק ובמירה, בייח במה לגרביים, רח' אבולעפיה 23.

● למפעל לפלסטיק דרושים צובעים, „אולופלסט" רחוב המנוף 27, אזור התעשיה אזור (חולון).

● דרושה אשה לבישול ועבודות בית בגבעה-אביבית, מ-9.00—15.00 לצלצל 248481.

● לבית אבות בעמק אבורגן דרושות תופרות כפועלות. לפנות טל. 282687 בימים א'—ה', דרושות גם תופרות קונפקציה, לפנות טל. 726415 ימים א'—ה'.

שידוכים

● גרושה עם ילד קטן מעוניינת להכיר נועבניק בגיל 35—40 לנוטה רצינית. נא לפנות עם פרטים מלאים לת. ד. 1334 תל-אביב לבסמר ד/46316.

● בכור „רגיש" בן-יהודה 58א' טלפון 282932 תל-אביב רחוב ירושלים 16א' טלפון 667348 חיפה.

● דתיה דתית בת 32 מעוניינת ברוחק דתי ורציני ת. ד. 2104, ירושלים.

● בוחור 49/175 גרוש בלי ילדים, מעוניין בהתאימה עד 40 בלי ילדים, ת.ד. 11190 ת"א.

● לבני המשפחות הקיבוציים!!! לפגוש הצעות מתאימות עבורכם ב„רגיש" תל-אביב בן-יהודה 58א' — 282932 חיפה — ירושלים 16א' 667348.

● להורים המודאגים! הכרות לילדיכם ללא ידיעתם ובסודיות מוחלטת. ב„רגיש"! תל-אביב בן יהודה 58א' — 282932 חיפה ירושלים 16א' — 667348.

● אלמנה נוחרה כחושה בעל אינטליגנטי אסכנדי 52—56. ת.ד. 4139 ת"א.

פרסם ב — הלוח החדש דבר

● נחבוה 28 בבסביה + דירה מעניינת בבתאים ה.ה. פרטים 1334 תל-אביב, ד/46207.

מכירות

● בהזדמנות למכירה מכונת כביסה, שואב אבק, שטיח כרמל. טל. 36980.

● למכירה קפה מסעדה במרכז התיירות, פרנסה לשלוש משפחות. 220166 מ-9.00—12.00.

● למכירה טלוויזיה גרמנית במצב טוב. טל. 743113.

● אמפליפייר ג'.ב. 40 ואט. טוב להקה, גיטרה חשמלית, 4 רמקולים, ויברטור, בהזדמנות 1500 ל"י. טלפון 58513 תל-אביב.

● מערכת סטראו „דואל", טייפ „אקאי" מקצועי. טלפון 908810.

● טרקטור פרגוסון 165 במצב טוב למכירה, טל. 053—98067.

● למכירה או להשכרה לרגל נסיעה 3 מחטים ואברולקים „רימלר". לולאות פת וריס. כפתורים לואים זיוקי, קרופטה אייזן, הכל במצב חדש מהמודלים האחרונים. טל. 741133.

מקררים

● בקיר המקררים!!! מוכר קונה בחליף למתקן. הדבנות — אמקור 10 390 ל"י. קירור לרינסקי. לרינסקי 92 ת"א. 829554.

● מקרר אמקור פאר חדש טלפון 951170.

תריסים

● התקנת תריסים מפלסטיק ומסגרות זכוכית, ביצוע מיידי מהיצרן לצרכן. ביח"ר „הדר" שלמה-המלך 99, טלפון 228213 בשעות 8.00—16.00.

תערוכות

● גלריה אנדרומדה, נתיב המזלות 4, יפו העתיקה, תערוכת פסל של ברבי פינק ואוסף גדול של רישומים, ציורי-שמן וליטוגרפיות של ריבק, קרמן, ברגנר, רובין, פרחים ורבים אחרים. פתוח 9.00—13.00 לפנה"צ 10.00—13.00 בלילה.

כלי נגינה

● אקורדיון פאלוסטרני „לידר" חדש 32 בסים 650, טל. 915301.

● למכירה חליל צד „גרמני מצויין, — טייפ, קסטות „סניו". 759265.

בולים

● אם אתה מעוניין בהשקעה בעייתית בבדה הבולאות. הכתובת היא: בולי בנורה, בן-יהודה 26 ת"א.

שעורים

— בתכניקה ובסיקה לתיכון ולבגרות המנאנית דראלית בתל-אביב. טל. 846142.

עסקים

● יזמים בכל התום. פנו אלינו ללא התחייבות לקבלת יעוץ וסיוע בעיתיכם הכנייתיים. סודיות כובמה. ת. ד. 21091 ת"א, „גדות" יזום ושיווק בע"מ.

● ביה"ל לקונפקציה + ציוד וטלפון בשכ"ח. לכל בטרה בסביבת כל-בו שלום 848786.

אספות והרצאות

אגודת סופרי יידיש „בית ליוויק"

ת"א, רח' דב הוז 30, טל. 231538

● במוצ"ש ב-8.9.73 בשעה 8.30 בערב יתקיים קונצרט עם יצחק שוהרמן (כנר) עולה מרוסיה ד זמרת הסופרן כרים הרד-טל ע"י הפסנתר: אלכסנדר טאורסקי. כרטיסים להשיג יום-יום בשעה 1—9 לפנה"צ טל. 231830 ובערב הקונצרט בקופה בשעה 6.30 בערב.

הועד הדתי סניף ת"א מועצת פועלי ת"א—יפו

● הכנס לתפילות ראש השנה ויום הכיפורים בבלל"ד יתקיים בעזה"י כרגיל כמו בשנים הקודמות ב„בית החינוך" רח' טשרניחובסקי 22. לפני התיבה יעבור י. סגל-דהנבק. „בקומות-יבבנה" ע"י זולתנה, בתפילות מבלי לפייט הלק בהרצאות.

האופרה הישראלית

מייסדת ומנהלת אדיס דה-פיליפ

פתיחת העונה ה-27 1973/74

הצגת בכורה ישראלית

תל-אביב	ירושלים	חיפה
בית האופרה	בנייני האומה	ארמון
15-9 ● 22-9	17-9-73	20.9.73

ת"א 24-9 ● 29-9

ההלה בכירת הכרטיסים לחה"ש אקטובר

מלכת שבא

אופרה רומנטית מאת גולדמרק

ההצגה: אדיס דה-פיליפ

עברית: אהרון אשמן

המנצחים:

אלכסנדר טרטקי ● פרנקלין צ'וסט

מנצח המקהלה: ד"ר ה' פיוקוס

כוראוגרף: פ' צ'ארטקוב

המשתתפים:

נתניה דברת ● אסתר באומול ● לילה שני ● מרשל ריינור ● מלוין פול ● קלאודיו אוולה ● בוריס ברילב ● מרדכי בן-שחר ● מיכאל גלוקסמן ● יהודה שמואלי ● אנט סאלין

סולניות הבלט: אנה מריה הפ ● קורה בנאדור

כרטיסים: אלנבי 1 ת"א, טל' 57227

ירושלים: ברנאים

חיפה: קופת מכבי

11.9.73

קולך קובע!

השתתף בבחירות לועידת ההסתדרות הי"ב

הלוח החדש חיפה

כלי נגינה

● שוק תקליטים במבחר ענק החל מ-11 לירה, אביליאה, הנביאים 6.

● דרושים פסנתרים ואקורדיונים עד 80 בסים — כשהם בכל מצב. טלפון 644393.

אספות והרצאות

עיריית חיפה „משמוד" מועדון הפנסיונרים קרית-חיים

● במוצ"ש ב-6.30 ירצה יהודה צברון על הנושא ברל כצנלסון — החבר המנהיג. הציבור מוזמן.

עיריית חיפה האגף לתרבות, נוער, ספורט ושירותים המחלקה לתרבות

רח' י. ל. פרץ 20, חיפה

● במסגרת סירקס נעילה לשנת הכ"ה למדינה ושחרור חיפה:

● בגן האם במרכז הכרמל יום א', 9.9.73, שעה 20.00, סיפור חיפה בפי אורח כבוד דוד הכהן, בהשתתפות ראש עיריית חיפה, אמנים: אריק לביא, אלבשטיין ואפי נצר. בקהלה להקה מהל ותזמורת הנוער של האגף להרבות בעיריית חיפה.

● מרכז הנוער כהנה דוד יום ד' 12.9.73, שעה 20.00, סיפור חיפה בפי חבורת הגהלת צירה רחל אריב, אמנים: דמארי, יוסי בנאי ואפי נצר, בקהלה להקת כהול והזמורת הנוער של האגף להרבות בעיריית חיפה.

● מרכז להרבות והברה ע"ש אבא חושי — יום ש"ב, 7.9.73, שעה 21.30, מועדון ליל שבת מארח את הזהה ודה. תזמורת ריקודים, כיבוד קל. יום שבת, 8.9.73, שעה 18.30, מנחת שבת למשפחה בהבית: שלמה ארצי, הגן יובל, ביחד עם מבתה צדי, אביטל: צורה בצבי הירה, בנצי הירם: ריקודי עם.

● מרכז להרבות והברה ע"ש רוטשילד — יום שבת, שעה 11.00 לפנה"צ, פגישה עם המבקר ש. שלום — חתן פרס ישראל לשירה, תשל"ג. דבר הערכה — מיכאל קבסן מנהל המחלקה לתרבות. פיוח ומנחה — חיים יבקלוביץ'.

● מרכז הנוער „נווה רה' הגנים 12" — יום ב', 10.9.73, שעה 20.30, אלכסנדר דרור — בשקה המחזה במשרד החינוך והתרבות. ירצה על הנושא: בית הספר וההורים.

● המדור להשכלה עם בוגרים: נפתחה שנת הלימודים תשל"ד, במרכזי הלימוד למבוגר. הנהלת הלשון העברית, השכלה עם, תיכון ערב ובגרות. פרטים והרשמה: המחלקה לתרבות, רח' י.ל. פרץ 20, טל. 662044.

מועצת פועלי חיפה

בהסתדרות קריתיים

● ביום שבת 1.9.73 בשעה 7 בערב התקיים טקס פתיחת כנרים הכדורגל באצטדיון הפועל קרית ים. השתתפו 7 אלף מתושבי קריתיים אשר חזו בהופעת מצעד הפועל קריתיים על כל ענפי הספורט [illegible]. דברי ברכה: החבר אליעזר מולק — מזכיר מ.פ.ח: החבר בנימין אפרת — ראש המועצה המקומית; דב גורפונג — חבר מזכירות מ.פ.ח.; בנימין שגל — מזכיר מועצת פועלי קריתיים. בסיום הטקס הוצג החזיון כה לחי — כ"ה למדינת ישראל — בהשתתפות זכרים ידועים יאיר אלוני.

● החל ביום רביעי 5.9.73 נפתחו שלוש כיתות ערב להנהלת הלשון — השיעורים יתקיימו בימים שני ורביעי בכל שבוע בשעות 18.00—20.00.

● קבלת קהל במועצת פועלים בימי א' בשעות 17.00—18.00 — מזכיר המועצה. השכל ואלקטרוניקה.

● בימי ב' בשעות 17.00—18.00 — פועלי בנין.

● בימי ב' בשעות 17.00—18.00 — פקידים, מינהל ושירותים.

● בימי ג' בשעות 17.00—18.00 — פועלים חקלאיים.

● בימי ג' בשעות 18.00—20.00 — ריקום עולים וצעירים להסתדרות.

● בימי ד' בשעות 17.00—19.00 — בענייני מבטחים. כ"כ בהתקיימת קבלת קהל סדירה במשך כל השבוע בכל המדורים של מועצת פועלי קריתיים.

● חוגים בבית ההסתדרות — בימי א' וד' בשעות 17.00—20.00 — קורס להנהלת חשבונות.

● בימי ג' — בשעות 18.00—20.00 — אנגלית למתקדמים.

● בימי ד' — בשעות 19.00—20.30 — חוג לריקודי עמים בבית התרבות רח' א. כהן.

במסגרת הפעילים קריתיים בהדר — בזיע

● ביום שבת 8.9.73 — „הפועל" קריתיים — „הפועל" טבריה. ליגה ב'

● ביום שלישי 11.9.73 — „הפועל" קריתיים — בית-הגנן. כל פעולות ההסברה בשיתוף עם המועצה המקומית.

קופת-חולים מחוז חיפה

תורנויות לילה בקופת-חולים כללית חיפה

א. שעות התורנות

בהכניסים: קרית חיים מזרח בלילות, לרבות לילות שבת ולילות חג מ-8 בערב עד 12 בחצות.

2. מ-12 בחצות עד 7 בבוקר במגן דוד אדום, טלפון 101 ובמפרץ חיפה, טלפון 713232, ראה סעיף 8.

3. בימי שישי ובערבי חג מ-4 עד 5 אחה"צ.

4. בשבתות ובחגים מ-9 עד 11 לפנה"צ ומ-4—5 אחה"צ.

ב. תחנות התורנות

1. מרפאת פרישמן, רחוב פרישמן 4, טלפון 62195 לחברים בהכניסים: פרישמן, אחד העם, שדרות ארים, יבנה, ד"ר גליקה, ברדלי, בארלה, תל-עמל, הליסה, וקבוץ גלויות.

2. מרפאת קרית אליעזר, רחוב צה"ל, טלפון 535226 לחברים בהכניסים: קרית אליעזר, [illegible] טלפון 222121, לחברים בהכניסים: נוה שאנן, יולים בירגר, גלבוע, רמות רמז.

5. מרפאת קרית חיים מזרחית, טלפון 721331, לחברים בהכניסים: קרית אליהו, בת גלים, עין הים, מחנה דוד, וקרית שפרינצק.

3. מרפאת רש במרכז הכרמל, רח' אלונג, טלפון 86868 לחברים בהכניסים: מתן — אהוזה, רש — מרכז הכרמל, הכרמל הצרפתי והרכבה.

4. מרפאת נוה שאנן גלבוע, חיה, שיכון ליוהי, קרית ביאליק, קרית מוצקין, קרית שכרייזו ונוה שלום.

6. מרפאת קרית ים א', שדרות ורבורג, טלפון 721553, לחברים בהכניסים: קרית ים א', קרית ים ג', קרית ים רסקו וקרית חיים מערבית.

7. מרפאת עוזיאל — קרית אתא, טלפון 722384 לחברים בהכניסים: עוזיאל בן עמי, פינסקר, קרית נחום, קרית בנימין ושיכון הגיבורים.

8. תורנויות לילה מ-12 בחצות עד 7 בבוקר:

א. בתחנת מגן דוד אדום, של עיריית חיפה, פרט למפרץ. החברים הגרים בשטח שיפוטה המשתייכים למרפאות המפורטות בסעיפים 1, 2, 3, 4.

ב. במפרץ חיפה „מסקי ביאליק". טל 713232, לחברים הגרים במפרץ חיפה המשתייכים למרפאות המפורטות בסעיפים 5, 6.

ג. בכל יתר המרפאות בי בהזי חיפה קיימים סדרי תורנות קבועים בהתאם להודעות בלוחות המודעות במרפאות ובאזורי התורנות.

ד. תורנות מעבדה: במעבדה המרכזית שדרות ארים 54 טלפון 532107 לחברים בכל סניפי העיר.

ה. תורנות למבקרים הוצאים בשבתות ובחגים, בירותיים לפנה"צ.

שעות תורנות: בימי שישי וערבי חג מ-4 עד 5.30 אחה"צ. בימי שבת וחג מ-9 עד 11.30 במחלקה היהודית רח' אבן סינא 8.

הלוח החדש נתניה

דירות למכירה

● קוהל בונה נתניה בונה למכירה דירות נהדרות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה ליד השוק, פרטים במשרדי רח' הרצל 51, טלפונים — 053-23958, 053-28934.

● בנתניה „דירון" — דירות מציעים למכירה דירות לקוסם

● 3—3½—4—5 חדרים ב-18 אחרי בית בכל בשלבי בניה קלים עם מעלית הסקה מרכזית „דירון — דירות" הרצל 30 נתניה 053-25195.

מכוניות

● ב„פיאט" נתניה תמצא כל מכונית חדשה או משומשת. תנאים נוחים למושבים ולקיבוצים. רח' הרצל 44, טל. 053—23453.

פרסם בדבר — הלוח החדש דבר

הלוח החדש ירושלים

דירות למכירה

● בהזדמנות דירה יפה 2 חדרים בשמואל הנביא, טל. 238021.

● 3 חדרים + הסקה, ארונות ומחסן, בורוכוב 57 ק"ג, לפני 16.00.

● דירת 4 חדרים + פ"א, 2 מרפסות גדולות רחביה, קומה ג'. טל. 65590.

● 4 חדרים + הסקה + מרפסות ק.ב. הפלמ"ח 60, ליד. טלפון: 67865 מ-15.00.

● 2 חדרים בסן-מרטין 1, כניסה ה' דירה 43.

● דירה 4½ חדרים + הסקה, בברכה, ק.ד. עם מעלית, טלפון 233198.

● 4½, 3½, 2½ חדרים בבית הכרם, טל. 523338.

● למכירה 3 חדרים ברחביה, קרקע גבוהה, טלפון 35768.

● מציאה! 3½ חדרים, נוף [illegible], ארונות קיר. 250.000 ל"י בית-וגן, טל. 531418.

● לרגל נסיעה דירת 3 חדרים + הסקה, מרשבה יהודה, טלפון 38141.

● במושבה גרמנית, 3 חדרים, 82 מ"ר, 135.000 + מחסן + הסקה + ארונות. טל. 65474.

● למכירה דירה 3 חדרים יפה, בקרית היובל, קומה ב', 90.000 ל"י. ת.ד. 2126 ירושלים.

● למכירה ברוממה דירה 3 חדרים מוארת, מרוהטת, ארון קיר + פ"א. 75 מ"ר. ק"ג, רחוב המ"ג 34, טלפון 522701.

דירות מרוהטות

● דירה דו-משפחתית מרוהטת 2 חדרים + טלפון, בעיר גנים, טל. 62004 אחה"צ (פרט לשבת).

● בשכ"ח, דירת חדר מרוהטת קומפלט. קרצלר בן-יהודה 117, תל-אביב. 234294 — פרט לשבת.

● להשכיר דירת חדר קומפלט מרוהטת + טלפון בצפון תל-אביב. 415257 מ-17.00—20.00.

● בצפון תל-אביב, דירת 3 לזוג חדשה, ריהוט חדיש + טלפון + מעלית. טל. 443163.

● להש ברמת-גן דירת 3 חדרים, חדשה, ריהוט מלא ומטבח + טלפון + מכונת כביסה, טל. 764655.

● למשפחה — 3 חדרים מרוהטת קומפלט + טלפון והסקה בקרית יובל. 532704.

חדרים מרוהטים

● חדר מרוהט לזוגים או יותר ברחביה, 68376, 61917.

● 3½ חדרים מרוהטת חלקית + הסקה ברחביה, טל. 523338.

● 3 חדרים מרוהטת / ריקה בקרית-מנחם, הסקת גז, טלפון: 526138 אחה"צ.

● 3 חדרי שינה + סלון מרוהטים + הסקה בקרית משה בעבודה בלך 224111.

● דירת חדר מרוהטת ברחביה, הסקה, לשנה, טלפון 234772 בבוקר ובערב.

● להשכיר 3 חדרים + הסקה מרוהטת, הרב עוזיאל בית-וגן. 65061.

דירות להשכרה

● דירת 2½ חדרים, בבית-מרדכי, טלפון 62639 אחה"צ פרט לשבת.

● בתלפיות בשכ"ח דירת 3 בבית חדש, 858724 — אחה"צ.

● בשכ"ח 4 חדרים + גג וטלפון בדיזנגוף, ריקה, 775808.

● בהד"פ 4 חדרים יפה + הסקה רח' עזה טל. 34480.

● בדמי מפתח 2 חדרים ונוחיות קומה א' חצר גדולה, [illegible] רש"י 73.

● בגבעה הצרפתית קוטג' 5 חדרים מרוהטים, אפשרי להשכרה ארוכה. טלפון 235982 (בבית — 528635).

● דירת 3 חדרים ריקה, מטבח שירותים בקרית-יובל. 37133.

● 4 חדרים ב[illegible] חדשה, ריקה. [illegible] טל. 69440.

● דירה 3 חדרים מרוהטת יפה, רחביה, טלפון + הסקה. 02-60660, 03-776047.

קבלנים

● חברת האחים „זיוה" מציעים דירות בבית-הכרם, בבית-וגן, ובצפון תלפיות בנות 3—4—5—6—7 חדרים. נא לפנות למשרד „זיוה" רח' דורות ראשונים 3, טלפונים: 222758, 225779.

● האחים זיוה מעוניינים לקנות דירות בשכונות. למכירה 4½ חדרים בקרית [illegible] 3 ו-4 חדרים בסן סימון [illegible] רח' בן יהודה 2 בנין כלבור טל. 221694 233588 ירושלים.

● האחים זיוה מעוניינים לקנות מגרשים בבית-הכרם, בתלפיות ובית וגן. אפשרי תמורת דירות בכל חלקי העיר. לפנות לטלפון 225779 — 222758 ירושלים רח' דורות ראשונים 3, ירושלים.

● דירות לקנות למכירה ברח' הרב הלוק 63 של 4 ו-5 חדרים. טלפון 225779 לפנות לאחים זיוה רח' דורות ראשונים ירושלים.

● דירות של 4—5—6 חדרים ברח' הרב עוזיאל בבנין פרטי. לפנות לאחים זיוה רח' דורות ראשונים 3 ירושלים טלפון 02-225779.

● בצפון תלפיות ברח' מרדכי כפלי דירות של 3—4—5—6—7 חדרים וגם פנטהאוז. לפנות לאחים זיוה רח' דורות ראשונים 3 ירושלים טלפון 02-225779.

מכוניות

● בהזדמנות! דה-סוטו 62, על הכביש כ"ס 65, אחרי אוברול, בהרצה. 3.750, 229675 — בערב.

● בהזדמנות, הילמן אימפ 65, במצב טוב, טסט לשנה, מרפאה, טל. 984282 — דוד.

● פולקסואגן 1963 במצב מצויין, 116.000 ק"מ + כסא, טל. 443163.

● היפושית 1962 במצב מצויין, טל. 37309 אחה"צ.

● מיני מיינור 1968 אוטומטי. טל. 38785.

● נ.ס.או. 1000, 1965, טסט ורדיו 6,500, טלפון 221306.

אופנועים

● בהזדמנות למכבטה 2 כ"ס 65 בשופצה + תוספות, טל. 37238.

שרותים

● חבר רצד הבית הכן לקראת החורף את ביתך! ההסקה שלך. טיפול שוטף ואחזקה מונעת. טל. 225850 ירושלים.

● „שרותי דורי" שרות להפצת מידע לדייר ורכב, דרושים דחוף דירות, חנויות, חדרים ומשרדים. קניה, ומכירה, השכרה. להרשמה לפנות ל„שירותי דורי" רחוב יפו 31 טל. 225808 ירושלים. ללא דמי תיווך.

● „שרותי אורי"!!! גבירתי, נסת לדירה חדשה? תני ל„שרותי אורי" לדאוג לנקיון דירתך. אנו נבצע עבורך נקיון יסודי של ביתך, חלונות, שמשות, אמבטיות, קצרות, הרטינה וכו'. ליטוש ובורקה מרצפות בפוליש פליאסטר, עבודה באחריות ובאמצעות מכונות בית החרושת. יעוץ חינם. טלפון 232008 — 223731 ירושלים.

חיות בית

● לאימוץ בהזדמנות, כלבים בדורים וקטנים. לטלפון 02-30523, כן מהלתולים מאולפים. לטלפון 02-224084 לפני 7.30 בבוקר ובי שבת עד הצהריים.

שונות

● למוד להנוג בביה"ס לנהיגה „קדימה". לימוד נהיגה בכל סוגי המכוניות. טל. 234996 רח' אבן ישראל 8, הסימטה ליד קולנוע צפן. סניף קרית יובל רח' אורז'ר וזאל 3, ירושלים.

● „פרחי בית גן" פרחים, צבעים ומתנות קטנות. רח' בית הכרם 30 טלפון 534000 ירושלים.

● 18—20 אחוז ריבית תקבל בערבויות בנקאיות ובוסחת ציבור סוכנים. לפנות ל„אוצר להשקעות" טל. 286355 ב-10—12 בשעות לפנה"צ ו-5—7 אחה"צ ירושלים.

● למכירה 5 סוסות רכיבה. לפנות בימתן ארכיבה, קרית משה. יהודה עלפי.

● בוהן 6×2 בקרית-מנחם, ניקרגואה 2. טלפון: 37495. במחיר 15.000 לירות.

הצעות עבודה

● להברת בנין דרושה פקידה להפעלת מרכזיה, עבודות עזר, משרדיות [illegible]. לשם קביעת ראיון נא להתקשר 231429 — 226787.

● דרושה עובדת בית 4 שעות בגבעה הצרפתית, טל. 222490.

● דרושה אסיסטנטית לרופא-שיניים לשעות אחה"צ. טל. 288191 בערב.

● דרושה עוזרת לגן ילדים, טל. 66430.

מטבעות

● למכירה סט מטבעות כ"ה למדינה + פלטינה + 100 זהב. טלפון 02—69863, לא בשבת.

עסקים

● בשכ"ח מספרה מבוססת ברכת אשכול. טלפון 283088 מ-13.00—15.00, 20.00—22.00.

משרדים

● בשכ"ח למשרד 3 חדרים + גלריות, ק"ג, מול מגדל רסקו, הלל 22, מנשה, טל. 228766.

● למכירת דירה/משרד 3 חדרים בבנין גד, כניסה וקומה טובות. טלפון 232603.

לע"ז

תנועת העבודה הליברלית

(ליברלים עצמאיים ובלתי מפלגתיים)

קופת-חולים של ההסתדרות הכללית · מחוז תל-אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה

מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה פרט להדר-יוסף (11—8 בלילה) במרפאות דלהלן:

1. מרפאת אילת התורנות סגורה באזורה ומני החברים מסניפי: אילת יד אליהו „כתי-ון" עממי ג' ורמת-ישראל. יפנו למגן טל' 101.

על חידוש התורנות נודיע דוד אדום, רח' מוא"ה 13 בוכן.

2. מרפאת התקוה ב' רחוב דז פינה רח ברכיהו טלפון 31122 — לחברים מסניפי: התקוה א' וב' נסקה כפר שלם וחלק הקרוב ליד-אליהו.

4. מרפאת נוה שאנן

3. מרפאת הדר יוסף רחוב קהילת ורשה מספר 12-10 טלפון 778095 בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה לחברים בסניפים: הדר יוסף נוה שרת, צהלה, רמת החייל, תל-ברוך וכן לחברים משכונות הקרובות לסניפים.

רחוב יסוד המעלה 61 פינת לוינסקי טל 33483 לחברים בסניפי: נוה-שאנן, [illegible].

5. מרפאת קסוביץ, רחוב קסוביץ 36 פינת יהודה המכבי טל 444404 — לחברים מסניפי: קסוביץ, בין „בבינויץ" יבנה-אביב, שייך מנוס וחלק מבארי — לפי רצון החברים היכולים לפנות לקסוביץ או תל נורדאו לפי בחירתם.

6. מרפאת תל נורדאו רח' יש נס 1 פינת בוגרשוב 21, טלפון 245233 — לחברים מסניפי תל-נורדאו, אלנבי אחוזה, [illegible], יהודים וחלק מבארי - לפי רצון החברים, היכולים לפנות לתל נורדאו או קסוביץ לפי בחירה.

7. מרפאת קרית שלום רחוב רסבסקי 12, טלפון 622715 לחברים בסניפי קרית-שלום והסביבה.

הערה:

א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד שעה 7 בבוקר מתקיימת תורנות לילה בשגי"א יחדי במד"א רח' מוא"ה 13 טלפון 101.

ב. החברים מסניפי: [illegible] בר אור, שבזי יונה הנביא ומנשה ציורי — הזקוקים לרופא בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר יפנו למגן דוד אדום, רח' מוא"ה 13. טלפון 101.

ב. תורנויות ערב שבת

בימי שישי משעה 2 אחה"צ עד 6 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום רחוב מוא"ה 13. טלפון 101.

1. בית מרקחת

במרפאה גולדברג — רח' אלנבי 75 טלפון 614467 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ

2. בית מרקחת

ברוח וממוחף 42, טלפון 289221 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.

3. מעבדה

בזמנהוף בין 4—5 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00 — 11.00 לפנה"צ במרפאות: גלבוע, התקוה, א' שדרות ושינגטון 20, הדר יוסף יד אליהו, יבנה הנביא, כפר שלום, גולדברג - רחוב אלנבי 75 טלפון 614467, נוה שאנן קרית שלום, רמת החייל, קסוביץ, רמת אביב תל נורדאו.

משעה 1.00 בצהריים עד 8.00 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום רחוב מוא"ה 13 טלפון 101.

2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז.

במרפאה גולדברג, רחוב אלנבי 75 טלפון 614467. א. רופאי א"א, ג' ורופאי עיניים בין השעות 9.30 — 11.30 לפנה"צ.

ב. כירורגיה בין השעות 9.00 — 12.00 לפנה"צ.

3. תורנות מעבדה לכל סניפי המחוז

בזמנהוף רח' זמנהוף 34, טלפון 284242 בשעות 9—11 לפנה"צ 4—5 אחר הצהריים.

בית מרקחת מחוזי

במרפאת גולדברג רחוב אלנבי 75 בין השעות 9.30 — 12.00 לפנה"צ. 4.00 — 5.00 אחה"צ.

הערה:

ב. בית המרקחת [illegible], רח' אלנבי 75 פתוח בימי א' וה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

הלוח החדש דרושים דבר

קרן הנגב - מדרשת שדה בוקר

דרושים דחוף
לביה"ס התיכון במדרשת שדה בוקר:

1. מורה לחשבונאות
2. מורה לאנגלית
3. מורה למתמטיקה — פיסיקה (½ משרה).
4. מורה לחינוך גופני — בנים.
5. מורה למקצועות הומניים (תנ"ך, ספרות, לשון).

נא לפנות להנהלת התיכון במדרשה
טל. 057—85046/51/53/54

למפעל כימי גדול בדרום

דרוש
הנדסאי/טכנאי מעבדה
לעבודה במשמרות

● הכישורים:
● בוגר בי"ס להנדסאי / טכנאי כימיה.
● נסיון בעבודה מעשית במעבדה.
השכר ייקבע בהתאם לכישורים האישיים.
● המעונינים יפנו עם פרוט קורות חיים ל־ת.ד. 166 באר־שבע 84100.

למוסד ממלכתי למחקר ופתוח

דרושים:

■ טכנאי צילום
לעבודה במעבדת פיתוח סרטים משוכללת
● הכישורים:
בוגר בי"ס מוכר בנושא הצילום.
נסיון בעבודה מעשית (כולל פיתוח סרטים צבעוניים) של שנתיים לפחות.
ידיעת השפה האנגלית (טכנית).

■ טכנאי אחזקת והפעלת מכ"ם
● הכישורים:
בוגר בי"ס טכני מוכר.
נסיון של 3 שנים לפחות באחזקה והפעלה.
התמצאות במערכות ספרתיות. ידע במעגלים משולבים.
ידיעת השפה האנגלית (טכנית).

רק בעלי כשורים אלה יפנו בכתב בצרוף תולדות חיים לת.ד. 7057 ת"א עבור ש.ג.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

מחפשת לעבודה במחוז חיפה והצפון
פוקדות

הדוברות רוסית ואנגלית. הכרחית ידיעה טובה של השפה העברית (נוסף לרוסית ואנגלית).

העבודה כרוכה בנסיעות באזור הצפון. שעות העבודה הן לרוב בשעות אחר־הצהריים.

● מעוניינים יפנו לגב' יפה צוריאנו, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחיפה — טלפון 531159.

למפעל כימי גדול בדרום

דרוש
מחסנאי טכני

● הכישורים:
● נסיון בעבודה בהחזן טכני של מפעל תעשייתי.
● 11 שנות לימוד לפחות.
● ידיעת אנגלית — יתרון.
השכר ייקבע בהתאם לכישורים האישיים.
● המעונינים יפנו עם פרוט קורות חיים ל־ת.ד. 166 באר־שבע 84100.

למוסד ממלכתי באזור תל־אביב

דרוש
אחראי אחזקת רכב

הכישורים הדרושים לתפקיד:
1) הסמכה ונסיון במכונאות ובחינת רכב. (יועדפו נגדים בכירים משוחררי צבא קבע אשר שמשו כבוחני רכב בסדנאות או מחסני חרום).
2) בעל רשיון נהיגה במשאית.
התפקיד כרוך בעבודה מעבר לשעות המקובלות.
למועמד המתאים תנאים טובים
לפנות בצרוף קורות חיים ל־ת.ד. 33190, תל־אביב.

דרושים:

1. פועלים לעבודה במשמרות
על יד מכונה לייצור ניר קרטון בת"א
2. מסגרים סוג ג'/ד'

●

לפנות: ת"א, ת.ד. 24011.

ACRILAN Monsanto

סיבים כימיים ישראליים בע"מ
חברת בת של מונסנטו בארה"ב

דרושים
למתקננו החדשים
מכונאי משמרת

כישורים: בוגרי בי"ס מקצועי
נסיון תעשייתי — רצוי
לבאים מחוץ לעיר תנתן עזרה בדיור.
המעונינים מתבקשים לפנות לת.ד. 19 אשדוד.

משרד השיכון — המשרד הראשי

מכרז

לניהול מזנון ושירותים שונים

מוזמנות בזה הצעות לניהול מזנון במשרד השיכון אגף לבניה כפרית חיפה.
את פרטי המכרז עם הטפסים המיוחדים להגשת הצעות אפשר לקבל ביחידת אגף לבניה כפרית חיפה, רח' יפו 121.
המועד האחרון להגשת ההצעות הוא יום 1.10.73.
אין משרד השיכון מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

שלום שפורן
אפסנאי ראשי

מועצה אזורית עמק חפר

מכרז 23/73

למועצה דרוש הנדסאי / טכנאי בניה
לעבודה במשרה מלאה במחלקה הטכנית של המועצה.
הכישורים הדרושים: השכלה טכנית, בוגר בי"ס טכני מוכר תנסיון בעבודות שרטוט ופיקוח על עבודות בנייה פרטיות וצבוריות.
הדרגה בהתאם לכישוריו של המועמד — אשר יועסק לפי חוזה מיוחד.
בקשות יש להגיש על גבי טופסים שניתן לקבלם אצל מזכיר המועצה בשעות העבודה, ובמינהלים המחוזיים והנפתיים של משרד הפנים, אל כתובת המועצה האזורית עמק חפר, דאר כפר ויתקין 40200 — לא יאוחר מיום שני 24.9.73 שעה 12.00 בצהריים.

ח. בן־צבי
ראש המועצה

כפר ויתקין, 7.9.73

מועצה מקומית שלומי

מכרז פומבי מס' 13/73

ריהוט וציוד למרכז קהילתי

ע"ש אירווין גרין

1. המועצה המקומית שלומי מזמינה בזה הצעות מנגרים ומספקים לביצוע העבודה הנ"ל.
2. תוכניות ומפרט טכני אפשר לקבל במזכירות המועצה המקומית, יום יום בשעות העבודה, תמורת —.100 ל"י שלא יוחזרו.
3. על מגיש ההצעה לצרף ערבות בנקאית בשעור של 10% מגובה ההצעה, להבטחת קיום המכרז.
4. תנאי התשלום ייקבעו בהסכם העבודה והאספקה.
5. המועד האחרון להגשה הבקשות ביום 16.9.73 שעה 14.00.
6. המועצה איננה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

דוד חזן, יו"ר המועצה

נציבות שירות המדינה

מודיעה על

מכרז פומבי חוזר מס' 684/72 — 683

לתפקיד מנתח שיטות בכי"ר

(2 משרות) בדרגה 4—5 בדירוג מה"ר בנציבות שירות המדינה; ירושלים, במשרד האוצר הדרישות: השכלה אקדמאית בהנדסת תעשייה וניהול (רישום בפנקסי המהנדסים והאדריכלים) ונסיון של חמש שנים בניהול או באר"ש או בניתוח שיטות או השכלה אקדמית במדעי החברה (תואר ראשון) ונסיון של שש שנים בנ"ל.

פרטים אפשר לקבל בנציבות שירות המדינה ירושלים ובלשכותיה המחוזיות.

בקשות יש להפנות בטופס מדף 1061 בצירוף תעודות השכלה, לנציבות שירות המדינה רחוב קפלן 3, ת"ד 776, 91000, ירושלים, או לאחת מלשכותיה המחוזיות תל־אביב הקריה רחוב ה' מס' 5; חיפה — בבית הממשלה; באר שבע — משרד הפנים, דרך הנשיאים.

היום האחרון להגשת בקשות הוא: ט"ו באלול תשל"ג (13.9.73).

משרד החינוך והתרבות

הודעה לבעלי תארים ודיפלומות מחו"ל

מובא בזה לידיעת הציבור כי החל ב־1.9.73 פועלת במשרד החינוך והתרבות לשכה להערכת תארים ודיפלומות מחו"ל לצורך דירוג בשכר.
הלשכה, שהוקמה בתיאום עם משרדי הממשלה, הסוכנות, המוסדות להשכלה גבוהה וגופים ציבוריים הנוגעים בדבר, תפעל עפ"י הנחיות ועדת מומחים בשיתוף יועצים לפי מקצועות וארצות מוצאם של בעלי התארים והדיפלומות.
המעוניינים בהערכת תעודותיהם לצורך דירוג בשכר מתבקשים לפנות בכתב אל הלשכה כדי לקבל שאלון אישי. את הבקשה יש להפנות לפי הכתובת:
„הלשכה להערכת תארים ודיפלומות", משרד החינוך והתרבות,
רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים.

למוסד מחקר מדעי באזור ת"א

דרוש
עובד בכיר
לתפקיד מינהל מדעי

* הכישורים הדרושים:
תואר במדעי הטבע ונסיון במינהל מדעי.
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד
סודיות מובטחת.

המעונינים יפנו בכתב תוך פרוט קורות חיים, השכלה ונסיון קודם בעבודה לת.ד. 8034, יפו.

משרד העבודה
אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

מחוז תל־אביב

דרוש מדריך לקונפקציה

האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית במשרד העבודה זקוק למדריך במקצוע קונפקציה במחוז תל־אביב.

על המעונינים לפנות למשרד העבודה, רחוב יונה הנביא 13, תל־אביב, טלפון 03/50231 בימי ששי בין השעות 8.00—13.00 ולפנות למר שאול קרמל.

למפעל תעשיתי גדול במרחב ת"א

דרושים
פועלי תעשיה

בשטח העיבוד השבבי
* תנאי העבודה והשכר טובים.

* המעונינים מתבקשים לפנות לת.ד. 6397 תל־אביב

דרושים
מלווים בשכר

יוצאי צבא מדרגת סמל ומעלה
ללוור קבוצות בנ"צ בצעדה.
שתתקיים בימים ב—ד', 17—19 בספטמבר 1973.

המעוניינים יפנו טלפונית ובע"פ ללשכת המתנדבות של המפקדה על הגדנ"ע. (מחוז ירושלים: רח' הנביאים 80, טלפון: 02־28010)

מחוז ת"א — בית הדר דפנה טלפונים 03־254122; 03־5244165

למוסד צבורי בתל־אביב

דרושה נערה
לפני צבא
לשליחות ועבודה במשרד

המעוניינות מתבקשות להתקשר טל. 283905 בין השעות 1—8 לפנה"צ.

למוסד ממלכתי למחקר ופיתוח

דרוש
אקדמאי

לעבודה בעלת אתגר, המשלבת ארגון, פקוד וטכנולוגיה מתקדמות במיכשור מדידה אלקטרוני ואופטי המופעל בשדות ניסויים.

עדיפות תינתן לבעל דרגת קצונה (קצין מבצעים) ונסיון בניסויי שדה.

המועמדים יפנו בכתב, בצירוף תולדות חיים ופירוט הנסיון ל־ת. ד. 7057, ת"א, עבור ש. ה.

למשרד הנדסי בת"א

דרושה
פקידה / כתבנית

לעבודות משרד כלליות ולכתבנות בעברית ואנגלית

הצעות בצירוף קורות חיים יש להפנות לת' ד' 7057 עבור ד' ה'

למשרד תכנון וביצוע הנדסי בת"א

דרוש
מהנדס
אלקטרוניקה (מכ"ם)

לתכנון ופיקוח על ביצוע של מערכות אלקטרוניות משולבות תוך שימוש בטכניקות מתקדמות.

נדרש נסיון מוקדם של 3—4 שנים לפחות במערכות מכ"ם.

בקשות בצירוף קורות חיים נא להפנות לת.ד. 7057 תל־אביב עבור ד. א.

עירית תל־אביב־יפו

מודיעה על משרות פנויות:
1. מיכרז פומבי מס' מח/1621 — למשרת אגרונום במחלקה לגנים ונוף / מינהל ההנדסה.
הדרגה: 5 — 4 של דירוג המהנדסים.
התאריך האחרון להגשת הצעות הוא: כ"ב אלול תשל"ג, 19.9.1973.
2. מיכרז פומבי מס' מח/1625 — למשרת כלכלן באגף החינוך
הדרגה: 4 של דירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח
התאריך האחרון להגשת הצעות הוא: כ"ב אלול תשל"ג, 19.9.1973.
הארכת מועד
3. למיכרז פומבי מס' מח/1605 — למשרת רופא כללי או פנימי (3 משרות 6—4 שעות), באגף לרפואה צבורית.
המועד האחרון להגשת הצעות מוארך ליום כ"ט אלול תשל"ג 26.9.73
פרטים נוספים על המיכרזים הנ"ל פורסמו על לוחות המודעות במחלקת המנגנון — של העיריה — בנין העיריה בככר מלכי ישראל ובלשכה המודיעין העירוניות.
את ההצעות, בצירוף תיאור תולדות החיים ותעודות המעידות על הכשרת המועמד, יש להגיש במעטפה סגורה למחלקת המנגנון, על גבי „שאלון של מועמד למשרה פנויה", ולציין על המעטפה את מספר המכרז.
שאלונים אפשר לקבל במחלקת המנגנון באופן אישי או על ידי הדואר ובלשכות המודיעין העירוניות.
בקשות שתגענה ללא תעודות כאמור, לא תובאנה בחשבון.

יהושע רבינוביץ
ראש העיריה

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער

דרוש
מדריך לאומנויות
(ניידת אומנויות)

לאגף הנוער, מחוז הדרום,
דרוש מדריך אומנות ומלאכות ללא סדנא במשרה מלאה לניהול חוגים באמצעות ניידת האומנויות.
העבודה בכל חלקי המחוז.
מדריך בעל נסיון והשכלה נאותה ובעל רשיון נהיגה, יפנה בכתב לאגף הנוער, משרד החינוך והתרבות, באר־שבע.

משרד החינוך והתרבות

אגף הנוער

דרושים מדריכים
במשרות חלקיות

לאגף הנוער, מחוז הדרום דרושים מדריכים חברתיים ומדריכי חוגים:
למחול עם ועמים, שירה, מוזיקה, נגינה, אומנויות, תחביבים, שחמט, צילום, ספורט, אלקטרוניקה ומלאכות ללא סדנא במשרות חלקיות (התשלום לפי שעת עבודה).
לעבודה בבתי תלמיד, יום חינוך ארוך ובתי נוער במקומות הבאים: אופקים, אשדוד, אשקלון, באר־שבע, דימונה, חוף אשקלון, ירוחם, לכיש, מצפה רמון, נתיבות, ערד, קרית־גת, עזתה, קרית־מלאכי, שדרות.
מדריכים בעלי נסיון יפנו בכתב לאגף הנוער, משרד החינוך והתרבות בבאר־שבע.

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

בתי-מרקחת

תל-אביב–יפו

יום שישי, 7.9.73

פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל. 223721; קסטל, רח' אבן גבירול 147, טל. 443716; יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל. 612474.

שבת 8.9.73

פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל. 223721; יפה, רח' בן-יהודה 172, טל. 224543; תל-ברוך, רח' קהילת סופיה 31, טל. 779703.

מוצאי-שבת 8.9.73

בני, רח' דיזנגוף 174, טל. 222386; גרינברג, רח' המלך ג'ורג' 46, טל. 226208; יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל. 612474.

רמת-גן

שישי

אסותא רמת-גן ז'בוטינסקי 41.

שבת

הדסה גבעתיים כצנלסון 151.

בת-ים

יום שישי

בלפור, בת-ים, רח' בלפור 90.

שבת

גני בת-ים, בת-ים, רח' הנביאים 3 (קרוב לבנין דוד אדום).

חולון

שישי

אסותא רח' טרומפלדור 4 (מול פ' בנקר 19) חולון.

שבת

נאות סוכניה, רח' גאולים 44, נאות סוכניה, חולון.

הרצליה, כפר שמריהו, רמת השרון, רעננה, כפר סבא, רמתיים

שישי

בריאות הרצליה, סוקולוב 65.

שבת

ד"ר ברניקר הרצליה, רח' סוקולוב 28.

דבר ספורט

מחר ההזדמנות האחרונה של הקבוצות לקראת הגביע

לקבוצות הליגה הלאומית ולליגה א' תהיה מחר ההזדמנות האחרונה לבחון את כוחן במשחקי ידידות לקראת משחקי גביע המדינה שייערכו בשבת הבאה, ה-15 בספטמבר.

במפגשים על מחרת הליגה הלאומית יפגשו הקבוצות הבאות: הפועל חדרה — הכח ר"ג; מכבי יפו — מכבי חיפה; הפועל כפ"ס — בני-יהודה.

שאר המשחקים: הפועל עכו — הפועל חיפה; הפועל כפר-אתא — מכבי נתניה; הפועל ר"ג — מכבי ת"א; הפועל יהוד — מכבי פ"ת; בית"ר ירושלים — הפועל כרבורק; הפועל חולון — שמשון ת"א; הפועל טבריה — הפועל בת-ים; מכבי חולון — מכבי רמת-עמידר; הפועל נתניה — הפועל בית-שמש; הפועל יהוד — הפועל באר-יעקב; בית"ר רמלה — הפועל רמלה.

גם קבוצות הנוער ייכנסו לפעולה בשבת כאשר ייערך טורניר במגרש הכח ב"גלי-גיל" בו יפגשו הקבוצות הבאות: מכבי הרצליה — הפועל ר"ג הכח רמת-גן בית"ר ת"א. בתוך לטורניר זה ייערך עוד משחק נוער בין קבוצות הפועל פ"ת והפועל ת"א.

מחר הסיבוב השני בגביע המדינה בכדורגל

באר יערכו ברחבי הארץ משחקי הסיבוב השני בגביע המדינה בכדורגל. הנה רשימת המשחקים:

הפועל צפולה — הפועל כפר-בלום; הפועל גוספיא — בית"ר קרית-שמונה; בית"ר עכו — הפועל כפר-רופין; הפועל עודים — הפועל ברעינה; הפועל דלית אל כרמל — בית"ר נהריה; מכבי בית שאן — הפועל פסוטה; הפועל עין חרוד — הפועל כרמיאל; מכבי טבריה/ הפ. בית-שאן — הפועל שפרעם; הפועל כפר-סיף — מכבי מגדל-העמק; הפועל דישה — הפועל כבול; הפועל תל-חנן — אבו-גוש; הפ. התקווה — הפ. כפר-הנשיא; מכבי בורשלום — הפועל בני עכו; הפועל ערבה — הפועל חליסה; בית"ר חצור — הפועל ירדנה; מכבי פ. תנה — הפועל בנימינה; הפועל קרית-ים — הפועל סגולה; הפועל אחוה חיפה — הפועל גתון; מכבי צמח חיפה — בית"ר אל צבל; הפועל גבע — בית"ר תל הנן; הפועל זכרון-יעקב — הפועל סכנין; הפועל נצרת עלית — מכבי תל-חנן; אחי בני נצרת — הפועל גבעת הכרמל; בית"ר גבעת-אולגה — הפועל בית-אליעזר; הפועל הצעיר חיפה — מכבי עפולה; בית"ר עפולה — הפועל עילבון; הפועל יקנעם — הפועל יפיע; בית"ר הרצליה — הפועל רעננה; בני כפר מנדה — מכבי רמה; הפועל כפר-סילה — הפועל ב. הניס; מכבי הצור — מכבי סכרה לספר עם; הפועל קרית-טבעון — הפועל הלרמונד; בית"ר טבריה — בית"ר דב נתניה; מכבי הקרון נתניה — הפועל כיסרא; הפועל בקר — הפועל פוצר כיסר; הפועל בנרין — הפועל קסריה; הפועל באות-כרדוני — בית"ר פ. הנה; הפועל מצואה — הפועל בני מד רעה; הפועל אפיקים — הפועל מגדל כרום; הפועל בני רמה — מכבי הדרה; הפועל בני יהד — הפועל ערד; מכבי יבנה — בית"ר עזרא; הפועל נוה-גן — הפועל הכלום רמלה; הפועל הודיה — מכבי קרית-גת; מכבי ראשון-לציון — הפועל אבטחה יפו; הפועל באר-טוב — הפועל בארי; מכבי באר-שבע — הפועל אופקים; מכבי כפר גבירול — מכבי כפר-קאסם; בית"ר ר"ג — מכבי שדרות; הפועל ק. מלאכי — הפועל בני-ציון; ס.ב. סירת שלום — הפועל צפרירים הילון; מכבי אשקלון — הפועל כפן; הפועל צליה כפר-סבא — הפועל גדרה; מכבי הכיקמה ר"ג — הפועל בהנה-יהודה; הפועל קדימה — מכבי עמידר נתניה; הפועל ברמצה — הפועל מפלסים; הפועל אור יהודה / ק. שלום — בית"ר גדרה / הפועל אחיסמך; הפועל בית זיקמה — מכבי צפון ת"א א.ס. מכה רחובות — בית"ר חולון; הפועל עיר גנים — א. ס. לורדס; הפועל מצפה רמון — הפועל בצרה; הפועל הדר-השרון — אליצור בני-ברק; הפועל בני תקווה / מכבי אליה — בית"ר מהנה-יהודה; הפועל כפר-יונה — הפועל ירוחם; הפועל צפון ת"א — מכבי להב; בית"ר יפו — הפועל בת-דימון; הפועל מוסלמי — הפועל בני לכיש; בית"ר ק. גת — הפועל קרית-אונו; מכבי יד-לבנים — הפועל קרית-גת; הפועל אפקה — מכבי רחובות; מכבי רמלה — מכבי בן-זכאי; בית"ר אשקים — הפועל אחוד בצירי יפו; הפועל בבעתיים — הפועל ראש-העין; הפועל נוה אשדוד — הפועל צוריקם / מכבי רמת השרון; הפועל כפר שלם — הפועל אשקלון; בית"ר לוד — הפועל אילת; הפועל בצליה —

מחר הצליחה העממית ה-20 של הכנרת

הצליחה העממית ה-20 של הכנרת, תתקיים מחר בהשתתפות אלפי צולחים במסלול האוך — צמח, מרחק 4 ק"מ.

הצליחה העממית הנה האירוע העממי־הספורטיבי הגדול ביותר בארץ ומהגדולים בעולם כולו.

כאן הצליחה הראשונה, לפני 20 שנה, בה השתתפו 200 איש, גדל מספר המשתתפים בהדרגה ומאז הצליחה ה-15 מתכנסים בתוך הר אן, מדי שנה כ-10.000 צולחים ויותר.

צליחת הכנרת היא במסגרת נבר אירועי הספורט החגיגיים בשנה הכ"ה למדינה.

הצליחה העממית איננה תחרותית ומשלים בה חלק ילדים מגיל 12, קשישים עד גיל 70 ומשפחות שלמות.

כהונת הנהלת איגוד הכדורסל תמשך שנתיים

כהונתה של הנהלת איגוד הכדורסל החדשה יתבחר באסיפה הכללית שתהיה ביום ראשון תמשך רק שנתיים במקום שלוש, כפי שהיה נהוג עד כה.

בינתיים התעוררה בעיה בקשר לנשיא הכבוד המיועד, חיים גלובינסקי. נציגי מכבי בהנהלה הודיעו, כי לדעתם חייב התואר להיות עמית כבוד. ניתנה שהות לאנשי מכבי להחליט עד יום ראשון.

הנסיון לפצות את אליהו צמר —

אל שהוצא מרשימת נציגי הפועל להנהלה ולהעבידו בראש משלחת הכדורסל לספרד נדחה עד אחרי כניסת ההנהלה החדשה לתפקידה החדש.

בינתיים נמסר, כי נציגי מכבי בהנהלה החדשה יהיו יעקב שאלתיאל, יחזקאל הר-מלך ויוסף בר-רחו. הנציג הרביעי לא נקבע עדיין.

הנהלת האיגוד החליטה לאשר את נסיעת הנבחרת ב-20 בחודש לאנגליה ומשקולנד לבחינה אימון לפני תחילת אליפות אירופה.

כדורסלני „נסאו" יגיעו במוצ"ש

קבוצת הכדורסל האמריקאית „נסאו" המודרכת ע"י אילן זהר (זייגר) הישראלי אשר אף משחק בשורותיה, עומדת להגיע במוצ"ש לארץ כדי לבחון את הנבחרת הישראלית.

בקבוצה האמריקאית יתחיל הר שחקן שחום הפור בגיל פאלאט הבתנשא לגובה של 1.94 מ'. פאלאט ישאר בתום ביקורה של „נסאו" בארץ ויחזק בקבוצת מכבי ת"א במשחקי אליפות אירופה.

קבוצת כדורסל נוספת שתגיע לארץ ביום ראשון היא הקבוצה ההולנדית האולם לוויס פלמינגו שבשורותיה ישחק בשנה הבאה באר"י לייבוביץ.

מחר „דרבי" לונדוני בכדורגל

במחזור החמישי בליגה האנגלית בכדורגל ייערך מחר ה„דרבי" הלונדוני הכבד בין טוטנהאם לוטינגהאם. היציבות באמצע הר טבלה ובתחתיתה.

ברנלי תשחק משחק חוץ נוסף קשים בווילברהמפטון נגד המלכה. ספרטק-ריידינג, שוקפת לטבלה את הנצחון המדהים עד כה ויוסף בה כשתנגינה את ארסנל 5:0, בזכותו של טוני קארי, שהבקיע צבד שערים, תארח את ניוקאסל.

המפגשים האחרים: ארסנל — לסטר; קובנטרי — סאות'המפטון; דרבי — אברדין; איפסוויץ' — בוג'ספרדו-יוניטד; לידס — בירמינגהאם; ליברפול — צ'לסי; מנצ'סטר-סיטי — נוריץ'; קווינס-פארק-ריינג'רס — סטוק.

נוכחים ונעדרים במוסדות „העבודה"

(המשך מעמוד 17)

המוכיחות נגד הדיון והאישור של סיכום שרי המפלגה — כלל אינו חבר מוכיחות המפלגה.

★ המבורות במפלגת העבודה, שכבר זכו בהכרה בבדיקה הבינתן להגדיל את ייצוגן ברשימות המועמדים של המפלגה ל-25 אחוז, צומדות להיאבק על זכותן להיות מיוצגות בשיעור זה בוועדת המינויים של המפלגה לקביעת רשימת המועמדים לכנסת השביעית.

★ ועדת-המינויים עצמה של מפלגת העבודה לקביעת רשימתה לכנסת השמינית טרם קמה. אחת הסיבות: מתפטים לה יו"ר.

★ נראה כי קריאתו הנרגשת של ח"כ כהנא ברכה, יו"ר הנהלת הקואליציה, בישיבתה האחרונה של לשכת מפלגת העבודה „לסגור את בגלות המדיניות בפני יציאתם של ראשי המפלגה", כדי להבטיח את הירתמותם למערכת הבחירות להסתדרות. כבוצת תוצאות: שר המסחר והתעשיה חיים ברלב החליט, כי אף שהיה אמור לנסוע לוועידת באסיט השמודה להיפתח ביפאן ב-9 בספטמבר, הוא את נסיעתו עד אחרי הבחירות להסתדרות, וישתתף במערכה עליהן.

★ הקואופרטיבים לתחבורה הנבעים במפלגת העבודה לשריין לנציגם, כפי שהיה ההר בכנסת השביעית, מקום ריאלי ברשימת העבודה לכנסת הבאה. בישיבה ראשונה של נציגי התנועה הקואופרטיבית לערצות, התחבורה, ושירותים, נתקבלה החלטה להבטיח מקום זה ליושב"ר ניל, יו"ר מרכז הקואופרציה „אגד", כנציגם של כל הקואופרטיבים.

★ גם הקהילה הכורדית תובעת לעצמה מקום ריאלי ברשימה בימעדי המפלגה לכנסת השמינית. בשלהם בשם קהילה זו בראשותו של רפי באלהא בירבלגים, נפגשה עם מזכ"ל מפלגת העבודה, אהרן ידלין, ובקשה לדיון באלולה קליטה, עבודה, עקיר ובחה הזרה. הפלתה את התביעה לייצוג במציין ברשימת העבודה. מזכ"ל המפלגה יען להם להצמת את תביעתם לוועדת המינויים, כאשר תוקם ותופעל.

★ הרב כהנא הכהן, רבה של ההסתדרות לתנועת הכורדים, הודיע באסיפת בחירות של סיעת „העבוד הדתי", שהוא עומד בראשה, כי ביכוס הקרובים עומדים להוות אלטרנטיבה לבית-הכנסת הראשון באחד מבקשי הקיבוץ במאוחד. הרב הכהן ציין, כי במהלך ההתוועדות כבר הוקמו 23 בתי-כנסת בבשקי איחוד הקבוצות והקיבוצים. לדבריו, יבצאו בעתיד הלא-ירחוק בתי-כנסת בהמצית בבשקי האיחוד.

ועוד נמסר כי במחלקה הקליטה של איחוד הקבוצות והקיבוצים נגעת ביטים האחרונים אל הרב כהנם הכהן וביקשה את עזרתו באספקת בלי-קדש בשביל עולים בתרית-המוענצה שנקלטו בשנת החודשים האחרונים בבשקי האיחוד. המשים ביוצית, כי עשו זאת לאחר שלא נענו על-ידי הצאהדות עולי בריה-המועצות בפינקת צרכיהם לשולחה.

י. פתיר

הסינמטק הישראלי

עירית ת"א יפו · אונברסיטת ת"א · הארכיון הישראלי לסרטים (חצה)

לבו-לזכרו של הבמאי הדגול ג'ון פורד

יום ג' 11.9 בשעה 19.00
המלשין — עם ויקטור מקלגלן

בשעה 21.30
מבצר האפשים

בשעה 20.30—21.30
דיון עם מר נתן אינגבר (מהמכון הישראלי לקולנוע) על יצירתו של ג'ון פורד.

בשעה 21.30
האדם השקט — עם ג'ון ויין ומורין אוהרה

יום ו' 14.9 בשעה 14.00 — הקרנה חוזרת
האדם השקט

בית עיריית ת"א, הבית, רח' ... תל-אביב 24-12-51

נבוטאקה טאגושי מיפאן (משמאל), מי שהיה השיאן העולמי ב-100 מ' חזה, מניף את ידו של האמריקאי ג'ון האנקן ששיפר השבוע בבלגראד את שיאו העולמי של היפאני. האנקן עבר את המרחק ב-1:04.9 דקה.

(צילום רדיו של אי-פי)

ארכה של 5 ימים לשמשון ת"א למכור את משה רומנו

מאת אליעזר מנה

שופט בית המשפט המחוזי שלמה רוזנברג, נתן אתמול לקבוצת „שמשון" תל-אביב ארכה של חמישה ימים למכור את משה רומנו. הדיון על בקשתה הבוצה של „שמשון" תל-אביב לעכב את העברתו של השחקן.

יחד עם זאת החליט השופט להשאיר את צו המניעה הזמני לתקופה האמורה. אם ימכור השחקן הוא יתקבל במילא. במקרה ולא ימכר, ייערך דיון על תוקפו של הצו.

הדיון עצמו היה קצר ביותר, כאשר באיכוה „שמשון" אמר, כי הוכבר השר תהיה שנתנם עם לפני 4 לנים, לפיו יקבל משכורת חדשית בסך 500 ל"י על ידיו מכבי לאבד הדבצה... הוא הציג כי „שמשון" מבקשת גם לתת ביצע פרצון שכר העברה שימנן על סך 30.000 ל"י במקרה שיכור את החוזה.

כאן התברר בארכת רוזנו ומרס, כי השחקן כבר להחזיר את החפקי אם יקבל שכרו לאלתר. אז שאל השופט את רומנו אם יש קבוצה שהוא כבר לעבור אליה.

רומנו לא כבקשתו והצביע על נציג בית"ר ת"א שנכח באולם.

השופט לוזנברג הכריע על הפסקה של חצי שעה וביקש כ„שמשון" לבוא במגע עם נציג בית"ר ת"א בכוונה להגיע להסכם העברה עד אתמול, אך הקופה הדבר לא הצליחו הנציגים להגיע להסדר ואז נתן לבסגרג את הארכה של חמישה ימים.

בריטניה — ישראל 5:10 בכדורמים

בלגראד (ע"ר). — נבחרת הכדורמים של ישראל נוצחה אתמול את המשחק הביישי בתחרויות באליפות העולם, כשנוצחה על-ידי בריטניה 10:5.

המשחק זה נערך במסגרת הדירוג של המקומות 13—16.

היבצאות ארבעת הרבעים היו: 0.3, 3:3, 2:3, 1:2.

באשר בית, גברה בולגריה על אוסטרליה 3:3. ישראל התמודד מחר ומקצעים עם השתיים, כדי לקבוע את מיקומה הסופי.

מבחר

(logo)

טלוויזיה

יום שישי

★ 15.00 — „משפחת פרטרידג'" — „שירת המהדות".

★ 20.05 — „שיר שבת".

★ 21.00 — „סרט מקוריתה" — „פרשה בקפיטול".

(מן הסדרה „שם המשחק"). גלן תונארד שולח לתונאות. צעירה כדי לגלות מה מסתתר מאחורי מתמדה את לתקנה ספוקאנה. אתם הדיווית החוקות. בנבים „הקפיטול. משתתפים: ג'ין בארי, טוני פלשה, לארי הגמן והוגוס מק-קסבריד.

★ 22.15 — „ביזונים" — „לא טוב קיות הצדם לבדו". על הווד סים בין שני מלכים. בכינת ראית מבחנה — מגיל הולכת עד קוריב הראפון אחרי החתונה.

יום שבת

★ 20.00 — „שדורי העמותה הבהירות להסתדרות הכללית".

★ 21.00 — „המבדיל" — „בליל אלול". קולות ומראות של חודש הרחמים והסליחות.

★ 21.30 — „אירונסייד" — „בתמקיד".

★ 22.20 — „מבט ספורט".

רדיו

יום שישי

★ 18.05 — „השבוע" — מגזין לצעירי צבא ובטחון בעריכת יעקב נבון (צ).

★ 18.05 — „תשואות ראשונות" — על הבימה המוסבית לבצעות צעירים ואמנים בראשית דרכם מתארחים הפעם: אילן מגן, עפרה חזה, יעקב פלוטי וכיליטשינה, עפרה נובק, יעקב הליבי והמפר אביבה גיר ודוגי הומר. מגישה: עפרה טמאל (צ).

★ 21.05 — „קונצרט ליל שבת" (סטראו). בתכנית: קונצ'רטו לאורגאן ותזמורת מאת אלבן ברכסטברגר, וקטעים מתוך הבלט „פרח הסלע" מאת פרוקופייב (א).

★ 22.05 — „שירים לכבביים" — עם גילה אלמגור. עורכת שושנה בולוסאדר (צ).

★ 23.05 — „זה קרוב לדיבי".

— עם השפטן האב סגל בנושא: „שירים בודדים", בתכנית ילדלך שירים שיש בהם מבט מיוחד ורחוק מסוים על תופעת בחוים (ב).

שבת

★ 09.05 — „עולם המדע" — על הכינוס השמיני של האגודה הבין-לאומית לסטרת, בהשתתפות פרופ' צבי לרוזן. בנהל הברכה הרא אימי לסטרת נצמדים (א).

★ 11.05 — „צללת צהובה" — תכנית מוקדשת לשירי המופיעים בהשתתפות של יוסי בנאי (ב).

★ 12.05 — „מסיבת הפתעה לשייקה אופיר" — בעריכת בתיה שושני ואבי קורן, בהשתתפות חלילה, קריבוי והנהייה (צ).

★ 12.05 — „דיון על מעמדה של הכרבה הצעירה בקיבוץ" — מתוך דיון בנושא שהתקיים בכינוס לנוער צעיר של איחוד הקבוצות והקיבוצים (א).

★ 13.05 — „שאהות אישות" — יעקב אגמון עם פרדה אבנר (צ).

★ 18.05 — „במחל גדי" — עם גדי יגיל (צ).

★ 22.05 — „מהווי המוזר" — לקט שני מן המופע המובבי שנערך בתיאטרון ירושלים. מבתפים: העבריים, לחקת „כוכבת באסקיל", יפה ירקוני ולהקת צעירים חדשים מבחרה. ציקה: יפה ירקוני (ב).

קולנוע

ירושלים:

★ „ההגים מודריגיבי" (ארנה) — אבנין בגדוהו — סאורז'ו של העולם המשוכן והודם את האדם הארנדרידיראלי, סרט מוזיר. שי הוא תוצאה מכושר-הסתכלות דק עתוקב על ההשפטה החיצוניות מבלי להעמיק דבר. כמו תאפשה של ביאפלין הוא כה רב, עד שי אתה עצמך מסוגל להשלים את התמונה החברתית. עם זאת, ביאפלין מפגין כאן אופטימיות תקדית, הנוגדת לא רק את „הרבריאוריזי" אלא גם את יסודות ההשקפה שלו.

★ „קובקה" (עדן) — מחזמר ישראלי שאפתני, בוסס דינאמי, על רקע של יפו „תיאורטית" עם ניבוי בלהרמטקס וכסגנון יוני אמריקאי. סרט פורבינציאלי מובהק שאין לו אחזה, שיש בו אפוטר של הציור שלמה צמריר... עמינה סבירה של דב ולאר, משוחק מלבב ותשבוץ של יחורם גאון, עדיה אליאס ועמה אחרים. הרבה משרון, הרבה גאורן. הרבה כסף — והתוצאה מופקפקת.

★ „חגבת הקולנוע האמריקני" (מכיר) — כוכבת נווה, הורכבתיה בצעירה כוקסאית ככורך בתחילת שנות ההמישים. פיטר בוגדנוביץ' בניב בסקבקול — כוונת הדרגתי של הקולנוע הבקומי היחיד ...

★ „האפקט" (אורנה) — כם פקינפא בניב גונזאלה כצר בית בימינו אנו — קצת מגבית ...

תל-אביב:

★ „פריץ החתול" (אורה) — ההפקה הסאטירית הנייתה שארסה פראוט. ...

★ „הגנב שבא לסעודה" (פאר) — סרט בידור נמים ובלתי-מחייב ...

★ „האנגו אחרון בפאריס" (פטריזי) — המפורסם הרעשנית עשיה ברתית ...

★ „מיזר דהזואליר" (צפון) — סרט עירי על אנשים יפים ...

★ „קובקה" (תוי, מרגשה) — ראה „עדן" ירושלים.

★ „סוד „וקסם של הבורגנות" (הבלה) — יצירה מושלמת של לואיס בונואל. ...

★ „הפרח הקולנוע האחרון" (מכיר) ...

★ „האישה השמנתונים" (אורלי) ...

★ „יומנים מודרניים" (גת) ראה „ארמון" ירושלים.

★ „טנגו אחרון בפאריס" (הן) — ראה „סטודיו" תל-אביב.

★ „המיטה המעופפת" (אודיאון) — מפין אדהאאם של „פרי פופינס", סרט מלבב ... לצפייה.

★ „קיבקה" (צפון) — ראה „עדן" ירושלים.

★ „מעשיות קאנטרבורי" (פארי) — פאזוליני כציצה, בהלתר את אגדות צוסר ...

★ „הרידי עשה בוזה" (חן) — היפעה נהודה, בעלת עוצמה דראמטית ...

★ „יעקבי וליידנטל" (תל-אביב, „האמור") ...

★ „בזב ויהודי הקיבוץ" — הלימבם („קוזמוס") ...

חיפה:

★ „הקונפורמיסט" (בית-רוטשילד) — סרטו של ברנרדו ברטולוצ'י, על פי ספרו של אלברטו מורבה ...

★ „אנשים קשובים" (פחה 2 תיאטרון חיפה) ...

★ „ציבדיר פנוי" — להקות „כורות" — „תאליאב" (העממי) — להקת ה„כוזרת" כבד עוב נפלא של הומור ...

תיאטרון ובידור

★ „ההחה עד בג מה כוחה" (תאליאבוב, „הכימה") — אחד מהמחזות הנפתות עמים אך החביבים על מזה ורואים של ...

המבחר נכתב על ידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון הקבועים.

אסתר של מודיליאני בגיניאה

בולים

מאת אריה לינדנבאום

מודיליאני לא היה על לפני שנים אחדות, בן הציירים המקורביים בבולי-דואר. יצירותיו הן ביקו עצמו החלו נופיעים בבולי-דואר, רק בשנים האחרונות. כאשר

עד התפשטות בבולאות אופנת הר עידות. זו מקובלת מאד בכמה מדינות — בעיקר בדרום-אמריקה ובנסיכויות הממלכה המערבית, אולם אלה אינן בודדות.

בולי עירום נפוצים עתה לפניי בבאמריקה—אטלס—למצוא אותם גם בבולי מזרח אירופה, כמו דוגלה הם באי אלו מדינות מערב אירופה ואפריקה.

הסבות הגיע אותה סידרת בולי עירום של גיניאה המשוחה לבדוי ... את אסתר, גיעו: הממונה לבול דיוקן של מודיליאני והבול משרי יצירתו של מודיליאני, המתאר את „אסתר הר מלכה מתרחצת"... „אסתר הרחוצת עירומה למתנה בלבד וליית בת לוויה פרטית.

בולי „קריסטמאס" בדרך

אחרי שהדואר ישראל נופק את בולי ראש השנה במהלים ה... בולי קריסטמאס. כבר בחודש ספטמבר מתחילים בהוצאת בולי הניהולד ואנו צופים עתה שבע בולים כאלה.

בולי קריסטמאס צפויים השנה, כמו בשנים הקודמות, בברמודה, באיי קוק, באיי קריסטמאס, באיי קיימן, בגרנדה, איי גילברט, איי פלגה, אוסטרליה, אירלנד, אוסטריה והרבה מדינות אחרות. לדר בית ברית-המועצה המבקשה כדי שנה בבול „ראש השנה".

חקר הפסיפיק

מאה-שנים לפני קולומבוס... חקרו את איי האוקיאנוס השקט. הרבה מן האיים שב„פולינזיה" — בין האי — נזילנדיה ואי הפסחא, ישבו על ידי אבותיה, הרפתקנים למיניהם, לרבות גל-איה.

ה„פולינזי" הזה (והשתמש בחל מים יבשת אפריקה כולה) הוא לבה של התרבות הפולינזית. מאז ומתמיד בשאלה התעלומה מניין הגיעו וכיצד, ראשוני המתיישבים — אבות הפולינזים של היום. בהיסוד שהדרך החדה בה ילדו

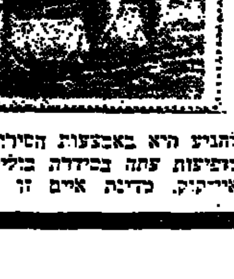

בבולי חג המולד יש גם נקודה „יהודית" ולא רק מכיוס בבסעם בולים מציגים את ישו בית-לחם או בגנצרה, אלא גם בזעים אוסטרליה, למשל, צוירו בידי קריסטמאס בידי הצייר היהודי גילדי הפודי דוגן נדפס בבולי איריקה, כדיות אינם זו תוצאה הבולים.

הוד מעלתו מלך סוברוזו

כלכה הקטיט של סואילנד, כור בחו הר"ב (בן 74) הוא כראה הר

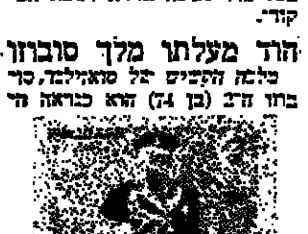

איש שבלכותו הארוכה ביותר בעולם. סובוזו מולך מאז 1921, במר ...ד 52 בנים הביבות. אגבם עצר באוהה של סואילנד שבאפריקה היא רק בת 5 שנים, אולם סובוזו מלך שם גם בימי שלטון זרים.

עתה, במלאות 5 שנים לעצמאות סואילנה, הופיעה סדרה של ארבעה בולים ביוהדים. באחד מבל הממלכה — ציור הכלל אריה המסמל את המלך ופילה המסמלת את המלה האם. בול אחר כראה את זהר מלכות למלך סובוזו הר שני מבדיע, כשהוא לבוש בגדי ...רה, ושני אחרים מראים את הר פולקנם של סואילנד וארצביון הספורט המהדר שבנה ב-1968.

פטרופוליס ושאלת היהודים

שחמט

בעריכת אליהו שחף

תוצאות ההוהלות הבינלאומית בפטרופוליס היפות, ואף נותנו בהדחבה בעתונות העולמית ואצילנו, מה שעניין אותנו במיוחד — הופעתו של שפטון כגן בעמדים בקרואמי נבשד בה. קשה היה כבגנן לצפות לתגובות גלי חוב על הכאותו המבמרכיבית. אולם כמהר היה לצפות לתגובה אובייקטיבית על בה שי נובה בכעם בפני כל „במילון".

... לא על סבלותיבריס אי על גבי את ההכברות שאין לזוק אהבה ...

...

התחרות הבין-אזורית לניגראוה, 1973

... התחרות ללא ניקוטין ...

[illegible]

מלכודת הזכויות

מאת מיכאל אסף

הפולמוס שעורר ברדוי בנוסוב על דברי יצחק רבין בעניין ה־ העמדה המהוססת מסביב לבעית הפלשתינאים בעולם („דבר" 24.8) כחייב תגובה. היא המשך ישיר לתרופה בלתי־מבטית שהמציא לובה אליאב. התרופה היא, כידוע, הכרזה: „בבבלה ישראל היתה צריכה להכריז, כי היא מכירה בזכות ההגדרה הלאומית של ה־ פלשתינאים בגדה..." ובלי להעי־ לות קודמת של ספק בסיים בנ־ סוב: „הבהרה כזאת היתה מרגי־ עה את העולם ואת הפלשתינאים בשטחים. היתה סוברת את בדי־ דותנו המדינית והיתה אולי הי־ פכת את תיבב הנדה לטובים הדדי־ דף בכיוון פתיחת מו"מ עם יש־ ראל על כיווני".

לפני שאגיב על דעת מ. ב. עלי להעיר: ראשי מדינתנו אינם חייבים — לדעתי — להזדקק ל־ הצהרות ולהגדרות על הפלשתי־ נאים אם הם עם היסטורי בעל עבר או הם רק קיבוץ ערבי ג־ איגראפי. שהציונות דוחפת אותו להתהוות לאומית מיוחדת, אולם שבה ההתהוות עובדה היא — תוצאה של פעולת הוועד העליון ה־ ערבי בהנהגת המופתי. המרד ה־ ערבי בשנים 1936/9. ארגוני המ־ חבלים מאז 1965 ו..עד לנוסחה המוסכמת של ניקסון—ברז'נייב. מול קיבוץ גיאוגראפי זה עומדת זהירות ההיסטוריה היהודית שק־ יומה יונק מדבקותה במשך 3500 שנה בעדך בארץ ישראל השלמה משני עברי הירדן — ודבקות של נאמנות וקרבנות. שיטוב עם אחר בעולם לא עמד בה.

ואשר לדעות בנוסוב נגד רבין. בלי כל ביסוס קובע בנסוב: „קיי־ מות שתי בעיות שונות שאין לערבבן כלומר: בעיית הסכסוך בין מדינות ערב לבין ישראל וב־ עיית הפלשתינאים. אבל כיצד אפ־ שר לטעון טענה כזאת לגבי העבר ההווה? כבר בהנהגת המופתי ב־ סוף 1936. בעצם המרד, הוזמנו מדינות ערב על־ידי האנגלים והפלשתינאים יחד להתערב בסכסוך. על אחת כמה וכמה ב־ שנים שלאחר כך. עם היווצר הלי־ גה הערבית. ועידת לונדון ב־ 1939. הקמת תנועת המחבלים ע"י ידי נאצר. קיום תנועה זו בעזרת מדינות ערב. מה שקדם והביא לשלהבת ששת הימים. הלאו הר־ ביעי של ועידת חרטום. המאבק הפאן־ערבי באוסייץ. החיל והרעדה של נכבדי הערבים בגולה ובעזר־ עה מפני כל דבורים שלילי של בצד המדינות הערביות והמחבלים בתגובה על כל צעד חדש בצד אויב הנכבדים ועוד. ודאי יש מגמה במצרים. לכשל, להחלץ מה־ ירושה הנאצרית־פלשתינאית. אבל כל לפירוש מופגנת על כך מקווה תמיד שהסתייגות; לא תפקיר הלילה את הענין הפלשתינאי ודאי. בעתיד אם לא ימצא פתרון לסכסוך הערבי־ישראלי. שהוא ב־ מציאות הקיימת סכסוך בין מדי־ נות ערב (ומדינת ירדן בכלל!) ובין ישראל. ילך ויתגבר תהליך ההתהוות הלאומית הפלשתינאית המיוחדת והבקודה בסופה תסט־ יבא אולי להתפרקות מהכפיות ותשע־ בוד לליגה הערבית. למצרים. ל־ סוריה ולמדינות ערביות אחרות. אבל לעת עתה, בהווה, הצעת אליאב־בנסוב כלומר „ההכרזה" וכו' היא תרופה דמיונית או מל־ כודת.

מדוע מלכודת? כי במצב הנתון הפלשתינאים. שעליהם חולם בנ־ סוב. יציגו יתורים כאלה. שאולי רק אורי אבנרי האנטי־ציוני וש־ כמותו יסכימו להם. לא אתנבא מה יציגו הפלשתינאים „הטובים" בעוד 5. 10. 20 שנה. אבל עתה אין שום ספק. מה יוכלו להציע אלה תמורת שלום או הסכם עם מדינת ישראל. כלומר, לו ההקיי־ מה מבאלת אליאב־בנסוב. היה העולם שמעריך הם רועדים כל כך מתחזק בהתרעבותו השלילית של אפשרות הכלום באוחים. כי ה־ פלשתינאים הרציים לבנסוב היו פראים גם הם — באין להם ברירה — את נפרעיהם ההרוס מול ישראל.

בהקשר זה איני יכול לא לש־ אול את בנסוב, מדוע מדבר הוא על דיין, ספיר ואליאב בלבד? היכן תכנית יגאל אלון?

בכלל, פרט לדעת הרכוזרואפי אין לדבר על תכנית ספיר. כשם שאין לדבר למשל על תכנית אבן. וכמו שדיין — לפי התבטאותו — מוכן לדון עם הערבים על תכ־ נית יגאל אלון. כך בטוח אני. כי אפשר לומר זאת — על אף הכל — גם על הבניה „אליאב הציוני. כי — לצערנו — שום ציוני אינו יכול בזהר הזה, לה־ גיש תכנית לערבים או לפלש־ תינאים.

התולשה של בנסוב הציוני ה־ והיק המכבד היא באי־יכולתו להשלים עם אילו עובדות מרות וקשות: העם היהודי לא הלך בעי־ בר ואינו הולך גם בהווה בהלם העולם. הוא לא עם לבדד ישכון, אלא עם לבדד הולך. באין ברירה, כל עוד הוא נאבק על עצמותו. זה לא נזה. אבל כך הוא. ועוד חולשה לבנסוב: שלמון התיכנון, שהמציאות בתמורות כלפיו הופ־ כת אותו על פיו. אף אין בנסוב יכול להשלים עם העובדה הגוד־ לית, והחוזבית עד כה לציונות: אי־היכולת הערבית לתפוס את ה־ ציונות לעומק גורביה ומגיתיה. עומקם ותוקפם וכוחם, ואי־יכולת זו מכתיבה לישראל את הפולי־ טיקה הערבית שלה. שום הגיון. מארקסיסטי או אחר. אינו עומד במבחן מציאות זו והוליכה.

קצרות

לזכרו

כל אבן וכל לבינה, כל נד־ בך ורגבר שהועלו ושוקעו במ־ שך יובל שנים תמימות בכפר, במושב ובקיבוץ מעידים ומ־ גידים, ויעידו ויגידו, מה פעל אברהם הרצפלד לכיפוחו ולריבויו של היסוד אשר עליו ייכון כל עם ובו תלוי גורל קיומו ועתידו — מה עשה הרצפלד למען הרבות עבודת האדמה, למען השרש את העם בקרקע המולדת, באות ובמהי־ רשה. זעקותיו „קרקע־קרקע" בהיגויו המיוחד שלו, דפיקותיו על כולתבות רבים וסופים לא נתנו מנוח. קראו ודירבנו לפ־ עולות התיישבות לכל צורותיה — בכפר, במושב ובקיבוץ. להט העשייה שלא דעך בו עד יומו האחרון שיכנע וכפה. דא־ גתו לאלה שהוא העלה על ה־ קרקע היתה דאגת אב לבנים. בכל האמת והצדק — אברהם הרצפלד הוא אבי ההתיישבות החקלאית שלאחר תקופת הבא־ רון רוטשילד. ואכן, כל מפע־ לותיו נחרש בחרט עמוק ב־ תולדות יישובה של ארץ־יש־ ראל והשתרשות העם באדמ־ תו.

ומי ישמור ויספר על הרצ־ פלד הטוב והמיטיב, הגומל חסדים טובים לכל הנתון במ־ צוקה, הסוב ומבקש ורודף לקיים „עזוב תעזוב עמו". מי ימנה מספר להייבים לו, כמו־ ני, תודה וכל ברכה על עזרתו להם בעת צרה. יהיו שורותי המעטות האלה ביטוי כלשהו לאשר בלבם של רבים.

ז. דויד

כלי עבודה להגברת התפוקה

דרשו תוצרת אקליפס·

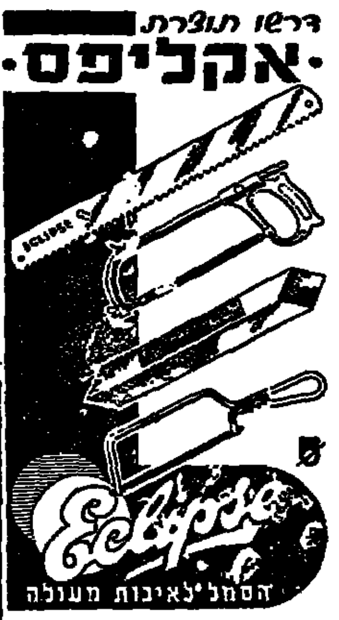

Eclipse
הסתלנאיבות מעולה

להשיג בכל החנויות הציוד בבני

קטלוגים ופרטים לכל דורש

ח. פרלין בע"מ

סוכנים בלעדיים
ת.ד. 387 טל. 623042 ת"א

פרסום לאיר

אמת

המערך
מפלגת העבודה הישראלית
מפלגת הפועלים המאוחדת
ובלתי מפלגתיים

תודתנו נתונה
לכל אלה שבירכונו
ביובלנו

בית הספר התיכון החקלאי של ויצ"ו
ע"ש חנה מייזל—שוחט בנהלל

עיריית חיפה — האגף לתרבות, נוער, חברה וספורט
המחלקה לתרבות

מרכז לתרבות וחברה ע"ש רוטשילד
אולם התיאטרון הקטן

שבת, י"א באלול תשל"ג 8.9.73 בשעה 11.00 לפנה"צ

פגישה עם המשורר
ש. שלום

חתן פרס ישראל לשירה תשל"ג

דברי הערכה מיכאל קשטן מנהל המחלקה לתרבות

פותח ומנחה: מר חיים ינקלביץ
חבר הלשכה הגדולה של מסדר „בני ברית" בישראל

לע

תנועת העבודה הליברלית
(ליברלים עצמאיים ובלתי מפלגתיים)

צ'ו נגד ברז'נייב

הקונגרס של המפלגה הסינית סלל את הדרך ליורשו של מאו

מאת דב אפל

„הכנופיה הבונדנית („תרגנאטית") של ברז'נייב" טוענת, שספק מח־ בלת במאמציה על ברה"מ להב־ סיח את הפגת המתיחות בעולם להגיע לכלל נורמאליזציה ביחסיה עם סין על בסיס של דו־קיום בשלום — הכריז צ'ו־אן־לאי ב־ נאומו בקונגרס העשירי של ה־ מפלגה הקומוניסטית הסינית ש־ הסתיים בפקין ב־28 באוגוסט. „אולם האמת היא, שברז'נייב כס־ תייע בדרך זו ב„טריק" ישן של היטלר. כדי להסתיר את מזימותיו התוקפניות". ההבדל הוא רק — הדגיש עמיתו של מאו, שהיטלר ניצל את „הטריק" הזה ביתר כשרון מאשר ברז'נייב.

במתמאות אלה השיב ראש ממ־ שלת סין על הדברים שברז'נייב השמיע 15 יום קודם לכן ב־15 באוגוסט, בנאום שנשא באלמה־ אטה, בירתה של קאזאכסטאן, ה־ רפובליקה הסובייטית הגובלת ב־ סין. המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית ניסח את הצהרתו בצורה מנומסת למדי, בלי להסיח עקבונות אישיים בפני המנהיגים הסינים. הוא רק האשים את „המנהיגות סינית" בניהול מדי־ ניות אנטי־סובייטית שלוחת רסן ובפעילות חתרנית נגד „מדינות סו־ ציאליסטיות". כן הטעים, שברה"מ תוסיף לנהל מאבק התלוי נגד „התיאוריה והפראקסיקה של ה־ מאואיזם כגורם אידיאולוגי עוין למארקסיזם". אבל תהיה מוכנה גם בעתיד להגיע לכלל נורמא־ ליזציה ביחסיה עם סין כמדינה. אולם — אמר — הדבר אינו תלוי בברה"מ, שעשתה כמיטב יכולתה כדי להשיג את המטרה הזו, אלא בפקין. ורק תפנית במדיניות סין עשויה לקדם את עניין ההסדר בין שתי המדינות.

לתשובתו הגסה של צ'ו־אן־לאי שובצה ההבהרה, שסין מוכנה על אף חילוקי „הדעות העקרוני־ יים" (בין היתר הדעה שהאידיאו־ לוגיה הרביזיוניסטית של הסו־ ציאל־אימפריאליסטים הוא זרם עוין למארקסיזם לניניזם). להגיע לכלל נורמליזציה ביחסיה עם בר־ ה"מ כמדינה. אולם הוא בדומה לברז'נייב הציג מצידו את ה־ תנאים המוקדמים להצלחת המו"מ בנדון זה. המזכיר הכללי של המפלגה הסובייטית הבהיר, שבי־ יחסים בין סין לבין הארצות הסוציאליסטיות לא יחול שום מפנה אלא אם כן תימנע המנהי־ גות הסינית מלהתנכל לאינטרסים של ברה"מ ובעלות בריתה ותחדל להתערב בענייניה הפנימיים. כלו־ מר התנה למעשה את שיפור היחסים בהכרה סינית בדוקטרינת ברז'נייב. שלפיה האינטרסים של ארצות ברית וארשה נכללים ב־ מסגרת „האינטרסים הפנימיים" של ברה"מ.

צ'ו־אן־לאי לעומת זאת האשים את הקרמל בחתירה תחת המנהי־ גות של סין ותבע לתת הוכחה של רצון כן ושלום והפגת ה־ מתיחות הבין־לאומית על־ידי פינוי הכוחות הסובייטיים מצ'כוסלובקיה ובמונגוליה העממית ועל ידי הח־ זרת האיים הקוריליים ליפאן. הוא גם גילה, בפעם הראשונה בפומבי, שלין פיאו (שמונה ב־ קונגרס הקודם של המפלגה באפריל 1970) כיורשו הרשמי של מאו ניספה „בתאונת אוויר", בדרכו למוסקבה, לאחר שנכשל בנסיונו לרצוח את מאו ולהתייצב בראש הנהגה חדשה של המפלגה וה־ מדינה.

ראש ממשלת סין רמז בצורה שקופה ביותר, שאין זה מן ה־ נמנע כי יחד של מוסקבה היתה בקשר, ושמכל מקום ברז'נייב הצטער על כשלון פיאו להפיק את זממו. „פראוודה" — ציין הנואם — לא היסס לתת ביטוי לצערו של ברז'נייב על כשלון המזימה והגדיר את תבוסתו. „כ־ טרגדיה של כל הקומוניסטים ה־ סינים".

מדבריו של צ'ו־אן־לאי מסתבר שמנהיגי הקרמל מוסיפים לצפות בכליון־עיניים ל„משברי" המאבק על הירושה לאחר מותו של מאו. הוא, כמובן, לא העלה על דל שפתיו את האפשרות שמנהיג הדגול יסתלק מן העולם ושאר־ ביה של סין ינצלו את המאבק על הירושה כדי לכפות את רצונם על סין. אולם רמז לכך בצורה ברורה ביותר בדברו על „המדי־ ניות החתרנית של הכנופיה ה־ ברז'נייבית". הוא ציין, בהקשר זה, שגם לאחר מותו של לין־פיאו נמשך במפלגה המאבק בין מצד־ די הקו של מאו ובין מתנגדיו ושאריביה הפנימיים והחיצוניים של סין גורסים, כי „הדרך הטו־ בה ביותר להשתלט על מבצר היא חדירה חשאית לתוכו".

האשמותיו של צ'ו־אן־לאי נגד ברז'נייב לא הפתיעו בוודאי את ניקסון וקיסינג'ר. הם שמעו ב־ יוני השנה בעת ביקורו של ברז'נייב בוואשינגטון מפי האורח רמזים ואזהרות שקופות למדי, שאל להם לתלות תקוות מופרזות ברצונם של מאו וצ'ו־ אן־לאי להסתייע בתמיכת ארה"ב במאבקם נגד ברה"מ. כדאי להם לאמריקאים — רמזו אנשי פמלי־ יתו של ברז'נייב — להביא בחש־ בון כי המאבק על הירושה ב־ פקין עשוי לגרום למצב של אי־יציבות בזירה הבין־לאומית ול־ תמורות במדיניות של סין.

בוואשינגטון ראו באזהרות ה־ אלה לא רק נסיון להרתיע את ניקסון מהתקרבות יתירה לפקין, אלא גם הוכחה לכך שהסובייטים מנסים „להשתלב" במאבק בין הפלגים היריבים במפלגה הסי־ נית. כאשר זמן קצר לאחר מכן חידשה העיתונות הסובייטית את התקפותיה על המדיניות המאו־ איסטית. הגיעו בוואשינגטון לכלל מסקנה, שעם התקרב מועד כי־ נוסו של קונגרס המפלגה הסי־ נית עושים מנהיגי הקרמל מאמץ נואש לחזק את ידי יריביו של צ'ו־אן־לאי.

רמזים על הכנות לקראת ה־ קונגרס הגיעו לבית הלבן במיש־ רין מפקין עוד ביולי, כאשר ממשלת סין הציעה לפתע לדחות את ביקורו של קיסינג'ר שנועד להיערך מיד לאחר ועידת הפיסגה בין ניקסון וברז'נייב. בוואשינגטון הגיעו לכלל מסקנה שמאו וצ'ו־ אן־לאי רוצים קודם לכן לייצב את ההזדרים בין הפלגים היריבים ולהקים הנהגה יציבה שתוכל לע־ מוד מול לחצים סובייטים ולמנוע „משברים" במלחמת הירושה.

בעת רשאית ואשינגטון לרשום לפניה, שדיוני הקונגרס הסתיימו בכי טוב מבחינת מאו וצ'ו־אן־ לאי. נאומו של צ'ו־אן־לאי וכן ההצהרה שפורסמה עם תום הוע־ עידה מאשרים את הקו המאואיס־ טי ומוציאים למעשה מכלל אפ־ שרות תפנית בכיוון התפייסות עם ברה"מ. צ'ו־אן־לאי אמר ש־ חרף גילויי התקרבות בין ברה"מ לארה"ב הוא רואה בהפוגה הבין־ לאומית תופעה זמנית ושטחית. לאמיתו של דבר — טען — מאפיינת את המצב בעולם „אנדר־ למוסיה בזולהי". אולם הוא נמנע מלהאשים את האימפריאליזם ה־ אמריקאי בכוונות תוקפניות נגד סין וקרא לשמות זאת להתבונן לאפשרות של התקפה מצד הסוצ־ יאל־אימפריאליזם, הסובייטי.

הוא גם הצדיק וביסס מבחינה אידיאולוגית את ההתקרבות בין סין לארה"ב: „פשרות בין ה־ ארצות הסוציאליסטיות לבין המדינות האימפריאליסטיות" — הבהיר ל־ אלפי צירי הקונגרס — „הן מחר־ ייבות המציאות. אולם אין לערבב אותן עם הקנוניות והפשרות. הנרקמות בין הרביזיוניזם הסו־ ביטי והאימפריאליזם האמריקאי".

„הכוכב הנולד" בהנהגה הסי־ נית, דובר הפלג השמאלי ואנג־ הונג ון, הזהיר אמנם מפני מא־ כציהם של האימפריאליזם והסוצ־ יאל־אימפריאליזם לגייס לצרכיהם סוכנים מבין חברי מפלגה „למס־ רות של התרגות ותוקפנות נגד סין. אולם ברור היה שהכוונה היא בראש ובראשונה ל„סוציאל־אימ־ פריאליסטים", שהואשמו ע"י צ'ו־ אן־לאי במעשי התרגות ובהכנות למלחמה נגד סין ולכן אין לקבל כפשוטה את הצהרתו, כי בתנאי המאבק על ההגמוניה בין שתי מעצמות העל — ארה"ב וברה"מ — שומה על סין לקיים כוננות מתמדת מול אפשרות של תוק־ פנות.

ואנג־הונג־ון — מנהיג פוע־ לים צעיר בשאנחאי, ראש האי־ גודים המקצועיים בעיר זו, ש־ התבלט בפעילותו במהפכה התר־ בותית, נבחר בקונגרס לתפקיד של אחד מחמשת סגני יו"ר ה־ מפלגה. הוא מופיע ברשימת מ־ מלאי מקומו של מאו מיד לאחר צ'ו־אן־לאי. מכאן גם מתבקשת הסברה שבחירתו של איש צעיר זה בן השלושים ושש מעידה על כוונה ברורה למנוע במידת האפשר את סכנת המאבק על הירושה לאחר הסתלקותו של מאו וצ'ו־אן־לאי.

לא בכדי הוטל דווקא עליו להרצות על התקנון החדש של המפלגה, שהיה מוקדש בחלקו הגדול לסוגיית המהפכה האדומה. הוא הזכיר בהרצאתו את קביעתו של מאו, כי המהפכה הזאת אינה תופעה חד־פעמית וחייבת להיערך כדי שבע או שמונה שנים כדי להבטיח את מיקומם של מעמד הפועלים ושל האיכרים העניים על פעילות הקאדרים ה־ מפלגתיים ומוסדות הממשלה.

בדרך זו הופיע ואנג הונג־ון כממשיך דרכו האידיאולוגית של מאו המסוגל בתוקף גילו להבטיח את ביצוע רעיונותיו בדבר הפ־ קידה של המהפכה התרבותית כמכשיר של קבע למניעת ניוון ביורוקרטי של הקאדרים המפלג־ תיים והמינהליים.

איש לא יתקע כמובן לידי מאו וצ'ו־אן־לאי שבחירתו של ואנג־הונג־ון תמנע את התלקחות המאבק על הירושה; לאחר מותו של מאו בהתאם לציפיותיהם של ברז'נייב ועמיתיו. אולם הם עו־ שים כמיטב יכולתם כדי למנוע את מימוש תקוות ההנהגה הסו־ בייטית ובינתיים אומר צ'ו־אן־לאי ליריביה של „הקבוצה הבונדנים של ברז'נייב": תסלקו את הקבו־ צה הזאת מהשלטון, משום שרק אז תוכלו לצפות להסדר שיסלק את סיום ההתמודדות בעתי חזי־ תות עם המערב הקפיטאליסטי וסין הקומוניסטית ויאפשר כינונם של יחסים תקינים בין שתי ה־ מעצמות הקומוניסטיות.

השתתף בבחירות לועידת ההסתדרות ה־12

קולך קובע!

11.9.73

הליכוד יוזם - המערך מכשיל

הליכוד הציע ותובע שורת חוקים לבטחון סוציאלי לעובד ולמשפחה:

* חוק ביטוח בריאות ממלכתי
* חוק פנסיה ממלכתית
* חוק שיקבע כללים הוגנים לשיכון (במיוחד למשפחות מרובות ילדים ולזוגות צעירים)
* חוק הנחות ממסים לחיילים משוחררים
* חוק סיוע ממשי למשפחות ברוכות ילדים
* חוק נכויים ממס לאשה העובדת שיכיר בהוצאותיה לעזרה בבית ולטיפול בילדים
* חוק קביעות לפועלים ארעיים בתום שנת עבודה ראשונה
* חוק להשואת התנאים הסוציאליים של עובדים יומיים לרבות תופשה ופצויי פטורין.

המערך מתנגד לחוקים אלה או מונע את הגשמתם.

ב־11 לספטמבר ביום הבחירות:

הגד לליכוד - כן! למערך - לא!

הצבע

חל טעם

בחר ברשימת הליכוד בהסתדרות

גח"ל
הרשימה הממלכתית
המרכז החפשי